

Čj.: 2.ZS/1011/2016

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

2. ZÁKLADNÍ ŠKOLY J. A. KOMENSKÉHO MILEVSKO

ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

OBSAH

OBSAH.....	2
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	8
4 UČEBNÍ PLÁNY	19
5 UČEBNÍ OSNOVY	25
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	25
5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....	25
5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK.....	51
5.1.3 NĚMECKÝ JAZYK.....	60
5.1.4 RUSKÝ JAZYK.....	66
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	72
5.2.1 MATEMATIKA.....	72
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	92
5.3.1 INFORMATIKA	92
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	101
5.4.1 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	101
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST.....	119
5.5.1 DĚJEPIS	119
5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	129
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA	135
5.6.1 FYZIKA	135
5.6.2 CHEMIE.....	144
5.6.3 PŘÍRODOPIS.....	151
5.6.4 ZEMĚPIS	160
5.7 UMĚNÍ A KULTURA	169
5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA	169
5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	180
5.8 ČLOVĚKA ZDRAVÍ.....	194
5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	194
5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA	203
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	231
5.9.1 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	231
5.10 DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY	243
5.10.1 ARTEFILETIKA.....	243
5.10.2 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA.....	246
5.10.3 CVIČENÍ Z MATEMATIKY	250

5.10.4	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE.....	253
5.10.5	DOMÁCNOST	257
5.10.6	CHEMICKÝ SEMINÁŘ.....	261
5.10.7	KOMUNUKACE V ČESKÉM JAZYCE.....	264
5.10.8	KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE.....	268
5.10.9	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	270
5.10.10	PŘÍPRAVA POKRMŮ	272
5.10.11	SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ	275
5.10.12	SPORTOVNÍ HRY	277
5.10.13	VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍ SEMINÁŘ.....	279
6	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ.....	280
7	PŘÍLOHY ŠVP.....	287

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Název školy:	2. základní škola J. A. Komenského Milevsko, J. A. Komenského 1023, okres Písek
Adresa školy:	2. základní škola J. A. Komenského, J. A. Komenského 1023, 399 01 Milevsko
IČO:	710 00 364
IZO:	108 053 792
RED – IZO:	650 038 410
Ředitel:	Mgr. M. Divíšek
Zástupce ředitele:	Mgr. D. Kotrbová
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Bc. Hana Hynoušová
Kontakty:	Telefon: 382 521 375 E-mail: skola@2zsmilevsko.cz Web: www.2zsmilevsko.cz
Zřizovatel:	Město Milevsko, nám. E. Beneše 420, 399 16 Milevsko Telefon: 382 504 111
Verze ŠVP:	číslo 4
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2016

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou základní školou s 1. - 9. postupným ročníkem. Naše škola se nachází na sídlišti v malém městě, odkud pochází většina našich žáků. Ostatní žáci dojíždí z okolních vesnic. V blízkosti školy je autobusová zastávka a vlakové nádraží.

Škola má kapacitu 700 žáků.

2.2 Podmínky školy

Naše škola je rozlehlý panelový komplex 5 budov. V pavilonech 01 a 02 se nacházejí kmenové učebny 1. – 5. ročníku. Jedna učebna je určena pro odpočinkové aktivity žáků. Zde mohou děti pod dozorem vyučujících trávit čas mezi vyučováním. Třídy jsou prostorné, vzdušné a světlé, vybavené novým nábytkem, počítači a audiovizuální technikou. Postupně jsou vybavovány moderními interaktivními tabulemi. Na výzdobě tříd se podílejí kromě vyučujících i děti.

V pavilonu 03 se nacházejí kmenové učebny pro třídy 2. stupně a odborné pracovny - školní kuchyňka, učebna přírodopisu, chemie, fyziky, výtvarné výchovy, jazyková učebna a učebna hudební výchovy. Třídy jsou vybaveny novým školním nábytkem a PC technikou, s přístupem na internet. Odborné učebny využívají moderní výukovou techniku. Všechny pracovny jsou světlé a prostorné, osvětlení odpovídá hygienickým normám. V pavilonu 03 v přízemí je umístěna ředitelna, kancelář zástupce ředitele, kancelář hospodářky školy a velká sborovna.

V pavilonu 04 se v přízemí nachází školní kuchyně se dvěma jídelnami, v 1. patře je počítačová učebna s 30 PC stanicemi a dílny se speciálními pracovními stoly pro práci s kovem i dřevem, učitelská knihovna, pracovna výchovného poradce, případně školního psychologa. Ve 2. patře je umístěna druhá počítačová učebna s 12 PC stanicemi, žákovská knihovna, třídy a šatna školní družiny a klubu. Obě počítačové učebny mají přístup na internet a po dohodě s vyučujícími informatiky je mohou žáci využívat i mimo běžnou výuku a v době polední přestávky. Žákovská knihovna má bohatý knižní fond a je žáky i vyučujícími hojně využívána. Je pravidelně doplňována knižními novinkami. Škola zprostředkovává žákům nabídky dvou knižních nakladatelství.

V pavilonu 05 jsou dětem k dispozici dvě moderní tělocvičny, šatny pro TV a sprchy. Za pavilonem 05 se nachází školní hřiště s venkovním stolem na stolní tenis, malou tartanovou běžeckou dráhou, doskočištěm, venkovními koši na košíkovou a velkým travnatým hřištěm doplněným herními a cvičebními prvky.

V době volna a o přestávkách mohou žáci využívat prostory školy a v případě příznivého počasí i venkovní přestávkové plochy, vždy však pod dozorem učitele. V aulách mezi pavilony 03 a 04 mohou děti během přestávek využívat stoly na stolní tenis a stolní fotbal.

Škola má kvalitní hygienické zařízení. Toalety jsou zcela zrekonstruované, aby vyhovovaly posledním hygienickým normám. Dívky na 2. stupni mají k dispozici bidety. Šatny pro 1. stupeň jsou společné, pro 2. stupeň jsou vybaveny samostatnými šatními skříňkami. Šatny mají oddělené vchody. Škola je bezbariérová. Pro méně pohyblivé osoby je k dispozici výtah a bezbariérové sociální zařízení.

Vyučující mají k dispozici několik kabinetů. Všichni vyučující mají volný přístup na internet, využívají také kopírky a tiskárny. K výuce slouží i nová venkovní ekologická učebna, školní zahrada s políčky a skleníkem. Zde žáci mohou již získané teoretické znalosti ověřovat v praxi.

Ošetření případných zranění zajišťuje hospodářka školy v kanceláři školy. Tato místnost slouží také ke krátkodobému pobytu zraněného před jeho předáním rodičům, popřípadě k dalšímu lékařskému ošetření.

Na chodbách školy jsou umístěny speciální kontejnery na tříděný odpad.

V areálu školy se nachází také budova základní umělecké školy, jejíž širokou nabídku volnočasových aktivit žáci naší školy bohatě využívají. Sportovní areál města s lehkooatletickým stadionem, fotbalovým hřištěm a zimním stadionem je vzdálen jen několik metrů. Svou polohou škola umožňuje bezproblémovou zájmovou činnost žáků.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří odpovídající počet pedagogických pracovníků. Všichni jsou plně kvalifikovaní, vyučující se nadále systematicky vzdělávají. Všichni prošli počítačovými kurzy různé úrovně a 2/3 učitelů ovládá cizí jazyk alespoň na základní úrovni. Ve škole pracuje výchovný poradce a poradce pro volbu povolání, dva specialisté na environmentální výchovu a metodik prevence sociálně patologických jevů. V případě potřeby je sbor doplněn i o pedagogického nebo osobního asistenta. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí.

2.4 Charakteristika žáků

Většina žáků naší školy je z okolního sídliště a městské zástavby. Menší část dojíždí z blízkých vesnic. Vzděláváme též žáky cizích státních příslušníků. Máme dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním žáků nadaných, žáků se specifickými poruchami učení a chování a žáků s dalšími specifickými potřebami.

2.5 Dlouhodobé projekty

Škola uskutečňuje krátkodobé i dlouhodobé projekty. V rámci jednotlivých tříd, předmětů, ročníků, respektive v rámci 1. stupně uskutečňujeme krátkodobé projekty zaměřené tematicky podle záměru vyučujících. Tento způsob výuky vede ke zkvalitňování vzdělávání, zlepšování prostředí školy i vztahů mezi žáky. Třídy vyjíždějí na kulturně, historicky a přírodovědně zaměřené exkurze. Pro žáky 5. a 7. ročníků pořádáme lyžařský kurz, pro žáky 4. tříd výcvik na dopravním hřišti, pro žáky 1., 2. a 3. ročníků plavecký výcvik. Každoročně pořádáme celoškolské projekty: Evropský den jazyků, Den Země a Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí a pravidelně nacvičujeme evakuaci školy.

Vyučující angličtiny každý druhý rok vyjíždějí se svými žáky do Anglie. Celý týden děti poznávají život v anglické rodině, zdokonalují se v jazyce a poznávají kulturu a historii cizí země.

Některé dlouhodobé projekty se staly již tradicí. V rámci environmentální výchovy vedeme naše žáky k důslednému třídění odpadu a ochraně přírody.

2.6 Spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci žáků a dalšími sociálními partnery

Rada školy byla zřízena 1. 1. 2006. Vyjadřuje se k náplni školního vzdělávacího programu, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, školní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává inspekční zprávy České školní inspekce, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy.

Při škole velmi aktivně pracuje Sdružení rodičů a přátel školy, které vychází vstříc potřebám dětí a pomáhá zlepšovat materiální vybavení školy. Pro vedení školy je zdrojem různých námětů a nápadů, jak dále zkvalitňovat nejen prostředí školy, ale i práci s dětmi.

Rodiče a zákonní zástupci žáků mohou školu navštěvovat v době předem ohlášených třídních schůzek, při pravidelně pořádaných Dnech otevřených dveří nebo kdykoliv po vzájemné dohodě s příslušným vyučujícím. S výchovným poradcem mohou jednat v konzultačních hodinách, v případě předchozí dohody pak kdykoli.

Rodiče a zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím žákovských knížek a webových stránek školy. Samozřejmostí je předávání informací a vzájemných kontaktů po e-mailu.

Škola spolupracuje s Městským úřadem, Městským muzeem (návštěvy výstav, besed, přednášek), okolními mateřskými školami (vzájemné návštěvy a příprava programu pro předškoláky), ostatními školami (exkurze, besedy, dny otevřených dveří, projektové dny, sdílení dílen), Policií ČR, městskou policií, s hasiči profesionálními i dobrovolnými (besedy, soutěže a vzájemné návštěvy). Pěvecký sbor školy a dramatický kroužek se podílí na přípravě vystoupení pro děti, rodiče i ostatní veřejnost. Velmi dobrá je spolupráce s Městskou knihovnou, kde se děti zúčastňují různých tematických pořadů, sledují, co je nového ve světě knih a seznamují se s knihovnickou informatikou. Škola spolupracuje také s Domem dětí a mládeže, s Galerií M, Domem kultury a místním kinem (návštěvy výstav a kulturních pořadů).

Den otevřených dveří pořádáme každoročně. Otevíráme prostory školy nejen pro rodiče žáků, ale i pro širokou veřejnost. Děti i dospělí z celého okolí mají možnost naši školu navštívit, důkladně si ji prohlédnout a navštívit třídy během vyučování. Ve školním roce 2013/2014 jsme obnovili spolupráci s hokejovým klubem HC 2010.

Stále vyhledáváme a využíváme nové příležitosti, které považujeme za přínosné pro rozvoj žáků a celé školy. Jsme připraveni přijmout další vhodné kontakty a náměty.

2.7 Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy. Autoevaluaci chápeme jako neustále se vyvíjející proces sestávající z řady fází, které je nutno koordinovat, jako proces, který podporuje dialog o kvalitě práce naší školy ve škole i mimo ni. Autoevaluace musí být procesem společným, transparentním, konstruktivním, citlivým a etickým, jehož cílem je zkvalitňování vzdělávací a výchovné činnosti školy.

2.7.1 Oblasti autoevaluace

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora a spolupráce
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, personalistika, DVPP
- úroveň výsledků práce školy

2.7.2 Cíle sledování

- vybavenost školy
- dodržování rozvrhu
- metody výuky
- projekty
- ekonomická podpora
- spolupráce s rodiči
- reprezentační a mimoškolní aktivity
- spolupráce s odbornými pracovišti
- prospěch žáků
- přijímací zkoušky
- stabilita pedagogického sboru
- kvalifikace a odborná způsobilost
- četnost, kvalita, účelovost DVPP
- dodržování stanoveného plánu práce
- dodržování rozpočtu

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Motto: „Místo nevím, používám zatím nevím.“ (Bill Gates)

3.1 Zaměření školy

Naše základní škola se nachází na malém městě, proto ji koncipujeme jako školu bez speciálního zaměření, avšak jako moderní vzdělávací instituci,

- jako školu s možností výuky alternativního písma Comenia Script,
- jako školu s výukou anglického jazyka od 1. ročníku,
- jako školu s rozšířenou tělesnou výchovou, pro potřebné se zdravotní tělesnou výchovou,
- jako školu, která se plně zaměřuje na kvalitní naplňování cílů základního vzdělávání,
- jako školu otevřenou novým poznatkům a směrům vývoje společnosti,
- jako školu pestrou a tvořivou, která bude přínosem pro každého našeho žáka,
- jako školu vstřícnou všem dětem, jejich rodičům a veřejnosti.

Při tvorbě a uplatňování našeho ŠVP důsledně vycházíme z cílů základního vzdělávání RVP a výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí. Naším cílem je děti **vybavit** souhrnem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot tj. kompetencemi, které jsou důležité pro rozvoj každého jedince i pro celou naši společnost.

Tento proces chápeme jako otevřený, nekonečný, proto děti vedeme k pochopení nutnosti vzdělávat se. Motivujeme je k **celoživotnímu vzdělávání**.

Do výuky průběžně zavádíme moderní, efektivní metody výuky, např. kooperativní učení, problémové vyučování, týmovou spolupráci, projektovou výuku atd. Nezavrhujeme však ani osvědčené formy a metody práce, pokud jsou přínosem pro děti. Důraz klademe na **tvůrčí práci** žáků. Využíváme a žákům předkládáme takové úkoly, které je podněcují k vyhledávání, zpracovávání, vyhodnocování a používání informací. Vedeme je k rozpoznávání a **řešení problémů různými cestami**. Ve výuce v co největší míře navazujeme na situace z běžného života dětí.

Chceme žáky vybavit dovedností vyjadřovat svoje myšlenky a názory věcně, stručně, jasně, otevřeně a slušnou formou. Uvědomujeme si nutnost **kvalitní komunikace** nejen v mateřském jazyku, ale i v jazycích cizích. Při výuce jazyků využíváme jazykovou učebnu, ale i výjezdy žáků do zahraničí. Podporujeme děti v komunikaci s vrstevníky z jiných států.

Jsme si vědomi toho, že současný svět je zahlcen informacemi z mnoha zdrojů informační a komunikační techniky. Proto dětem umožňujeme, aby se v rámci možností školy s touto technikou seznamovaly, pracovaly s ní a využívaly ji i ve výuce. Snažíme se rozvíjet schopnost dětí orientovat se v přemíře informací, tyto informace adekvátním způsobem zpracovat a využívat ve prospěch svůj, skupiny a později i celé společnosti.

S tím také souvisí naše snaha naučit děti navzájem **spolupracovat**, naslouchat si, **tolerovat** se a **vážít si práce a úspěchů** svých i ostatních lidí. Chceme vychovat demokratického člověka, který **zná a využívá svoje práva**, ale také **zná a plní svoje povinnosti, dodržuje pravidla chování** daná nejen školním řádem, ale i pravidla dobrého spolužití mezi lidmi i mimo školu.

Uvědomujeme si nutnost budovat u dětí přiměřeně **sebevědomí**, schopnost poznat a rozvíjet jejich vlastní možnosti, znalosti, dovednosti a zájmy tak, aby byly připravené prosadit se ve svém budoucím životě. K poznání možností a zájmů dětí využíváme, exkurze, modelové situace ve výuce, besedy k volbě povolání atd., ale i zájmové útvary ve škole, ve školní družině nebo ve školním klubu.

Věnujeme pozornost také dětem, kterým je nutno poskytnout speciální vzdělávací potřeby. Jedná se o děti zvláště nadané (mohou postupovat ve výuce vybraných předmětů rychlejším tempem než jejich vrstevníci) a děti nějakým způsobem handicapované tj. děti se zdravotním postižením, zdravotním

znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. Tyto děti se do školních aktivit zapojují podle svých možností na základě individuálně vypracovaných plánů. Naši učitelé jsou na práci s těmito dětmi připraveni a průběžně si doplňují znalosti a informace v různých vzdělávacích akcích. Zapojoování takto znevýhodněných dětí do běžného školního prostředí obohacuje všechny zúčastněné děti o jiný pohled na svět, podněcuje je **k ohleduplnosti a toleranci ostatních a k nezištné pomoci potřebným**. Všechny děti vedeme **k pozitivnímu prožívání** situací, **k rozvíjení citlivosti** k ostatním lidem.

Průběžně vedeme děti **ke zdravému životnímu stylu** a k tomu, aby si uvědomovaly důležitost zdraví. Učíme je být zodpovědnými za své fyzické a psychické zdraví, ale i za zdraví ostatních. Učíme je aktivně svoje zdraví rozvíjet, ale také chránit a dodržovat zásady bezpečnosti. Umožňujeme dětem navštěvovat tělovýchovné aktivity organizované školou i mimo ni. Podporujeme účast dětí na různých sportovních soutěžích, kde naši žáci často dosahují významných úspěchů. Prostor věnujeme i aktivnímu odpočinku dětí na školním hřišti nebo na školní zahradě o přestávkách nebo při pobytu ve školní družině.

Zapojujeme naše žáky do různých akcí, které se týkají **ochrany životního prostředí**. Učíme děti úctě k vytvořeným **historickým a kulturním hodnotám a tradicím našeho národa**, ale i úctě a toleranci k tradicím a **hodnotám ostatních národů a jiných společenských skupin**.

Ve své práci chceme navázat na dobrou tradici naší školy. Jsme školou vstřícnou všem, kteří se chtějí k naší práci připojit. Chceme být školou otevřenou všem změnám, které přináší současný životní styl. Chceme na tyto změny reagovat - rozvíjet všechny klady, které doba přináší a v maximální možné míře eliminovat negativní vlivy, které jsou s tímto vývojem společnosti spojené. Chceme, aby naše práce přinášela radost a užitek všem, ale především našim dětem.

3.2 Profil absolventa

Naše škola vzdělává a vychovává svoje žáky tak, aby její absolventi byli přiměřeně sebevědomí, gramotní mladí lidé, schopní orientovat se v běžném životě a schopní postupně se do něj aktivně zapojovat. Aby si byli vědomi svých práv a povinností a jednali podle toho, aby ctili demokratické principy fungování společnosti.

Absolvent naší školy by měl být schopen samostatně řešit úkoly a situace odpovídající jeho věku. Měl by umět vyhledávat potřebné informace v různých zdrojích a dále s nimi pracovat. Měl by znát úroveň svých vědomostí, dovedností a schopností a dále je rozvíjet. Měl by chápat nutnost dalšího vzdělávání.

Měl by umět pracovat v týmu, vhodnou formou vyjádřit a obhajovat svůj názor, dát prostor i ostatním zúčastněným, pomáhat potřebným, slušně se chovat a uvědomovat si odpovědnost za svoje chování i činy.

Měl by být schopen chránit a nadále rozvíjet své fyzické, psychické i sociální zdraví. Měl by v rámci svých možností dbát na ochranu životního prostředí, výsledků lidské práce a kulturního a historického bohatství lidské společnosti. Měl by umět aktivně odpočívat a efektivně využívat svůj volný čas.

Absolvent naší školy by měl umět komunikovat ústně, písemně i pomocí ICT v mateřském jazyce. V základní formě by měl umět komunikovat i v jazyce anglickém, měl by mít základy dalšího cizího jazyka.

Měl by získat takové znalosti z vyučovaných všeobecně vzdělávacích předmětů, aby je byl schopen dále rozvíjet na zvolené střední škole.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie školy

Výchovné a vzdělávací strategie chápeme jako postupy, metody a formy práce, které v naší škole uplatňujeme v procesu učení a výchovy a které jsou zaměřeny na vytváření základních klíčových kompetencí žáků. Jsme si vědomi toho, že úroveň klíčových kompetencí můžeme též rozvíjet formou zájmových útvarů, proto žákům nabízíme sportovní, šachový, dramatický kroužek a kroužek vaření.

Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností a postojů, které žákovi pomáhají stát se plnohodnotným členem společnosti. Chceme, aby žáci naší školy byli se svým životem spokojeni, dokázali se ve společnosti prosadit, dobře uplatnit a aby byli připraveni na další etapy celoživotního vzdělávání.

Úroveň klíčových kompetencí dosažených na naší škole nepovažujeme za konečnou, ale pouze za základ, který každý žák bude ještě rozvíjet v další etapě svého života.

3.3.1 Kompetence k učení – chceme umožnit žákům efektivní, aktivní učení a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání

- dbáme na to, aby žáci vždy znali smysl, účel a význam učeného (co a proč se učí)
- seznamujeme žáky s nejrůznějšími informačními zdroji a se způsoby jejich využívání
- umožňujeme žákům informace třídit, systematizovat, porovnávat a využívat v tvůrčích činnostech
- vedeme žáky k postupnému organizování a plánování jejich vlastní činnosti
- umožňujeme žákům volit si postupy a způsoby jejich práce
- podporujeme samostatnost, zodpovědnost, iniciativu a tvořivost žáků
- dbáme na užívání správné terminologie a symboliky
- vedeme žáky k sebehodnocení a posouzení vlastního pokroku
- na základě individuálního přístupu ke každému dítěti umožňujeme všem dětem prožít úspěch, motivujeme je k dalšímu vzdělávání

3.3.2 Kompetence k řešení problémů – podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování, k hledání různých cest řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém a pojmenovat ho
- vedeme žáky k vyhledávání informací k danému tématu ve všech dostupných zdrojích
- učíme je informace třídit, analyzovat, vytvářet soubory, vyhodnocovat, ověřovat a využívat v praxi (nepředkládáme pouze fakta)
- učíme žáky pracovat s chybou, hledat a zkoušet různé cesty a varianty řešení problému a volit nejvhodnější způsob řešení
- umožňujeme žákům o problému navzájem diskutovat, obhajovat svůj postup nebo závěr a konstruktivně řešit případný nesoulad
- učíme žáky vyvozovat závěry také na základě pozorování, experimentování, zkušeností jiných a jejich vzájemného porovnávání a uvádění do souvislosti s již nabytými znalostmi
- dbáme na to, aby se žáci nenechali odradit případným neúspěchem, motivujeme je k další práci zadáváním diferencovaných úkolů podle individuálních možností a schopností jednotlivce

3.3.3 Kompetence komunikativní – vedeme žáky k všestranné, aktivní a kultivované komunikaci

- usilujeme o rozvoj žákovy slovní zásoby
- učíme žáky formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky přiměřeně svému věku ústní i písemnou formou
- dbáme na dodržování zásad účinné komunikace – výstižnost, souvislost, logický sled, vhodnost a slušnost vyjádření
- klademe důraz na naslouchání druhým a na respektování odlišného názoru
- vedeme žáky k zapojování se do diskuse a k tomu, aby se nebáli vyjádřit svoji myšlenku nebo názor
- učíme žáky jednoznačně a zřetelně formulovat odmítnutí toho, co sami považují za nesprávné nebo co se jim nelíbí
- podporujeme žáky ve využívání všech dostupných informačních prostředků a technologií ke komunikaci nejen se spolužáky, ale i při navazování nových kontaktů s okolním světem
- dbáme na používání vhodných komunikačních způsobů žáků mezi sebou navzájem, ale i žáků s dospělými osobami

3.3.4 Kompetence sociální a personální – rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, vážit si sebe a respektovat druhé

- učíme žáky spolupracovat ve skupinách a zaujímat různé role v pracovních nebo sportovních týmech
- podporujeme žáky, aby svým zájmem a vhodnými způsoby chování a jednání přispívali k vytváření příjemného, tvůrčího a kooperativního prostředí

- vedeme žáky ke spoluodpovědnosti za výsledky své skupiny
- rozvíjíme schopnost žáků vzájemně si pomáhat, ale v případě potřeby i požádat o pomoc ostatní
- pozitivní motivací a vhodně volenými úkoly posilujeme sebedůvěru a samostatnost žáka
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všem jevům, které narušují dobré mezilidské vztahy
- podporujeme všechny projevy kamarádství, spolupráce a pomoci mezi spolužáky nejen stejně starými, ale i mezi žáky různých ročníků navzájem, včetně společných akcí s dětmi z mateřských škol i se středoškoláky

3.3.5 Kompetence občanské – chceme formovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, znalé svých práv a dbalé svých povinností

- vedeme žáky k respektování předem daných i dodatečně dohodnutých pravidel chování a jednání
- pomáháme žákům orientovat se v projevech svobody, demokracie a anarchie (rozhodovat o svých postojích, chránit svá práva atd.)
- vytváříme u žáků pozitivní představu o sobě samém, dbáme na budování přiměřeného sebevědomí každého žáka
- učíme žáky uplatňovat svá práva, v případě potřeby je důsledně a slušnou formou vymáhat
- učíme žáky toleranci a respektování individuálních rozdílů mezi lidmi (rozdíly etnické, národnostní, kulturní, zájmové, fyzické, mentální atd.)
- budujeme úctu k národnímu kulturnímu a historickému dědictví, taktéž k vytvořeným hodnotám a tradicím jiných národů
- zdůrazňujeme potřebu pozitivního myšlení a cítění u každého žáka a podporujeme pozitivní projevy vyjadřované druhým
- umožňujeme a podporujeme zapojování žáků do ekologických, kulturních a sportovních aktivit ve škole i mimo ni
- učíme žáky ochraně člověka v různých mimořádných situacích
- vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu

3.3.6 Kompetence pracovní – pomáháme dětem aktivně se zapojovat do světa práce, rozvíjet své schopnosti a možnosti

- seznamujeme žáky s různými druhy práce, umožňujeme jim pracovat s některými nástroji, pomůckami a materiály (ve třídách, v odborných učebnách, ve školních dílnách, na školní zahradě, případně ve cvičné kuchyni podle charakteru vyučovacího předmětu)
- učíme žáky nést za svoji práci osobní zodpovědnost
- vedeme je k přiměřenému a vyváženému hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k úctě k práci a ochraně jejích výsledků
- utváříme u žáků pozitivní pracovní návyky (systematičnost, trpělivost, pečlivost, spolehlivost, atd.)
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svoje fyzické i psychické zdraví při práci
- učíme žáky dodržovat zásady bezpečnosti práce – zodpovědnosti za sebe i ostatní ve skupině
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí a k hospodárnosti při práci
- seznamujeme žáky se současným trhem práce a pomáháme jim s orientací na něm

3.4 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jedná se o žáky s **přiznanými podpůrnými opatřeními** tj. zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáky se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáky se sociálním znevýhodněním (z nepodnětného rodinného prostředí, z nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka, ohrožené sociálně patologickými jevy atd.).

Všichni tito žáci jsou vzděláváni v běžném třídním kolektivu, tak jak stanovuje Vyhláška č. 27 ze dne 21. ledna 2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Je jim poskytnuta zvláštní péče vycházející z přiznaného stupně podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě **plánu pedagogické podpory (PLPP)**, který vychází ze školního vzdělávacího programu, sestavuje jej třídní učitel, ve spolupráci s učitelem konkrétního vzdělávacího předmětu za pomoci výchovného poradce, ve spolupráci s ostatními vyučujícími, vedením školy a zákonným zástupcem žáka. PLPP má písemnou podobu, obsahuje zejména popis obtíží žáka a speciálních vzdělávacích potřeb žáka a stanovení cílů podpory. PLPP dále obsahuje metody práce s žákem, způsoby kontroly a hodnocení osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP, organizuje společné schůzky a stanoví způsob vyhodnocování naplňování plánu nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Plán je součástí pedagogické dokumentace žáka. Pokud by opatření prvního stupně byla nedostatečná, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (ŠPZ) k posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. O vyšetření dítěte žádá odborné pracoviště zákonný zástupce žáka a vyjadřuje s ním souhlas. Pro tyto žáky je vypracován **individuální vzdělávací plán**, který vychází z doporučené úrovně očekávaných výstupů v RVP ZV, ze školního vzdělávacího programu a závěrů ŠPZ. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy. IVP sestavuje třídní učitel, ve spolupráci s učitelem konkrétního vzdělávacího předmětu za pomoci výchovného poradce, ve spolupráci se ŠPZ, ostatními vyučujícími a zákonným zástupcem žáka. IVP má písemnou podobu, vychází z charakteru obtíží žáka a speciálně-pedagogické, případně psychologické diagnostiky a podmínek školy. Je v něm upraven vzdělávací obsah v souladu se vzdělávacími požadavky a možnostmi žáka a časové rozvržení. Dále jsou v IVP ošetřeny metody a formy práce se žákem a způsoby kontroly a hodnocení osvojení znalostí a dovedností žáka, učební a kompenzační pomůcky, práce v rodině a odpovědnost žáka. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce žáka. S plánem je seznámen zákonný zástupce žáka a má právo se k němu vyjádřit. Plán je součástí pedagogické dokumentace žáka. IVP může být doplňován a upravován i v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Spolupráci se ŠPZ na naší škole zajišťují výchovný poradce, určený pedagogický pracovník na 1. stupni ZŠ a určený pedagogický pracovník na 2. stupni ZŠ. O zařazení dítěte mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou informováni všichni učitelé a k jako takovému k němu přistupují. Naši učitelé se průběžně vzdělávají, jak s těmito dětmi pracovat. Především však dbáme na to, aby školní prostředí a školní práce dítě nestresovala a byla co nejvíce přínosná pro jeho další život. To znamená, že dítě nepřetěžujeme ani neomezujeme v přirozeném vývoji a vzdělávání. Pokud je to nutné a organizačně možné, členíme individuální hodiny na kratší časové celky. Zohledňujeme druh a stupeň postižení při klasifikaci a hodnocení výsledků vzdělávání. Respektujeme individuální možnosti a potřeby žáka v současné době i s ohledem na jeho budoucí vývoj. Potřebným dětem umožňujeme pracovat ve škole s asistentem pedagoga.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Jako žáci nadaní a mimořádně nadaní jsou děti zařazovány do vzdělávání na základě vyšetření v příslušném školním poradenském zařízení, zákonného zástupce. Pracují podle vlastního **individuálního plánu vzdělávání**. Pokud je to vhodné z hlediska vývoje žáka a umožňují-li to organizační možnosti školy, může nadaný žák docházet na některé hodiny příslušného předmětu do vyššího ročníku. Upravujeme vzdělávací obsah daného předmětu tak, aby odpovídal schopnostem a možnostem nadaného žáka. Na prvním stupni ZŠ vypracovává individuální plán třídní učitel ve spolupráci s příslušnými učiteli vyšších ročníků, specialistou z poradenského centra a ve spolupráci s rodiči. Na 2. stupni ZŠ individuální plán zpracovávají učitelé těch předmětů, které doporučilo poradenské centrum. Celý proces zastřešuje třídní učitel. K IVP se vyjadřují zákonní zástupci nadaného žáka. Plán je upravován podle potřeb a vývoje žáka, nejméně však 1krát ročně, nejpozději do 30. září daného školního roku.

Vzdělávání žáků nadaných vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování. Je nutné výrazněji děti motivovat a vést je k rozšiřování základního učiva více do hloubky, umožňovat jim ve větší míře pracovat samostatně s naučnou literaturou a řešit náročnější problémové úkoly. Učitelé těmto žákům dávají častěji možnost vést pracovní skupinu spolužáků. Vytvářejí jim prostor v hodinách, kde mohou prezentovat své znalosti před spolužáky. Ve vyšších ročnících tyto děti mohou reprezentovat školu v různých vědomostních nebo sportovních soutěžích a olympiádách. Snahou učitelů je mimo jiné také vést tyto děti k adekvátní sebereflexi, k rozvíjení schopnosti a ochotě pomáhat méně nadaným dětem a k toleranci omezení nebo nedostatků druhých.

O zařazení mimořádně nadaného žáka mezi běžnou populaci dětí jsou informováni všichni učitelé a k jako takovému k němu přistupují. Naši učitelé se průběžně vzdělávají, jak s takovými dětmi pracovat. Především však dbáme na to, aby školní prostředí a školní práce dítě bavila, neomezovala ho ve vývoji a byla co nejvíce přínosná pro jeho další život.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v našem školním vzdělávacím programu aktuální témata současného světa a tvoří nedílnou a neopominutelnou součást základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat se prolínají do všech vzdělávacích oblastí a oborů, umožňují jejich smysluplné propojení a vytvářejí dobré výchozí podmínky pro vytváření komplexního pohledu na svět.

Abychom tuto možnost co nejlépe využili, zvolili jsme tyto základní cesty:

- integraci tematických okruhů průřezových témat do jednotlivých vzdělávacích oborů
- realizaci obsahu tematických okruhů průřezových témat formou projektů, kde žáci musí používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů
- využití náhodně vznikajících situací ve výuce i mimo ni, v nichž lze nalézat tematické okruhy průřezových témat a volbu takových metod, které v co nejvyšší míře vedou k naplnění obsahu tematického okruhu průřezového tématu
- působení osobnosti učitele, který představuje pro žáky trvale přítomný model „člověka“, jeho chování, jednání, přehled a orientaci v různých oborech - „Verba movent, exepla trahunt.“ („Slova hýbou, příklady táhnou.“).

Zařazení průřezových témat je vždy součástí charakteristiky jednotlivých vzdělávacích oborů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě souhrnný tabulkový přehled začlenění průřezových témat. V tabulce jsou však uvedena pouze ta průřezová témata, která v daném předmětu vyžadují větší časový prostor. Předměty, kterých se náměty průřezových témat dotýkají opakovaně, avšak s menší časovou náročností, nebo se předmětu průřezové téma dotýká pouze okrajově, do tabulky neuvádíme.

Průřezové téma se realizuje podle záměru vyučujícího, vždy s důrazem na činnostní charakter výuky.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

<i>Osobnostní rozvoj</i>									
<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>
Rozvoj schopností poznání	ČJ	M				VV	M	M	
Sebepoznání a sebepojetí					ČJS	VZ	NJ, RJ	M	
Seberegulace a sebeorganizace						VZ	TV		
Psychohygiena						VZ	VZ		
Kreativita				VV	HV	VV	VV	VV	VV

<i>Sociální rozvoj</i>									
<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>
Poznávání lidí	ČJS					VO		VZ	
Mezilidské vztahy			ČJS		TV	VZ, NJ, RJ			
Komunikace			ČJS			AJ		ČJ, VO	NJ, RJ
Kooperace a kompetice					TV	VZ			TV

<i>Morální rozvoj</i>									
<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				M		VZ		M	M
Hodnoty, postoje, praktická etika		ČJ				VZ			

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>
Občanská společnost a škola				ČJS		VO		VZ	
Občan, občanská společnost a stát				ČJS				VO	
Formy participace občanů na politickém životě				ČJS					VO
Principy demokracie						D			D

jako formy vlády a způsobu rozhodování									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

<i>Ročník</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení					ČJ		ČJ		
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality									ČJ
Stavba mediálních sdělení						ČJ			
Vnímání autora mediálních sdělení								ČJ	
Fungování a vliv médií ve společnosti							VO, VZ		
Tvorba mediálních sdělení					ČJ		AJ		
Práce v realizačním týmu	Práce na různých školních projektech								

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

<i>Ročník</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímají	Projektová výuka k Evropskému dni jazyků								
Objevujeme Evropu a svět									
Jsme Evropané									

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>
Ekosystémy				ČJS		Z	PŘ, Z		
Základní podmínky života		ČJS				ČSP (PP)		CH	PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				ČJS			ČSP (PTM)		PŘ
Vztah člověka k prostředí	Projektová výuka ke Dni Země								
							VV		Z

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>
Kulturní diference					ČJ		VV		Z
Lidské vztahy								VZ	
Etnický původ							Z	D	
Multikulturalita								NJ, RJ	
Princip sociálního smíru a solidarity								D	

DALŠÍ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ TÉMATA

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Finanční gramotnost				ČJS, M	ČJS		M, VO		M
Dopravní výchova	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	VZ	F, VO,VZ	VZ	
	Výcvik na dopravním hřišti + TV + ČJS					TV	TV	TV	TV
Obrana vlasti						VO			VO
Etická výchova	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	VZ	VZ	VZ	
Sexuální a rodinná výchova, výchova ke zdraví	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	VO	VZ	PŘ, VZ,VO	
Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	Projektová výuka								
	ČJS	ČJS	ČJS, TV	ČJS, TV	ČJS, TV	TV	VZ, TV	TV	PŘ, TV

Použité zkratky:

ČJ	Český jazyk	VV	Výtvarná výchova
AJ	Anglický jazyk	HV	Hudební výchova
NJ	Německý jazyk	TV	Tělesná výchova
RJ	Ruský jazyk	VZ	Výchova ke zdraví
M	Matematika	PP	Pěstivalské práce
F	Fyzika	PTM	Práce s technickými materiály
CH	Chemie	SP	Svět práce
PŘ	Přírodopis	ČSP	Člověk a svět práce
Z	Zeměpis	ČJS	Člověk a jeho svět
D	Dějepis	IKT	Informační a komunikační technologie
VO	Výchova k občanství		

DALŠÍ PROJEKTY, INTEGROVANÉ TEMATICKÉ VYUČOVÁNÍ A AKCE ŠKOLY VYŽADUJÍCÍ ZMĚNU ORGANIZACE VÝUKY

(pravidelně se opakující v určitém časovém úseku, aktualizované podle možností školy a záměru pedagogů)

Den otevřených dveří

Aktivity zaměřené na zdravý životní styl a péče o tělo

Akce pro mateřské školy

Vánoční aktivity

Velikonoční aktivity

Svět po roce 1945 - aktuální výročí v daném školním roce

Další různě obsáhlé projekty tříd nebo ročníků - podle domluvy pedagogických pracovníků

Terénní geografická výuka a aplikace v praxi

Návštěvy divadelních představení

Návštěvy kina - filmová představení pro děti a mládež podle aktuální potřeby školy a nabídky místního kina

Spolupráce tříd s městskou knihovnou - knihovnická informatika

Sportovní soutěže jednotlivců a týmů školy

Sportovní, herní a naučné programy

Akce ke Dni dětí

Školní výlety a exkurze

Plavecký výcvik

Lyžařský výcvik

Akce zaměřené na výběr budoucího povolání

4 UČEBNÍ PLÁNY

Učební plán 1. stupeň ZŠ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1. stupeň										Celkem hodin		Disp. hodiny	
		1. roč.		2. roč.		3. roč.		4. roč.		5. roč.		A	B	A	B
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	8	10	9	8	8	7	41	39	6	4			
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	11	2							
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	4	5	5	5	24	23	4	3				
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0							
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	2	4	3	4	3	14	12	2	0			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0							
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	0							
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	3	2	3	2	3	2	3	10	15	0	5		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5	0							
Celková povinná časová dotace v ročníku		20	22	24	26	26	118								
Celková povinná časová dotace za 1. stupeň								118							
Disponibilní hodiny								14	14						

Poznámky k učebnímu plánu:

Varianta A

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková výchova se realizuje formou dvou vyučovacích předmětů: *český jazyk a anglický jazyk*.

Vyučovací předmět *český jazyk* má komplexní charakter. Obsahuje tyto části - komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Minimální časovou dotaci jsme posílili o 8 hodin. Na 1. stupni vyučujeme 41 hodin. V 1. ročníku není předmět striktně dělen na jeho tři části, vyučuje se komplexně. Psaní je součástí výuky, vyučuje se v kratších celcích než jedna vyučovací hodina. O časové dotaci na jednotlivé části předmětu rozhoduje vyučující.

Vyučovací předmět *anglický jazyk* je tvořen částmi - řečové dovednosti, mluvení, čtení, psaní, poslech s porozuměním. Pro přehlednost jsou v učebních osnovách uvedeny jednotlivé části zvlášť, vyučují se však komplexně - nelze je od sebe navzájem oddělovat. Předmět se vyučuje ve 3., 4. a 5. ročníku po 3 hodinách týdně. Minimální časová dotace 9 hodin, na 1. stupni vyučujeme celkem 9 hodin.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je tvořena jedním vyučovacím předmětem *matematika*. Vyučovací předmět se skládá ze čtyř částí - číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a prostoru a nestandardní aplikační úlohy. Minimální časová dotace byla posílena o 1 hodinu ve 2. až 5. ročníku, na 1. stupni vyučujeme celkem 24 hodin. Potřebnou časovou dotaci na jednotlivé části předmětu určuje vyučující.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie vyučujeme pod názvem *informatika* v 5. ročníku.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizován ve stejnojmenném předmětu pouze na 1. stupni. Jednotlivé části předmětu (místo, kde žijeme, lidé kolem nás, lidé a čas, rozmanitost přírody, člověk a jeho zdraví) jsou vyučovány v blocích v každém ročníku. Témata jsou postupně doplňována a rozšiřována. Předmět se na 1. stupni vyučuje v 1. -3. ročníku po 2 hodinách týdně, ve 4. a 5. ročníku po 4 hodinách týdně. Na prvním stupni vyučujeme celkem 14 hodin.

Vzdělávací oblast Umění a kultura vyučujeme v předmětech *hudební výchova* a *výtvarná výchova*. Hudební výchova je vyučována ve všech ročnících 1. stupně po 1 hodině týdně. Výtvarná výchova je vyučována v 1., 2. a 3. ročníku po 1 hodině týdně, ve 4. a 5. ročníku po 2 hodinách týdně ve dvouhodinovém bloku.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je na 1. stupni realizována v předmětu *tělesná výchova*, po 2hodinách týdně. Minimální časová dotace 10 hodin byla o 2 hodiny posílena, na 1. stupni vyučujeme celkem 12 hodin. Hodiny jsou oddělené a rovnoměrně rozvrženy do týdenního rozvrhu. Součástí vyučování jsou prvky zdravotní tělesné výchovy. Hodiny jsou společné pro chlapce i dívky.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována ve stejnojmenném vyučovacím předmětu. Na 1. stupni vyučujeme tematické okruhy práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, přípravu pokrmů (základní informace o stravě, potravinách a kuchyňském vybavení) a pěstitelské práce. Předmět vyučujeme po 1 hodině týdně v 1. až 5. ročníku, chlapce a dívky společně.

Varianta B - třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková výchova se realizuje formou dvou vyučovacích předmětů: *český jazyk a anglický jazyk*

Vyučovací předmět *český jazyk* má komplexní charakter. Obsahuje tyto části - komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Minimální časovou dotaci jsme posílili o 6 hodin. Na 1. stupni vyučujeme 39 hodin. V 1. ročníku není předmět striktně dělen na jeho tři části, vyučuje se komplexně. Psaní je součástí výuky, vyučuje se v kratších celcích než jedna vyučovací hodina. O časové dotaci na jednotlivé části předmětu rozhoduje vyučující.

Vyučovací předmět *anglický jazyk* je tvořen částmi - řečové dovednosti, mluvení, psaní, čtení, poslech s porozuměním. Pro přehlednost jsou v učebních osnovách uvedeny jednotlivé části zvlášť, vyučují se však komplexně - nelze je od sebe navzájem oddělovat. Předmět se vyučuje ve 3., 4. a 5. ročníku po 3 hodinách týdně. Minimální časová dotace 9 hodin, na 1. stupni vyučujeme celkem 9 hodin.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je tvořena jedním vyučovacím předmětem *matematika*. Vyučovací předmět se skládá ze čtyř částí - číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a prostoru a nestandardní aplikační úlohy. Minimální časová dotace byla posílena o 1 hodinu ve 3. až 5. ročníku, na 1. stupni vyučujeme celkem 23 hodin. Potřebnou časovou dotaci na jednotlivé části předmětu určuje vyučující.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie vyučujeme pod názvem *informatika* v 5. ročníku.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizován ve stejnojmenném předmětu pouze na 1. stupni. Jednotlivé části předmětu (místo, kde žijeme, lidé kolem nás, lidé a čas, rozmanitost přírody, člověk a jeho zdraví) jsou vyučovány v blocích v každém ročníku. Témata jsou postupně doplňována a rozšiřována.

Předmět se na 1. stupni vyučuje v 1. -3. ročníku po 2 hodinách týdně, ve 4. a 5. ročníku po 3 hodinách týdně. Na prvním stupni vyučujeme celkem 12 hodin.

Vzdělávací oblast Umění a kultura vyučujeme v předmětech *hudební výchova* a *výtvarná výchova*. Hudební výchova je vyučována ve všech ročnících 1. stupně po 1 hodině týdně. Výtvarná výchova je vyučována v 1., 2. a 3. ročníku po 1 hodině týdně, ve 4. a 5. ročníku po 2 hodinách týdně ve dvojhodinovém bloku.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je na 1. stupni realizována v předmětu *tělesná výchova*, po 3 hodinách týdně. Minimální časová dotace 10 hodin byla posílena o 5 hodin, na 1. stupni vyučujeme celkem 15 hodin. Hodiny jsou oddělené a rovnoměrně rozvrženy do týdenního rozvrhu. Součástí vyučování jsou prvky zdravotní tělesné výchovy. Hodiny jsou společné pro chlapce i dívky. V rámci vzdělávací oblasti vyučuje také předmět Zdravotní tělesná výchova v 1. - 5. r. s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována ve stejnojmenném vyučovacím předmětu. Na 1. stupni vyučujeme tematické okruhy práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, příprava pokrmů (základní informace o stravě, potravinách a kuchyňském vybavení) a pěstitelské práce. Předmět vyučujeme po 1 hodině týdně v 1. až 5. ročníku pro chlapce a dívky společně.

Učební plán 2. stupeň ZŠ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	2. stupeň				Celkem hodin	Disp. hodiny
		6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5	5	5	5	20	5
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
	Další jazyk	1	1	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	19	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	0	3	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8	1
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	2	7	2
	Chemie	0	0	2	2	4	
	Přírodopis	2	2	1	1	6	
	Zeměpis	1	1	2	2	6	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	0	3	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	2	7	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	1	0	3	1
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	4	1
Volitelné předměty	Volitelné předměty	0	0	0	2	2	2
Celková povinná časová dotace v ročníku		28	30	32	32	122	
Celková povinná časová dotace za 2. stupeň						122	
Využití disponibilních hodin v ročníku						24	

Poznámky k učebnímu plánu:

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace se realizuje formou tří vyučovacích předmětů - *český jazyk*, *anglický jazyk* a *další jazyk*. Vyučovací předmět *český jazyk* má komplexní charakter. Obsahuje tyto části - komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Minimální časovou dotaci 15 hodin jsme posílili o 5 hodin - po jedné v 6., 7., 8. a v 9. ročníku 2 hodiny, na 2. stupni vyučujeme celkem 20 hodin.

Vyučovací předmět *anglický jazyk* je tvořen těmito částmi - řečové dovednosti, poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní. Časová dotace na 2. stupni je 12 hodin, tj. po 3 hodinách v každém ročníku.

Vyučovací předmět *další jazyk* má tyto části poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní. Na 2. stupni vyučujeme celkem 6 hodin - po 1 hodině v 6. a 7. ročníku, po 2 hodinách v 8. a 9. ročníku.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je tvořena jedním vyučovacím předmětem *matematika*. Vyučovací předmět matematika se skládá ze čtyř částí: číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty,

geometrie v rovině a prostoru a nestandardní aplikační úlohy. Minimální časová dotace 15 hodin byla posílena o 1 hodinu v 7. - 8. ročníku, v 9. ročníku o 2 hodiny týdně. Celou oblast na 2. stupni vyučujeme celkem 19 hodin.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie tvoří jeden vyučovací předmět *informatika*. Vyučovací předmět *informatika* vyučujeme v 6. - 8. ročníku po 1 hodině týdně, minimální časová dotace 1 hodina byla posílena v 6. a v 7. ročníku o 1 hodinu, na 2. stupni vyučujeme 3 hodiny.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována ve dvou předmětech *dějepis* a *výchova k občanství*. Vyučovací předmět *dějepis* v sobě zahrnuje čtyři etapy lidských dějin: pravěk, starověk, středověk a předmět novověk. Vyučujeme od 6. do 9. ročníku po 2 hodinách týdně, na 2. stupni celkem 8 hodin.

Vyučovací předmět *výchova k občanství* se od 6. do 9. ročníku vyučuje po 1 hodině týdně, tzn. celkem 4 hodiny na 2. stupni. Minimální časová dotace celé oblasti je 11 hodin a byla posílena o 1 hodinu dějepisu v 6. ročníku. Celou oblast vyučujeme 12 hodin.

Vyučovací oblast Člověk a příroda realizujeme formou čtyř vyučovacích předmětů - *fyzika*, *chemie*, *přírodopis* a *zeměpis*. Vyučovací předmět *fyzika* vyučujeme v 6. ročníku 1 hodinu týdně a od 7. do 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Vyučovací předmět *chemie* vyučujeme v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Vyučovací předmět *přírodopis* vyučujeme v 6. a 7. ročníku po 2 hodinách týdně, v 8. a 9. ročníku po jedné hodině. Vyučovací předmět *zeměpis* vyučuje v 6. a 7. ročníku po 1 hodině týdně, v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách. Minimální časová dotace celé oblasti 21 hodin byla posílena o 2 hodiny zeměpisu v 8. a 9. ročníku, na 2. stupni vyučujeme celkem 23 hodin.

Vzdělávací oblast Umění a kultura se skládá ze dvou vyučovacích předmětů - *hudební výchova* a *výtvarná výchova*. Vyučovací předmět *hudební výchova* vyučujeme po 1 hodině od 6. do 8. ročníku. Vyučovací předmět *výtvarná výchova* vyučujeme v 6., 7. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně a v 8. ročníku 1 hodinu týdně. Oblast je na 2. stupni vyučována celkem 10 hodin.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se vyučuje ve dvou předmětech *výchova ke zdraví* a *tělesná výchova*. Vyučovací předmět *výchova ke zdraví* se vyučuje v 6., 7. a 8. ročníku po 1 hodině týdně. Vyučovací předmět *tělesná výchova* se na 2. stupni vyučuje po 2 hodinách týdně odděleně pro chlapce a dívky.

V rámci vzdělávací oblasti vyučujeme také předmět *zdravotní tělesná výchova* v 6. - 9. r. s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je tvořena vyučovacími předměty *práce s technickými materiály*, *pěstitelské práce* a *svět práce*. Vyučovací předměty buď *pěstitelské práce*, nebo *práce s technickými materiály* se vyučují v 6. a 7. ročníku po 1 hodině týdně, předmět *svět práce* zaměřený na volbu povolání se vyučuje v 8. a 9. ročníku po 1 hodině týdně. Minimální časová dotace oblasti 3 hodiny byla posílena o 1 hodinu týdně v 9. ročníku u předmětu svět práce. Celou oblast vyučujeme na 2. stupni 4 hodiny týdně.

Volitelné předměty - Nabízíme žákům 9. ročníku 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace.

Volitelné předměty	Ročník	Časová dotace (týdně)
Artefiletika	9.	2 hod
Cvičení z českého jazyka	9.	2 hod
Cvičení z matematiky	9.	2 hod
Digitální technologie	9.	2 hod
Domácnost	9.	2 hod
Chemický seminář	9.	2 hod
Komunikace v českém jazyce	9.	2 hod
Komunikace v anglickém jazyce	9.	2 hod
Mediální výchova	9.	2 hod
Příprava pokrmů	9.	2 hod
Společenskovední seminář	9.	2 hod
Sportovní hry	9.	2 hod
Všeobecně vzdělávací seminář	9.	2 hod

Nepovinné předměty

Nepovinný předmět	Ročník	Časová dotace (týdně)
Ruský jazyk	6. - 9.	2 hod
Německý jazyk	6. - 9.	2 hod

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení v našem výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykovou výukou, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavujeme žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat svoje myšlenky a výsledky své práce a svého poznávání.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace v naší škole vyučujeme v povinných předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk a další cizí jazyk tj. německý nebo ruský jazyk, které vedou ke kultivaci jazykových dovedností a jejich využívání v praxi.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura má velmi důležité místo ve výchovně vzdělávacím procesu, protože dovednosti a znalosti získané v tomto předmětu jsou potřebné pro úspěšné osvojování poznatků, pro kvalitní jazykové vzdělávání i v dalších oblastech vzdělávání. Užívání českého jazyka v mluvené i písemné podobě tak umožňuje poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci se učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Právě zde se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *český jazyk a literatura* se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících základní školy v časové dotaci určené učebním plánem. Má komplexní charakter. Jeho vzdělávací obsah tvoří tři části:

- komunikační a slohová výchova
- jazyková výchova
- literární výchova

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek navzájem prolíná. Do ročníkových výstupů a učiva jsou začleněny očekávané výstupy ze Standardů českého jazyka a literatury.

Komunikační a slohová výchova učí žáky vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně se vyjadřovat ústní i písemnou formou. Součástí tohoto celku je psaní, které se realizuje v menších časových celcích, než je vyučovací hodina. V 1. ročníku mají žáci možnost volby psát klíčkovým nebo alternativním písmem Comenia Script. Ve vyšších ročnících se žáci učí posuzovat i formální stránku textu a jeho výstavbu.

Jazyková výchova je zaměřena na získání takových dovedností a vědomostí, které jsou nezbytné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasně a srozumitelně vyjadřování. Český jazyk se od počátku školního vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci nadále rozvíjejí své čtenářské návyky, poznávají základní literární druhy, učí se postihovat umělecké záměry autora, rozlišovat fikci od skutečnosti a formulovat vlastní názory. Poznatky a prožitky získané v literární výchově mohou pozitivně ovlivnit jejich životní postoje a obohatit jejich duchovní život.

Vzdělávání v předmětu *český jazyk a literatura* směřuje k:

- vnímání jazyka jako součásti národního kulturního bohatství, nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání a úspěšného sebeuplatnění ve společnosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, vyjádření názoru, potřeb a prožitků
- osvojení kultivovaného mluveného projevu a rozvíjení slovní zásoby jako prostředku k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti nebo prezentaci a obhajobě svých myšlenek
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- samostatnému získávání informací z nejrůznějších zdrojů (slovníků, encyklopedií, populárně-naučné literatury pro děti, sdělovacích prostředků, internetu atd.), jejich zpracovávání a využívání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a literatuře jako součásti osobního kulturního bohatství
- humanizaci žákovy osobnosti (rozvíjení jeho citů, chápání mezilidských vztahů rozpoznávání dobra a zla, rozvoji estetického citění atd.)

Do vyučovacího předmětu *český jazyk a literatura* jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova a multikulturní výchova. Jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu jednotlivých ročníků.

Výuka předmětu probíhá převážně v kmenových třídách. Základní formou výuky je vyučovací hodina. Učivo je probíráno v logické posloupnosti od jednoduššího k obtížnějšímu. Je vyučováno cyklicky, tzn. v konkrétním ročníku je průběžně opakován daný okruh učiva ročníku předchozího a na něj navazuje učivo nové, prohlubující. Osvojované poznatky jsou uváděny do vzájemných souvislostí. Důraz je kladen na využití učiva v běžném životě žáků.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtenářských a jazykových dovedností, ke zdokonalování písemného projevu, k pochopení učiva českého jazyka a literatury, jeho účelu a smyslu pro další život žáka
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučování
- vytváříme podmínky k samostatnému získávání informací ze slovníků, encyklopedií, populárně naučných textů, literatury pro děti a mládež atd. a práci s nimi
- stanovujeme dílčí cíle ve výuce, úroveň jejich dosažení hodnotíme tak, aby žák mohl vnímat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky problém výstižně pojmenovat, motivujeme žáky k nalezení východiska problému
- vedeme žáky ke správnému pořadí slov a vět při formulaci problému a při vyvozování závěrů ústní i písemnou formou
- dbáme na uvádění získaných jazykových a literárních poznatků do souvislostí
- podporujeme účast žáků v nejrůznějších soutěžích v českém jazyce

Kompetence komunikativní

- usilujeme o stálé rozvíjení žákovy slovní zásoby
- dbáme na správnou formulaci myšlenek a srozumitelné vyjadřování ústní i písemnou formou
- vedeme žáky k účasti v diskusi, ke schopnosti vyjádřit a prosazovat svůj názor, vyslechnout a respektovat názor odlišný, přiměřeně reagovat

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat na mluvnickém, literárním, slohovém nebo dramatickém úkolu ve skupinách, vzájemně si pomáhat

- učíme žáky respektovat vyjadřovací schopnosti, znalosti a dovednosti spolužáků tak, aby každý mohl přispět ke splnění úkolu podle svých možností
- usilujeme o vytvoření příjemné tvůrčí atmosféry ve vyučování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k úctě k českému jazyku a literárnímu bohatství českého národa, k orientaci v současném kulturním dění a k ochraně kulturního dědictví
- posilujeme sebedůvěru žáků individuálním přístupem a zadáváním diferencovaných úkolů
- vedeme žáky k uvědomělému respektování pokynů a daných pravidel během výuky českého jazyka

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali nutnost svého pracovního úsilí v českém jazyce - prostředku pro jejich další všestranný rozvoj
- seznamujeme žáky s různými obory lidské činnosti, dbáme na to, aby si vážili práce všech lidí pracujících s jazykem
- učíme žáky odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě, také svoji práci kontrolovat a hodnotit
- vedeme žáky k utváření zdravých pracovních návyků při duševní práci

Při práci uplatňujeme diferencovaný přístup k dětem se specifickými výukovými potřebami. U dětí se specifickými poruchami učení upřednostňujeme tu část jejich projevu, která nejeví známky zdravotního oslabení. V mluveném i psaném projevu zohledňujeme specifické chyby vyplývající z žákova zdravotního omezení. Nadaným žákům zadáváme úkoly složitějšího charakteru a úkoly z nadstavbového učiva. Součástí výuky českého jazyka a literatury jsou více či méně rozsáhlé projekty, jejichž obsah vyplývá z výukového tématu, a prvky dramatické výchovy.

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ, SLOHOVÁ A JAZYKOVÁ VÝCHOVA dbá na správnou výslovnost hlásek a slov správně dýchá a volí vhodné tempo řeči dodržuje zásady dobré mezilidské komunikace pozdraví, osloví, zeptá se, vyřídí vzkaz, požádá, poděkuje, omluví se; vhodně gestikuluje, čte obrázky, pracuje s nimi, tvoří věty, používá správnou intonaci, naslouchá čtenému textu a vypráví podle obrázkové osnovy soustředí se na poslech, hru, úkol, zapamatuje si pravidla práce nebo hry sluchově rozlišuje hlásky, jejich znění a délku, dělí slova na slabiky rozlišuje a čte písmena tiskací a psací, malá a velká skládá a čte slabiky čte a skládá slova, rozumí jejich významu čte jednoduché věty se správnou intonací čte nahlas jednoduché, krátké texty, rozumí jim správně sedí při psaní, má uvolněnou ruku píše malá a velká psací písmena abecedy a slabiky správně píše číslice a čísla píše jednoduchá slova a věty opisuje předložený text přepisuje jednoduchý text do psací podoby píše podle diktátu jednoduchá slova a věty píše slova a věty podle vlastního zadání</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA naslouchá čtenému textu, jednoduše vyjádří svůj pocit z díla reprodukuje jednoduchý text recituje básničku přiměřenou věku používá základní literární pojmy dramatizuje pohádku nebo příběh</p>	<p>pečlivá výslovnost, říkanky k písmenkům rozpočítadla, rytmus, slovní přízvuk vlastní projev a naslouchání druhým reálné a modelové situace rozvoj zrakového a sluchového vnímání vyprávění osobních prožitků krátké pohádky a příběhy analyticko-syntetické činnosti, hlásky ve slově, počet slabik čtení prvních písmen a slabik slabiky otevřené, zavřené, se dvěma souhláskami, slabikotvorné r, l slova jednoslabičná, dvojslabičná, víceslabičná, slova se shluky souhlásek, první jednoduché věty čtení vázané, plynulé, s porozuměním psaní - sezení, držení psacích potřeb malá a velká písmena abecedy, slabiky s nimi psaní číslic a čísel slova a jednoduché věty opis přepis diktát autodiktát</p> <p>zážitkové čtení a naslouchání volná reprodukce krátké pohádky příběhu o dětech nebo zvířátkách přednes dětské básně, veršované pohádky nebo její části spisovatel, básník, ilustrace, kniha, čtenář, knihovny atd. divadlo, herec, mim, role, jeviště atd.</p>	<p>OSV</p> <p>MA</p> <p>VV</p>

Poznámky:

- OSV Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznání - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování
- MA Matematika - psaní a čtení číslic a čísel do 20
- VV Výtvarná výchova - kreslení a malování obrázků k poslouchaným a čteným textům

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA zřetelně artikuluje, vypráví krátký příběh na základě svých zážitků, volí vhodné tempo řeči, přiměřeně gestikuluje dbá na zásady účinné komunikace rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>pozorně naslouchá čtenému textu zvládá techniku čtení a zdokonaluje ji</p> <p>čte věty a souvislé texty podle svých věkových a individuálních možností</p> <p>vyhledává informace v různých textech vhodných pro daný věk a možnosti jednotlivce</p> <p>pracuje podle jednoduchých písemných pokynů seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh píše úhledně, čitelně, formálně správně písmena slabiky a slova s nimi píše úhledně, čitelně, formálně správně jednoduché věty dodržuje zdravé hygienické návyky při psaní</p> <p>zvládá základy písemné komunikace s blízkými osobami</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA vnímá jazyk jako základní dorozumívací prostředek v mluvené i psané podobě</p> <p>rozeznává druhy vět, používá správnou intonaci, píše velké písmeno na začátku věty a správnou interpunkci na konci věty porovnává významy slov</p> <p>tvoří věty ze slov, používá správné pořadí slov i vět</p> <p>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova podle potřeby dělí slova na konci řádku</p>	<p>mluvený projev v konkrétních situacích</p> <p>cvičení naslouchání a adekvátní reakce na slyšené; zahájení dialogu, střídání rolí mluvčího a naslouchajícího, ukončení dialogu zážitkové čtení a naslouchání čtení plynulé, pozorné, s porozuměním dětské literární texty - próza a poezie, přiměřená populárně-naučná literatura čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení, orientace v textu nenáročné samostatné úkoly obrázková osnova</p> <p>zdokonalování psaní písmen, slabik a slov s nimi automatizace psaní</p> <p>opis, přepis, autodiktát, diktát</p> <p>znalost a psaní adresy, psaní vzkazu, přání, krátkého dopisu a pozdravu z prázdnin</p> <p>věta - jednotka jazykového projevu, pořádek vět, spojování a oddělování vět druhy vět podle postoje mluvčího, psaní vět, interpunkce na konci věty slovo jako pojem, význam slov, slova stejného, podobného a opačného významu, slova nadřazená, podřazená a souřadná pořádek slov ve větě, pořádek vět</p> <p>slovo, slabika, hláska a písmeno dělení slov na slabiky, slabikotvorné r, l</p>	

<p>pracuje s abecedou správně vyslovuje, rozpozná a píše krátké a dlouhé samohlásky, dvojhásky, souhlásky</p> <p>odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách správně vyslovuje, odůvodňuje a píše souhlásky na konci a uprostřed slov správně čte a píše slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev seznámí se s druhy slov rozlišuje podstatná jména a slovesa rozlišuje vlastní jméno od obecného podstatného jména</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte přiměřené texty, dbá na frázování a přirozenou intonaci orientuje se ve čteném textu, rozlišuje pohádkové prostředí a postavy od skutečnosti rozlišuje prózu a poezii</p> <p>tvoří vlastní rýmy, krátké příběhy, domýšlí konec příběhu převypráví pohádku, příběh podle svých dispozic vyjádří svůj postoj k přečtenému textu</p> <p>přednáší krátké básničky, říkadla, rozpočítává</p> <p>seznámí se s divadlem, dramaturgizuje jednoduchou pohádku nebo příběh</p>	<p>abeceda, abecední řazení slov hlásky - samohlásky, souhlásky, dvojhásky; samohlásky krátké a dlouhé, pravopis ú/ů, souhlásky tvrdé a měkké</p> <p>párové souhlásky</p> <p>písmeno ě</p> <p>slovní druhy podstatná jména, slovesa vlastní jména osob, jejich pravopis</p> <p>literární texty s dětskou tematikou hledá hlavní postavy, charakterizuje vlastnosti, prostředí atd. vlastní čtení, poslech ukázek, základní pojmy (pohádka, příběh, báseň, sloka, verš, rým, přirovnání) vlastní tvůrčí činnost</p> <p>reprodukce vyjádření vlastního názoru na text reprodukce básně, říkadla, rozpočítadla divadelní představení, role, herec</p>	<p>OSV</p>
--	--	------------

Poznámky:

OSV Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika – chování a vlastnosti literárních postav v porovnání s vlastními i cizími postoji a hodnotami

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA čte plynule texty přiměřené náročnosti a rozsahu podle svých dispozic, nahlas i potichu, rozumí textu respektuje základní komunikační pravidla</p> <p>vyjadřuje se pečlivě, souvisle, věcně správně, opravuje chybnou nebo nedbalou výslovnost, volí vhodné tempo řeči, gesta a mimiku, správně dýchá tvoří vlastní jazykový projev, volí vhodná slova, nahrazuje opakující se výrazy, dlouhá souvětí nahrazuje kratšími větnými celky člení jazykový projev na části, tvoří nadpis pracuje samostatně podle pokynů učitele, rozumí písemným pokynům píše formálně i věcně správně jednoduchá sdělení</p> <p>píše správné tvary písmen, správně je spojuje, píše hbitě, přiměřeně věku, kontroluje svoji práci,</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozdílí grafickou a zvukovou podobu slova, dělí slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená porovnává a třídí slova podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) rozdílí slovní druhy v základním tvaru odůvodňuje a píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech, vyhledá příbuzná slova v textu v mluveném projevu užívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves sezná se s větou jednoduchou a souvětím, určuje počet vět v souvětí, spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojovacími výrazy, volí vhodné jazykové prostředky doplňuje a píše velká písmena ve vlastních jménech osob, zvířat a místních v pojmenováních</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte ve vhodném frázování a tempu přiměřené texty přednáší z paměti vybrané básně, dbá na výraz odliší prózu od poezie, pohádku od ostatních literárních útvarů chápe četbu jako zdroj informací</p>	<p>praktické čtení - pozorné, plynulé s porozuměním textu podání a vyžádání informace, telefonování</p> <p>vypravování na základě vlastního prožitku, běžná komunikace</p> <p>popis předmětu, zvířete, osoby</p> <p>části příběhu, nadpis samostatná práce s textem přiměřené náročnosti vzkaz, dopis blízké osobě, blahopřání opis, přepis, diktát, písemný popis a vyprávění přiměřené náročnosti a délky</p> <p>hlásky a písmena, slabiky, slova</p> <p>význam slov</p> <p>slovní druhy vyjmenovaná slova a některá slova příbuzná podstatná jména - skloňování, číslo, rod, slovesa - osoba, číslo věta jednoduchá a souvětí, běžné spojky a spojovací výrazy v souvětí</p> <p>pravopis vlastních jmen osob, zvířat a místních zeměpisných názvů</p> <p>příběhy, pohádky, bajky dětská poezie rozdíly v jednotlivých literárních dílech v tvorbě pro děti encyklopedie, rejstříky v učebn. obsah knih, časopisy pro děti, populárně - naučná literatura</p>	

<p>vyjádří svůj pocit z přečteného nebo slyšeného textu</p> <p>tvořivě pracuje s textem podle pokynů učitele a podle svých individuálních schopností</p>	<p>zážitkové čtení a naslouchání dobrodružná literatura, příběhy o dětech atd.</p> <p>dramatizace, obměna konce nebo nadpisu, ilustrace k textu</p>	<p>VV</p>
--	---	-----------

Poznámky:

VV Výtvarná výchova – ilustrace k přečtenému textu

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA čte s porozuměním, nahlas i potichu, přiměřeně rychle texty odpovídající věku vyhledá hlavní myšlenku v textu vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku rozeznává důležité informace od okrajových reprodukuje obsah předloženého textu, zapamatuje si důležité údaje vypráví přiměřený text, používá správné tvary slov, plnovýznamová slovesa, vhodná souvětí vytvoří nadpis, sestavuje jednoduchou osnovu, člení text na odstavce podle individuálních dispozic hledá výstižná slova, nevhodné výrazy v textu nahrazuje vhodnějšími v mluveném projevu volí odpovídající slova, intonaci, tempo řeči, mimiku, gesta napíše dopis se všemi jeho částmi, blahopřání</p> <p>vyplní jednoduchý dotazník sestaví jednoduchý slohový útvar posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA porovnává významy slov, všímá si spisovné podoby slova a porovnává ji s užívanými nespisovnými výrazy</p> <p>orientuje se ve stavbě slova</p> <p>osvojí si pravopis uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách</p> <p>určuje slovní druhy plnovýznamových slov, užívá je v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu určí základní mluvnické kategorie u podstatných jmen používá správné tvary v mluveném projevu</p> <p>určí základní mluvnické kategorie u sloves, používá správné tvary v mluveném projevu rozlišuje větu jednoduchou a souvětí</p> <p>spojuje věty do souvětí vhodnými spojovacími výrazy, obměňuje spojovací výrazy podle potřeby</p> <p>určuje základní skladební dvojici ve větě jednoduché</p> <p>píše správně obvyklé zeměpisné názvy přiměřené věku</p>	<p>čtení v denní praxi - pozorné, plynulé, vyhledávací, jako zdroj informací</p> <p>prostá reprodukce</p> <p>vypravování</p> <p>nadpis, osnova, odstavce</p> <p>popis rostlin, zvířat, věcí, pracovního postupu účelné telefonování, dialog nad obrazovým materiálem dopis a jeho náležitosti, blahopřání dotazník adresa, zpráva, vzkaz, pozvánka</p> <p>význam slov, slova stejného a podobného významu, slova citově zabarvená, slova spisovná a nespisovná stavba slova - kořen, předponová a příponová část, koncovka bě/bje, vě/vje, pě vyjmenovaná slova, jejich jiný tvar a slova s nimi příbuzná slovní druhy</p> <p>podstatná jména - pád, číslo, rod, vzor; koncovky podstatných jmen slovesa - infinitiv, osoba, číslo, způsob, čas věta jednoduchá a souvětí</p> <p>spojování vět do souvětí spojovacími výrazy, jejich obměna podmět a přísudek, shoda přísudku s podmětem - úvod psaní vlastních jmen v některých zeměpisných názvech</p>	

<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte plynule, uvědoměle, přiměřeně rychle, přirozeně frázuje, čte nahlas i potichu vyjadřuje svoje dojmy z četby nebo poslechu, zaznamenává je vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích atd., prokáže, že textu rozumí, využije poznatky v další činnosti rozlišuje umělecký a neumělecký text všimá si rozdílů ve zpracování textu vyhledává hlavní a vedlejší postavy, motivy jejich jednání a vzájemný vztah pracuje s verši rozlišuje dramatickou, filmovou a televizní tvorbu</p>	<p>zdokonalování čtení</p> <p>práce s naučným a populárně- naučným textem</p> <p>různé druhy textů pověst, povídka, bajka, pohádka postavy literárního díla</p> <p>poezie - základní pojmy divadlo, film, televizní tvorba pro děti</p>	
--	--	--

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA čte nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, rozumí jim, pracuje s učebnicemi, slovníkem a Pravidly českého pravopisu</p> <p>provádí jednoduchý rozbor literárních textů, rozliší podstatné informace od méně důležitých, podstatné informace zaznamená</p> <p>posoudí úplnost či neúplnost sdělení</p> <p>vytvoří stručný zápis z učebního textu, chápe účel zaznamenaného textu</p> <p>reprodukuje přiměřeně náročný text, důležité informace si zapamatuje</p> <p>vyjadřuje se kultivovaně, výstižně, používá vhodnou intonaci, přízvuk, tempo, pauzy, mimiku a gesta, spisovné a nespisovné výrazy podle svého komunikačního záměru</p> <p>účelně vede dialog, telefonuje, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>vyplní jednoduché tiskopisy</p> <p>popíše předmět, děj, pracovní postup</p> <p>sestaví jednoduchou osnovu, člení popis na odstavce</p> <p>dodržuje pravidla při vyprávění, sestaví osnovu, na jejímž základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev, dodržuje posloupnost děje</p> <p>při psaní dodržuje základní hygienické návyky, píše čitelně, úhledně, přehledně, dodržuje předepsanou úpravu, kontroluje svůj písemný projev</p> <p>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA porovnává význam slov</p> <p>posuzuje a rozlišuje slova spisovná a nespisovná a jejich nespisovné tvary a vhodnost jejich používání</p>	<p>čtení s porozuměním, plynulé, pozorné, přiměřeně rychlé; čtení praktické, vyhledávací, jako zdroj informací</p> <p>jednoduchý rozbor textu, výběr informací</p> <p>stručný zápis poznámek</p> <p>reprodukce textu</p> <p>samostatný mluvní projev, rozhovory</p> <p>telefonická komunikace</p> <p>vzkaz, oznámení, zpráva, dopis, inzerát</p> <p>dotazník, přihláška, podací lístek atd.</p> <p>popis předmětu, děje, pracovního postupu popis obrázkového návodu</p> <p>jednoduchá osnova, význam značek a symbolů</p> <p>vypravování, odstavce, osnova</p> <p>reklama - význam a účel</p> <p>slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma</p> <p>slova spisovná a nespisovná</p>	<p>MV</p>

<p>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku, tyto znalosti využívá v písemném projevu</p> <p>rozlišuje předpony a předložky správně píše i/y po obojetných souhláskách</p> <p>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu</p> <p>v mluveném projevu používá správné tvary podstatných jmen, píše správné tvary podstatných jmen, určuje mluvnické kategorie</p> <p>v mluveném i písemném projevu používá správné tvary přídavných jmen tvrdých a měkkých</p> <p>rozlišuje druhy zájmen procvičuje správné tvary podmiňovacího způsobu používá správné tvary sloves, určuje mluvnické kategorie - osoba, číslo, způsob, čas</p> <p>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje věty v souvětí pomocí vhodných spojovacích výrazů, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, spojovací výrazy vhodně obměňuje</p> <p>vyhledává základní skladební dvojici, v neúplné skladební dvojici označuje základ věty</p> <p>zvládá základy syntaktického pravopisu</p>	<p>kořen, část předponová, příponová, koncovka; slova příbuzná, jiný tvar téhož slova</p> <p>souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova (od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, ob-, v-; mě/mně; -ný, -ní)</p> <p>předpony, předložky s, z vyjmenovaná a příbuzná slova</p> <p>slovní druhy</p> <p>podstatná jména - pád, číslo, rod, vzor (upevnění učiva)</p> <p>přídavná jména - druhy; přídavná jména tvrdá a měkká - vzory, pravopis zájmena - druhy</p> <p>podmiňovací způsob</p> <p>slovesa - osoba, číslo, způsob, čas</p> <p>věta jednoduchá a souvětí, větný vzorec</p> <p>podmět a přísudek, podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný přísudek slovesný shoda přísudku s holým podmětem</p>	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>čtením a pozorným nasloucháním textu obohacuje svoji slovní zásobu</p> <p>poznává literaturu ostatních národů a etnik volně reprodukuje text přiměřený věku</p> <p>podle svých schopností tvoří vlastní literární text na určené téma</p> <p>recituje vybranou báseň nebo její část</p> <p>rozlišuje texty umělecké a neumělecké, pracuje se slovníky, encyklopediemi atd. používá základní literární pojmy</p> <p>vyjádří svůj dojem z literárního díla, zaznamená jej dramatizuje pohádku nebo příběh podle svých individuálních schopností a možností</p>	<p>poslech literárních ukázek, zážitkové čtení</p> <p>literatura jiných národů a etnik volná reprodukce</p> <p>tvůrčí literární činnost - pohádka, bajka</p> <p>přednes, lidová slovesnost v poezii práce s textem, kritické čtení</p> <p>próza x poezie; pohádka, pověst, bajka; verš, rým, přirovnání; knihovnická informatika divadelní představení, herec, režisér, role atd.</p>	<p>MkV</p>

Poznámky:

MV Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení
- tvorba mediálních sdělení

MkV Multikulturní výchova - kulturní diference - individuální zvláštnosti člověka a etnika, respektování kulturních hodnot různých etnik

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text sestaví osnovu (heslovitě, pomocí vět) v projevu dodržuje časovou posloupnost oživí vypravování přímou řečí, užitím dějových sloves a přítomným časem souvisle zformuluje vlastní zážitky písemnou práci člení do odstavců rozlišuje podstatné a nepodstatné vlastnosti předmětu, osoby, děje popisuje podle zvoleného postupu se snahou o přehlednost a srozumitelnost volí výstižná pojmenování užívá vhodných přirovnání vysvětlí rozdíl mezi zprávou a oznámením zhotoví zprávu doplněnou o hodnocení a oznámení spojené s výzvou využívá základy studijního čtení vyhledává klíčová slova v odborném textu a zaznamenává je formou hesel vypisuje hlavní myšlenky textu ve větách respektuje stavbu textu zformuluje osobní dopis s uvedením všech náležitostí zformuluje krátkou zprávu SMS vyplní objednávku, přihlášku, žádost</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozliší spisovný jazyk od obecné češtiny vysvětlí pojem nářečí, zdůvodní jeho užití seznámí se se složkami jazykovědy orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - vyhledá příslušné pravopisné pravidlo, ověří pravopis daného slova i jeho výslovnost</p> <p>zjistí ve Slovníku spisovné češtiny význam slova vyslovuje a píše správně slova a souhláskové skupiny se zřetelem ke spodobě znělosti při čtení užívá pauzy, důraz, přízvuk, dodržuje tempo dodržuje správnou větnou melodii rozliší v intonaci otázku zjišťovací a doplňovací</p>	<p>vypravování</p> <p>popis</p> <p>zpráva a oznámení</p> <p>výpisky, výtah</p> <p>osobní dopis</p> <p>vyplňování tiskopisů</p> <p>jazyk a jeho útvary</p> <p>jazykověda a její složky</p> <p>jazykové příručky</p> <p>zvuková stránka jazyka</p>	<p>MV</p>

<p>čte a píše správně souhláskové skupiny</p> <p>odliší předložku od předpony</p> <p>určí podstatná jména konkrétní, abstraktní pozná a vysvětlí význam - podstatné jméno pomnožné, hromadné, látkové</p> <p>odliší v pravopisu podstatné jméno vlastní a obecné</p> <p>rozliší ve tvarech podstatných jmen kmen a koncovku</p> <p>vyskloňuje správně jména typu Stýblo, Purkyně, Kníže a porovná se vzorem</p> <p>užije ve správném tvaru pomnožná jména místní</p> <p>rozezná přídavné jméno tvrdé, měkké a přivlastňovací</p> <p>užije ve správném tvaru jmenný tvar přídavného jména</p> <p>utvoří přídavné jméno od podstatného jména vlastního a správně napíše (Smetanova hudba, moravské město)</p> <p>skloňuje správně přídavná jména tvrdá a měkká</p> <p>užívá tvary přídavných jmen přivlastňovacích</p> <p>užívá správné tvary 2. a 3. stupně a respektuje změnu kmenové souhlásky</p> <p>vyjmenuje a rozezná druhy zájmen</p> <p>užije ve správném tvaru zájmena já, ty, náš, vás</p> <p>vyskloňuje a užije ve větě zájmena on, ona, ono</p> <p>vyskloňuje a užije zájmena můj, tvůj, svůj, její</p> <p>rozezná druhy číslovek</p> <p>píše v textu správně číslovku řadovou</p> <p>čte správně letopočty, skloňuje číslovky</p> <p>přečte správně tvar číslovky s počítaným předmětem</p> <p>rozlišuje slovesný způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací a tvoří příslušné tvary</p> <p>určí ve větě základní větné členy</p> <p>rozezná přísudek slovesný a jmenný, určí sponové sloveso</p> <p>napiše správně podmět několikanásobný (čárka)</p> <p>užije správné koncovky v přičestí minulém</p> <p>rozliší větu jednoduchou a souvětí</p> <p>určí počet vět v souvětí, vyhledá spojovací výraz, napiše čárku</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte plyně a s porozuměním reprodukuje přečtený text</p>	<p>procvičování a upevnění pravopisu souvisejícího se stavbou slova</p> <p>předložky s, se, z, ze; předpony s-/se-,z- /ze-, vz/vze</p> <p>podstatná jména</p> <p>podstatná jména obecná a vlastní</p> <p>procvičování tvarů podst. jmen podle vzorů</p> <p>skloňování vlast. jmen osobních, místních</p> <p>přídavná jména</p> <p>skloňování přídavných jmen</p> <p>stupňování přídavných jmen</p> <p>Zájmena</p> <p>tvary zájmen</p> <p>Číslovky</p> <p>užívání číslovek, skloňování</p> <p>Slovesa</p> <p>základní větné členy</p> <p>přísudek jmenný a slovesný</p> <p>shoda přísudku s několikanásobným podmětem</p> <p>věta jednoduchá a souvětí</p> <p>mýty, báje, pohádky, pověsti</p>	<p>D</p>
--	---	----------

<p>uvede základní znaky mýtu, báje, pověsti, pohádky a jména autorů</p> <p>rozliší pohádku klasickou, lidovou, moderní rozpozná zákl. lit. druhy – próza, poezie zformuluje hl. myšlenku přečteného textu definuje pojem balada naučí se z paměti jednu básni vysvětlí pojem zvukomalba doloží v textu</p> <p>porovná umělecký záměr autora se skutečností objasní pojem cestopisná literatura vysvětlí, co je verš, sloka, rým přečte výrazně báseň vysvětlí pojem vědecko-fantastická literatura, porovná se skutečností seznáme formou referátu ostatní žáky s přečtenou knihou, uvede hlavní a vedlejší postavy, nastíní stručně děj, přečte ukázkou zaujme stanovisko k přečtené ukázce, diskutuje o problému, uvede další příklady</p> <p>čte text s prvky nářečí</p> <p>vystihne vztah autora k popisované skutečnosti, doloží na příkladech seznáme se s zfilmovanou nebo jinak upravenou podobou lit. díla vyhledá humorné prvky, rozliší jazykový a situační humor</p> <p>orientuje se v knihovně, v různých typech katalogů chápe smysl kulturních akcí</p>	<p>Česká literatura 19. stol. B. Němcová, K. J. Erben A. Jirásek, J. Neruda</p> <p>balada</p> <p>zvukomalba</p> <p>Tematické okruhy: Na cestě ukázky z díla J. Augusty, W. Meincka, H. Beecher-Stoweové</p> <p>F. L. Čelakovský, Z. Svěrák, J. Brukner</p> <p>Příběhy odvahy a dobrodružství J. Verne</p> <p>další vhodné ukázky k tématu z české i světové literatury J. Foglar</p> <p>Svět lidí a svět zvířat R. Těsnohlídek, Liška Bystrouška E. Knight, J. Steinbeck F. Nepil</p> <p>Úsměvy a šibalství nonsensová poezie E. Frynta hrdinové lidových vyprávění (Paleček, Nasreddin, Enšpígl, baron Prášil apod.) návštěva městské knihovny</p> <p>návštěva divadelního představení</p>	
--	---	--

Poznámky:

MV Mediální výchova - stavba mediálních sdělení
D Příběhy dávné minulosti

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA sestaví osnovu, ve statí rozliší zápletku, vyvrcholení a rozuzlení děje k vyjádření napětí užívá vhodných jazykových prostředků vypravuje podle zadané osnovy postihne celek a jednotlivé složky předmětu popíše umělecký předmět ze svého okolí seznámí se s kulturními památkami města, některé popíše užívá odborné názvy vyjádří časové vztahy užitím časových příslovčí, předložkových vazeb a vhodných spojek rozliší charakteristiku vnější a vnitřní, užívá vhodná přirovnání vysvětlí smysl běžných přísloví a pořekadel sestaví vlastní životopis – strukturovaný napíše životopis některého rodinného příslušníka zformuluje výstižnou žádost sestaví pozvánku dodržuje pravidla společenského písemného styku zaujme stanovisko k obsahu a formě reklamy formuluje hlavní myšlenky textu a sestaví je do souvislého textu</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA seznámí se s některými odchylkami ve skloňování podstatných jmen užívá Pravidel českého pravopisu užije správný tvar vztažných zájmen a použije jich při vytváření souvětí seznámí se s obtížnějšími tvary sloves v přítomném čase, rozkazovacím způsobu a příčestí minulém</p> <p>vytvoří správný tvar infinitivu, slovesný rod rozliší rod činný a trpný užije v textu vhodný tvar trpného rodu rozlišuje druhy příslovčí, odliší příslovečnou spřežku utvoří 2. a 3. stupeň příslovčí určí předložkový pád čte a píše správně neslabičné předložky</p>	<p>vypravování</p> <p>popis uměleckých děl</p> <p>popis pracovního postupu</p> <p>charakteristika</p> <p>životopis</p> <p>žádost pozvánka reklama</p> <p>výtah</p> <p>podstatná jména</p> <p>podstatná jména označující části těla procvičení a upevnění tvarů jmen, zájmen a číslovek</p> <p>zájmena</p> <p>slovesa</p> <p>infinitiv, slovesný rod</p> <p>příslovce</p> <p>předložky</p>	<p>MV</p>

<p>uvede příklad spisovatelů jednotlivých žánrů uvědomuje si význam literatury (pohádek a pověstí) pro život člověka i společnosti</p> <p>interpretuje ukázkou z knihy</p> <p>vyjádří svůj dojem z četby porovnává různé zpracování téhož tématu v literárním, dramatickém nebo filmovém provedení</p> <p>vysvětlí pojem memoárová literatura, literatura faktu</p> <p>uvědomí si zábavnou funkci literatury</p> <p>připraví ústní referát o přečtené knize navštíví divadelní nebo jiné kulturní představení vyhledává kulturní aktuality ve svém okolí</p>	<p>A. Jiráska</p> <p>Nikdy se nevzdávej, souboje, prohry, vítězství ukázky z díla J. Londona, A. Marshalla</p> <p>ukázky z tvorby divadla Semafor</p> <p>Jak jsem potkal lidi románová, vzpomínková próza ukázky z díla J. Welzla, E. Basse, O. Pavla S úsměvem jde všechno líp ukázky ze starší i současné české i světové humoristické literatury praktické užívání a prožívání nabytých znalostí a dovedností</p>	
--	--	--

Poznámky:

- MV Mediální výchova - kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení
OP Odborné předměty, názvosloví
CJ Cizí jazyky - slovní zásoba
HV Hudební výchova - lidové písně

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyhledá v textu vnější vlastnosti postavy zamýšlí se nad chováním postavy a vyvozuje její vnitřní charakterové vlastnosti používá vhodné jazykové prostředky k vyjádření Charakteristiky dodržuje kompozici, pracuje podle osnovy rozliší subjektivní a objektivní pohled ve sdělení užívá citově zabarvená slova najde v textu personifikaci, apostrofu, kontrast, básnický přívlastek (epiteton) orientuje se v odborném textu přiměřeném jeho věku ověřuje fakta pomocí otázek porovnává získané informace pracuje se Slovníkem cizích slov odstraní nedostatky v nevhodně vyjádřených větách sestaví krátký výklad - přednese referát využívá základy studijního čtení vypíše důležitá fakta formuluje hlavní myšlenky textu uspořádá informace získané v textu a dodržuje pravidla mezivětného navazování zaznamená citáty a zamýšlí se nad nimi vyjádří svůj názor, argumentuje všímá si problémů ve svém okolí a hodnotí je</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA vysvětlí pojem národní a mateřský jazyk, převede text z nespisovné podoby do spisovné seznámí se s nejrozšířenějšími nářečími převede nářeční text do spisovné češtiny uvědomí si důležitost kultivovaného vyjadřování snaží se o osobní jazykovou kulturu seznámí se s ukázkami slovanských jazyků vyhledává slova cizího původu nahrazuje slova přejatá domácími slovy pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a Slovníkem cizích slov píše, vyslovuje a užívá frekventovaná obecná a vlastní cizí jména třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá v komunikaci</p>	<p>charakteristika literárních postav</p> <p>subjektivně zabarvený popis - líčení</p> <p>výklad</p> <p>výtah</p> <p>úvaha</p> <p>obecné výklady o českém jazyce útvary českého jazyka jazyková kultura</p> <p>čeština jako slovanský jazyk slovní zásoba, tvoření slov</p> <p>slova přejatá</p> <p>slovní druhy</p>	<p>OSV</p> <p>MV</p>

<p>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu</p> <p>tvorí správné tvary obecných jmen přejatých</p> <p>užívá vlastní jména cizí ve správném tvaru</p> <p>užívá správných tvarů zájmena týž, tentýž</p> <p>rozliší sloveso dokonavé a nedokonavé</p> <p>vysvětlí rozdíl v jejich užití, utvoří vidovou dvojici</p> <p>seznámí se s tříděním sloves</p> <p>využívá různých slovesných tvarů a všímá si jejich zvláštností s ohledem na různé jazykové situace</p> <p>užívá ve správných tvarech slovesa nepravidelná</p> <p>dbá na jednoznačnost vyjadřování</p> <p>vyhledá, určí v textu základní a rozvíjející větné členy</p> <p>rozliší větný člen holý, rozvitý, několikanásobný</p> <p>dodržuje pravopis ve shodě přísudku s podmětem</p> <p>určí významový poměr v několikanásobném větném členu</p> <p>určí v souvětí větu hlavní a vedlejší, řídící a závislou</p> <p>rozezná druhy vedlejších vět</p> <p>určí význ. poměr v souřadně spojených v. v.</p> <p>určí významový poměr mezi větami hlavními</p> <p>doplní správně čárky v souvětí</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>uvědomuje si funkci literatury v životě člověka</p> <p>rozliší jednotlivé druhy</p> <p>uvádí příklady slovních spojení, která se dostala do současného jazyka</p> <p>rozliší druhy dramatu - komedie, tragédie</p> <p>vysvětlí, co je prolog, epilog</p> <p>vysvětlí, co je epos</p> <p>popíše, co je grafická podoba básně</p> <p>uvádí znaky nejstarších písemných památek - podoba, jazyk, autorství</p> <p>vysvětlí, co je kronika, odliší obě díla</p> <p>uvede příklad zjednodušení českého pravopisu</p> <p>vyjmenuje charakteristické znaky obou směrů, uvede typické představitele a jejich díla</p>	<p>některé nepravidelnosti ve skloňování</p> <p>skloňování obecných a vlastních jmen cizích</p> <p>skloňování zájmen</p> <p>slovesný vid</p> <p>zápor</p> <p>základní a rozvíjející větné členy, doplněk</p> <p>větný člen holý, rozvitý, několikanásobný</p> <p>poměr mezi členy několikanásobnými</p> <p>souvětí podřadné, druhy vedlejších vět</p> <p>souvětí souřadné</p> <p>Úvod do literatury:</p> <p>odborná, náboženská, umělecká literatura</p> <p>hlavní vývojová období národní a světové literatury:</p> <p>nejstarší období - Bible, biblické příběhy</p> <p>v různých zpracováních (I. Olbracht, E. Petiška)</p> <p>antická literatura, drama Homér, Odyssea, Illias</p> <p>východní literatura: Zpěvy staré Číny</p> <p>nejstarší české literární památky:</p> <p>Kosmova a Dalimilova kronika</p> <p>starší česká lyrika</p> <p>středověká literatura</p> <p>M. J. Hus</p> <p>humanismus a renesance ve světové literatuře: ukázky z děl G. Boccaccia,</p>	<p>D</p>
--	--	----------

<p>seznámí se se základními myšlenkami díla J. A. Komenského jako učitele Národů vysvětlí význam ústní lidové slovesnosti v době pobělohorské</p> <p>uvede typické znaky romantismu, přiřadí názvy děl ke jménům autorů</p> <p>seznámí se s filmovým nebo dramatickým zpracováním některých literárních děl vyjmenuje hlavní představitele národního obrození</p> <p>naučí se z paměti některé básně najde v textu personifikaci a jiná básnická Pojmenování vysvětlí pojem satira, ironie, epigram určuje druh rýmu a rytmu</p> <p>zpracuje a přednese referát o přečtené knize sleduje kulturní dění navštíví divadelní představení</p>	<p>W. Shakespeara, M. de Cervantese, Moliéra J. A. Komenský</p> <p>ústní lidová slovesnost, lidová píseň</p> <p>romantismus ve svět. literatuře</p> <p>ukázky z děl A. S. Puškina, A. Dumase, V. Huga</p> <p>národní obrození, obrozenecká literatura F. L. Čelakovský, K. J. Erben K. H. Máchy J. K. Tyl, B. Němcová</p> <p>K. H. Borovský J. Neruda, S. Čech, J. V. Sládek, J. Vrchlický</p> <p>realismus v literatuře ukázky z díla Ch. Dickense, A. P. Čechova</p> <p>praktické užívání a prožívání učiva</p>	<p>HV</p>
---	---	-----------

Poznámky:

OSV	Sociální rozvoj - komunikace
MV	Vnímání autora mediálních sdělení
HV	Hudební výchova - lidová píseň
D	Dějepis - dějepisné učivo příslušné doby

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyjadřuje se výstižně, jasně, kultivovaně vyjadřuje se přiměřeně dané situaci</p> <p>vybere a uplatní vhodný slohový postup eventuálně jejich vhodnou kombinaci používá vhodnou slovní zásobu, dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpozná přenesená pojmenování využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému i ústnímu projevu i k tvořivé práci s textem uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování odstraní slohové nedostatky v textu</p> <p>vyhledá v literárním textu různé umělecké postupy vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, připraví a přednese referát vypravování - s rámcem, retrospektivní, paralelní, doprovodné a vedlejší dějové linie odliší popis prostý, odborný, subjektivně zabarvený vytvoří odborný popis s pomocí prospektů, návodů, odborných příruček vystihuje události a jejich složky v časových vztazích, vybírá vhodná časová příslovce a spojky napíše popis pracovního postupu jako návod k použití pracuje s odbornými názvy odlišuje popis děje od vypravování vyplní správně poštovní tiskopisy rozlišuje osobní, úřední, elektronickou formu dopisu vyplní formulář profesního životopisu vyhledá v odborném textu výkladové postupy s uvedením příčinných vztahů připraví písemný výtah z textu uplatní své názory a zkušenosti v jednoduché úvaze připraví a přednese mluvený projev, užije vhodných verbálních i neverbálních prostředků Řeči vyjádří názor, sdělí a obhájí své stanovisko vyslechne a hodnotí jiná řešení řídí diskusi zúčastní se diskuse, improvizuje dodržuje pravidla společenského vystupování najde v tisku publicistické útvary - zprávu, úvodník, komentář, reportáž, fejeton</p>	<p>slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních oblastech a situacích</p> <p>tvořivé psaní</p> <p>logika a smysl textu</p> <p>vypravování v běžné situaci ve stylu prostě sdělovacím</p> <p>referát</p> <p>vypravování v umělecké oblasti</p> <p>popis</p> <p>popis děje (prac. postupu)</p> <p>tiskopisy dopis životopis výklad, výtah</p> <p>úvaha proslov</p> <p>diskuse</p> <p>publicistické útvary</p>	<p>OP</p> <p>MV</p>

<p>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zaujímá k ní kritický postoj odlišuje fakta od názorů a hodnocení ve čteném nebo slyšeném textu ověřuje, porovnává fakta z různých informačních zdrojů vyhledává funkční styly (hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický) v tisku posuzuje objektivitu sdělení</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA přečte ukázky z nejstarších českých liter. památek</p> <p>Dalimil, M. Jan Hus, Václav Hájek z Libočan, J. A. Komenský, J. Jungmann) porovnává rozdíly ve slovní zásobě vyhledává hláskoslovné a tvaroslovné rozdíly sleduje rozdíly ve stavbě vět, rozlišuje spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, vhodně je užívá dbá na správnou výslovnost s ohledem na délku samohlásek, spodobu znělosti přečte výrazně text s dodržáním tempa, přízvuku, pauz i větné melodie užívá Slovník cizích slov, spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova čte správně běžné zkratky (názvy států, polit. stran) čte a píše správně zkratky vědeckých titulů, vysvětlí jejich význam v koncovce v obtížnějších slovech v pís. projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický pracuje s jazykovými příručkami vytváří synonymní sousloví k cizím slovům pracuje se slovníky (encykl., etymologický) skloňuje obecná jména přejatá a cizí jména Vlastní určuje mluv. významy u jmen pomn., hromad. a látk. třídí slovesa a zařazuje je ke vzoru, užívá správně trpný rod využívá znalostí slovesného vidu k vyjádření ohraničení děje v přítomnosti, minulosti i budoucnosti orientuje se v několikaslovných názvech (v oblastí zeměpisné i všeobecné společenské) a uplatňuje zde pravidla o psaní velkých písmen, píše správně předložková spojení v názvech ulic ve jménech budov, restaurací, hotelů apod. pracuje s Pravidly čes. pravopisu, včetně Dodatků</p> <p>uvádí příklady shody, řízenosti, přimykání vytváří přístavkové konstrukce užívá samostatný a osamostatněný větný člen, vsuvku</p> <p>rozlišuje souvětí souřadné a podřadné orientuje se ve složitém souvětí, znázorní a graficky rozlišuje spojovací výrazy (spojky, vztažná zájmena, příslovce) s ohledem</p>	<p>vývoj českého jazyka od nejstarších dob po současnost</p> <p>zvuková stránka jazyka spisovná výslovnost</p> <p>tvoření slov</p> <p>pravopis související se stavbou slova</p> <p>význam slova</p> <p>podstatná jména</p> <p>slovesa a jejich tvary</p> <p>psaní velkých písmen</p> <p>větné členy zákl.a rozvíjející stavba větná samostatný a osamostatněný větný člen vsuvka</p> <p>spojovací výrazy</p>	
---	--	--

<p>na jejich funkci v souvětí</p> <p>rozlišuje významové a formální vztahy gramatických jednotek pro vyjádření různých funkcí výpovědi</p> <p>dodržuje zásady českého slovosledu se zřetelem na činitel významový, mluvnický a zvukový</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede výrazné Představitel</p> <p>uvede základní literární směry vysvětlí pojem sociální balada</p> <p>vlastními slovy interpretuje smysl díla uceleně reprodukuje přečtený text</p> <p>rozpoznává základní rysy výrazného indiv. stylu autora jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla</p> <p>porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, doloží příklady</p> <p>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<p>shoda přísudku s několikanásobným podmětem</p> <p>funkce vět a větných ekvivalentů tvoření vět</p> <p>literatura přelomu století:</p> <p>avantgardy, V. Nezval, J. Seifert, J. Wolker</p> <p>dadaismus, poetismus, surrealismus</p> <p>P. Bezruč</p> <p>literatura a 1. světová válka: ukázky z děl J. Haška, F. Šrámka</p> <p>legionářská literatura</p> <p>E. M. Remarque, E. Hemingway</p> <p>meziválečná literatura:</p> <p>Osvobozené divadlo, J. Werich, J. Voskovec</p> <p>K. Čapek, V. Vančura</p> <p>F. Hrubín</p> <p>literatura a 2. světová válka:</p> <p>J. Drda, J. Ptáčník, J. Otčenášek, L. Aškenazy</p> <p>J. Clavell</p> <p>literatura po 2. sv. v. po současnost:</p> <p>O. Pavel, F. Nepil, M. Viewegh, J. Žáček</p> <p>divadlo Semafor a současná divadelní scéna</p> <p>samizdatová literatura, J. Škvorecký</p> <p>K. Kryl</p> <p>současná literatura, oddechová literatura</p> <p>písňové texty</p>	<p>D</p>
---	---	----------

Poznámky:

- MV Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- D Dějepis - 1. světová válka, 2. světová válka
- OD Odborné předměty – prospekty, návody k použití, odborné popisy

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. V současném integrujícím se světě patří k nejdůležitějším dorozumívacím jazykům ve světě, proto je mu věnována náležitá pozornost. Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Jako samostatný předmět se vyučuje od 3. do 9. ročníku po 3 hodinách týdně. Jeho vzdělávací obsah tvoří navzájem úzce provázané čtyři části:

- poslech s porozuměním - žák naslouchá a porozumí obsahu jednoduché promluvy a konverzace
- mluvení - mluví o osvojovaných tématech
- čtení s porozuměním - vyhledá v textu požadované informace
- psaní - napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých částí navzájem prolíná. Do ročníkových výstupů a učiva jsou začleněny očekávané výstupy ze Standardů anglického jazyka.

Vzdělávání v předmětu *anglický jazyk* směřuje k:

- rozvíjení komunikativních schopností žáků
- snižování jazykové bariéry
- schopnosti dorozumět se s cizincem
- získávání schopnosti číst s porozuměním texty v daném jazyce
- seznámení se s reáliemi anglicky mluvících zemí
- chápání a toleranci cizojazyčné kultury
- pochopení významu znalosti anglického jazyka

Do vyučovacího předmětu *anglický jazyk* jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, mediální výchova a multikulturní výchova. Jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu jednotlivých ročníků.

Výuka předmětu probíhá ve třídách. Žáci jsou děleni do výukových skupin. Výuka se opírá především o interaktivní hry, písničky, říkanky, poslech, konverzaci, dramatizaci, práci ve dvojicích i ve skupinách. Při vyučování je využívána audiovizuální technika a podle vyspělosti žáků také autentické texty. Ve výuce je kladen důraz na praktické využití anglického jazyka, na odbourávání ostychu při jeho praktickém využití. Angličtinu starší žáci používají také při práci s internetem.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování jazyka, k pochopení jeho účelu a smyslu pro další osobní a profesní život
- podporujeme samostatnost a tvořivost žáků využíváním vhodných námětů, učebnic, zvukových nahrávek a dalších materiálů

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k další práci zadáváním úkolů podle jejich individuálních možností (překlady textů z časopisů, práce se slovníkem, příprava na soutěže)
- předkládáme žákům práci na projektech - umožňujeme jim vyhledávat, posuzovat, třídit, vyhodnocovat a používat informace

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat se ústní i písemnou formou a porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- dbáme na správnou výslovnost, intonaci a tempo v řečovém projevu žáků
- vedeme žáky k tvorbě dialogů a diskuse
- rozvíjíme schopnost žáků hovořit na dané téma obohacováním slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke vzájemné spolupráci při práci na projektech (skupinové projekty)
- učíme je vyžádat si nebo poskytnout radu a pomoc v jednoduchých situacích slušnou formou

Kompetence občanské

- vedeme žáky k orientaci ve zvyklostech a životě lidí v anglicky mluvících zemích
- učíme žáky toleranci a respektování rozdílů mezi lidmi (etnické, kulturní a národnostní rozdíly v anglicky mluvících zemích)
- budujeme u žáků pocit sebejistoty a přiměřené sebedůvěry při používání angličtiny

Kompetence pracovní

- učíme žáky samostatně pracovat se slovníky
- vedeme žáky k zodpovědnosti, systematickosti a vytrvalosti při osvojování jazyka
- ve starším školním věku žáky podporujeme ve využívání angličtiny při získávání informací z různých oblastí lidské činnosti

Při práci uplatňujeme diferencovaný přístup k dětem se specifickými výukovými potřebami. U dětí se specifickými poruchami učení klademe důraz na tu část žákova projevu, která není poruchou oslabena. V části učení, která je oslabena poruchou, zohledňujeme specifické chyby vyplývající z žákova zdravotního omezení. Nadaným žákům zadáváme úkoly složitějšího charakteru a úkoly z nadstavbového učiva. Těmto žákům umožňujeme také účast na konverzačních soutěžích a soutěžích korespondenčních.

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI rozumí jednoduché konverzaci osob vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby píše jednoduchá slova a krátké věty čte jednoduché obrazové materiály, pracuje s nimi poslouchá a čte jednoduché texty</p> <p>MLUVENÍ, PSANÍ, ČTENÍ sestaví gramaticky správně ústně i písemně větu kladnou i zápornou používá čísla podle situace v běžné komunikaci orientuje se v používání zájmen používá čas prostý u osvojených sloves v rozhovorech, tvoří jednoduché sdělení obměňuje krátké texty zapojí se do jednoduchého dialogu na dané téma</p> <p>vyhledává v textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele</p>	<p>jednoduché dialogy</p> <p>písemná podoba nových slov</p> <p>sloveso to be, to have (otázka a zápor, odpovědi) čísla 10-20 zájmena osobní a přivlastňovací přítomný čas prostý u základních sloves</p> <p>popis těla, oblečení základní slovní zásoba tematických okruhů oblékání, kalendář (dny v týdnu, měsíce, roční období), zelenina, ovoce, nákupy, tělo, svátky (Vánoce, Velikonoce)</p> <p>písničky, příběhy</p>	

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI pochopí obsah a smysl jednoduché konverzace s malým počtem neznámých výrazů čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty používá dvojjazyčný slovník</p> <p>rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů a využívá je vyhledá v textu potřebnou informaci</p> <p>MLUVENÍ, PSANÍ, ČTENÍ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a projevu, vyplní základní údaje o sobě do formulářů správně používá gramatické struktury v ústním i písemném sdělení</p> <p>rozšiřuje si okruh použití sloves v přítomném čase prostém vede jednoduchý dialog v rámci vymezených tematických okruhů rozšiřuje si slovní zásobu o přídavná jména a předložky rozšiřuje si znalosti o slovosledu anglické věty</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM aktivně používá slovní zásobu daných témat</p> <p>rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokynům a otázkám učitele pokud jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností popíše blízkou osobu jednoduchým způsobem vede jednoduchý rozhovor, rozumí mu</p>	<p>logický odhad neznámých slov</p> <p>texty vztahující se k probíraným tématům práce s dvojjazyčným slovníkem dramatizace, čtení a kreslení práce s autentickými materiály</p> <p>texty a nahrávky na daná témata - dopis, pohlednice, osobní průkazka nepravidelné množné číslo podstatných jmen čísla 20 - 100 přítomný čas prostý</p> <p>vazba there is/are</p> <p>užití přídavných jmen a předložek</p> <p>slovní zásoba k tématům - zájmová činnost (záliby) škola (rozvrh hodin) denní program</p> <p>popis osoby rozhovor, nahrávky na dané téma</p>	

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI rozumí jednoduchému mluvenému a čtenému projevu</p> <p>osvojuje si pravidla komunikace, reaguje na pokyny učitele</p> <p>orientuje se v obsahu jednoduchého textu, odhadne význam neznámých slov z kontextu</p> <p>čte foneticky správně texty přiměřeného rozsahu má základní poznatky o anglicky mluvících zemích</p> <p>MLUVENÍ, ČTENÍ, PSANÍ sestaví gramaticky správně jednoduché písemné i ústní sdělení týkající se života doma, v rodině, ve škole, napíše stručný osobní dopis</p> <p>orientuje se v osvojované anglické gramatice, gramatické jevy používá ve větách přiměřených věku a svým schopnostem</p> <p>vede jednoduchý dialog na probíraná témata</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchému poslechovému textu</p>	<p>základní společenské obraty a fráze (oslovení, reakce na oslovení, přivítání, omluva, žádost o pomoc)</p> <p>četba a poslech textů na daná témata</p> <p>realie anglicky mluvících zemí (svátky, zvyky, Halloween, Díkuvzdání, sv. Valentýn)</p> <p>gramatické učivo: čas přítomný - prostý a průběhový řadové číslovky, číslovky 100-1000, datum, předložky časové, zájmena osobní ve funkci předmětu, some - any, nepravidelné množné číslo podstatných jmen</p> <p>tematické okruhy: rodina, domov, přátelé, škola, volný čas, zvířata</p> <p>poslechová cvičení</p>	

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného obsahu reaguje správně na pokyny učitele</p> <p>rozumí jednoduchým textům a sdělením, vystihne hlavní smysl sdělení vyhledá význam slova ve slovníku se slovníkem přeloží jednoduchý text v časopise</p> <p>MLUVENÍ, PSANÍ vyjádří ústně i písemně svůj názor gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty užije slovesa ve správném čase rozpozná počítatelná a nepočítatelná podstatná jména</p> <p>pracuje s časopisem</p> <p>komunikuje na daná témata domluví se v běžných situacích každodenního života zná několik anglických a amerických lidových písní</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované konverzace či promluvy osvojovaných témat</p>	<p>texty učebnicové i autentické, základní vztahy prostorové - kde, kam časové – kdy existenciální- kdo, co kvalitativní - jak, jaký kvantitativní - kolik</p> <p>práce s cizojazyčným slovníkem práce s časopisem</p> <p>slovní zásoba probíraných témat čas minulý prostý a průběhový - otázka a zápor, nepravidelná slovesa, vyjádření budoucnosti, vazba going to, stupňování přídavných jmen, vyjádření kvantitativní, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména jednoduché texty, křížovky, soutěže tematické okruhy- zdraví, jídlo, nákupy, oblečení, prázdniny, písně</p> <p>poslechová cvičení</p>	<p>OSV</p>

Poznámky:

OSV Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace - vedení dialogu

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM čte nahlas plynule a foneticky správně širší okruh tištěných materiálů, orientuje se v textu rozumí obsahu promluvy a chápe celkový obsah sdělení</p> <p>MLUVENÍ, PSANÍ vyjádří své názory, pocity, dojmy, přání, zážitky ústně i písemně a použije správné gramatické struktury použije slovesa v předpřítomném čase se správnými předložkami používá správně předložky místa</p> <p>převypráví přečtené nebo vyslechnuté sdělení vytvoří novinovou stránku aktivně se zapojí do konverzace dvou a více osob na probíraná témata obměňuje dialogy</p> <p>popíše své město, vyhledá informace o něm</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech</p>	<p>autentické a upravené texty s tematikou historie Velké Británie vyjádření svolení, odmítnutí, politování, omluvy, prosby, žádosti texty z novin a časopisů</p> <p>předpřítomný čas - otázka a zápor, předložky since+for s předpřítomným časem, trpný rod - otázka a zápor, předložky místa, opisné tvary modálních sloves must, can, need, vazba let's go,</p> <p>práce s tiskem slovní zásoba tematických celků: město, Londýn, doprava ve městě, příroda, ohrožená zvířata, počasí</p> <p>poslechová cvičení</p>	<p>MV</p>

Poznámky:

MV Mediální výchova - tvorba mediálních sdělení - vytvoření novinové stránky

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM čte nahlas plynule a foneticky správně složitější texty</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí autentickým nahrávkám a čtenému i mluvenému projevu pracuje s výkladovým slovníkem a jazykovými příručkami</p> <p>MLUVENÍ reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text</p> <p>sestaví gramaticky správně ústní i písemné složitější projevy popíše oblíbenou knihu, film, postavu</p> <p>sestaví a vyplní jednoduchý dotazník souvisle komunikuje a vytváří složitější dialogy na probíraná témata</p> <p>PSANÍ napíše texty týkající se osvojovaných témat</p>	<p>texty s kulturní, zeměpisnou, historickou tematikou Velké Británie a USA</p> <p>poslechová cvičení, autentické nahrávky</p> <p>vyhledávání neznámých slov a výrazů práce s výkladovým slovníkem a jazykovými příručkami</p> <p>vyjádření přání - vazba I'd like to jeden zápor v anglické větě zvrtná a samostatná přivlastňovací zájmena gerundium tázací dovětky předložky na konci otázky další nepravidelné tvary množného čísla podstatných jmen další nepravidelná slovesa tázací dovětky</p> <p>zájmena who, what ve funkci podmětu podmínkové věty</p> <p>tematické okruhy: moje přání do budoucnosti, sport v životě člověka, popis lidského těla, světové jazyky, globální problémy, zeměpisné, historické, kulturní reálie anglicky mluvících zemí, vliv TV</p> <p>slovesné časy</p>	

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM čte správně, plynule složitější texty</p> <p>MLUVENÍ převypráví vyslechnutý text vlastními slovy hovoří souvisle na dané téma sestaví gramaticky správné obraty</p> <p>aktivně se zapojí do rozhovoru</p> <p>pohotově reaguje na otázky</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech rozumí obsahu promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat</p> <p>PSANÍ napíše texty týkající se osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>texty s tematikou anglicky mluvících zemí</p> <p>podmínkové věty 2. typu trpný rod v minulém čase modální slovesa v minulém a budoucím čase stativní slovesa prohloubení učiva gramatiky: slovesné časy, slovní druhy, frázová slovesa tematické okruhy pro konverzaci: lidské profese, nemoci, počasí, příroda, cestování, životní styl</p> <p>poslechová cvičení</p> <p>slovesné časy, slovní druhy</p>	

5.1.3 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Německý jazyk navazuje na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Tento předmět nabízíme žákům jako další cizí jazyk v 6. až 9. ročníku v časové dotaci určené učebním plánem. Uvědomujeme si nezbytnost znalosti cizích jazyků pro další profesní rozvoj žáků i jejich důležitost pro dobrou a účelnou komunikaci mezi lidmi v integrujícím se světě. Vzdělávací obsah předmětu tvoří čtyři úzce spjaté části:

- poslech s porozuměním – žák naslouchá, rozumí jednotlivým pokynům, slovům, jednoduchým větám
- mluvení – žák se zapojuje do jednoduchých rozhovorů
- čtení s porozuměním – žák rozumí slovům, jednoduchým větám, jednoduchému textu
- psaní – žák vyplní formulář, napíše jednoduchý text

Klademe důraz na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka.

Vzdělávání v předmětu *německý jazyk* předpokládá:

- osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností a jejich aktivnímu používání
- zvládnutí čtení jednoduchých textů v německém jazyce a jejich porozumění
- schopnost rozumět přiměřeně náročnému (jazykově, obsahově, rozsahem) ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- jednoduchou komunikaci v ústní i písemné formě v tématech běžných v každodenních situacích
- využívání německého jazyka jako nástroje pro další studium, pro vyhledávání informací
- poznávání kultury zemí německé jazykové oblasti
- chápání významu znalosti cizích jazyků pro osobní a profesní život, pro navazování kontaktů s lidmi z cizojazyčného prostředí

Vyučování jazyka probíhá převážně ve třídách s využitím audiovizuální techniky. Součástí výuky jsou také různé soutěže, projekty a olympiády pro nadané děti. Při výuce jsou kromě jiných materiálů bohatě používány slovníky a různé autentické texty.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pozitivní motivací vedeme žáky ke stálému zdokonalování jazykových znalostí a dovedností, ústního i písemného projevu, k pochopení účelu a smyslu výuky pro další život žáka
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučování prací s autentickými materiály zvukovými i tištěnými
- stanovujeme dílčí cíle ve výuce, úroveň jejich dosažení hodnotíme tak, aby žák mohl vnímat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme k řešení takové úkoly, které odpovídají individuálním možnostem a schopnostem jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací ze slovníků, učebnic a dalších zdrojů
- podporujeme účast žáků v nejrůznějších soutěžích v německém jazyce

Kompetence komunikativní

- usilujeme o stálé rozvíjení žákovy slovní zásoby v německém jazyce
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek ústní i písemnou formou přiměřeně svému věku a znalostem

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat na úkolu nebo projektu ve skupinách, vzájemně si pomáhat
- učíme žáky respektovat vyjadřovací schopnosti, znalosti a dovednosti spolužáků tak, aby každý mohl přispět ke splnění úkolu podle svých možností
- usilujeme o vytvoření příjemné tvůrčí atmosféry ve vyučování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování a toleranci zvyků cizojazyčně mluvících národů, k úctě a ochraně jejich kulturního dědictví
- posilujeme sebedůvěru žáků individuálním přístupem k nim a pozitivní motivací

Kompetence pracovní

- posilujeme u žáků smysl pro povinnost a odpovědnost v práci
- vedeme žáky k trpělivosti a vytrvalosti v jejich úsilí při osvojování jazyka
- učíme žáky odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě, také práci kontrolovat, hodnotit a vážit si jejích výsledků

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým pokynům v německém jazyce při práci ve třídě, adekvátně na ně reaguje rozumí jednoduché konverzaci dvou osob</p> <p>rozumí základním informacím v poslechovéch textech</p> <p>MLUVENÍ vyslovuje foneticky správně jednoduchá německá jména, příjmení, zeměpisné názvy, internacionalismy</p> <p>sdělí ústně základní údaje o sobě i o jiné osobě</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky a otázky pokládá – jméno, bydliště</p> <p>popíše rodinnou fotografii</p> <p>jednoduše popíše osoby kolem sebe</p> <p>používá členy k vyjádření rodu uvědomuje si, že se často rod v němčině neshoduje s rodem v češtině reálie - orientuje se na mapě Německa a vyhledává některé informace zapojí se do komunikace související s běžným životem podle svých schopností, rozšiřuje si slovní zásobu sdělí informaci o časových údajích – hodiny, dny</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM čte nahlas jednoduché texty ze známé slovní zásoby v jednoduchém textu vyhledá odpovědi na otázky</p> <p>PSANÍ napíše jednoduché texty o sobě i jiné osobě vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>jednoduché pokyny a instrukce k práci pozdravy, představování, seznamování základní slovní zásoba - každodenní výrazy, základní fráze</p> <p>jména, příjmení, internacionalismy, základní zeměpisné výrazy jmenuji se, bydlím ... pravidelná slovesa v čísle jednotném slovosled a intonace v oznamovací a tázací větě moje rodina některá přivlastňovací zájmena kamarádi a mé nejbližší okolí, škola člen určitý a neurčitý</p> <p>německy mluvící země, hlavní města koníčky, volný čas, domov, jídlo sloveso sein v přítomném čase sloveso haben v přítomném čase um v časových údajích</p> <p>čtení se správnou výslovností běžná témata</p> <p>časování sloves v jednotném čísle slovní zásoba</p>	<p>OSV</p> <p>Z</p>

Poznámky:

Z	Zeměpis - některé reálie a zajímavosti v německy mluvících zemích
OSV	Sociální rozvoj - mezilidské vztahy - empatie, respektování, podpora, pomoc

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí pokynům v německém jazyce, reaguje na ně rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu promluvy či konverzace</p> <p>MLUVENÍ osvojuje si základní výslovnostní návyky</p> <p>klade otázky, odpovídá na ně jednoduše popíše osoby kolem sebe</p> <p>zeptá se, kdy kdo přijde, jak dlouho zůstane orientuje se na mapě německy mluvících zemí zapojí se do komunikace podle svých schopností, rozšiřuje si slovní zásobu</p> <p>vyjádří své přání používá sloveso haben ve spojení s podstatným jménem poskytne informaci o časových údajích - hodiny, měsíce, roční období</p> <p>pozve na oslavu, blahopřeje podle svých schopností v modelových situacích zakoupí jízdenku, zamluví ubytování atd., telefonuje</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM rozumí krátkému jednoduchému textu v textu vyhledá požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ napíše jednoduché texty reaguje na jednoduché písemné sdělení vyplní základní údaje ve formuláři</p>	<p>pokyny a instrukce k práci slovní zásoba</p> <p>osvojená témata - zvířata, počítač, volný čas, škola</p> <p>německá jména, příjmení, zeměpisné názvy slovosled ve větě pravidelná slovesa v množném čísle přivlastňovací zájmena časové údaje nejvýznamnější místa a osobnosti</p> <p>domov, rodina, koníčky, škola, zvířata vazba möchten + infinitiv 4. pád podstatných jmen</p> <p>předložka im, vor, nach</p> <p>pozvánka, blahopřání prázdniny, cestování předložka nach v zeměpisných názvech evropské země EU</p> <p>slovní zásoba práce se slovníkem</p> <p>e-mail, dopis</p>	<p>Z</p> <p>OSV</p>

Poznámky:

- Z Zeměpis - některé reálie a zajímavosti v německy mluvících zemích
OSV Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí - já i druzí jako zdroje informací o mně

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně rozumí jednoduchým větám</p> <p>MLUVENÍ upevňuje si správné výslovnostní návyky</p> <p>sdělí základní informace z přiměřeně obtížného textu sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojených témat</p> <p>přiměřeně reaguje v dialozích, používá správné tvary slov</p> <p>orientuje se v základních reáliích Německa, Rakouska, Švýcarska</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM rozumí obsahu jednoduchého textu vyhledá potřebnou informaci</p> <p>používá slovník</p> <p>využívá četby k získání nových poznatků</p> <p>PSANÍ Napíše jednoduché texty</p>	<p>rozkazovací způsob sloves</p> <p>dialog v pomalejším tempu uplatňování logického odhadu</p> <p>techniky mluveného projevu – výslovnost a intonace slovní zásoba a texty s tématy - koníčky, dům, v obchodě, škola, město, venkov, povolání, nakupování rozhovory</p> <p>nepravidelná slovesa v přítomném čase způsobová slovesa slovesa s odlučitelnou předponou předložky se 3. a 4. pádem množné číslo podstatných jmen vazba es gibt osobní zájmena ve 4. pádě neosobní podmět man tvar podstatných jmen ve 3. pádě</p> <p>obrazové materiály, prospekty, televize, video, internet,</p> <p>orientace v cizojazyčném textu písemná podoba různých forem sdělení práce se slovníkem</p> <p>práce s autentickými materiály - časopisy</p> <p>dopis, pozdrav, pozvánka, omluva</p>	<p>MkV</p>

Poznámky:

MkV

Multikulturní výchova - multikulturalita - význam cizího jazyka

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí pokynům a otázkám učitele reaguje na pokyny a otázky rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se osvojených témat rozumí základním informacím v krátkých textech</p> <p>MLUVENÍ zapojuje se do jednoduchých rozhovorů sdělí základní informace týkající se osvojených témat</p> <p>odpovídá na otázky, otázky pokládá reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text aktivně používá osvojenou gramatiku v komunikaci</p> <p>poskytne základní informace německým turistům</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým informačním nápisům, orientačním pokynům rozumí krátkému jednoduchému textu vyhledává v textu informace orientuje se v základních reáliích Německa a německy mluvících zemí</p> <p>PSANÍ napíše jednoduché texty týkající se žaka samotného reaguje na písemné sdělení</p>	<p>dialog v běžném tempu</p> <p>souvislé jednoduché texty</p> <p>dialog v běžném tempu móda, oblékání, příroda, počasí, tradice, zvyky, svátky, zdraví, lidské tělo</p> <p>předložky se 3. pádem předložky se 4. pádem osobní zájmena ve 3. pádě slovosled ve větě - spojka deshalb préteritum sloves sein, haben perfektum pravidelných sloves modelové situace, příležitostné možnosti</p> <p>informační tabule, nápisy</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>autentické materiály</p> <p>odpověď na dopis, pozvání, gratulaci</p>	<p>OSV</p>

Poznámky:

OSV

Sociální rozvoj - komunikace - konverzace na dané téma

5.1.4 RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *ruský jazyk* se vyučuje jako povinný předmět od 6. ročníku do 9. ročníku. Vyučovací předmět má časovou dotaci dle učebního plánu. Jeho vzdělávací obsah tvoří části:

- poslech s porozuměním
- mluvení
- čtení s porozuměním
- psaní

Vzdělávací obsah jednotlivých složek na sebe ve výuce navazuje a vzájemně se prolíná. Vzdělávání v předmětu *ruský jazyk* směřuje k:

- schopnosti komunikovat v daném jazyce, čemuž je podřízena i výuka gramatiky
- snižování jazykových bariér v rámci Evropy
- poznávání života lidí a kulturních tradic
- prohlubování mezinárodního porozumění
- získávání schopnosti číst s porozuměním přiměřený text
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění kulturním hodnotám jiných národů

Do vyučovacího předmětu *ruský jazyk* jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu jednotlivých ročníků. Výuka probíhá v jazykové učebně a třídách základní školy.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- podněcujeme u žáků vnímání důležitosti znalosti cizího jazyka pro život
- vybíráme a využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost při práci na projektech a soutěžích
- učíme žáky rozeznávat a správně používat jednotlivá písmena azbuky

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém (chybu, nesprávné použití slova) a pojmenovat ho při vzájemné spolupráci na daném tématu
- umožňujeme žákům hovořit o vlastních zkušenostech

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky přiměřeně svému věku
- dbáme na výstižnost, souvislost, logický sled a vhodnost vyjádření
- usilujeme o rozvoj žákovy slovní zásoby
- motivujeme žáky k používání vhodných komunikačních způsobů

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupinách
- cvičíme schopnost pomáhat si a požádat o pomoc při týmových úkolech
- posilujeme sebedůvěru a samostatnost vhodně volenými úkoly a pozitivní motivací

Kompetence občanské

- učíme žáky toleranci rozdílů vyplývajících z etnických, národnostních a kulturních odlišností
- seznamujeme žáky s kulturním bohatstvím ruského národa

Kompetence pracovní

- učíme žáky nést odpovědnost za vykonanou práci
- vedeme žáky k přiměřenému hodnocení vlastní práce

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností požádá, poděkuje v jednoduché situaci</p> <p>MLUVENÍ osvojí si základní výslovnostní návyky odpoví na jednoduché otázky</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM čte postupně jednotlivá písmena azbuky a spojuje slova do vět</p> <p>PSANÍ píše jednotlivá písmena azbuky přepíše jednoduché sdělení z učebnice</p>	<p>jméno, věk, pozdravy</p> <p>pokyny ve třídě</p> <p>prosba, poděkování</p> <p>česká x ruská výslovnost</p> <p>intonace ruské otázky</p> <p>azbuka</p> <p>krátké věty na daná témata (rodina, škola, zvířata)</p> <p>pracovní sešit</p>	<p>OSV</p> <p>Z</p>

Poznámky:

- OSV Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - mezilidské vztahy – empatie, porozumění, podpora
- Z Zeměpis - reálie rusky mluvících zemí

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým textům rozumí otázkám učitele</p> <p>MLUVENÍ odpovídá na otázky zapojí se do jednoduchého rozhovoru utvoří otázku</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM přečte jednoduchý text na dané téma se správnou výslovností a intonací porozumí danému textu a vyhledá požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ napíše jednoduché sdělení o sobě</p>	<p>poslechové texty na dané téma (barvy, dny v týdnu, narozeniny, číslovky 1-20)</p> <p>volný čas jídlo</p> <p>otázka</p> <p>rozkazovací způsob</p> <p>čísllovky</p> <p>rodina škola volný čas</p>	<p>OSV</p> <p>Z</p>

Poznámky:

OSV
Z

Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí, já a ti druzí jako zdroje informací o mně
Zeměpis - reálie ruský mluvících zemí

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí zdvořilostním frázím rozumí složitějším sdělením a textům na daná témata</p> <p>MLUVENÍ vyjádří, co dělá ve volném čase popíše sebe nebo jinou osobu užívá časové údaje časuje slovesa</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM vyhledá v textu informace pracuje se slovníkem</p> <p>PSANÍ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše informace o svém bydlišti používá pravidla psaní po g, k, ch</p>	<p>omluva, návštěva, rozvrh hodin, kalendář, měsíce, datum</p> <p>volný čas, koníčky popis těla, portrét výrazy času slovesa</p> <p>skloňování podstatných a přídavných jmen číslovky řadové</p> <p>místo, kde žijeme</p>	<p>MkV</p>

Poznámky:

MkV

Multikulturní výchova - multikulturalita - význam cizího jazyka

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí složitějším sdělením na dané téma</p> <p>MLUVENÍ pohovoří samostatně na dané téma a používá osvojenou slovní zásobu a gramatické jevy (tolerovány elementární chyby)</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>PSANÍ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení odpoví na dopis napíše dopis o sobě</p>	<p>země Evropy, cestování</p> <p>svátky, příroda, počasí, doprava</p> <p>město, obchody, nákupy, ceny zboží, číslovky do 1000</p> <p>vyjádření potřeby, povinnosti</p>	<p>OSV</p>

Poznámky:

OSV Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace - konverzace na dané téma

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace se zaměřujeme především na aktivní činnosti žáků. Poskytujeme jim vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňujeme jim užívat matematiku v reálných situacích. Důraz klademe na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Výuku této vzdělávací oblasti realizujeme ve vyučovacím předmětu matematika na prvním i druhém stupni školy.

5.2.1 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacích předmětů

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *matematika* se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. Jeho vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- čísla a početní operace – 1. stupeň; seznámení s čísly, vytváření představy o číselné ose, osvojení matematických operací a jejich užití a důležitost
- číslo a proměnná – 2. stupeň; navazuje na učivo okruhu Číslo a početní operace prvního stupně
- závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, osvojení si převodů jednotek
- geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy- uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých okruhů navzájem prolíná.

Vzdělávání v předmětu *matematika* směřuje k:

- osvojování a používání matematických pojmů, symbolů
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech reálného života - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností
- osvojování, chápání a používání matematických postupů a schopností zpracování poznatků
- rozvíjení spolupráce při společném řešení problémových úloh, které využívají situace z běžného života
- poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení paměti a logického a abstraktního myšlení prostřednictvím matematických operací
- vytváření prostorové orientace
- rozvíjení samostatnosti, systematičnosti, vytrvalosti
- rozvíjení základních rýsovacích technik

Do vyučovacích předmětů *matematika* je začleněno průřezové téma: osobnostní a sociální výchova. Je konkretizováno pod tabulkou vzdělávacího obsahu jednotlivých ročníků.

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících je rozpracována v učebním plánu.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídách. Jsou využívány všechny dostupné učební pomůcky, počítače, interaktivní tabule pro zábavnou výuku matematiky. Metody práce jsou zaměřeny především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách a na sebekontrolu. Jsou zařazovány různé didaktické hry a počítačové soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. Praktická měření jsou prováděna také mimo školní třídu (chodby, hřiště atd.).

Na druhém stupni ZŠ učivo matematiky prolíná s učivem fyziky (převody jednotek), chemie (rovnice, jednotky), zeměpis (měřítka, výpočty), dějepis (časová přímka) atd. Matematika prolíná celým základním

vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium žáků. Učivo je osvojováno cyklicky tj. v návaznosti na předchozí ročník a je dále prohlubováno.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (pojmů, početních operací, algoritmů, metod řešení), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- rozvíjíme samostatnost, zodpovědnost, iniciativu a tvořivost žáků, abstraktní a logické myšlení zadáváním cílených úkolů, matematických hádanek, kvízů, rébusů atd.
- vedeme žáky k sebehodnocení a posouzení vlastního pokroku v řešení matematických úloh

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme problémové úkoly, individuálním přístupem rozvíjíme u žáků důvěru ve vlastní schopnosti
- provádíme se žáky rozbor problému, tvoříme plán jeho řešení, odhadujeme výsledky, volíme správný postup, vyhodnocujeme správnost řešení
- vedeme žáky k ověřování výsledků, sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti při práci
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému používání matematických pojmů a symbolů
- podněcujeme žáky k vytváření hypotézy a diskuzi o zvolených metodách a matematických postupech
- podporujeme žáky ve využívání všech dostupných informačních prostředků a technologií (grafy, tabulky, diagramy)
- vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci při řešení matematického problému

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme schopnost žáků vzájemně si pomáhat (práce ve skupinách)
- vedeme žáky k dodržování pravidel při práci
- podporujeme utváření příjemné atmosféry při spolupráci

Kompetence občanské

- při zpracování informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad informacemi a zpracovanými výsledky
- propojujeme matematické znalosti se životem žáků, zdůrazňujeme zodpovědnost při rozhodování v dané situaci
- vedeme žáky k respektování názorů ostatních
- postupně pomáháme žákům vytvářet kritéria pro hodnocení vlastní činnosti a výsledků práce

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech – počítání s penězi při nakupování, při cestování, odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v prostoru
- vedeme žáky k zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům, k dodržování kvality práce a termínů, k účelnému využívání pomůcek
- postupně učíme žáky organizovat vlastní práci

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se specifickými výukovými potřebami. Nadaným žákům jsou zadávány úkoly složitějšího charakteru a úkoly z nadstavbového učiva. Podporujeme účast nadaných žáků v matematických soutěžích.

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE orientuje se v číselné řadě do 20, v číselné ose</p> <p>vytváří soubory s daným počtem prvků do 20</p> <p>čte a zapisuje čísla do 20, užívá polohové vztahy "hned před", "hned za" v oboru přirozených čísel</p> <p>porovnává čísla do 20 a používá základní matematické znaky</p> <p>sčítá a odčítá v daném oboru čísel bez přechodu přes desítku s názorem i z paměti</p> <p>používá sčítání, odčítání a porovnávání při řešení praktických úloh</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU orientuje se v prostoru</p> <p>pojmenovává základní rovinné útvary, používá je při hře se skládankami</p> <p>pojmenovává základní prostorové útvary, používá je při hře se stavebnicemi</p>	<p>číselná řada 0-20, posloupnost čísel, číselná osa</p> <p>vytváření souborů s daným počtem prvků do 20</p> <p>čtení a psaní čísel do 20, vztahy "hned před", "hned za"</p> <p>porovnávání čísel, znaky $<$, $>$, $=$, $+$, $-$</p> <p>sčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku</p> <p>odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku</p> <p>řešení slovních úloh porovnáváním, sčítáním a odčítáním, se vztahy <i>o n-více(méně)</i> v daném oboru, úlohy z praxe</p> <p>závislost různých činností na průběhu času během dne, týdne, měsíce (příchod do školy a odchod, vyučovací hodina a přestávka, doba snídaně, oběda, večeře, spánek, změna teploty během roku atd.)</p> <p>geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za atd.</p> <p>rovinné obrazce - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh</p> <p>tělesa - krychle, kvádr, válec, koule</p>	<p>ČJS</p> <p>VV, ČSP</p>

Poznámky:

ČJS	Člověk a jeho svět - režim dne školáka, změny v přírodě v závislosti na čase
VV	Výtvarná výchova - užití barev
ČSP	Člověk a svět práce – vystřihování

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE orientuje se v číselné řadě do 100</p> <p>vytváří soubory s daným počtem prvků do 100</p> <p>čte a zapisuje čísla do 100 porovnává čísla do 100, řadí je vzestupně i sestupně</p> <p>orientuje se v číselné ose zapisuje a řeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku z paměti sčítá a odčítá čísla do 100</p> <p>počítá příklady se závorkami z paměti násobí a dělí v oboru malé násobilky čísla 1 až 5 řeší jednoduché slovní úlohy, orientuje se v řešení složitějších slovních úloh se dvěma početními výkony</p>	<p>číselná řada 0-100, posloupnost čísel soubory s daným počtem prvků do 100 počítadlo, čtvercová síť, počítání s penězi čtení a psaní čísel do 100 porovnávání čísel, symboly +, -, =, <, > číselná osa 0 - 100 sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku sčítání a odčítání desítek do 100 sčítání a odčítání čísel do 100 bez přechodu desítky sčítání a odčítání čísel do 100 s přechodem přes desítku závorky násobení a dělení v oboru do 50</p> <p>slovní úlohy, znázornění, zápis, výpočet, odpověď, slovní úlohy řešené sčítáním, odčítáním, násobením, dělením, porovnáváním a slovní úlohy se vztahy o n-více (méně) a n-krát více (méně)</p>	OSV
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY orientuje se v čase a jednotkách času: sekunda, minuta, hodina, den doplňuje posloupnosti obrázků a čísel</p>	<p>hodiny - různé typy a jednotky času posloupnost</p>	ČJS
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa</p> <p>ukáže, modeluje bod, čáry</p>	<p>trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh krychle, kvádr, koule, válec</p> <p>rovné, křivé, lomené čáry, bod</p>	

Poznámky:

ČJS Člověk a jeho svět - čas, různé typy hodin

OSV Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznání

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, vytváří soubory s daným počtem prvků do 1000 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>z paměti sčítá a odčítá čísla do 1000</p> <p>seznámí se s algoritmy sčítání a odčítání, sčítá a odčítá dva sčítance (dvě trojčíselná čísla)</p> <p>násobí a dělí v oboru malé násobilky</p> <p>násobí a dělí mimo obor násobilky v oboru čísel do 1000</p> <p>porozumí textu úlohy, přiřadí úloze správné matematické vyjádření (správnou početnou operaci), zformuluje odpověď řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>doplňuje tabulky, schémata užívá tabulkové zápisy v praxi orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času provádí a zapisuje jednoduchá pozorování, posuzuje reálnost údajů</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <p>rozezná, charakterizuje, pojmenuje, modeluje základní rovinné útvary, k zadanému popisu přiřadí název útvaru porovnává velikosti útvarů, odhaduje délku a měří délku úsečky</p>	<p>číselná řada 0 -1000, čtení a zápis trojčíselných čísel, soubory porovnávání čísel pomocí číselné osy</p> <p>pamětné sčítání a odčítání celých stovek v oboru do 1000 pamětné sčítání a odčítání čísel bez přechodu desítky pamětné sčítání a odčítání čísel s přechodem desítky</p> <p>algoritmy sčítání a odčítání čísel v oboru do 1000</p> <p>násobení a dělení v oboru malé násobilky čísla 6 až 10, číslicí 0 násobení násobků 10, dělení násobků 10 jednocíselnými čísly</p> <p>násobení dvojcíselných čísel jednocíselnými dělení mimo obor násobilky</p> <p>slovní úlohy</p> <p>slovní úlohy se dvěma různými početními výkony</p> <p>tabulky násobků ceny zboží, vzdálenosti čas, hodiny, převody časových jednotek shromažďování, zapisování, porovnávání dat</p> <p>trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh</p> <p>úsečka</p>	<p>ČJS/1</p>

<p>orientuje se a pracuje ve čtvercové síti pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary</p>	<p>rovinné obrazce, čtvercová síť krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan osová souměrnost</p>	
--	---	--

Poznámky:

ČJS/1

Člověk a jeho svět - převody jednotek času

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose porovnává čísla do 1 000 000 rozkládá čísla v desítkové soustavě</p> <p>orientuje se ve vlastnostech sčítání a odčítání, ve vztazích mezi násobením a dělením a v pořadí početních výkonů využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu</p> <p>chápe a používá početní operace s přirozenými čísly, sčítá, odčítá, násobí a dělí v daném oboru</p> <p>pisemně sčítá a odčítá čísla v daném oboru</p> <p>zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky řeší slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní výkony, řeší složitější slovní úlohy se dvěma až třemi početními výkony</p> <p>modeluje a určí část celku</p> <p>používá zápis ve formě zlomku, porovnává zlomky, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY čte a sestavuje jednoduché tabulky, sloupcový diagram sbírá, třídí a vyhledává data</p>	<p>posloupnost přirozených čísel</p> <p>čtení a zápis čísel porovnání čísel rozklad čísla v desítkové soustavě vymezení základních vlastností početních výkonů</p> <p>asociativnost, komutativnost, provádění zkoušky výpočtu, užití závorek pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel (nejvýše tři číslice různé od nuly např. 500 200 - 300 190) pamětné násobení a dělení jednociferným číslem pamětné násobení a dělení násobky čísla 10, 100, 1 000, 10 000, 100 000 pisemné sčítání a odčítání pisemné násobení jednociferným a dvouciferným činitelem pisemné dělení jednociferným dělitelem zaokrouhlování přirozených čísel</p> <p>řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o n - více (méně), n - krát více (méně) dělení celku na díly - polovina, třetina</p> <p>zápis částí celku ve formě zlomku, porovnávání a početní operace se zlomky se stejným jmenovatelem</p> <p>tabulky, sloupcový diagram</p> <p>jízdní řády</p>	<p>OSV</p>

<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <p>graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky, určí délku lomené čáry kreslí a rýsuje rovnoběžky, rýsuje kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou</p> <p>vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině užívá jednotky délky rýsuje libovolný rovnoběžník a obdélník</p> <p>rýsuje trojúhelník se zadáním jeho tří stran</p> <p>rýsuje kružnici s daným středem a s daným poloměrem využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů, stran, rovnoběžnost a kolmost stran dodržuje zásady rýsování rozdlišuje základní prostorové útvary- kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec</p> <p>rozpoznává a kreslí osově souměrné útvary ve čtvercové síti, určuje osu souměrnosti překládáním, modelováním</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy</p> <p>volí vhodné postupy pro řešení úlohy dle svých možností řeší problémové praktické úkoly</p> <p>vyhodnotí výsledek úlohy řeší slovní úlohy s nadbytečnými údaji a úlohy s více řešeními</p>	<p>grafický součet a grafický rozdíl úseček, délka lomené čáry vzájemná poloha přímek v rovině- rovnoběžky, kolmice, průsečík</p> <p>jednotky délky a jejich převody konstrukce rovnoběžníku a obdélníku konstrukce trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost</p> <p>kružnice, střed kružnice, poloměr kružnice rovnoběžnost a kolmost stran u rovinných útvarů</p> <p>základní prostorové útvary- kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec osově souměrné útvary, osa souměrnosti, konstrukce osově souměrného útvaru ve čtvercové síti, rovnostranný trojúhelník</p> <p>nestandardní matematické úlohy a hříčky</p>	<p>FG</p>
--	---	-----------

Poznámky:

OSV
FG

Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - řešení problémů
Finanční gramotnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>čte a zapisuje čísla do milionu s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy</p> <p>porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose</p> <p>zapiše dané přirozené číslo v požadovaném tvaru</p> <p>zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností</p> <p>užívá vlastnosti početních výkonů (komutativnost, asociativnost)</p> <p>z paměti sčítá a odčítá čísla s nejvýše dvěma číslicemi různými od nuly</p> <p>z paměti násobí a dělí přirozená čísla</p> <p>užívá písemných algoritmů sčítání, odčítání; správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů); aplikuje znalost přechodu mezi číselnými řády</p> <p>písemně násobí až čtyřciferným činitelem, dělí jedno- a dvojciferným dělitelem</p> <p>provádí odhady výsledků a kontroluje výsledky početních operací</p> <p>řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům</p> <p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru</p> <p>využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek</p> <p>dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel</p> <p>přečte zápis desetinného čísla</p> <p>vyznačí obraz desetinného čísla na číselné ose</p> <p>porovnává desetinná čísla</p> <p>provádí početní operace s desetinnými čísly</p> <p>porozumí zápisu záporného čísla</p> <p>zobrazí záporné číslo na číselné ose</p> <p>řeší úlohy z praxe</p>	<p>přirozená čísla do milionu</p> <p>posloupnost přirozených čísel, číselná osa</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>zaokrouhlování přirozených čísel</p> <p>početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti</p> <p>pamětné sčítání, odčítání čísel s nejvýše dvěma číslicemi různými od nuly</p> <p>pamětné násobení a dělení přirozených čísel v jednoduchých případech</p> <p>písemné algoritmy početních výkonů sčítání, odčítání</p> <p>písemné algoritmy násobení a dělení</p> <p>odhady výsledků</p> <p>slovní úlohy</p> <p>aplikace slovních úloh</p> <p>sdružování čísel</p> <p>pořadí matematických operací</p> <p>desetinné zlomky a jejich zápis desetinným číslem, desetinná čárka</p> <p>desetinná čísla řádu desetin a setin</p> <p>číselná osa, obraz desetinných čísel na ose</p> <p>porovnávání desetinných čísel</p> <p>pamětné i písemné sčítání a odčítání desetinných čísel</p> <p>zápis záporného čísla („-“)</p> <p>znázornění záporného čísla na číselné ose</p> <p>úlohy z praxe - např. kolísání teploty na teploměru, stoupání a klesání nadmořské výšky, vodní hladiny apod.</p>	

<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY provádí a užívá jednoduché převody jednotek času, hmotnosti, objemu (l, hl) vyhledává, sbírá, třídí data čte a sestavuje tabulky různých závislostí, diagramy, grafy používá údaje z různých typů diagramů orientuje se v jízdním řádu</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU rýsuje rovnoběžky a kolmice daným bodem užívá a převádí jednotky délky rýsuje podle zadání obdélník a čtverec rýsuje pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník</p> <p>rozlišuje rozdíly mezi kruhem a kružnicí, znázorní a narýsuje vypočítá a porovná obvody rovinných útvarů</p> <p>určí obvod rovinného útvaru pomocí čtvercové sítě nebo měřením určuje a porovnáva pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů používá základní jednotky obsahu seznáme se s výpočtem obsahu rozpoznává základní prostorové útvary (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)</p> <p>vytváří síť kvádrů a krychle, z ní pak modeluje tato tělesa</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY podle svých individuálních možností a schopností řeší problémové slovní úlohy a praktické úkoly vyžadující logické uvažování</p>	<p>převody jednotek času, hmotnosti, objemu slovní úlohy s více daty závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky sloupcový a kruhový diagram jízdni řády</p> <p>vzájemné polohy přímek jednotky délky a jejich převody konstrukce čtverce a obdélníku rýsování pravoúhlého trojúhelníku rýsování rovnoramenného a rovnostranného trojúhelníku kružnice, kruh</p> <p>obvod trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku obvod ve čtvercové síti</p> <p>obsah čtverce a obdélníku</p> <p>základní prostorové útvary (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) síť kvádrů a krychle</p> <p>slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost</p>	<p>ČJS</p>
--	--	------------

Poznámky:

ČJS

Člověk a jeho svět - jednotky času, hmotnosti, objemu

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>provádí početní operace v oboru racionálních čísel účelně využívá kalkulátor</p> <p>modeluje, řeší a tvoří situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p> <p>používá základní pravidla rýsování</p> <p>popíše základní vlastnosti obdélníku, čtverce a trojúhelníku</p> <p>rozlišuje a třídí úhly, měří jejich velikost</p>	<p>zobrazení přirozených čísel na číselné ose zaokrouhlování přirozených čísel početní operace s přirozenými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení, slovní úlohy) pojem desetinné číslo početní výkony s desetinnými čísly - z paměti i písemně zaokrouhlování desetinných čísel desetinný zlomek a jeho vlastnosti aplikační úlohy - peníze, převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu, objemu slovní úlohy prvočíslo a číslo složené rozklad čísla na prvočísla určování násobků a dělitelů daného čísla nejmenší společný násobek největší společný dělitel znaky dělitelnosti čísla 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100 čísla soudělná a nesoudělná slovní úlohy</p> <p>přímka, polopřímka, úsečka délka úsečky přenášení úsečky základní pravidla rýsování druhy čar obdélník - vlastnosti čtverec - vlastnosti trojúhelníky - druhy, vlastnosti úhel - druhy úhlů a jejich vlastnosti přenášení úhlu měření velikosti úhlu úhломěrem početní operace s úhly</p>	<p>FY</p>

<p>načrtne a sestrojí obraz trojúhelníku</p> <p>využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <p>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti</p> <p>určí osově souměrný útvar</p> <p>GEOMETRIE V PROSTORU určuje a charakterizuje kvádr a krychli</p> <p>odhaduje a vypočítá povrch kvádrů a krychle</p> <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY užívá logickou úvahu při řešení úloh</p> <p>snaží se kombinovat a dávat do souvislosti průběžné výsledky</p> <p>rozvíjí geom. představivost při řešení úloh v rovině</p> <p>rozvíjí prostorovou představivost</p>	<p>odhad velikost úhlů porovnáváním vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku grafické sčítání a odčítání úhlů grafické násobení a dělení úhlů dvěma konstrukce trojúhelníků; sss, sus, usu zápis postupu konstrukce útvaru pomocí jednoduché geometrické symboliky shodné útvary základní vlastnosti osově souměrnosti zobrazování útvarů v osově souměrnosti osa úhlu a osa úsečky osově souměrné obrazce</p> <p>popis a vlastnosti kvádrů sítě kvádrů rýsování obrazu kvádrů ve volném rovnoběžném promítání popis a vlastnosti krychle sítě krychle rýsování obrazu krychle ve volném rovnoběžném promítání výpočet povrchu kvádrů a krychle - užití vzorců slovní úlohy - úlohy z praxe</p> <p>řešení složitějších a netradičních sl. úloh - v oboru přiroz. a des. čísel - za využití dělitelnosti př. čísel - slovní úlohy z praxe - zábavné úlohy a hlavolamy - převody jednotek délky a obsahu ve slovních úlohách z praxe zhotovení modelů kvádrů a krychle</p>	<p>Z</p>
--	--	----------

Poznámky:

FY Fyzika - fyzikální veličiny, řešení úloh, odhady, měření
Z Zeměpis - vlajky a symboly evropských států

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <p>porozumí pojmu zlomek jako část celku</p> <p>rozhoduje o velikosti zlomku</p> <p>provádí početní operace se zlomky</p> <p>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek, část (přiroz. číslem, des. číslem , zlomkem)</p> <p>chápe pojem celé číslo a znázorňuje ho na číselné ose</p> <p>provádí početní operace s celými čísly</p> <p>intuitivně chápe pojem racionální číslo</p> <p>provádí početní operace s racionálními čísly</p> <p>porozumí pojmu poměr</p> <p>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, účelně používá kalkulátor, pro kontrolu výsledku pracuje s odhadem</p> <p>pracuje s měřítky map a plánů</p>	<p>pojem zlomku</p> <p>zobrazení zlomku na číselné ose</p> <p>porovnávání zlomků</p> <p>rozšiřování a krácení zlomků</p> <p>společný jmenovatel</p> <p>převrácené číslo</p> <p>početní operace se zlomky</p> <p>smíšená čísla, čísla opačná</p> <p>převod zlomku na des. číslo a naopak</p> <p>zlomky ve slovních úlohách</p> <p>celá čísla kladná, záporná a nula</p> <p>zobrazení celých čísel na číselné ose</p> <p>absolutní hodnota celého čísla</p> <p>porovnávání celých čísel</p> <p>početní operace s celými čísly</p> <p>celá čísla ve slovních úlohách</p> <p>záporné zlomky a záporná des. čísla</p> <p>početní operace v oboru racionálních čísel, složený zlomek</p> <p>řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel</p> <p>využívá matematický aparát při práci s racionálními čísly (komutativnost, asociativnost, distributivnost)</p> <p>poměr, postupný poměr, převrácený poměr, vlastnosti poměru</p> <p>porovnávání veličin a hodnot poměrem</p> <p>změna dané hodnoty v poměru</p> <p>rozdělení celku poměrem</p> <p>úměra, trojčlenka</p> <p>užití trojčlenky při řešení slovních úloh</p> <p>měřítka plánu, mapy</p> <p>orientace na plánu, v mapě - určení skutečné vzdálenosti a měřítko</p> <p>užití měřítko při zhotovení jednoduchého plánu, mapy</p>	<p>FY</p> <p>FY</p> <p>FY</p> <p>OSV</p> <p>Z</p>

<p>pracuje s pojmem 1% provádí výpočty s procenty, ověřuje správnost výsledku řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než základ účelně používá kalkulačtor</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti mezi hodnotami, veličinami</p> <p>orientuje se v pravouhlé soustavě souřadnic</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ třídí a charakterizuje čtyřúhelníky</p> <p>načrtne a sestrojí čtyřúhelník</p> <p>používá matematickou symboliku</p> <p>odhaduje a vypočítá obvod a obsah trojúhelníku a čtyřúhelníku, účelně používá kalkulačtor</p> <p>chápe pojem shodnost</p> <p>načrtne a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti</p> <p>určí středově a osově souměrný útvar</p> <p>užívá věty o shodnosti trojúhelníku</p> <p>užívá matematickou symboliku</p> <p>GEOMETRIE V PROSTORU třídí a popíše hranoly</p> <p>sestrojí síť těles</p> <p>odhaduje a počítá povrch a objem hranolů</p> <p>účelně používá kalkulačtor</p>	<p>pojmem 1%, 100%, základ výpočty - procent. část, základ, počet % řešení slovních úloh na procenta finanční matematika jednoduché úrokování - úrok, úroková míra slovní úlohy z praxe</p> <p>vlastnosti přímé a nepřímé úměrnosti pravoúhlá soustava souřadnic znázornění bodu, určení jeho souřadnic tabulka přímé a nepřímé úměrnosti grafy přímé a nepřímé úměrnosti</p> <p>rovnoběžníky kosodélník a kosočtverec - vlastnosti, výšky, úhlopříčky lichoběžníky druhy lichoběžníků a jejich vlastnosti konstrukce kosodélníku, kosočtverce, obdélníku, čtverce, lichoběžníku a obecných čtyřúhelníků obvod a obsah rovnoběžníků obvod a obsah lichoběžníků obsah trojúhelníku shodné útvary středová souměrnost základní vlastnosti - samodružný bod konstrukce útvaru ve středové souměrnosti shodná zobrazení – středová a osová souměrnost určení středu a osy souměrnosti rovinných útvarů věty o shodnosti trojúhelníka jejich užití</p> <p>hranoly kolmé hranoly s n-úhelníkovou podstavou vlastnosti těles sítě těles objem a povrch hranolů s n-úhelníkovou podstavou slovní úlohy z praxe</p>	<p>FG</p> <p>Z</p>
---	--	--------------------

APLIKAČNÍ ÚLOHY užívá logickou úvahu a kombinační postupy při řešení úloh řeší úlohy na rozvoj prostorové představivosti	řešení zajímavých a netradičních úloh na procenta poměr objem a povrch hranolů zhotovení modelů hranolů	
--	---	--

Poznámky:

- FY Fyzika - základní numerické výpočty, řešení slovních úloh, převody jednotek, meteorologie
Z Zeměpis - vlajky států, měřítko mapy
OSV Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání - podnikání (zakázky, počty dělníků...)
FG Finanční gramotnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <p>užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech účelně používá kalkulátor</p> <p>provádí základní početní operace s mocninami s přirozeným základem používá proměnnou jako základ mocniny</p> <p>určuje hodnotu číselného výrazu, výrazu s proměnnou při dosazení sčítá a násobí mnohočleny</p> <p>provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>řeší lineární rovnice</p> <p>ověří správnost řešení zkouškou</p> <p>matematizuje jednoduchou reálnou situaci pomocí lineární rovnice a ověří výsledek řešení provedením zkoušky pracuje se vzorcí jako se zobecnělou lin. rovnicí</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY</p> <p>pracuje s proměnnou při vyjadřování vztahů mezi hodnotami</p> <p>provádí jednoduchá statistická šetření</p>	<p>druhá mocnina a odmocnina zpaměti, pomocí tabulek, kalkulátoru číselné výrazy s druhou mocninou a odmocninou algebraický význam Pythagorovy věty mocniny s přirozeným mocnitelem</p> <p>třetí mocnina a odmocnina z tabulek a pomocí kalkulátoru pravidla pro počítání s mocninami s přirozeným mocnitelem mocniny se záporným základem proměnná jako základ mocniny číselný výraz a jeho hodnota</p> <p>pojem mnohočlenu - sčítání a odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenů vzorce - druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl čtverců</p> <p>užití vzorců v obou směrech vytýkání před závorku lineární rovnice s jednou neznámou rovnost - zápis rovnosti ekvivalentní úpravy rovnic lineární rovnice se zlomky a závorkami zkouška správnosti řešení lin. rovnice</p> <p>řešení jednodušších slovních úloh - obecné, o pohybu, o společné práci, o směsích vyjádření neznámé ze vzorce</p> <p>základy statistiky vyjádření jednoduchých závislostí v textu pomocí proměnné</p> <p>základní statistické pojmy - stat. soubor, znak, stat. šetření a jejich vlastnosti</p>	<p>FY</p> <p>OSV</p> <p>FY</p> <p>Z</p>

<p>zapisuje získané hodnoty do tabulky</p> <p>sestrojí jednoduchý diagram</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ charakterizuje kruh, kružnici popíše polohové vztahy kružnice a přímky</p> <p>používá základní pravidla rýsování</p> <p>popíše vzájemnou polohu dvou kružnic</p> <p>odhaduje a počítá délku kružnice a obsah kruhu</p> <p>používá pravidla přesného rýsování</p> <p>pracuje s pojmem množina bodů dané vlastnosti, používá ji k řešení polohových i nepolohových úloh</p> <p>využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <p>GEOMETRIE V PROSTORU charakterizuje a popíše válec odhaduje a počítá povrch válce účelně používá kalkulačtor</p> <p>načrtne a sestrojí síť válce</p> <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY používá logickou úvahu při řešení slovních úloh postupuje v logicky navazujících krocích rozvíjí geometrickou představivost v rovině rozvíjí prostorovou představivost</p>	<p>četnost znaku</p> <p>aritmetický průměr</p> <p>diagramy - sloupkový, kruhový znázornění výsledků statistického šetření jednoduchým diagramem</p> <p>kruh, kružnice vlastnosti, poloměr, průměr poloha kružnice a přímky tečna, sečna, vnější přímka tětiva</p> <p>Thaletova věta, Pythagorova věta sestrojení tečny z vnějších bodů kružnice</p> <p>vzájemná poloha dvou kružnic vztah poloměrů - středná</p> <p>Ludolfovo číslo délka kružnice obvod a obsah kruhu</p> <p>základní konstrukční úlohy konstrukce trojúhelníků sss, sus, usu množiny bodů daných vlastností konstrukce trojúhelníků pomocí výšky, těžnice a jejich kombinací užití Thaletovy věty konstrukce čtyřúhelníků zadaných různými prvky</p> <p>struktura konstrukční úlohy - rozbor, popis konstrukce, konstrukce, závěr - diskuse řešení</p> <p>základní vlastnosti válce objem a povrch válce slovní úlohy vedoucí k výpočtům objemu a povrchu válce síť válce</p> <p>složitější a netradiční slovní úlohy řešené pomocí lineární rovnice složitější konstrukční úlohy model válce</p>	
--	--	--

Poznámky:

FY	Fyzika -jednotky fyzikálních veličin, vztahy mezi veličinami, řešení fyz. úloh
Z	Zeměpis - práce s daty - stav ovzduší, vod, lesů, počet obyvatelstva
OSV	Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání, sebepoznání a sebepojetí; morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ modeluje a zobecňuje zlomky pomocí proměnných pracuje s těmito zlomky</p> <p>užívá osvojený matematický aparát řeší lineární rovnice</p> <p>používá logické kroky při řešení úloh</p> <p>řeší jednoduché soustavy lineárních rovnic provádí zkoušku správnosti řešení soustav rovnic</p> <p>formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými</p> <p>orientuje se v pojmech finanční matematiky</p> <p>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh z finanční matematiky</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY pojmenuje vztahy mezi stranami v pravoúhlém trojúhelníku</p> <p>pracuje s goniometrickými funkcemi</p> <p>řeší jednoduché geometrické úlohy pomocí osvojeného aparátu</p> <p>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy</p> <p>rozpozná funkční vztah od jiných vztahů určuje definiční obor a obor hodnot funkce</p>	<p>lomený výraz podmínky řešitelnosti lomených výrazů, početní operace s lomenými výrazy složený lomený výraz rovnice s neznámou ve jmenovateli slovní úlohy řešené pomocí lineárních s neznámou ve jmenovateli soustava lineárních rovnic se 2 neznámými metody řešení soustav rovnic – sčítací a dosazovací zkouška řešení soustavy lin. rovnic slovní úlohy řešené soustavou lineárních rovnic se dvěma neznámými základy finanční matematiky úrok, jistina, úroková míra, úroková doba, daň z úroku jednoduché a složené úrokování řešení úloh z praxe</p> <p>goniometrické funkce poměr délek stran v pravoúhlém trojúhelníku funkce sinus, kosinus a tangens úhlu určování hodnot gon. funkcí pro ostré úhly pomocí tabulek a kalkulátoru grafy gon. funkcí v intervalu od 0° do 90° výpočty velikostí ostrých úhlů a délek stran v pravoúhlém trojúhelníku výpočet povrchu a objemu jehlanu, kužele a dalších těles s využitím gon. funkcí pojem funkce definiční obor a obor hodnot funkce</p>	<p>OSV</p> <p>FG</p>
vyjadřuje funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	rovnice, vlastnosti a graf lineární	FY

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím lineární funkce	funkce rovnice, vlastnosti a graf kvadratické funkce rovnice, vlastnosti a graf funkce nepřímá úměrnost druhy lineárních funkcí řešení jednoduchých soustav lineárních rovnic graficky slovní úlohy řešené pomocí lineární funkce graficky	
GEOMETRIE V ROVINĚ rozpozná a zdůvodní podobnost útvarů v rovině	podobnost geometrických útvarů - vlastnosti poměr podobnosti věty o podobnosti trojúhelníků	Z
užívá k argumentaci věty o podobnosti trojúhelníků používá základní pravidla rýsování	podobnost v praxi - grafické dělení úsečky na stejné díly, dělení úsečky v poměru, změna délky úsečky graficky	
při výpočtech používá věty o podobnosti trojúhelníků	slovní úlohy řešené pomocí podobnosti	
GEOMETRIE V PROSTORU charakterizuje a určuje vlastnosti těles	jehlan, kužel, koule - vlastnosti těles	D, F, Z
načrtne a sestrojí síť těles odhaduje a vypočítává povrch a objem těles v rovině	povrch jehlanu, kužele a koule objem a povrch jehlanu, kužele a koule	
účelně používá kalkulátor používá osvojený matematický aparát načrtne obraz těles v rovině	slovní úlohy vedoucí k výpočtu objemu a povrch těles	
APLIKAČNÍ ÚLOHY užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů	nerovnice, ekvivalentní úpravy nerovnic znázornění řešení nerovnic na číselné ose, intervaly úpravy složitějších lomených výrazů	
nalézá různá řešení zkoumaných situací	řešení složitějších slovních úloh pomocí lineárních rovnic praktická aplikace finanční matematiky	
načrtne obraz těles v rovině, sestrojí ho	výpočet obtížnějších úloh na objem a povrch těles výška tělesa, výška stěny tělesa	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s pomocí osvojeného matematického aparátu	osové řezy těles slovní úlohy z praxe	

Poznámky:

FY	Fyzika-slovní úlohy o pohybu, vesmír-planety, orientace v grafech, sestrojování grafů závislostí fyzikálních veličin
D	Dějepis- pyramidy v Egyptě
Z	Zeměpis - vzdálenosti podle map pomocí měřítka, zhotovování plánek, vesmír - planety, Slunce
OSV	Morální rozvoj- řešení problémů a rozhodovací dovednosti, řešení slovních úloh
FG	Finanční gramotnost- jednoduché a složené úrokování

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, vyhledávat je, tvořivě zpracovávat a využívat je při vzdělávání v praktickém životě. V naší škole se vyučuje pod názvem *informatika*.

5.3.1 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět *informatika* umožňuje žákům poznat moderní komunikační technologie, pochopit úlohu informací a porozumět jejich toku s důrazem na využívání v moderní společnosti. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardwaru, softwaru a práce v síti, k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, v 8. ročníku také s tabulkami. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které postupně vyhledávají na internetu. Pro vzájemnou komunikaci se učí používat elektronickou poštu.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *informatika* se vyučuje v 5. až 8. ročníku vždy po jedné hodině týdně. Žáci jsou děleni podle potřeby do skupin. Výuka probíhá v počítačových učebnách. Vzdělávací obsah předmětu tvoří tyto tematické okruhy:

- základy práce s počítačem – pouze 1. stupeň
- vyhledávání informací a komunikace – 1. a 2. stupeň
- zpracování a využití informací – 1. a 2. stupeň

Vzdělávání v předmětu *informatika* směřuje k:

- pochopení důležitosti nových informačních technologií a práce s nimi pro další vzdělávání a život žáků
- osvojení si základních pojmů a činností v informační oblasti
- osvojení si zásad bezpečnosti práce při práci s výpočetní technikou
- ovládnutí základních způsobů komunikace (odpovědnost, etika, osobní bezpečí)
- samostatnému vyhledávání informací, jejich porovnávání a zpracovávání, k účelnému využívání internetu
- osvojení si základních funkcí textového a grafického editoru a jejich tvořivému využívání jako prostředku prezentace vlastní práce

Učivo je osvojováno v logickém sledu, od jednoduchého ke složitějšímu, v následujícím ročníku je osvojené učivo zopakováno a je rozvíjeno učivem novým.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat a třídit informace
- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- umožňujeme žákům využívat zkušeností s jiným softwarem, nápovědou a literaturou k jednotlivým programům
- vedeme žáky k operování s obecně užívanými termíny a symboly

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, které vyžadují tvořivý přístup a vyhledávání informací
- vedeme žáky k poznání, že některé problémy mají více způsobů řešení
- motivujeme žáky k dokončení každé práce
- zdůrazňujeme význam a využitelnost výsledků práce pro danou činnost nebo pro život

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům využívat informační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím
- nabízíme žákům práci s internetem, e-mailem
- při komunikaci vedeme žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině a měnit role při skupinové práci
- při práci žáky vedeme ke kolegiální radě či pomoci, na některých úkolech se učí pracovat v týmu
- žákům umožňujeme hodnotit práci svoji i práce spolužáků, při vzájemné komunikaci žáky vedeme k ohleduplnosti a taktu, učíme je chápat, že každý člověk je různě nadaný a zručný

Kompetence občanské

- žáky seznamujeme s vazbami na legislativu, ale i s obecnými morálními zákony (softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla atd.)
- při zpracovávání informací žáky vedeme ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- vedeme žáky k šetrnému zacházení s výpočetní technikou
- nepodporujeme nelegální SW, plagiátorství apod.

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům dostatek možností práce s počítačovou technikou
- umožňuje žákům samostatně si rozdělit a naplánovat práci
- vedeme žáky k zodpovědnosti za provedení práce, za plnění časového harmonogramu
- dbáme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- postupně umožňujeme žákům využití techniky pro vyhledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- vedeme žáky k péči o výpočetní techniku

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM poznává informační zdroje a instituce</p> <p>seznámí se s pojmy monitor, klávesnice, myš atd.</p> <p>seznámí se se základními funkcemi počítače a operačními systémy seznámí se s různými typy formátů souborů pochopí funkci internetu seznamuje se s postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem seznamuje se s prevencí zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</p> <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE pracuje s internetem seznamuje se s různými postupy při vyhledávání informací, zpracováním a distribucí informací používá e-mail (chat, telefonování)</p> <p>seznamuje se s různými postupy při vyhledávání informací na internetu poznává vyhledávací atributy</p> <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ seznamuje se s textovým editorem, s formátem písma a s dalšími možnými úpravami v textovém editoru podle svých možností dokáže sestavit jednoduchou tabulku a graf, nakreslit obrázek</p>	<p>základní pojmy informační činnosti struktura, funkce a popis počítače a jeho přídatných zařízení základní funkce počítače a operační systémy různé typy formátů souborů</p> <p>multimediální využití počítače a jeho přídatných zařízení zásady bezpečnosti práce možná zdravotní rizika při dlouhodobé práci s počítačem</p> <p>internet společenský tok informací</p> <p>základní způsoby komunikování metody a postupy při vyhledávání informací na internetu formulace požadavku při vyhledávání na internetu</p> <p>základní funkce textového a grafického editoru</p>	<p>OP</p>

Poznámky:

OP Ostatní předměty - seznámení s některými výukovými programy

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>dodržuje bezpečnost a hygienu při práci s počítačem</p> <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <p>nezaměňuje pojmy internet a web ověřuje získané informace, je opatrný při jejich používání posuzuje závažnost a vzájemnou návaznost těchto informací</p> <p>napíše zprávu, přečte si došlou zprávu, smaže zprávu</p> <p>na webu vyhledá stránku o určitém tématu, z webovské stránky uloží obrázek</p> <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <p>orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky</p> <p>vytvoří složku nebo prázdný soubor, přejmenuje je, zkopíruje či přesune, případně je odstraní</p> <p>vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače</p> <p>vysvětlí význam pojmu SOFTWARE</p> <p>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním zdraví</p>	<p>hygiena a bezpečnost práce při hodinách práce s elektrickým zařízením řád učebny</p> <p>co je to internet kdy vznikl, služby internetu vztah k internetu</p> <p>hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, nástroje ověřování možností sítě el. pošta = e-mail spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv WWW = world wide web = web:pohyb po webu:přes hypertextové odkazy známá adresa jednoduché vyhledávání práce se složkami a soubory nejznámější manažery (Správce souborů, Tento počítač, Průzkumník, ...) pojmy: disk (logický), složka (adresář), soubor postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru HW - HARDWARE skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD)ukázka vnitřních součástí základní jednotky – skříňně periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, reproduktory, ... SW - SOFTWARE - aplikační programy ochrana autorských práv, licence, copyright</p>	<p>OP</p>

<p>orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift atd.) s myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem s použitím nástrojů nakreslí obrázek a uloží jej, případně uložený obrázek otevře pro změny a znovu ho uloží</p> <p>ve Wordu napíše krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel, otevře existující soubor, upraví vlastnosti písma</p>	<p>práce s klávesnicí a myší části klávesnice pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení</p> <p>Grafické programy na tvorbu obrázků a uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku, základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...) textové editory - úvod pojmem: textové editory (příklady: NotePad, Write, Word...) uložení, otevření souboru pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) označení části textu do bloku, psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky) základní typografická pravidla (psaní mezer a interpunkční a další znaky) písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva (panel nástrojů)</p>	<p>OP</p> <p>MA</p>
--	---	---------------------

Poznámky:

OP Ostatní předměty - ukázky výukových programů pro různé předměty
MA Matematika - plošné objekty

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s počítačem a jeho periferiemi</p> <p>hodnotí věrohodnost získaných informací na internetu osvojuje si nástroje jejich ověřování</p> <p>používá podle svých možností a potřeb elektronickou poštu pro komunikaci i pro odesílání a přijímání souborů (prací, úkolů)</p> <p>používá WEB jako zdroj informací</p> <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ rozdělí pojmy hardware a software vysvětlí funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače</p> <p>orientuje se v jednotkách, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita paměti</p> <p>vysvětlí pojem periferie a zařadí sem nejběžnější zařízení vysvětlí pojem software, zná základní skupiny software a vysvětlí, jaké programy sem zařazujeme, k čemu takové programy slouží</p> <p>orientuje se na klávesnici, používá důležité klávesy</p>	<p>hygiena a bezpečnost práce při hodinách rád učebny přihlášení a odhlášení ze sítě bezpečnost práce v síti (hesla) internet získávání informací, jejich ověřování el. pošta = e-mail</p> <p>přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) poštovní programy napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy odpověď (Reply) a poslání kopie došlé zprávy dál (Forward)připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy WWW pojmy: hypertext, multimediální vyhledává přes hypertextové odkazy známá adresa, neznámá adresa ukládání z webu: obrázek, celá stránka, práce s částí stránky</p> <p>vysvětlení pojmů HW - základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky, vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) HW – periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, atd.) SW – operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy ovládání Windows orientace na klávesnici, důležité klávesy – Enter, Esc, Delete, Backspace, kurzorové šipky, Shift</p>	<p>OP</p> <p>výukové programy</p> <p>práce s výukovými programy</p>

<p>zvládá práci s myší</p> <p>otevře, zavře, minimalizuje, maximalizuje okno, zmenší do původní velikosti ne maximalizovaného okna, posune okno za titulkový pruh roluje obsahem okna (posuvníky) přepíná mezi jednotlivými okny</p> <p>samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě</p> <p>dovede ovládat multimediální části OS Windows</p> <p>vytvoří vlastní dokument nebo upraví existující a změny uloží</p> <p>změní vlastnosti písma a odstavců</p> <p>vytvoří jednoduchou tabulku, naplní ji údaji, upraví její vzhled podle potřeb a umístí ji do textu</p>	<p>práce s myší – klik, uchopení a tažení, dvojklik, klik pravým tlačítkem atd.</p> <p>práce s okny - minimalizace, maximalizace, posouvání za titulkový pruh rolování oknem přepínání mezi okny práce se složkami a soubory postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky) práce s multimédií práce se zvukem a jeho formáty práce s obrazem a jeho formáty textové editory – Word vytvoření dokumentu, otevření, uložení změn, uložení jako (na jiné místo, pod jiným jménem) pohyb v dokumentu, označení části textu (klávesnice, myš) změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát – písmo)změna vlastností odstavce (panel nástrojů, Menu: Formát – odstavec)pojmy: slovo, věta, odstavec – jak je chápe Word, zobrazení skrytých znaků psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) vložení obrázku (klipart, WordArt, automatické tvary, obrázek ze souboru do textového pole), nastavení vlastností: pravé tlačítko myši – formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu pojmy: buňka, řada, sloupec vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. přidávání a ubírání řad nebo sloupců</p>	
---	---	--

Poznámky:

OP Ostatní předměty - vyhledávání informací

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci s počítačem a jeho periferiemi</p> <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <p>bezpečně se přihlásí do sítě a odhlásí se z ní, používá heslo orientuje se v historii vzniku a vývoje internetu, v jeho základních službách je si vědom rychlého vývoje v informačních technologiích</p> <p>používá elektronickou poštu pro komunikaci, odesílá přílohy používá Web jako zdroj informací</p> <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě</p> <p>vytváří si přehled o vývoji výpočetní techniky</p> <p>popíše jednotlivé součásti počítače a jejich funkcí z hlediska celkového fungování počítače chápe fungování počítačových sítí upraví vzhled dokumentu</p> <p>orientuje se v základním okně, sešitě apod.</p>	<p>hygiena a bezpečnost práce při hodinách práce s elektrickým zařízením řád učebny internet</p> <p>přihlášení a odhlášení ze sítě, bezpečnost práce v síti (hesla)</p> <p>co to je, kdy vznikl, služby internetu vývojové trendy informačních technologií, el. pošta = e-mail připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy WWW = world wide web = web pohyb po webu <ul style="list-style-type: none"> - přes hypertextové odkazy - vyhledávání ukládání z webu <ul style="list-style-type: none"> - celá stránka - kopírování části textu - obrázek práce se složkami a soubory postup při vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky) teorie -vývoj VT, HW, SW, sítě, Word</p> <p>Word: formát písma a odstavce styly, generování obsahu vzhled stránky, číslování, záhlaví a zápatí tabulkové procesory – Excel význam tabulkových procesorů pojmy: sešit, list, řada, sloupec, buňka pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu označení řady, sloupce, buněk</p>	<p>MA</p>

<p>vytvoří tabulku, naplní ji daty a upraví její vzhled</p> <p>pomocí vzorců provádí jednoduché početní operace</p> <p>na základě tabulky vytvoří graf a upraví jeho vzhled graf i tabulku vloží do Wordu</p> <p>provádí základní úpravy již hotových stránek</p> <p>dovede založit novou www stránku</p> <p>prezentuje informace na Internetu</p> <p>dovede vytvořit jednoduchou prezentaci</p>	<p>zadávání údajů</p> <p>vzhled tabulky – Formát – buňky (formát čísla, písmo, zarovnání, ohraničení, stínování)vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk</p> <p>jednoduché vzorce (součet, rozdíl, násobení, dělení)</p> <p>pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu</p> <p>vložení tabulky a grafu do Wordu</p> <p>tvorba WWW stránek - FrontPage</p> <p>struktura stránky, odkazy</p> <p>základní úpravy, práce s obrázky</p> <p>zásady publikace na internetu</p> <p>základy prezentace informací</p> <p>prezentační program - základní funkce</p> <p>ukázka různých prezentací</p> <p>struktura prezentace</p> <p>základy prezentace</p> <p>práce se zvukem a obrazem</p> <p>tvorba vlastní jednoduché prezentace</p>	
--	---	--

Poznámky:

MA Matematika - jednoduché matematické operace, grafické znázornění dat grafy

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určen pouze pro první stupeň základní školy. Její náplní je vzdělávání o člověku, rodině, společnosti, vlasti, přírodě, zdraví, technice, kultuře atd. s důrazem na praktické uplatnění znalostí a dovedností v běžném životě žáka. Základem úspěchu vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků, který vychází z konkrétních nebo modelových situací při osvojování poznatků, dovedností a způsobů rozhodování a jednání. Na naší škole se vyučuje ve všech ročnících prvního stupně pod názvem *člověk a jeho svět*.

5.4.1 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *člověk a jeho svět* se vyučuje jako samostatný vyučovací předmět ve všech ročnících 1. stupně. Charakteristika předmětu se shoduje s pojetím vzdělávací oblasti. Rozvíjí poznatky žáka o sobě, o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a o jejich významu pro člověka. Uplatňuje pohled do historie i do současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- místo, kde žijeme – poznávání bydliště a svého okolí
- lidé kolem nás – základy společenského chování a jednání
- lidé a čas – orientace v dějích a čase
- rozmanitost přírody – Země jako planeta Sluneční soustavy, proměnlivost a různorodost živé a neživé přírody
- člověk a jeho zdraví – člověk jako živá bytost, zdraví a nemoci, první pomoc, prevence a bezpečné chování v různých životních situacích

Vzdělávání v předmětu *člověk a jeho svět* směřuje k:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- orientaci ve světě, k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- upevňování zásad zdravého životního stylu a hygienických návyků
- upevňování účelného rozhodování a jednání v různých situacích
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, samostatnému a sebejistému vystupování a vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování

Do vyučovacího předmětu *člověk a jeho svět* jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova. Jednotlivá témata jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu předmětu jednotlivých ročníků.

Předmět je vyučován podle časové dotace uvedené v učebním plánu.

Výuka předmětu probíhá ve třídách, v přírodě na vycházkách, na exkurzích. Cíle vzdělávání jsou naplňovány prostřednictvím vlastního prožitku žáka, vycházíme z konkrétních nebo modelových situací. Využíváme regionální přírodní a společenské jevy. Výuku dále doplňují obrazy, filmy, videozáznamy, besedy a krátkodobé i dlouhodobé projekty (viz plán školy EVVO). Vzdělávací obsah předmětu je osvojován cyklicky podle jednotlivých témat, která jsou v následujících ročnících dále rozvíjena.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému pozorování, porovnávání a propojování získaných informací o životě dnes a v minulosti, o životě u nás a jinde ve světě
- motivujeme žáky pro celoživotní učení – aby objevovali a poznávali, co je zajímavá, v čem by mohli v budoucnosti uspět

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k získávání informací z různých zdrojů, a tím k účelnému rozhodování a jednání v situacích, kde dochází k ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učíme žáky orientovat se v problematice peněz a cen
- vedeme žáky k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu v osvojovaných tématech
- vedeme žáky k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v reálných nebo modelových situacích
- učíme žáky bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- vytváříme u žáků schopnost pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech
- podporujeme u žáků vyjádření svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a ke slušnému jednání se spolužáky i dospělými

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při nichž žáci pracují ve skupině
- vedeme žáky k efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu
- dbáme na zapojování se žáků do diskuse
- učíme žáky respektovat názory druhých

Kompetence občanské

- učíme žáky toleranci a respektování individuálních rozdílů mezi lidmi (rozdíly etnické, národnostní, kulturní, zájmové, fyzické, mentální atd.)
- dbáme na dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu
- učíme žáky uplatňovat svá práva, v případě potřeby je důsledně a slušnou formou vymáhat
- budujeme u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vedeme žáky k úctě a ochraně kulturního i historického dědictví

Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat podle předem stanoveného postupu a umožňujeme jim hledat vlastní postup
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- dbáme na dodržování obecných pravidel bezpečnosti, na ochranu životního prostředí

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME orientuje se v okolí školy a ve škole, navazuje nové vztahy, zásady komunikace, péče o dobré vztahy</p> <p>představí se, zvolí vhodný pozdrav, oslovuje spolužáky křestním jménem, učí se naslouchat, zeptá se, vyřídí vzkaz, požádá, poděkuje, omluví se</p> <p>dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne, seznámí se se školním řádem uplatňuje odpovědné chování chodce při cestě do školy a zpět, při činnostech mimo školu, pozná nejčastější dopravní značky v okolí školy orientuje se v názvech obchodů v obci a má představu, co v nich lze koupit</p> <p>rozlišuje předměty denní potřeby, potřeby pro práci, zábavu a orientuje se v jejich využití</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS rozlišuje základní příbuzenské vztahy v rodině, vhodně se chová, dodržuje zásady bezpečnosti při styku s cizími lidmi orientuje se rámcově v profesi svých rodičů</p> <p>LIDÉ A ČAS orientuje se v čase podle pravidelných činností</p> <p>chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, v přítomnosti v budoucnosti určuje na hodinách celou hodinu pojmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled (v týdnu, v roce)</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ popíše základní viditelné části těla využívá základní hygienické návyky související s preventivní ochranou zdraví</p> <p>poradí si v mimořádné situaci, požádá o pomoc, reaguje na pokyny dospělých při situacích ohrožujících zdraví nebo život, rozezná nebezpečí různého charakteru</p>	<p>škola - spolužáci, prostory školy a jejich funkce nejbližší okolí školy</p> <p>zásady dobré mezilidské komunikace; pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, zdvořilost, otevřenost, atd.</p> <p>školní režim - rozvrh hodin, přestávky, stravování; školní řád bezpečnost v silničním provozu v roli chodce, důležitá telefonní čísla</p> <p>pojmy: prodavač, zákazník, nácvik v modelových situacích komunikace v obchodě předměty denní potřeby, školní pomůcky</p> <p>členové rodiny: sestra, bratr, dcera, syn, otec, matka; bezpečí domova x cizí lidé práce, odpočinek, oblíbené činnosti členů rodiny zaměstnání</p> <p>denní režim: čas k odpočinku, učení, hře pojmy: včera, zítra, letos, dříve, později, dnes atd. hodiny, typy hodin den - části dne, dny v týdnu, pracovní dny, svátky, měsíce, roční období, rok - kalendářní, školní</p> <p>základní části těla péče o zdraví, nemoc a úraz, ošetření jednoduchých poranění, úrazová prevence oznámí mimořádnou situaci (úraz, požár, šikanu, týrání, omezování osobní svobody atd.; žádost o pomoc, přivolání pomoci</p>	<p>OSV</p> <p>EtV</p> <p>SV</p> <p>VZ</p> <p>OČBRMU, SV</p>

<p>v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici</p> <p>bezpečně překoná silnici</p> <p>v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem</p> <p>rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „Sám domů“</p> <p>seznámí se s pravidly chování na stezkách pro chodce</p> <p>používá reflexní doplňky a uvědomuje si jejich význam</p> <p>v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky</p> <p>místo pro hry</p>	<p>pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce), na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku), na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky) přecházení silnice bez přechodu a po přechodu</p> <p>jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)</p> <p>cesta do školy, bezpečnost, konkrétní situace, pravidla, nebezpečí atd.</p> <p>základní pravidla chování a bezpečnosti na vyznačené stezce reflexní doplňky, pravidlo „Vidět a být viděn“</p> <p>cesta veřejným dopravním prostředkem, nástup, výstup, chování, zádržné systémy, zastávky, chování k řidiči atd.</p> <p>uvědomuje si vhodnost a nevhodnost hraní v blízkosti vozovky, nebezpečí z toho plynoucí</p>	<p>DV</p>
<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <p>třídí přírodniny dle nápadných společných znaků</p> <p>popíše a určuje některé rostliny a jejich části podle charakteristických znaků</p> <p>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>určí známé druhy zeleniny a ovoce</p> <p>rozlišuje domácí a hospodářská zvířata</p> <p>zařadí nejznámější zvířata a rostliny do ekosystémů, pozná nejznámější léčivé a jedovaté rostliny živočichy</p> <p>objasní význam mezi setím a sázením</p>	<p>jehličnatý a listnatý strom, keř</p> <p>pojmy: list, květ, kořen, koruna, kmen, kořen, plod</p> <p>život rostlin a živočichů během roku -proměny přírody, péče o zvířata v zimním období</p> <p>podzim v sadu, na zahrádce (uskladnění ovoce, zeleniny, využití, vitamíny, správná výživa)</p> <p>domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata</p> <p>rostliny a zvířata v lese, na louce, u vody</p> <p>setí, sázení - praktické ukázky a činnosti</p>	<p>ČSP</p>

Poznámky:

- OSV Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve třídě a ve škole, zásady komunikace
- EtV Etická výchova
- ČSP Člověk a svět práce - setí a sázení na školním pozemku
- DV Dopravní výchova
- VZ Výchova ke zdraví
- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
- SV Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME orientuje se v prostředí, ve kterém se pohybuje, uvede svoji adresu a telefon, vysvětlí, proč není vhodné tyto informace o sobě sdělovat cizím osobám</p> <p>orientuje se v okolí svého bydliště rozezná prostředky hromadné a osobní dopravy poznává nejčastější dopravní značky v obci dodržuje pravidla bezpečnosti, rozezná bezpečná kriticky hodnotí místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdu na in-linech, koloběžce atd.</p> <p>vnímá rozdíly mezi městem a vesnicí</p> <p>vyjmenuje významná místa v obci a vysvětlí jejich význam</p> <p>rozumí pojmu vlast pozná a popíše státní symboly</p>	<p>domov, škola, cesta do školy, adresa bydliště, telefonní číslo rodičů, simulační hry "Co kdyby.?" zaměřené na schopnost zvládat různé nebezpečné situace</p> <p>naše obec - orientační body hromadná a osobní doprava dopravní značky v obci škola, cesta do školy, riziková místa a situace místa pro hru a sport, ochranné pomůcky život ve městě a na vesnici, shody a rozdíly policie, hasiči, pošta, zdravotní zařízení, obchody, nácvik praktických činností v modelových situacích (nakupování, chování u lékaře) země, kde žijeme státní symboly (znak, hymna, vlajka)</p>	<p>SV</p> <p>DV</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS rozeznává blízké příbuzenské vztahy v rodině, chápe role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</p> <p>osvojuje si pravidla slušného chování k lidem, zvířatům, rostlinám a věcem kolem sebe projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i ostatních lidí, jejich přednostem, nedostatkům a odlišnostem osvojí si základní dovednosti a vědomosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým chápe důležitost respektování vytyčených pravidel, školního řádu vzhledem k jeho zdraví a zdárnému vývoji, podílí se na spoluvytváření pravidel dobrého soužití ve třídě zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, raduje se ze společné činnosti a výsledků, vyjádří svoje pocity; používá adekvátní mimiku a gesta orientuje se v profesi svých rodičů, odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností chápe předměty denní potřeby (pro práci, zábavu atd.) jako výsledky lidské práce, orientuje se v jejich využití</p>	<p>postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny chování mezi lidmi - doma, ve škole, ve společnosti vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, pomoc nemocným, vrozené a získané odlišnosti sebepečení, adekvátní sebevědomí</p> <p>řád ve společnosti, školní řád, pravidla třídy; chování ve třídě, zdvořilost, otevřená komunikace</p> <p>základní pravidla spolupráce; city: radost, smutek, rozčilení; základy neverbální komunikace, gesta a mimika práce duševní a tělesná, její význam, ochrana jejích výsledků předměty denní potřeby, volný čas a jeho využití</p>	<p>SV</p> <p>EtV</p>

<p>LIDÉ A ČAS využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, používá správné termíny</p> <p>čte a určuje čas podle hodin a kalendáře</p> <p>uplatňuje elementární poznatky o sobě a o rodině</p> <p>porovnává zvyky a práci lidí dříve a dnes</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ chová se zodpovědně při pohybu na silnici nebo v její blízkosti, poznává základní dopravní značky uplatňuje základní hygienické návyky související s preventivní ochranou zdraví</p> <p>chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi</p> <p>přivolá pomoc, dokáže o pomoc požádat</p> <p>vhodným chováním a činnostmi projevuje vztah ke zdraví reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích pojmenuje základní viditelné části lidského těla</p> <p>pojmenuje smysly a jejich orgány zvládá běžnou hygienu rozlišuje zdravou a nezdravou stravu</p> <p>ROZMANITOST PŘÍRODY sleduje a popíše změny v přírodě, reakce živočichů a rostlin v ročním období pozná a třídí dle společných znaků vybrané druhy ovoce a zeleniny, dodržuje hygienické zásady při jejich konzumaci třídí živočichy na domácí a volně žijící a uvědomuje si rozdíly jejich existence</p> <p>využívá v praxi poznatků o životě rostlin, jejich reakce na světlo, teplo, vodu uvede příklady nejčastějších rostlin a živočichů ve sledovaných přírodních lokalitách (pole, zahrada, les, louka a okolí vod) porovnává, třídí, pozoruje přírodniny pozná plody a listy nejnámějších stromů provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p>včera, dnes, zítra, přítomnost, minulost, budoucnost, minuta, hodina, týden, měsíc, rok měření času - hodiny, minuty, měsíce, roční období, rok kalendář, datum, významné dny v rodině (narozeniny, svátky) proměny zp. života dříve a dnes</p> <p>bezpečnost v silničním provozu v roli chodce, vybrané značky péče o zdraví, nemoc a úraz, ošetření jednoduchých poranění, prevence nácvik vhodného chování při snaze neznámého člověka o navázání kontaktu v modelových situacích telefonní čísla Integrovaného záchranného systému, nácvik přivolání pomoci v modelových situacích zdravý životní styl, zdravá výživa nácvik chování v mimořádných situacích v modelových situacích lidské tělo - shody a rozdíly, základní části lidské smysly hygienu, hygienické návyky správná strava</p> <p>proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, přírodní děje a zákonitosti ovoce a zelenina, jejich význam pro zdraví živočichové ve volné přírodě, živočichové chování lidmi, péče o zvířata v zajetí a ve volné přírodě (ZOO, chráněná území) pěstování nenáročných rostlin v koutku přírody rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích v různých ročních obdobích stromy listnaté a jehličnaté</p> <p>vzduch - proudění vzduchu, kladné a záporné působení větru</p> <p>voda - skupenství vody, ochrana vodních zdrojů</p>	<p>DV</p> <p>SV</p> <p>OČBRMU</p> <p>VZ</p> <p>EV</p>
--	---	---

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech, rozezná nebezpečí různého charakteru, nacvičuje adekvátní chování v modelových situacích	oheň - příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při vzniku požáru	OČBRMU
--	---	--------

Poznámky:

EV	Environmentální výchova - základní podmínky života - význam vody a ovzduší pro člověka
VZ	Výchova ke zdraví
EtV	Etická výchova
DV	Dopravní výchova
OČBRMU	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
SV	Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME vyznačí v plánu své obce místo svého bydliště a školy orientuje se ve své obci podle význačných objektů ahistorických budov vyznačí danou trasu v plánu své obce, rozliší možná nebezpečí uvědomuje si začlenění své obce do příslušného kraje pozoruje a popíše změny ve své obci a jejím nejbližším okolí rozliší kladné a záporné zásahy člověka do přírody v okolní krajině, rozliší přírodní a umělé prvky v krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty bezpečně překoná silnici s více pruhy, se světelnou signalizací, přecházení po přechodu s kolem atd. reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu, dodržuje pravidla bezpečné a ohleduplné chůze na chodníku poznává vozidla s právem přednosti v jízdě vnímá provoz všemi smysly, chápe souvislosti, posuzuje konkrétní situace, včas vyvodí vhodnost svého jednání a nebezpečí situace</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, dodržuje zásady slušného chování rozlišuje lidské rasy, chápe rovnost lidí vhodně se chová, dohodne se na společném postupu při řešení problému v kolektivu atd. tvořivě přistupuje k plnění společného úkolu, vytváří a využívá situace, které druhým přinášejí radost, hledá cesty, jak vyjít s lidmi toleruje přirozené odlišnosti ostatních, jejich přednosti i nedostatky; poskytne adekvátní pomoc, pozitivně hodnotí a přijímá druhé zvládá prosociální chování: podělí se, projeví zájem o spolužáky, pomůže bez očekávané odměny</p> <p>LIDÉ A ČAS určí čas jako fyzikální veličinu orientuje se v etapách průběhu lidského života objasňuje a porovnává odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a dnes</p>	<p>orientační body a linie významná místa v obci orientace v místě bydliště naše město jako místní centrum místní krajina životní prostředí a jeho ochrana základní znalosti a dovednosti účastníka silničního provozu ostatní účastníci silničního provozu, jejich vztahy (chodec, cyklista, dopravní značení, vozidla) pravidlo „Poslouchej, dívej se, přemýšlej.“ mezigenerační vztahy, práva a povinnosti členů rodiny, jejich role rozdíly a podobnosti lidského těla osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům prožitek radosti z práce pro druhé při společném úkolu, zbavování se strachu podobnost a odlišnost lidí - barva pleti, jazyk, schopnosti, povahové vlastnosti; pochvala, vyjádření uznání, pozitivní vlastnosti druhých atd. základy prosociálnosti: darování, ochota dělit se nebo pomoci, povzbuzení, přátelství jednotky času období lidského života, generace život dnes a v minulosti (zvyky, výtvořky a výrobky lidí, práce, chování atd.)</p>	<p>DV OSV EtV</p>

<p>pojmenuje některé rodáky, památky, události a interpretuje některé pověsti daného regionu</p> <p>ROZMANITOST PŘÍRODY popíše vlastnosti a změny vody a vzduchu na základě pozorování a pokusů</p> <p>popíše společné a rozdílné vlastnosti půdy, nerostů a hornin</p> <p>užívá vhodné pomůcky, změří a zapíše délku, čas, hmotnost, objem a teplotu pozoruje, popíše a porovnává další rostliny a živočichy ve sledovaných přírodních oblastech</p> <p>pozná a třídí dle společných znaků vybrané druhy rostlin a živočichů</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ chápe funkci kostry, svalů a krve v těle</p> <p>projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečné situace, umí si poradit</p> <p>volný čas tráví na bezpečných místech přivolá pomoc nebo o ni požádá, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <p>ošetří drobná poranění a úrazy</p> <p>uplatňuje základy bezpečného chování účastníka silničního provozu přiměřeně svému věku rozšiřuje si znalost základních dopravních značek, zvláště pro chodce poznává značky obytné zóny, pravidla pohybu v ní, vyhodnocuje, činí správný závěr</p> <p>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>významná místa a osobnosti v naší obci</p> <p>oběh vody v přírodě, výskyt, vlastnosti a formy vody složení a vlastnosti vzduchu půda, její vznik, zvětrávání a význam půdy hospodářsky důležité a nejznámější horniny a nerosty měření a vážení</p> <p>znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka dřeviny a byliny, býložravci, masožravci a všežravci</p> <p>vnitřní stavba lidského těla (kostra, svaly, krevní oběh) kladné a záporné vlivy na lidský organismus obezřetnost při setkání s neznámými lidmi, odmítání komunikace, která je mu nepříjemná, nebezpečí návykových látek a hracích automatů bezpečnost ve volném čase chování v problémových situacích (šikana, týrání, sexuální zneužívání), čísla tísňového volání</p> <p>ošetření drobných ran, použití trojcípého šátku dopady dopravních nehod, dopravní značky pro chodce, semaforey a další značení</p> <p>obytná zóna a její pravidla, pohyb a přecházení vozovky mezi zaparkovanými auty mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená; postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén atd.)</p>	<p>VZ</p> <p>SV</p> <p>DV</p> <p>OČBRMU</p>
--	---	---

Poznámky:

OSV	Osobnostní a sociální výchova - mezilidské vztahy, komunikace
EtV	Etická výchova
DV	Dopravní výchova
VZ	Výchova ke zdraví
OČBRMU	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
SV	Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <p>určí hlavní světové strany</p> <p>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu, vzhledem ke krajině a státu, určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich, rozliší náčrt a plán, dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>uvede a charakterizuje významné atributy regionu</p> <p>rozlišuje s porozuměním pojmy vlast a cizina</p> <p>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce</p> <p>rozliší symboly našeho státu a jejich význam vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky</p> <p>vyhledává typické regionální zvláštnosti</p> <p>zprostředkuje osobní zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest po ČR a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <p>uvědomuje si základní práva a povinnosti jednotlivých členů rodiny</p> <p>na základě vlastních zkušeností vyjádří základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci</p>	<p>světové strany</p> <p>naše obec ve vyšším správním a územním celku, zeměpisná poloha, okres, region, orientace podle mapy místní oblasti v přírodě, rozdíl mezi náčrtem a plánem</p> <p>naš region - místní a okolní krajina, povrch, podnebí, vodstvo, rostliny a živočichové, zemědělství, surovinové zdroje a průmysl, výrobní podniky, služby a obchod, vliv krajiny na životní prostředí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, významné obce a města, služby a obchod, památky, tradice</p> <p>naše vlast – domov, vlast, národ, armáda ČR</p> <p>základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, významné osobnosti</p> <p>státní symboly</p> <p>ČR - poloha, povrch, vodstvo, zemědělství (rozlišení půd, rostlin a živočichů, vliv krajiny na život lidí), průmysl, významná města, rekreační a kulturní střediska, chráněné oblasti přírody</p> <p>Praha - hlavní město, vybrané oblasti ČR</p> <p>předávání osobních zkušeností z cest po ČR</p> <p>rodina - život a funkce, výchovné vlivy, postavení jedince v rodině, role členů rodiny</p> <p>vztahy mezi lidmi, kamarádství, láska, manželství, rodičovství, příbuzenství</p>	<p>VDO</p>

<p>jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a třídním kolektivu vhodně se chová v různých situacích, uplatňuje základní pravidla slušného chování, reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy ve verbální komunikaci</p> <p>vyjádří, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl; uvědomuje si svoje schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení a pozitivně hodnotí druhé</p> <p>dohodne se na společném postupu a řešení; položí vhodnou otázku, vhodně odpoví; vede rozhovor, spolupracuje</p> <p>rozpozná a poukáže na chování a jednání, která porušují základní lidská práva a práva dítěte, která už nelze tolerovat</p> <p>uvědomuje si globální problémy přírodního prostředí a v rámci svých možností se aktivně podílí na zlepšování životního prostředí obce</p> <p>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> <p>využívá vlastní zkušenosti s kulturními institucemi, vypráví o nich a hodnotí je</p>	<p>modelové situace zaměřené na řešení konkrétních situací, sebeovládání</p> <p>základní společenská pravidla chování mezi lidmi ve škole, mezi chlapci a děvčaty, v rodině a na veřejnosti (obchod, firmy, zájmové spolky apod.)</p> <p>modelové situace rozvíjející dovednost otevřeně vyjádřit svůj názor, popřípadě jej změnit; sebereflexe</p> <p>modelové situace zaměřené na řešení konkrétní situace, rozhovor, spolupráce</p> <p>právní ochrana občana a jeho duševních hodnot, protiprávní jednání</p> <p>vlivy člověka na prostředí, ochrana životního prostředí (třídění odpadu, šetření energie apod.)</p> <p>rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky; placení penězi - modelové situace</p> <p>divadlo, film apod.</p>	<p>EtV</p> <p>EtV</p> <p>SV</p> <p>FG</p>
<p>LIDÉ A ČAS</p> <p>pracuje s časovými údaji na číselné ose</p> <p>charakterizuje svými slovy způsob života dané doby a porovná se současností</p> <p>vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností</p> <p>seznámí se s prvními státními útvary na našem území</p> <p>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> <p>využívá sbírek muzea jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</p> <p>uvědomuje si význam chráněných částí přírody a kulturních památek</p> <p>zdůvodní zařazení některých státních svátků a významných dnů z hlediska historického</p> <p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <p>pozoruje a porovná stavbu těla rostlin, hub a živočichů</p> <p>uveče rozdíl mezi výživou zelených rostlin a hub</p>	<p>dějiny jako časový sled událostí</p> <p>nejstarší osídlení naší vlasti, lidé a obory zkoumající minulost, způsob života, bydlení, předměty denní potřeby</p> <p>staré pověsti a historická skutečnost, domov, vlast, rodný kraj</p> <p>první státní útvary na našem území</p> <p>život lidí ve vybraném časovém období</p> <p>místní archeologické památky, péče o ně</p> <p>seznámení s chráněnými částmi přírody a památkami</p> <p>některé důležité významné dny v historii českého státu</p> <p>stavba těla rostlin, hub a živočichů</p> <p>porovnání výživy rostlin a hub</p>	

<p>roztrídí vybrané rostliny podle diakritických znaků</p> <p>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody</p> <p>rozlišuje základní ekosystémy</p> <p>rozezná některé z vybraných rostlin, hub a živočichů a popíše způsob a význam jejich života</p> <p>pozoruje a popíše některé změny, k nimž dochází během roku, na vybraných příkladech rostlin a živočichů</p> <p>uvědomuje si důležitost rovnováhy mezi organismy a uvede důsledky jejich porušení</p> <p>vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody (získávání potravy, úkryty, ochrana před nepřáteli)</p> <p>popíše některé základní práce v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví</p> <p>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, na základě pozorování porovnává základní projevy života</p> <p>vyhledává dle zadaných úkolů rostliny, houby a živočichy v atlase</p>	<p>jednoleté, dvouleté a vytrvalé, jedovaté, léčivé a užitkové, kulturní a plané</p> <p>rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlin a živočichů, podnebí a počasí</p> <p>rozmanitost života na vybraných přírodních celcích</p> <p>příklady rostlin, hub a živočichů ve sledovaných přírodních společenstvech, poznávání jejich života a jejich význam v přírodě a pro člověka</p> <p>změny u rostlin a živočichů během roku</p> <p>vzájemné vztahy mezi organismy, potravní řetězce</p> <p>vzájemná závislost organismů a neživé přírody v přírodních společenstvech</p> <p>význam přírodních celků pro člověka (zemědělství, vodní hospodářství, lesnictví)</p> <p>pozorování životních potřeb, projevů a průběhu života vybraných rostlin</p> <p>práce s atlasy rostlin, hub a živočichů</p>	<p>EV</p> <p>EV</p>
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>vhodně naplňuje svůj denní režim s ohledem na oprávněné nároky jiných osob a své zdraví</p> <p>uvědomuje si souvislost mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých, slaných pokrmů a civilizačními chorobami (obezita, srdeční choroby apod.)</p> <p>zkontroluje při nákupu a skladování poživatin v domácnosti datum výroby, záruční lhůtu, neporušenost obalů aj.</p> <p>uplatňuje základní dovednosti a návyky</p> <p>chrání své zdraví uplatňováním hygienických zásad a dodržováním zdravého způsobu života</p> <p>poskytne základní péči nemocnému členu rodiny (jen úkony odpovídající věku žáků)</p>	<p>pracovní den žáka a členů rodiny, sestavení návrhu denního režimu žáka a posuzování volného času masmédií, videotechnika a počítače v denním režimu</p> <p>zásady správné výživy, vliv stravování na zdraví člověka; situační hry zaměřené na praktické uplatňování zásad správné výživy</p> <p>praktické posuzování informací na potravinářských výrobcích, správné uchovávání potravin</p> <p>dovednosti a návyky podporující zdraví, jeho preventivní ochrana zdraví a jeho ochrana nemoci, jejich příznaky a cesty přenosu, imunitní systém</p> <p>měření teploty, příprava bylinného čaje, přiložení obkladu aj.</p>	<p>VZ</p>

<p>poskytne 1. pomoc u lehkých poranění a ovládá základní obvazovou techniku, rozpozná život ohrožující zranění, zajistí lékařskou pomoc</p> <p>uvědomuje si škodlivé účinky legálních a nelegálních návykových látek na zdraví</p> <p>čelí tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek a ovládá některé způsoby odmítání (cigaret, alkoholu, aj.)</p> <p>vyhledá telefonní čísla (adresy) odborných služeb a v případě potřeby se s nimi dokáže kontaktovat</p> <p>uvědomuje si nebezpečnost některých míst a svým chováním předchází možným nebezpečím v rizikovém prostředí</p> <p>uplatňuje účelné způsoby chování v případě osobního ohrožení</p> <p>uvědomuje si možná nebezpečí hromadného ohrožení a adekvátně reaguje</p> <p>popíše výbavu cyklisty a jízdního kola, její funkci jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola</p> <p>charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu, osvojí si pravidla a způsob bezpečné jízdy na jízdním kole</p> <p>zná a respektuje dopravní značení, volí bezpečné místo pro jízdu na kole a vhodnou trasu jízdy, vnímá a správně vyhodnocuje dopravní situaci, posoudí rizika cesty, vyvodí odpovídající závěry, chová se ohleduplně</p> <p>v případě potřeby poskytne potřebnou pomoc, v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci</p>	<p>ošetřování běžných poranění a úrazů, zásady při poskytování 1. pomoci, základy obvazové techniky, nácvik přivolání lékařské pomoci, pravidla pro předcházení úrazů</p> <p>legální a nelegální návykové látky a rizika jejich zneužívání (léky proti bolesti, alkohol, cigarety, drogy apod.); závislost na hracích automatech a počítači, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>modelové situace zaměřené na nácvik dovedností, jak odmítat cigarety, alkohol a jiné návykové látky</p> <p>centra odborné pomoci (linky důvěry, pedagogicko - psychologické poradny aj.), modelové situace zaměřené na nácvik komunikace na lince důvěry při problémech s návykovými látkami</p> <p>ochrana dítěte a jeho bezpečné způsoby chování v různých prostředích (výťah, schodiště, sklep, veřejné toalety, dopravní prostředky aj.), vytypování nebezpečných míst a situací</p> <p>krizové situace - šikana, týrání apod. modelové situace zaměřené na nácvik způsobů chování v různých krizových situacích, důležitá telefonní čísla situace hromadného ohrožení</p> <p>povinná a doporučená výbava jízdního kola</p> <p>pravidla a technika jízdy na kole; odbočování, vjíždění, přeprava zavazadel, předjíždění, objíždění, vedení kola atd.</p> <p>dopravní značky, křižovatky, stezky pro cyklisty</p> <p>plánování trasy, jízda ve skupině, jízda za snížené viditelnosti</p> <p>odpovědnost cyklisty, zásady správného chování v krizové situaci, možnosti řešení, důležitá spojení</p>	<p>SV</p> <p>OČBRMU</p> <p>DV</p>
---	---	-----------------------------------

Poznámky:

VDO Občan, občanská společnost, škola a stát, formy participace občanů na politickém životě

EV	Environmentální výchova - ekosystémy - vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím); lidské aktivity a problémy životního prostředí
FG	Finanční gramotnost
EtV	Etická výchova
VZ	Výchova ke zdraví
OČBRMU	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
DV	Dopravní výchova
SV	Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map</p> <p>popíše polohu ČR a sousedních států na mapě střední Evropy a Evropy, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlišťích lidí na mapách Evropy a polokouli</p> <p>vyhledá na mapách známé oblasti cestovního ruchu na území sousedních států ČR</p> <p>vyjmenuje a vyhledá na mapách významné evropské státy, města a střediska cestovního ruchu</p> <p>vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi</p> <p>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS rozliší a respektuje odlišné názory, zájmy a soukromí jiných, rozpozná porušování demokratických principů</p> <p>řeší spory nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky násilím</p> <p>uvede a posoudí příklady protiprávního jednání, právní ochrany občanů a majetku</p> <p>orientuje se v základních formách vlastnictví</p> <p>poukáže na základní globální problémy, uvede příklady, diskutuje o nich, případně navrhne možnost zlepšení</p> <p>uvědomuje si možnosti charitativní činnosti</p> <p>shromáždí příklady o globálních problémech přírodního prostředí a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí</p> <p>konkretizuje podoby a projevy kultury</p>	<p>mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky, náčrty</p> <p>sousední státy ČR, jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská a společenská vyspělost</p> <p>oblasti cestovního ruchu na území sousedních států ČR, vzájemné vztahy</p> <p>ČR na mapě Evropy, významné evropské státy, EU, evropská města a střediska cestovního ruchu</p> <p>ČR na mapě světa, orientační seznámení s polohou světadílů a oceánů na Zemi</p> <p>předávání osobních zkušeností z cest a porovnání s ČR</p> <p>rozdílnost názorů a zájmů v oblasti církve, politiky (společný "evropský dům"), zájmových spolků apod., principy demokracie</p> <p>negativní projevy chování, jejich příčiny, předcházení a usměrňování; vlastnosti lidí</p> <p>korupce, právní ochrana osob a majetku, soukromého vlastnictví a duševních hodnot; reklamace vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek</p> <p>významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti a nesnášenlivosti mezi lidmi</p> <p>pomoc sociálně slabým, nemocným a tělesně postiženým</p> <p>ekologické katastrofy, živelné pohromy</p> <p>masová kultura a subkultura, kulturní instituce</p>	<p>FG</p>

<p>LIDÉ A ČAS pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a jevy rozeznává současnost a minulost a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik porovná s minulostí a současností báje, mýty, pověsti a historickou skutečnost</p> <p>využívá informací z archivů, knihoven a galerií pro pochopení minulosti v našem regionu zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, movitých i nemovitých kulturních památek</p> <p>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p>	<p>zapisování historických událostí do časové osy české země a způsob života</p> <p>báje, mýty a pověsti našeho regionu</p> <p>vyhledávání informací o minulosti v našem regionu seznámení s chráněnými částmi přírody a kulturními památkami v našem regionu státní svátky a významné dny v historii českého státu</p>	
<p>ROZMANITOST PŘÍRODY vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru</p> <p>uvede důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus</p> <p>popíše pohyb Země a jeho důsledky na globusu uvede příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa a některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám</p> <p>užívá třídění organismů na skupiny podle diakritických znaků</p> <p>určí některé zástupce rostlin a živočichů v daných skupinách uvede příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí jako celku a uplatňuje je v praktickém životě</p>	<p>Slunce a jeho planety, postavení Země, Slunce jako zdroj světla a tepla (základních podmínek života) pohyb Země kolem Slunce a otáčení Země kolem osy, střídání ročního období a střídání dne a noci model Země - globus podnebí a počasí základní oblasti Země (studené, mírné, teplé) a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech, botanické a zoologické zahrady, rozmanitost přírody v Evropě a ve světě, vyhledávání organismů žijících v různých částech světa v atlase třídění rostlin na výtrusné a semenné třídění živočichů na bezobratlé a obratlovce poznávání dalších živočichů a rostlin vliv člověka na prostředí a jeho odpovědnost, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy</p>	<p>VV</p>
<p>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelových situacích prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<p>rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi i mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</p>	<p>OČBRMU</p>
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav</p>	<p>lidské tělo a jeho povrch, opora, pohyb a řízení, soustava trávicí a dýchací, základní funkce a projevy; životní potřeby</p>	<p>OSV, SV</p>
<p>využívá svých poznatků k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p>	<p>zdravý životní styl, pitný režim, výživa, vhodná skladba stravy</p>	<p>SV</p>

<p>dbá o pravidelnou tělesnou, intimní a duševní hygienu a uvědomuje si zdravotní důsledky jejich zanedbávání nebo nesprávného provádění orientuje se v otázkách vývoje před a po jeho narození</p> <p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života vysvětlí pojmy rodina, partnerství, manželství chová se ohleduplně k druhému pohlaví orientuje se v bezpečném způsobu sexuálního chování v daném věku</p> <p>uvědomuje si, že jen někteří dospělí jsou oprávněni se v daných situacích dotýkat těla dítěte (rodič při koupání, lékař při vyšetření)</p> <p>seznámí se se základními příčinami onemocnění AIDS - virus HIV a cesty přenosu</p> <p>uvědomuje si, že některé informace o lásce, přátelství a rodičovství ztvárněné v televizi (časopisech apod.) neodpovídají běžné skutečnosti</p> <p>pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých; identifikuje základní city, vede rozhovor o prožitcích, přemýšlí nad konkrétní pomocí; iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky; na nevhodné chování reaguje asertivně</p> <p>bezpečně ovládá a uplatňuje pravidla pro chodce i cyklisty, uplatňuje ohleduplné chování k ostatním účastníkům silničního provozu</p> <p>poznává vztahy účastníků silničního provozu, odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení, snaží se předcházet nebezpečí</p> <p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>	<p>osobní a intimní hygiena, duševní hygiena</p> <p>pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, vznik života a narození dítěte, péče o novorozence a kojence období lidského života rodina, partnerství, manželství etická stránka vztahů a sexuality sexuální chování v daném věku - pocity, představy, touhy, láska a její přirozené projevy</p> <p>sexuální zneužívání - ochrana před sexuálním a jiným zneužíváním; linky důvěry a krizová centra; modelové situace zaměřené na nácvik dovedností odbýt rázně cizího člověka v souvislosti s ochranou vlastní osoby</p> <p>nepřenosné i přenosné choroby, původce nákazy, cesty přenosu, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV, AIDS)</p> <p>sexualita, brutalita a jiné formy násilí ve sdělovacích prostředcích, protiprávní jednání</p> <p>akceptace druhého, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých; komunikace citů, vyjádření soucitu, povzbuzení, zpracování neúspěchu; asertivní chování vůči negativním jevům (podvody, pomluvy, zneužívání, drogy)</p> <p>pravidla bezpečného a ohleduplného chování v roli cestujícího, chodce i cyklisty, cyklistická výbava</p> <p>vztahy v silničním provozu; pravidla jízdy - stezky, vozovka, křižovatky, krizové situace</p> <p>nácvik modelových situací hromadného ohrožení</p>	<p>EtV VZ</p> <p>SV</p> <p>SV</p> <p>EtV</p> <p>DV</p> <p>OČBRMU</p>
---	---	--

Poznámky:

- OSV Osobnostní a sociální výchova - sebepoznání a sebepojetí - moje tělo
VV Výtvarná výchova - výtvarné ztvárnění planet
VZ Výchova ke zdraví
OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

EtV	Etická výchova
DV	Dopravní výchova
FG	Finanční gramotnost
SV	Sexuální výchova

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání přispívá k aktivnímu zapojení žáka do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci orientovali v dějinných, sociálních a kulturně historických aspektech života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti, k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení. Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory *dějepis a výchova k občanství*. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

5.5.1 DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor *dějepis* přináší základní poznatky o vývoji lidské společnosti. Jeho hlavním posláním je předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání událostí, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských a politických jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace, včetně nutnosti kolektivní obrany. Podstatné je zaměřit se na jevy, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických zákonitostí. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí. Obecné historické problémy jsou konkretizovány zařazováním dějin regionu i dějin místních.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *dějepis* se vyučuje jako samostatný předmět na druhém stupni základní školy. Je vyučován od 6. do 9. ročníku po 2 hodinách týdně (v 6. ročníku využita 1 disponibilní hodina). Žáci se mohou účastnit dvouhodinového společensko-vědního semináře.

Obsahem učiva dějepisu jsou čtyři etapy lidských dějin: pravěk, starověk, středověk, novověk. Toto rozdělení koresponduje s tematickými okruhy oboru, které jsou nazvány:

- člověk v dějinách – úvod do učiva dějepisu
- počátky lidské společnosti – pravěk
- nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury – starověk
- křesťanství a středověká Evropa – středověk
- objevy a dobývání, počátky nové doby – novověk do 18. století
- modernizace společnosti – 19. století
- moderní doba – 20. století
- rozdělený a integrující se svět – současný svět

Základem práce při probírání jednotlivých etap lidských dějin je prolínání vývoje probíhajícího ve světě (světové dějiny) a u nás (národní dějiny). Učivo je probíráno v časové posloupnosti.

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- odhalování kořenů společenských jevů a jejich souvislostí

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi u nás a jejich porovnávání s obdobnými jevy ve světě
- upevňování vědomí příslušnosti k národu a k evropské kultuře
- schopnosti orientace a využívání historických pramenů, rozlišování skutečnosti a mýtů
- utváření pozitivních životních hodnot na základě znalosti minulosti

Do vyučovacího předmětu dějepis jsou začleněna tato průřezová témata: výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova. Jednotlivá témata jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu předmětu jednotlivých ročníků.

Výuka předmětu probíhá ve třídách, na výletech, exkurzích, výstavách. Využito je i regionálních objektů. Výuku doplňují mapy, atlasy, obrazy, filmy, videozáznamy, audiozáznamy, besedy, krátkodobé i dlouhodobé projekty.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vzbuzujeme zájem o historii pozitivní motivací a využíváním vhodných učebních pomůcek
- podporujeme samostatnost, zodpovědnost, iniciativu a tvořivost žáků se zdůrazněním významu silné osobnosti v dějinách
- motivujeme žáky k práci s informacemi, k plánování vlastní činnosti

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k vyhledávání a zpracovávání informací z nejrůznějších zdrojů (kroniky lidstva, encyklopedie, slovníky historických událostí a pojmů, mapy, atlasy atd.)
- umožňujeme žákům o problému diskutovat
- vedeme žáky k vyvozování závěrů na základě zkušeností jiných a jejich vzájemného pozorování a uvádění do souvislostí
- učíme žáky vyvarovat se chyb, ke kterým došlo v minulosti

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme žakovu slovní zásobu, dbáme na užívání historické terminologie
- vedeme žáky k účasti na diskuzi – vyjádřit a prosadit svůj názor kultivovanou formou
- učíme respektovat názor odlišný a přiměřeně na něj reagovat se zachováním kultury mluveného projevu

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme schopnost spolupráce žáků
- uplatňujeme individuální přístup k žákům
- posilujeme sebedůvěru žáků a národní hrdost
- vedeme žáky k respektování historických, sociálních, etnických, kulturních a náboženských odlišností lidské společnosti

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k minulosti, k historickým památkám atd.
- účastníme se různých akcí – výstav, besed, exkurzí
- učíme žáky chápat a chránit kulturní dědictví našeho národa
- zaměřujeme se na ochranu člověka v mimořádných situacích, jakými jsou v historii válečné, náboženské a politické konflikty

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost vzhledem k jejich budoucímu osobnímu a profesnímu vývoji

- zdůrazňujeme odpovědnost v jejich jednání a rozhodování s ohledem na život budoucí generace
- učíme žáky vážit si práce našich předků i současníků a chránit výtvořiny lidí a společnosti

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p>orientuje se na časové ose a v historické mapě řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p> <p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území</p> <p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky porovná formy vlády a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<p>význam zkoumání dějin</p> <p>historické prameny - získávání informací o dějinách archeologie, muzea, archivy, knihovny, galerie historický čas a prostor pravěk, starověk, středověk, novověk</p> <p>pravěk, starší doba kamenná, střední doba kamenná mladší doba kamenná, doba kovů (doba bronzová a železná) mohylová kultura, kultura popelnicových polí</p> <p>starověk, nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) pyramidy, sfingy, Velká čínská zeď, Babylonská věž antické Řecko a Řím</p> <p>aristokratická Sparta a demokratické Atény, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím</p>	<p>VDO</p>

Poznámky:

VDO Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KŘESŤNASTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA popíše podstatnou změnu evropské situace – důsledek příchodu nových etnik - christianizace a vznik nových států porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</p> <p>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p> <p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem</p> <p>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky</p> <p>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus</p> <p>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede jejich představitele, příklady významných kulturních památek</p>	<p>nový etnický obraz Evropy</p> <p>utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu, jejich specifický vývoj, islám, islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy</p> <p>kultura středověké společnosti – románské rané gotické umění a vzdělanost</p> <p>renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou český stát za vlády Přemyslovců, nástup Lucemburků a vláda Karla IV. vláda Václava IV. a husitství</p> <p>zámořské objevy a počátky dobývání světa doba poděbradská, doba jagellonská, český stát a velmoci 16. až počátku 18. století</p> <p>české a evropské země 1618 až 1648, katolicismus x protestantismus vývoj západoevropských zemí (Anglie, Francie), vývoj ve východní Evropě (Rusko), ve střední Evropě (habsburská monarchie)</p> <p>renesance, humanismus, baroko</p>	<p>ČJ HV VV</p>

Poznámky:

ČJ	Český jazyk – literatura
HV	Hudební výchova - hudba a hudební skladatelé dané doby
VV	Výtvarná výchova - výtvarné umění a výtvarníci dané doby

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás, v Evropě a na americkém kontinentu, ujasní si pojem osvícenský absolutismus uvědomí si význam boje za svobodu</p> <p>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny na vybraných zemích a u nás vedoucí k modernizaci společnosti objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na druhé straně</p> <p>uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí</p> <p>uvědomí si jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů chápe národní obrození jako jev celoevropský, seznámí se s příčinami a průběhem ČNO uvědomí si význam obrozeneckých snah, význam osobností</p> <p>uvědomí si rozdílné tempo vývoje v západní a střední Evropě, snahy o modernizaci společnosti charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>demonstruje na příkladech základní politické proudy uvědomí si utváření politických stran</p> <p>vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje části Evropy, světa charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p>	<p>české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. situace ve Francii, Rusku, Prusku rozvoj vzd. v době osvícenství boj amerických osad za nezávislost, vznik USA</p> <p>Velká francouzská buržoazní revoluce -průběh, význam pro Francii i evropské dějiny, napoleonské války, jejich důsledky a význam pro další evropský vývoj průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury, industrializace a její důsledky pro společnost, objevy, vynálezy, sociální otázka národní a osvobozenécké hnutí v Evropě, pojem vlastenectví</p> <p>české a slovenské národní obrození utváření novodobého českého národa, významné osobnosti českého a slovenského kulturního života v 1. pol. 19. století revoluční rok 1848 v Evropě a v Čechách postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. století procesy sjednocování v Německu, Itálii, situace v Rusku konzervatismus, liberalismus, imperialismus, demokratismus, socialismus, vznik politických stran ve 2. pol. 19. st. v Evropě, ve světě vzestup USA, Japonska, Německa proti vývoji ve východní, stř. a záp. Evropě boj o znovurozdělení kolon. světa, kolonialismus světa před 1. sv. válkou</p>	<p>MkV</p> <p>HV VV ČJ</p>

chápe kulturní změny v Evropě i ve světě, dokáže uvést příklady nejvýznamnějších vědců, objevitelů, vynálezců	kultura a věda kapitalistické společnosti, 2. pol. 19. století a vývoj těsně před 1. sv. válkou doba elektřiny, kulturní směry	HV VV ČJ
---	---	----------------

Poznámky:

- MkV Multikulturní výchova
- etnický původ (projevy rasové nesnášenlivosti, rozpoznání a důvody)
 - princip sociálního smíru
- ČJ Český jazyk - odraz doby v českém jazyce
- HV Hudební výchova - hudební tvorba a skladatelé doby
- VV Výtvarná výchova - výtvarná díla a výtvarníci doby

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>MODERNÍ DOBA chápe 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších válek demonstruje zneužití techniky ve světových válkách chápe okolnosti vzniku samostatného Československa, jeho vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky</p> <p>uvědomí si změnu mezinárodně politických vztahů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a nacionalismu rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p> <p>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období 2. republiky učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu uvědomí si hrůznost 2. sv. války</p> <p>učí se účtět k odkazu účastníků odboje domácího i zahraničního uvědomí si důsledky 2. sv. války v celosvětovém měřítku učí se chápat poválečný vývoj v Evropě i ve světě</p> <p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa uvede případy střetávání dvou bloků</p> <p>vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce charakterizuje postavení západních zemí ve 2.pol.20. století</p> <p>uvědomí si postavení zemí východního bloku</p>	<p>1. sv. válka a její politické, sociální a kulturní důsledky</p> <p>vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj, sociální a národnostní problémy, kulturní rozvoj, zahraniční postavení úloha USA ve světě x nové politické uspořádání v Evropě</p> <p>mezinárodní politická situace Evropy ve 20. a 30. letech 20. století vznik fašismu - pravicový extremismus, vznik komunismu - levicový extremismus hospodářská krize projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek cesta k Mnichovu, mnichovská dohoda a její důsledky kultura, věda a technika před vypuknutím 2. sv. války 2. sv. válka, holocaust, situace v našich zemích domácí a zahraniční odboj</p> <p>politické, mocenské a ekonomické důsledky války uspořádání Evropy, světa poválečné Československo v letech 1945 -1948 únorový převrat</p> <p>studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků (NATO x Varš. smlouva) politické, hospodářské, ideologické a sociální soupeření</p> <p>vývoj USA, VB, Francie - hospodářské, politické, sociální podmínky vývoj v SSSR a ostatních zemích socialistického tábora</p>	<p>VDO</p> <p>VV ČJ HV</p>

<p>seznámí se s vnitřní situací v naší republice, sametová revoluce posoudí postavení rozvojových zemí</p> <p>prokáže základní orientaci v problémech současného světa orientuje se v kulturní, vědecké, sportovní oblasti</p>	<p>Československo od únorového převratu do roku 1989, vznik ČR rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - Afrika, Asie</p> <p>problémy současnosti, evropská integrace, globalizace věda, technika, vzdělání jako faktory vývoje konce 20. a počátku 21. století sport a zábava - využití volného času</p>	<p>ČJ HV VV</p>
--	--	-------------------------

Poznámky:

- VDO Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie x totalitní režimy
- ČJ Český jazyk - literatura dané doby
- HV Hudební výchova - hudební tvorba a skladatelé doby
- VV Výtvarná výchova - výtvarná díla a výtvarníci doby

5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *výchova k občanství* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Tento předmět seznamuje žáky se vztahy v rodině a ve společnosti, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, přebírat odpovědnost za své názory, chování a jednání. Rozvíjí právní vědomí žáků, posiluje osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti.

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen těmito částmi:

- člověk ve společnosti
- člověk jako jedinec
- stát a hospodářství
- stát a právo
- mezinárodní vztahy, globální svět

Vzdělávání v předmětu výchova k občanství směřuje k:

- utváření pozitivních občanských postojů
- rozvíjení sebezpoznání a sebehodnocení
- prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů
- respektování lidských práv
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku (běžné, rizikové, mimořádné události) i poznání otázek obrany státu
- úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí
- rozvíjení právního vědomí žáků
- poznání základních principů demokratického soužití
- orientaci v problematice peněz a cen, k odpovědnému spravování osobního a rodinného rozpočtu
- poznání základních lokálních a globálních problémů a způsoby jejich řešení
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě

Do vyučovacího předmětu *výchova k občanství* je významnou měrou začleněno průřezové téma výchova demokratického občana, které svou náplní vhodně dotváří obsah vyučovaného předmětu. Dále jsou začleněny osobnostní a sociální výchova a mediální výchova. Jejich náplň je konkretizována v poznámkách vzdělávacího obsahu předmětu jednotlivých ročníků.

Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku po jedné hodině týdně v každém ročníku. Výuka probíhá především ve třídách. Součástí výuky jsou různé besedy, přednášky, exkurze.

Učivo v osnovách je rozvrženo po jednotlivých tematických okruzích, některý tematický okruh zasahuje svojí náplní do více ročníků. Osvojené poznatky jsou navzájem uváděny do souvislostí. Důraz je kladen na orientaci v běžném životě, využití získaných poznatků v praxi, pochopení orgánů státní správy a samosprávy, utváření vlastního názoru a právního povědomí.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně užívanými termíny a pojmy v oblasti výchovy k občanství
- utváříme komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení životních situací
- učíme žáky prakticky aplikovat poznatky získané z oblasti práva

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování svých myšlenek
- učíme žáky vhodnými způsoby obhájit svůj názor a zapojit se do diskuse

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky orientovat se v rozmanitých situacích osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života
- vedeme je k ohleduplnému jednání s ostatními lidmi a vzájemné spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů jiných lidí
- učíme je orientaci v základních právních otázkách
- vedeme je k pochopení základních ekologických problémů
- seznamujeme je s aktuálním děním v ČR a ve světě
- učíme je chránit naše tradice a kulturní hodnoty
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního a společenského dění (návštěvy muzeí, výstav, úřadů)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k aktivní účasti na ochraně životního prostředí (třídění odpadu)
- seznamujeme je se základy podnikání
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili práce své i ostatních

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <p>chápe nutnost spolupráce v rodině, ve škole, v obci uveď konkrétní příklady spolupráce</p> <p>rozumí pojmu vandalismus, aktivně proti němu vystupuje odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>chápe důležitost státních symbolů a jejich používání</p> <p>uvádí konkrétní formy pomoci lidem v nouzi a v situacích ohrožení chápe význam vzájemné solidarity</p> <p>uplatňuje vhodné způsoby chování</p>	<p>naše škola život ve škole práva a povinnosti žáků (školní řád) žákovská samospráva nutnost spolupráce pravidla a normy v rodině, ve škole rodinné vztahy, denní režim význam a druhy vzdělání naše obec, region, kraj zajímavá a památná místa významní rodáci instituce, samospráva místní tradice ochrana památek, naše vlast</p> <p>vlast a vlastenectví rozdělení republiky na kraje zajímavá a památná místa co nás proslavilo významné osobnosti státní symboly státní svátky, významné dny lidská setkání přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi potřební lidé ve společnosti zásady lidského soužití pravidla chování</p>	<p>VDO</p> <p>OV</p> <p>SV</p> <p>OSV</p>

Poznámky:

VDO	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola
OSV	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - poznávání lidí
OV	Obrana vlasti
SV	Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <p>respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory a způsoby chování lidí zaujímá tolerantní postoj k menšinám, z kulturní nabídky si vybírá podle svých zájmů porovnává a hodnotí informace, uvědomuje si funkci reklamy</p> <p>STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <p>orientuje se v různých formách vlastnictví</p> <p>uvědomuje si potřebu ochrany duševního vlastnictví popíše svůj způsob zacházení s penězi a dary</p> <p>vyjmenuje druhy bank a některé jejich služby</p> <p>porovná hotovostní a bezhotovostní placení</p> <p>rozlišuje pojmy kreditní a debetní karta</p> <p>sestaví jednoduchý rodinný rozpočet orientuje se v hlavních dávkách a příspěvcích a jejich zdrojích zváží nezbytnost výdajů rozlišuje zdroje příjmů a výdajů státu uvádí příklady, zamýšlí se nad součinností</p> <p>uvádí příklady chování kupujícího a prodávajícího</p> <p>STÁT A PRÁVO</p> <p>uvědomuje si rozdíl mezi přestupkem a trestným činem</p>	<p>kulturní život kulturní hodnoty kulturní tradice, kulturní instituce</p> <p>rozmanitost kulturních projevů, masová kultura, její prostředky masmédia, člověk a umění, ochrana přírodních objektů</p> <p>formy vlastnictví, majetek, vlastnictví hmotné a duševní vlastnictví hospodaření s penězi, majetkem druhy pojištění, peníze funkce a podoby peněz, formy placení aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu rozpočet rodiny, státu význam daní</p> <p>výroba, obchod, služby</p> <p>funkce a návaznost principy tržního hospodářství nabídka, poptávka, trh podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání, tvorba ceny, inflace</p> <p>protiprávní jednání druhy a postihy protiprávního jednání porušování předpisů v silničním provozu</p>	<p>MV</p> <p>FG</p> <p>DV</p>

Poznámky:

MV	Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti
FG	Finanční gramotnost
DV	Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <p>rozpoznává netolerantní, rasistické projevy uplatňuje aktivní postoj k lidské nesnášenlivosti</p>	<p>vztahy mezi lidmi osobní a neosobní vztahy mezilidská komunikace konflikty v mezilidských vztazích problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití morálka a mravnost svoboda a vzájemná závislost dělba práce a činností výhody spolupráce lidí</p>	SV
<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <p>chápe pojem zdravá sebedůvěra</p> <p>popíše způsoby usměrňování charakteru</p> <p>poznává osobní nedostatky a postupně je překonává</p> <p>poznává vlastní osobnost, tím ovlivňuje rozhodování</p> <p>i vztahy s druhými lidmi, uplatňuje zásady zdravého lidského soužití</p> <p>chápe význam osobních vlastností a vůle při dosahování cílů</p> <p>uvědomuje si záporné charakterové vlastnosti, kriticky hodnotí chování své i druhých</p>	<p>podobnost a odlišnost lidí projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter vrozené předpoklady, osobní potenciál, vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, posuzování skutečnosti systém osobních hodnot, cíle, plány atd. sebehodnocení, stereotypní hodnocení, osobní rozvoj životní cíle a plány, životní perspektiva, životní změny, význam motivace seberozvoj - vůle, osobní kázeň</p>	SV OSV SV SV
<p>STÁT A PRÁVO</p> <p>slušným způsobem uplatňuje svá práva respektuje práva druhých uvědomuje si význam ochrany práv</p>	<p>lidská práva, základní lidská práva práva dítěte, jejich ochrana poškození lidských práv šikana, diskriminace</p>	VDO

Poznámky:

OSV	Sociální rozvoj – komunikace
VDO	Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát
SV	Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>STÁT A PRÁVO rozlišuje nejčastější typy států</p> <p>rozlišuje úkoly jednotlivých složek</p> <p>rozumí povinnosti občana při obraně státu chápe účast v zahraničních misích objasní roli ozbrojených sil</p> <p>uvědomuje si význam voleb do zastupitelstva uvádí příklady činnosti orgánů právní ochrany</p> <p>uvědomuje si význam právní úpravy vztahů je schopen jednoduchých právních úkonů diskutuje o příčinách a důsledcích protiprávního jednání uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení</p> <p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT uvádí příklady vlivu začlenění do EU</p> <p>uvědomuje si nebezpečí mezinárodního terorismu</p> <p>popíše výhody spolupráce jmenuje některé významné organizace</p> <p>uvádí příklady globalizace, její klady a zápory uvádí některé globální problémy současnosti</p> <p>zkouší najít řešení problémů ve svém městě, obci</p>	<p>právní základy státu znaky státu, typy a formy státu státní občanství ČR Ústava ČR složky státní moci, orgány a instituce obrana státu státní správa a samospráva orgány státní správy a samosprávy jejich úkoly, principy demokracie demokratický způsob rozhodování demokratické řízení státu význam politického pluralismu formy voleb do zastupitelstva, právní řád České republiky význam a funkce, právní ochrana občanů soustava soudů právní norma, předpis, jejich publikování právo v každodenním životě význam právních vztahů důležité právní vztahy a závazky práva spotřebitele, protiprávní jednání, korupce styk s úřady</p> <p>evropská integrace podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní výhody spolupráce mezi státy významné mezinárodní organizace Rada Evropy, NATO, OSN, globalizace projevy, klady, zápory významné globální problémy války a terorismus způsoby jejich řešení</p>	<p>VDO</p> <p>OV</p>

Poznámky:

OV

Obrana vlasti

VDO

Výchova demokratického občana - formy participace občanů na politickém životě

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a vzájemně se ovlivňují. Obory vzdělávání v této oblasti jsou *fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis*. Tyto obory svým charakterem umožňují žákům porozumět podstatě přírodních procesů, včetně možných ohrožení z nich plynoucích, možných ohrožení z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody a dále získané poznatky a dovednosti využívat v praktickém životě. Činnostní a experimentální charakter výuky dovoluje žákům soustavně si osvojovat dovednosti, objektivně a spolehlivě pozorovat, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Prostřednictvím zmíněných vzdělávacích oborů si žáci postupně utvářejí vazby a uvědomují si podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivu lidské činnosti na stav globálních ekosystémů.

5.6.1 FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *fyzika* patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako samostatný předmět v 6. ročníku 1 hodinu týdně, v 7., 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Jeho vzdělávací obsah tvoří tyto tematické celky:

- látky a tělesa
- pohyb těles
- mechanické vlastnosti tekutin
- energie
- zvukové děje
- elektromagnetické a světelné děje
- vesmír

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- podpoře kritického myšlení a logického uvažování
- kladení otázek o příčinách přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví, životů a životního prostředí a majetků, a k jejich správné formulaci
- experimentování s různými metodami racionálního uvažování při zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí
- využívání empirických metod poznávání
- vyslovování domněnek, vytváření a ověřování hypotéz
- zkoumání příčiny a souvislosti přírodních procesů
- osvojení základních fyzikálních pojmů
- rozvíjení dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- porozumění zákonitostí mezi lidskou činností a stavem přírodního prostředí
- zapojování se do aktivit, které vedou k šetrnému chování k přírodním ekosystémům a ke svému zdraví

Učivo je osvojováno po jednotlivých tematických celcích. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky. Součástí vybavení učebny fyziky je Provozní řád učebny. Dodržování pravidel tohoto řádu je pro všechny žáky závazné. Podle charakteru učiva a cílů výuky volíme nejčastěji tyto formy a metody práce: skupinovou práci (využití pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury), frontální výuku s demonstračními pomůckami a samostatné pozorování.

Předmět je úzce spjat s ostatními přírodovědnými obory: chemie – jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomová teorie; přírodopis – světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů (srdce, kardiostimulátor); zeměpis – sluneční soustava, magnetické póly Země, kompas.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění, porovnávání a propojování informací
- umožňujeme žákům samostatné měření a experimentování
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty a údaji

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k využívání základních postupů badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení
- umožňujeme žákům vyhodnocovat získaná data z různých hledisek

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie
- formulování svých vlastních myšlenek v písemné a mluvené formě
- vedeme žáky k respektování názorů druhých v diskusi

Kompetence sociální a personální

- motivujeme žáky k posílení jejich sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti, k ochotě pomoci
- využíváme skupinového a inkluzivního vyučování

Kompetence občanské

- motivujeme žáky k preferování obnovitelných zdrojů ve svém občanském životě, např. obnovitelné zdroje energie, úsporné spotřebiče atp.
- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>LÁTKY A TĚLESA rozlišuje látku a těleso uveče příklady látek a těles správně používá pojem atom, molekula, iont charakterizuje pojem neustálého a neuspořádaného pohybu částic uveče jevy, které je potvrzují (difúze) popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší</p> <p>MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK zjistí, zda na těleso působí magnetická síla popíše využití magnetické síly v praktických situacích ověří existenci magnetického pole u konkrétního magnetu pokusně určí druh pólu</p> <p>FYZIKÁLNÍ VELIČINY ovládá značky a jednotky základních veličin vyjádří hodnotu veličin a přiřadí jednotku změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin změří hmotnost pevných a kapalných těles na digitálních a rovníramenných vahách, výsledek zapíše ve vhodné jednotce změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek z hmotnosti a objemu vypočte hustotu, pracuje s tabulkami</p>	<p>látka a těleso</p> <p>částicové složení látek pohyb částic</p> <p>rozdělení látek na pevné, kapalně a plynné</p> <p>póly magnetu magnetické pole</p> <p>magnetické pole Země</p> <p>fyzikální veličiny</p> <p>délka</p> <p>teplota</p> <p>teplotní roztažnost těles</p> <p>čas</p> <p>hmotnost</p> <p>objem</p> <p>hustota</p>	<p>Př</p> <p>Z</p> <p>M</p> <p>HV</p> <p>M</p> <p>Př, M</p>

Poznámky:

HV	Hudební výchova - metronom
Z	Zeměpis - postavení Země ve vesmíru, magnetické póly Země
M	Matematika - grafické znázornění, převody jednotek, dosazování do vzorce
Př	Přírodopis - krystalické mřížky nerostů, lékařský teploměr, vlastnosti látek

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POHYB TĚLES rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu</p> <p>změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas</p> <p>používá s porozuměním vztah $v = s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh znázorní grafem závislost dráhy na čase</p> <p>SÍLA A JEJÍ MĚŘENÍ A ZNÁZORNĚNÍ rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly změří sílu siloměrem znázorní sílu</p> <p>užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F=m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese</p> <p>určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil</p> <p>využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací</p> <p>v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí změří třecí sílu</p> <p>užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly hydraulických zařízení</p> <p>vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah pro výpočet hydrostatického tlaku jako součin hustoty kapaliny, tíhového zrychlení a hloubky k řešení problémů a úloh objasní vznik vztlakové síly určí její velikost a směr v konkrétní situaci</p>	<p>pohyb a klid tělesa, jejich relativnost, pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný přímočarý a křivočarý</p> <p>rychlost rovnoměrného pohybu, okamžitá a průměrná, rychlost u nerovnoměrného pohybu</p> <p>síla působící na těleso</p> <p>znázornění síly gravitační síla, gravitační pole</p> <p>těžiště tělesa</p> <p>skládání sil stejného a opačného směru, výslednice sil Newtonovy pohybové zákony (první, druhý, třetí); brzdná dráha dopravních prostředků otáčivé účinky síly, páka, pevná kladka</p> <p>deformační účinky síly, tlaková síla tlak</p> <p>třecí síla</p> <p>hydrostatický tlak</p> <p>Archimédův zákon vztlaková síla působící na tělesa v kapalině</p>	<p>M</p> <p>M</p> <p>DV</p>

porovnáním vztlakové a gravitační síly předpoví, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLYNŮ vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho určí tlak plynu v uzavřené nádobě	plování, vznášení se a potápění těles v kapalině atmosférický tlak tlak plynu v uzavřené nádobě Archimédův zákon v plynech	Z
--	---	---

Poznámky:

- M Matematika - přímá a nepřímá úměrnost, jednoduché výpočty, grafické sčítání a odčítání úseček
 Z Zeměpis - Sluneční soustava, vliv Měsíce, slapové jevy, atmosféra Země
 DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>PRÁCE, ENERGIE, TEPLA rozumí pojmu mechanická práce a výkon určí, kdy těleso ve fyzice práci koná s porozuměním používá vztah $W=F \cdot s$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlosti a hmotnosti vysvětlí změnu vnitřní energie při změně teploty rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) určí množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství) rozpozná jednotlivé skupenské přeměny uvede praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) určí skupenské teplo tání u některých látek zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu vysvětlí základní meteorologické děje objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě</p> <p>ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont ověří, jestli na těleso působí elektrická síla ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) rozliší pokusně vodič od izolantu uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem</p>	<p>mechanická práce výkon</p> <p>energie těles, polohová a pohybová energie</p> <p>vnitřní energie tělesa tepelná výměna</p> <p>teplo přijaté a odevzdané tělesem</p> <p>změny skupenství látek</p> <p>zákony elektrického proudu v obvodu atom a jeho složení proton, neutron, elektron, elektrický náboj, iont</p> <p>elektrická síla, elektrické pole</p> <p>elektrický proud</p> <p>vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech</p> <p>elektrické napětí</p>	<p>M</p> <p>Z</p> <p>Ch</p>

<p>dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními objasní nebezpečí vzniku zkratu popíše možnosti ochrany před zkratem používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách ($R=U/I$) pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů vnímá souvislost mezi elektrickou energií a elektrickou prací používá vzorec pro výpočet příkonu spotřebiče</p>	<p>zdroje elektrického napětí</p> <p>Ohmův zákon</p> <p>odpor vodiče</p> <p>jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod</p> <p>elektrická práce a příkon spotřebiče</p>	<p>M</p>
---	--	----------

Poznámky:

- M Matematika - dosazení do vzorce, převody jednotek, přímá úměrnost
- Ch Chemie - elektrolýza, ionty
- Z Zeměpis - podnebí

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce</p> <p>objasní vznik střídavého proudu rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí objasní podstatu PN přechodu objasní stavbu a funkci polovodičové diody a zapojí ji v propustném a závěsném směru odečítá hodnoty proudu a napětí z voltampérové charakteristiky vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, vysvětlí pojem popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor</p> <p>porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz jaderné elektrárny popíše nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus</p> <p>ZVUKOVÉ DĚJE určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky objasní vznik ozvěny využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet rozumí pojmu hlasitost zvuku má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka</p> <p>SVĚTELNÉ DĚJE rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží</p>	<p>magnetické pole cívky, elektrický zvonek, elektromagnet cívka v mag. poli - elektromotor</p> <p>elektromagnetická indukce</p> <p>střídavý proud, transformátor</p> <p>výroba a přenos elektrické energie</p> <p>polovodiče typu P a N polovodičová dioda</p> <p>pojem řetězová reakce</p> <p>princip fungování jaderného reaktoru štěpení atomového jádra, řetězová reakce, jaderný reaktor ochrana před účinky jaderného záření</p> <p>zvuk zdroj zvuku</p> <p>šíření zvuku</p> <p>odraz zvuku</p> <p>tón, výška tónu, kmitočet tónu</p> <p>hlasitost zvuku</p> <p>světlo zdroj světla</p>	<p>Ch</p> <p>Ch</p>

<p>využívá poznatku, že světlo se šíří přímočaře, objasní vznik stínu</p> <p>vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí</p> <p>využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle</p> <p>pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem</p> <p>uvede příklad jejich využití v praxi</p> <p>najde pokusně ohnisko dutého zrcadla</p> <p>rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice</p> <p>rozliší pokusně spojku a rozptylku</p> <p>najde pokusně ohnisko tenké spojky</p> <p>určí její ohniskovou vzdálenost</p> <p>popíše, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě</p> <p>porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi</p> <p>pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem</p> <p>vysvětlí vznik duhy v přírodě</p> <p>VESMÍR</p> <p>popíše Sluneční soustavu</p> <p>má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách)</p> <p>odliší planetu a hvězdu</p> <p>popíše hlavní součásti Sluneční soustavy</p> <p>má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci</p> <p>objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází</p>	<p>přímočaré šíření světla</p> <p>rychlost světla</p> <p>odraz světelného paprsku</p> <p>zrcadla</p> <p>lom světla na optickém rozhraní</p> <p>optické čočky</p> <p>jednoduché optické přístroje</p> <p>rozklad světla</p> <p>Sluneční soustava</p> <p>planety a hvězdy</p> <p>měsíce, planetky, komety</p>	<p>Z</p> <p>Ch</p>
---	---	--------------------

Poznámky:

Ch Chemie - galvanický článek, vlastnosti prvků
Z Zeměpis - planety Sluneční soustavy

5.6.2 CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *chemie* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se však jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. Výuka chemie významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem. Jeho vzdělávací obsah je tvořen těmito tematickými celky:

- pozorování, pokus a bezpečnost práce
- směsi
- částicové složení látek a chemické prvky
- chemické reakce
- anorganické sloučeniny
- organické sloučeniny
- chemie a společnost

Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k tomu, aby žáci:

- získali základní poznatky z různých oborů chemie
- osvojili si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů
- poznali zásady bezpečnosti práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami
- pochopili mnohostranné využití chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka)
- pochopili uplatnění chemie v budoucnosti
- poznali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví

Do vyučovacího předmětu chemie je začleněno průřezové téma environmentální výchova. Je konkretizováno pod tabulkou vzdělávacího obsahu předmětu. Do učiva chemie se v některých jeho částech prolínají předměty matematika, fyzika a přírodopis.

Vyučovací předmět se vyučuje po 2 hodinách týdně v 8. i v 9. ročníku.

Výuka probíhá v odborné učebně chemie. Jsou využívány tyto metody a formy práce: individuální práce, skupinová práce, diskuse, frontální výuka s demonstrací pokusů. Učivo je probíráno v logické posloupnosti. Osvojované poznatky jsou navzájem uváděny do souvislostí. Důraz je kladen na využití učiva v běžném životě žáků.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dáváme žákům možnost samostatně nebo ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémové situace související s učivem chemie
- dáváme možnost volit různé způsoby řešení zadaných úkolů

- umožňujeme žákům vysvětlit a obhajovat svoje rozhodnutí
- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních
- dáváme žákům prostor pro nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich podstaty
- klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- usilujeme o správné užívání chemických symbolů a značek
- podněcujeme žáky k diskusím o svých představách o chemických jevech a dějích
- zadáváme takové úkoly, při kterých si žáci navzájem vyměňují svoje poznatky a zkušenosti z práce

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou navzájem spolupracovat a pomáhat si
- učíme je zodpovědnosti za výsledky práce ve skupině
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- dbáme na respektování pravidel pro práci s chemickými látkami, řádu bezpečnosti práce při praktických cvičeních
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích, k přivolání a poskytnutí první pomoci
- při neopatrné manipulaci s chemikáliemi
- předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, chemických pomůcek a skla
- učíme žáky hodnotit svoji práci z hlediska kvality, ale i ochrany zdraví a životního prostředí
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí chemie v běžném životě

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE uvede příklady výrobků chemického průmyslu ze svého okolí</p> <p>rolišuje vlastnosti látek pozorováním</p> <p>rozpozná chemické a fyzikální přeměny látek při pokusech i na běžně známých dějích uvede příklady nebezpečných běžně dostupných látek</p> <p>uvede příklady nebezpečných běžně dostupných látek, se kterými pracovat nesmí, pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými látkami</p> <p>posuzuje nebezpečnost těchto látek, teoreticky i prakticky se seznámí s chováním při havárii s únikem nebezpečných látek</p> <p>SMĚSI rolišuje směsi a čisté chemické látky</p> <p>rolišuje typy různorodých směsí</p> <p>správně použije heslo nasycený, nenasycený, koncentrovanější, zředěnější roztok vysvětlí vliv teploty, míchání, plošného obsahu na rychlost rozpouštění pevné látky vypočítá složení roztoku a připraví je v laboratoři i v praktickém životě</p> <p>vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, a správně vybere vhodný způsob při oddělování složek známých směsí zvládne samostatně provést filtraci a destilaci ve školních podmínkách</p> <p>rozliší různé druhy vody podle obsahu minerálních látek a uvede příklady výskytu a využití uvede způsoby získávání pitné vody, objasní princip vodárny</p> <p>uvede a zhodnotí příklady znečišťování vody, objasní princip čištění v čistírnách odpadních vod a samočištění v přírodě</p> <p>uvede složení vzduchu, zdroje nečistot, vysvětlí význam kyslíku pro život člověka a v průmyslové výrobě</p>	<p>úvod do nového předmětu - chemie, přírodní věda, příklady výrobků chemického průmyslu, význam pro společnost</p> <p>vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek</p> <p>zásady bezpečnosti práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě, havárie s únikem nebezpečných látek nebezpečné látky a přípravky H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam</p> <p>mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p> <p>směsi: různorodé a stejnorodé roztoky hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, nasycený a nenasycený roztok koncentrovanější a zředěnější, vliv teploty, míchání a plošného obsahu</p> <p>pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku, oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, sublimace, krystalizace), voda: destilovaná, pitná, tvrdá, měkká, minerální, odpadní výroba pitné vody, čistota vody</p> <p>vzduch: složení, čistota ovzduší</p>	<p>F Z</p> <p>EV</p>
<p>zdůvodní význam ozónu pro život</p>	<p>Ozónová vrstva</p>	

<p>uvede způsoby prevence proti znečišťování ovzduší v běžném životě</p> <p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY</p> <p>vysvětlí pojem protonové číslo, popíše složení atomu</p> <p>používá pojem atom, molekula ve správných souvislostech</p> <p>rozliší pojem elektron, proton, neutron, valenční elektron v souvislosti s chemickou reakcí</p> <p>používá vybrané chemické značky a názvy prvků, rozlišuje kovy a nekovy</p> <p>popíše vlastnosti a použití vybraných prvků</p> <p>orientuje se v periodické soustavě chemických prvků</p> <p>rozliší pojem chemický prvek a chemická sloučenina</p> <p>zapiše jednoduché schéma chemické vazby</p> <p>charakterizuje obsah pojmu chemická vazba</p> <p>rozlišuje pojem atom, ion (kation, anion)</p> <p>ze vzorce určí počet atomů prvků v molekule a správně používá pojem molekula v souvislostech</p> <p>rozlišuje význam pojmů směs a chemická látka (chemický prvek a chemická sloučenina)</p> <p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <p>provádí jednoduchou chemickou reakci</p> <p>rozliší reaktanty a produkty, uvede příklady prakticky důležitých reakcí</p> <p>zapiše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí při zadání názvů a vzorců látek do reakce vstupujících a produktů</p> <p>přečte napsanou chemickou rovnici</p> <p>upraví jednoduchou chemickou rovnici s užitím zákona zachování hmotnosti</p> <p>zhodnotí využití chemických reakcí</p> <p>používá veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic</p> <p>vypočítává molární hmotnost sloučeniny (o známém vzorci) z molární hmotnosti chemických prvků</p> <p>uvede faktory ovlivňující průběh chemické reakce (a zdůvodní, jak ovlivňují nebezpečný průběh reakce), druh látky, koncentrace, teplota, velikost povrchu pevných reaktantů, katalyzátory</p> <p>vysvětlí rozdíl mezi chemickým slučováním a chemickým rozkladem</p> <p>uvede příklady těchto reakcí</p> <p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <p>používá oxidační čísla k psaní a čtení vzorců oxidů</p> <p>popíše vznik, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>popíše způsob pomoci člověku při otrávení oxidem uhelnatým</p> <p>uvede, co způsobuje "skleníkový efekt"</p>	<p>částicové složení látek: molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, protonové číslo</p> <p>prvky: názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků (železo, hliník, měď, zinek, cín, olovo, slitiny kovů, alkalické kovy, nekovy - vodík, kyslík, halogeny, síra, uhlík)</p> <p>skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků</p> <p>chemické sloučeniny: chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin, chemický vzorec</p> <p>názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin, sloučenin, chemický vzorec</p> <p>chemické reakce: zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost</p> <p>faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, koncentrace, druh látky, katalýza</p> <p>klasifikace chemických reakcí: chemické slučování a rozklad</p> <p>oxidy: názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů (oxid siřičitý, oxid dusnatý a dusičitý, oxid vápenatý, oxid uhelnatý a uhličitý, oxid křemičitý)</p>	
---	---	--

<p>rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a uvede příklady takovýchto roztoků</p> <p>změří pH roztoků pomocí univerzálního indikátorového papírku a určí kyselý nebo zásaditý roztok, vysvětlí vznik kyselých dešťů, vliv na životní prostředí, opatření (odsířování tepelných elektráren) zapíše vzorce, popíše vlastnosti a použití uvedených kyselin a hydroxidů</p> <p>popíše a chemickou rovnicí zapíše principy výrob kyseliny sírové a hydroxidu vápenatého</p> <p>popíše správné ředění roztoků kyselin a hydroxidů s ohledem na bezpečnost</p> <p>seznájí se s poskytováním první pomoci při zasažení kyselinou nebo hydroxidem</p> <p>zapíše chemickými vzorci nejznámější soli</p> <p>popíše vlastnosti síranu vápenatého, dusičnanu sodného a amonného, chloridu sodného, bromidu stříbrného</p>	<p>kyseliny a hydroxidy: kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů (kyselina chlorovodíková, kyselina sírová, kyselina dusičná, hydroxid sodný, hydroxid vápenatý)</p> <p>princip výroby kyseliny sírové a hydroxidu vápenatého</p> <p>ředění kyselin a hydroxidů</p> <p>první pomoc</p> <p>soli kyslíkaté a nekyslíkaté</p> <p>vlastnosti solí (dusičnany, sírany, uhličitany) využití solí v běžném životě: hnojiva, sádra, cement, vápno – stavebnictví, kuchyňská sůl - potravinářství</p> <p>vlastnosti, použití vybraných nekyslíkatých solí (halogenidy - chloridy, fluoridy, bromidy a jodidy), názvy a vzorce solí kyslíkatých a nekyslíkatých s využitím oxidačního čísla</p>	
---	---	--

Poznámky:

- EV Environmentální výchova - základní podmínky života a lidské aktivity ovlivňující životní prostředí, chemická výroba, chemické látky, voda, vzduch - význam pro život, čistota vody a vzduchu, lidské aktivity
- F Fyzika - hustota, tepelná a elektrická vodivost, atmosféra
- Z Zeměpis - atmosféra, vodní zdroje

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>CHEMICKÉ REAKCE rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi zapiše neutralizaci známých kyselin a hydroxidů chemickou rovnicí popíše podstatu první pomoci při poleptání pokožky kyselinou nebo hydroxidem uvede příklady využití neutralizace v běžném životě vysvětlí rozdíl mezi reakcí exotermní a endotermní popíše princip jednoduchého galvanického článku</p> <p>vysvětlí princip suchého článku uvede princip práce akumulátoru a jeho využívání v automobilech řeší jednoduché výpočtové úlohy z chemických rovnic</p> <p>ORGANICKÉ SLOUČENINY objasní vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách - čtyř vaznost, typy řetězců, vazeb a vzorců vysvětlí princip názvosloví uhlovodíků</p> <p>charakterizuje alkany, uvede zdroje, vlastnosti a použití charakterizuje alkeny a alkiny, uhlovodíky aromatické, jejich zdroje, vlastnosti a použití chemickou rovnicí zapiše spalování metanu, etanu a propanu (butanu) objasní princip frakční destilace ropy uvede základní frakce z ropy a jejich význam vyjmenuje základní průmyslově vyráběná paliva zhodnotí z ekologického hlediska využ. různých paliv popíše nebezpečí a zásady bezpečného užívání topných plynů v domácnosti dokáže aplikovat obecný princip názvosloví alkoholů, napíše vzorce uvedených alkoholů, popíše jejich vlastnosti a použití napíše vzorce a uvede vlastnosti a použití kyseliny octové porovná vlastnosti karboxyl.kyselin s kyselinami anorg. (disociace, neutralizace, kov + kyselina, oxid kovu + kyselina, zapiše chemické rovnice), zapiše vznik glukózy při fotosyntéze chemickou rovnicí, zdůvodní podmínky průběhu reakce, uvede reaktanty a produkty reakce popíše zdroje, vlastnosti, použití uvedených sacharidů</p>	<p>chemické reakce: klasifikace chemických reakcí neutralizace, reakce exotermní a endotermní</p> <p>chemie a elektřina: výroba elektrického proudu chemickou cestou (galvanický článek, Voltův článek, suchý článek, akumulátor)</p> <p>výpočty z chemických rovnic</p> <p>uhlovodíky: příklady v praxi významných alkanů (metan, etan, propan, butan), uhlovodíků s vícenásobnými vazbami - alkenů (etylen, propylen) a alkinů (acetylen), aromatických uhlovodíků (benzen, naftalen), názvosloví základních uhlovodíků</p> <p>paliva: ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva</p> <p>deriváty uhlovodíků: derivát uhlovodíku, uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina alkoholy (metanol, etanol, <u>etandiol</u>, <u>propantriol</u>) význam v praxi</p> <p>přírodní látky: sacharidy (glukóza, sacharóza, glykogen, škrob, celulóza) - zdroje a vlastnosti</p>	<p>F</p>

<p>rozezná zdroje vlastnosti tuků, slovně vyjádří jejich vznik seznámí se s vhodným obsahem tuků ve stravě člověka vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin a uvede důvody a obecné zásady pro jejich začlenění do stravy dokáže se orientovat v koncových produktech biochemického zpracování bílkovin, tuků a sacharidů chápe význam vitamínů pro zdraví člověka</p> <p>CHEMIE A SPOLEČNOST uvede příklady surovin a meziproduktů při výrobě alespoň 3 chemikálií, vysvětlí pojem druhotná surovina, uvede příklady takovýchto surovin a jejich význam z hlediska péče o životní prostředí dokáže využít poznatky o chemii a chemických výrobcích s ohledem na své zdraví a ochranu životního prostředí vyjmenuje některá dusíkatá a draselná hnojiva, jejich chemické názvy a vzorce zhodnotí jejich význam a souvislost se životním prostředím popíše vlastnosti cementu a sádry (sádrovec) vysvětlí význam vápna pro stavebnictví a princip tvrdnutí malty seznámí se s využitím chemických surovin pro výrobu keramiky a porcelánu chemickými rovnicemi zapíše vznik polyetylenu a PVC dokáže vysvětlit pojem polymerace a makromolekuly uvede základní vlastnosti a význam plastů a syntetických vláken i v souvislosti s životním prostředím (likvidace) popíše prací účinek mýdla a jeho složení, účinek saponátu seznámí se se základními druhy pesticidů a jejich účinky vysvětlí vliv insekticidů na hmyz a jejich nebezpečné účinky pro užitečný hmyz dokáže rozeznat léčivý účinek léků, ale i jejich nebezpečí při nesprávném užívání seznámí se s nebezpečím drog a kouřením</p>	<p>tuky, zdroje, druhy, vlastnosti</p> <p>bílkoviny - výskyt, vlastnosti, význam</p> <p>vitamíny (biokatalyzátory)</p> <p>chemický průmysl v ČR: výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím</p> <p>recyklace surovin, koroze</p> <p>průmyslová hnojiva: význam, druhy (biogenní prvky), hnojiva a životní prostředí</p> <p>tepelně zpracovávané materiály: cement, vápno, sádra, keramika</p> <p>plasty a syntetická vlákna: princip výroby, vlastnosti, použití, likvidace- polyetylen, PVC, polystyren, teflon, syntetická vlákna (silon, polyester)</p> <p>chemické složení mýdla, mycí účinek (tenzidy), saponáty, detergenty a pesticidy, insekticidy chemické látky hubící hmyz</p> <p>léčiva a návykové látky: základní rozdělení léčiv, účinky, význam</p> <p>nebezpečí při jejich užívání, drogy, tabák</p>	
--	---	--

Poznámky:

F Fyzika - elektrický proud střídavý a stejnosměrný, zdroje stejnosměrného elektrického proudu

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *přírodopis* navazuje na předmět vyučovaný na prvním stupni Člověk a jeho svět. Vyučuje se jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Jeho vzdělávací obsah tvoří části:

- obecná biologie a genetika
- biologie hub
- biologie rostlin
- biologie živočichů
- biologie člověka
- neživá příroda
- základy ekologie
- praktické poznávání přírody

Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k:

- získání a rozvíjení zájmu o přírodu
- poznávání přírody a jejímu vnímání jako celku se všemi vzájemnými vztahy
- pochopení průběhu a významu přírodních jevů i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- získávání informací a návodu k jejich využití v praxi
- šetrnému zacházení a k ochraně přírody
- poznávání jednotlivých složek živé i neživé přírody

Do vyučovacího předmětu přírodopis je začleněno průřezové téma environmentální výchova. S předmětem souvisí další vyučovací předměty z oblasti Člověk a příroda – chemie, zeměpis, fyzika, ale také výchova ke zdraví a tělesná výchova a OČBRMU.

Vyučovací předmět je vyučován v 6. a 7. ročníku po dvou hodinách týdně, v 8. a 9. ročníku po jedné hodině týdně. Učivo je probíráno po tematických celcích.

Výuka předmětu probíhá v učebnách školy s potřebnými pomůckami vhodnými k výuce (modely, interaktivní tabule, DVD, nástěnné obrazy, videokazety, odborné knihy).

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme návody na vyhledávání, třídění a propojování informací o jednotlivých biologických kmenech, řádech atd.
- podněcujeme nalézání souvislostí mezi jednotlivými ekosystémy
- dbáme na správné používání odborných termínů
- vedeme k samostatné práci (pozorování přírodnin) a vyvozování vlastních závěrů

Kompetence k řešení problémů

- navrhneme společně se žáky metody řešení u vhodných témat, např. ochrana přírody, problémy životního prostředí, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, pokusy s přírodninami
- vybízíme žáky k vyhodnocování jednotlivých zjištění při laboratorních pracích a dobírání se k obecným závěrům

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách (laboratorní práce, referáty), čímž zlepšujeme komunikaci, schopnost porozumění a respektování názorů druhých
- pobízíme k formulování poznatků a jejich prezentaci a zároveň k hodnocení práce ostatních (referáty o jednotlivých zástupcích)
- učíme vhodné reakci na kritiku

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke zlepšování spolupráce při skupinové práci
- posilujeme sebedůvěru prezentací vlastních poznatků

Kompetence občanské

- dodržujeme pravidla slušného chování
- probouzíme zájem o přírodu, resp. životní prostředí a jeho ochranu

Kompetence pracovní

- dbáme o dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopy a přírodninami
- dáváme žákům možnost rozhodnutí o postupu práce

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <p>vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy, uvede příklady organických a anorganických látek, uvede způsob vzniku života, atmosféry a hydrosféry, jednoduše vysvětlí průběh fotosyntézy, uvede význam virů a bakterií v přírodě, populace, společenstva, potravní řetězce</p> <p>příklady organických a anorganických látek, uvede způsob vzniku života, atmosféry a hydrosféry, jednoduše vysvětlí průběh fotosyntézy, uvede význam virů a bakterií v přírodě</p> <p>popíše buňku, vysvětlí funkci organel, uvede rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou, vysvětlí rozdíl mezi jedno- a mnohobuněčným organismem a uvede jejich příklady, popíše způsoby výživy a rozmnožování</p> <p>BIOLOGIE HUB</p> <p>vysvětlí význam kvasinek a jejich využití</p> <p>popíše stavbu houby s plodnicemi, uvede a pozná běžné druhy hub, vysvětlí pojem destruent</p> <p>vysvětlí stavbu lišejníků a pojem symbióza, uvede příklady lišejníků</p> <p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <p>uvede příklady řas a jejich význam</p> <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <p>bezobratlí</p> <p>vysvětlí pojem prvok, uvede příklady, pozná zástupce</p> <p>popíše vnitřní a vnější stavbu, zařadí jednotlivé zástupce, pozná zástupce</p> <p>vysvětlí pojem parazit, popíše stavbu těla a stručně vývoj, uvede zástupce</p> <p>uvede rozdíl mezi rostlinným a živočišným parazitem a uvede příklady</p> <p>popíše vnější a vnitřní stavbu těla, vysvětlí pojem hermafrodit a rozdíl mezi plžem, mlžem a hlavonožcem, určí jednotlivé zástupce</p> <p>popíše stavbu těla, vysvětlí význam, uvede zástupce</p>	<p>uspořádání živého světa:</p> <p>biologické vědy, vznik života, atmosféry a hydrosféry, anorganické a organické látky, fotosyntéza, bakterie, viry</p> <p>buňka: stavba, výživa, rozmnožování, jednobuněčnost, mnohobuněčnost</p> <p>jednobuněčné houby</p> <p>mnohobuněčné houby</p> <p>lišejníky</p> <p>řasy jednobuněčné a mnohobuněčné</p> <p>prvoci: kořenonožci, bičíkovci, nálevníci žahavci: polypovci, medúzovci, korálnatci</p> <p>ploštěnci: ploštěnky, motolice, tasemnice</p> <p>hlísti: rostlinní a živočišní parazité</p> <p>měkkýši: plži, mlži, hlavonožci</p> <p>kroužkovci: žížala, pijavice</p> <p>členovci:</p>	<p>Z/2</p> <p>Z/1</p> <p>Z/1</p> <p>Z/1</p> <p>Z/1</p>

popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců, rozlišuje jednotlivé třídy podle charakteristických znaků, uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd, způsoby života a význam, rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou, pozná vybrané zástupce	klepítkatci, korýši, vzdušnicovci	
pozná a pojmenuje zástupce	ostnokožci	

Poznámky:

Z/1 Zeměpis - rozšíření druhů

Z/2 Zeměpis - atmosféra, hydrosféra

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ vysvětlí znaky strunatců uvede rozdíly mezi skupinami a uvede příklady zástupců</p> <p>uvede hlavní znaky a zástupce, vysvětlí pojem indikátor kvality vody</p> <p>popíše vnější a vnitřní stavbu těla, pozná a uvede příklady rejnoků a žraloků</p> <p>popíše vnější a vnitřní stavbu těla, vysvětlí pojem plynový měchýř, postranní čára, zná sladkovodní a mořské druhy ryb, uvede význam ryb</p> <p>popíše vnější a vnitřní stavbu těla, uvede rozdíly mezi ocasatými a bezocasými, pozná zástupce, vysvětlí rozmnožování</p> <p>popíše vnější a vnitřní stavbu těla, uvede rozdíly mezi jednotlivými skupinami, pozná zástupce, vysvětlí první pomoc při uštknutí hadem</p> <p>popíše vnější a vnitřní stavbu těla, uvede zástupce a rozdíly mezi vybranými řády, vysvětlí rozmnožování</p>	<p>strunatci: pláštěnci, bezlebeční, obratlovci</p> <p>obratlovci: kruhoústí</p> <p>paryby</p> <p>ryby</p> <p>obojživelníci: ocasatí a bezocasí</p> <p>plazi: želvy, krokodýli, šupinatí</p> <p>ptáci</p>	EV, Z
<p>BIOLOGIE ROSTLIN vysvětlí přechod vodních rostlin na souš vysvětlí význam mechů a pojem výtrus, uvede a pozná zástupce vysvětlí prehistorický význam, uvede zástupce popíše stavbu, určí zástupce a význam</p> <p>popíše stavbu jednotlivých částí, uvede funkci a přeměny částí, vysvětlí pojem pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin, opylení a oplodnění</p> <p>vysvětlí stavbu těla a význam, uvede zástupce, pozná jednotlivé druhy jehličnanů, vysvětlí význam lesa</p> <p>popíše rozdíly mezi jednoděložnou a dvouděložnou rostlinou, uvede a pozná jednotlivé zástupce</p>	<p>přechod na souš mechorosty</p> <p>plavuně, přesličky kapradiny stavba vyšších rostlin: kořen, stonek, list, květ, plod</p> <p>nahosemenné rostliny</p> <p>krytosemenné rostliny: jednoděložné a dvouděložné rostliny</p>	EV, Z

Poznámky:

Z Zeměpis - rozšíření druhů a přírodní krajiny
EV Environmentální výchova – ekosystémy

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>BIOLOGIE ČLOVĚKA rozlišuje znaky člověka (strunatců a obratlovců) a ostatních savců, vysvětlí pojem genetika, dědičnost, chromozóm, DNA, uvede předchůdce člověka</p> <p>vysvětlí průběh těhotenství a fyzické i psychické změny v postnatálním vývoji</p> <p>uvede příklady tkání, vysvětlí rozdíly mezi nimi a stavbu jednotlivých částí</p> <p>popíše stavbu kostí, svalů a kůže, vysvětlí funkci, pojmenuje hlavní svaly a kosti v těle a určí jejich polohu, uvede nejběžnější choroby</p> <p>popíše stavbu a jednotlivé části, vysvětlí pojem trvalý a mléčný chrup, uvede stavbu zubu, trávicí šňávy a funkci soustavy, uvede nejběžnější choroby</p> <p>popíše stavbu, vysvětlí transport kyslíku a oxidu uhličitého, určí horní a dolní cesty dýchací, uvede nejběžnější choroby</p> <p>popíše stavbu a jednotlivé části, vysvětlí pojmy - krevní skupiny, tlak krve, srážení krve, uvede nejběžnější choroby</p> <p>popíše stavbu a jednotlivé části, vysvětlí funkci a složení moči, uvede nejběžnější choroby</p> <p>popíše stavbu a jednotlivé části, vysvětlí funkci, uvede nejběžnější choroby, vysvětlí pojem CNS a ONS</p> <p>popíše stavbu, funkci a choroby jednotlivých smyslových orgánů</p> <p>pojmenuje hormony, jejich funkci a místo vzniku</p> <p>popíše stavbu, funkci a choroby, epidemie objasní význam zdravého způsobu života</p> <p>příčiny nemocí a úrazů, prevence</p> <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ vyjmenuje znaky savců, uvede původ vysvětlí živorodost, pojem placentál a vačnatec, uvede znaky a zástupce u jednotlivých skupin, pozná a zařadí vybrané druhy (platí i pro jednotlivé skupiny živočichů)</p>	<p>znaky (strunatci, obratlovci), genetika, vývoj</p> <p>vývoj člověka: prenatální, postnatální</p> <p>tkáň</p> <p>tělní soustavy. pohybová - kosti, svaly, kůže</p> <p>trávicí</p> <p>dýchací</p> <p>oběhová</p> <p>vylučovací</p> <p>nervová</p> <p>smyslová</p> <p>hormonální</p> <p>pohlavní pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p> <p>savci: původ, znaky</p> <p>vejcorodí</p> <p>živorodí: vačnatci hmyzožravci letouni</p>	<p>SV</p> <p>VZ</p> <p>TV</p> <p>SV</p> <p>Z</p>

vysvětlí pojem etologie, uvede příklady chování zvířat a srovná je s lidským chováním	primáti hlodavci zajíci šelmy ploutvonožci chobotnatci lichokopytníci sudokopytníci kytovci etologie	
---	---	--

Poznámky:

- Z Zeměpis - rozšíření druhů
- VZ Výchova ke zdraví - dětství, puberta, dospívání
- TV Tělesná výchova - pohybové aktivity
- SV Sexuální výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>NEŽIVÁ PŘÍRODA uvede jednotlivé geologické vědy, a co studují vysvětlí vznik Země, popíše stavbu a složení vysvětlí kontinentální drift a jeho příčinu rozliší tektoniku - křehkou a plastickou a vliv na tvar povrchu, vysvětlí pojmy - hrást', příkopová propadlina popíše stavbu sopky, vysvětlí příčiny sopečné činnosti a pojem ohnivý prstenec</p> <p>uvede druhy zemětřesení a příčiny vzniku, vysvětlí, co je seismograf a Richterova škála</p> <p>pozná vybrané horniny, uvede jejich vznik a výskyt</p> <p>vysvětlí erozi a činnost jednotlivých činitelů, uvede vzniklé povrchové tvary a krasové jevy</p> <p>pozná vybrané horniny, uvede jejich vznik a výskyt</p> <p>pozná vybrané horniny, uvede jejich vznik a výskyt</p> <p>uvede příklady vzniku vysvětlí fyzikální a chemické vlastnosti</p> <p>u každé skupiny uvede příklady nerostů, jejich použití, výskyt a vybrané vlastnosti</p> <p>charakterizuje jednotlivá období a změny v nich probíhající v živé i neživé přírodě</p> <p>pojmenuje vývoj geologických celků České republiky</p> <p>vysvětlí vznik typů krajiny a vliv člověka</p>	<p>geologické vědy stavba a vznik Země kontinentální drift tektonika</p> <p>sopečná činnost</p> <p>zemětřesení</p> <p>vyvřelé horniny</p> <p>eroze: větrem, vodou, ledovcem, krasové jevy</p> <p>usazené horniny</p> <p>přeměněné horniny mineralogie: vznik nerostů vlastnosti nerostů mineralogický přehled: prvky, sulfidy, halogenidy, oxidy, uhličitany, fosforečnany, křemičitany, organolity</p> <p>historie Země: prahory, starohory, prvohory, druhoohory, třetihory, čtvrtohory</p> <p>geologický vývoj ČR krajina: tvorba, typy</p>	<p>Z/1, F</p> <p>Z/2</p> <p>Z/2</p> <p>Z/2</p> <p>Ch</p>
<p>ZÁKLADY EKOLOGIE uvede složení, vlastnosti a znečištění, vysvětlí možnosti ochrany uvede složení, vlastnosti a znečištění, vysvětlí možnosti ochrany uvede složení, vlastnosti a znečištění, vysvětlí možnosti ochrany pojmenuje nejčastější katastrofy a uvede ochranu člověka charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy</p>	<p>význam vody a teploty prostředí pro život půda</p> <p>vzduch</p> <p>přírodní katastrofy</p> <p>mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p>	<p>EV</p> <p>OČBRMU</p>
<p>počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné</p>	<p>mimořádné přírodní události v</p>	

jevy a možné dopady i ochranu před nimi určí rozšíření vybraných druhů vysvětlí jednotlivé zákony	ČR: (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) biogeografie rostlin a živočichů ekologické zákony	
--	--	--

Poznámky:

- Z/1 Zeměpis - planeta Země
- Z/2 Zeměpis - geologické procesy - endogenní a exogenní
- EV Environmentální výchova - základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- F Fyzika - vesmír
- Ch Chemie - chemické složení nerostů
- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

5.6.4 ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *zeměpis* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Jeho vzdělávací obsah tvoří části:

- geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- přírodní obraz Země
- regiony světa
- společenské a hospodářské prostředí
- životní prostředí
- Česká republika
- terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Vzdělávání v předmětu *zeměpis* směřuje k:

- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- osvojování hlavních geografických pojmů, objektů a jevů
- rozvíjení a získávání orientace v geografickém prostředí
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a dalších regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí

S vyučovacím předmětem úzce souvisí průřezové téma environmentální výchova, kterému je zde věnována velká pozornost. Do předmětu jsou dále zařazena tato průřezová témata: multikulturní výchova a výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu jednotlivých ročníků. Součástí výuky je také část věnovaná ochraně člověka v mimořádných situacích, která je zde probírána podrobně.

S učivem zeměpisu úzce souvisí některé části učiva přírodopisu, chemie, fyziky, matematiky, ale také výchovy k občanství, dějepisu, cizího jazyka a předmětu člověk a svět práce.

Vyučovací předmět je vyučován v časové dotaci uvedené v učebním plánu. Učivo je probíráno po tematických celcích. Výuka probíhá v kmenových třídách a ve třídách vybavených interaktivními tabulemi a potřebnými pomůckami. Praktická cvičení jsou prováděna v terénu v okolí školy.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- utváříme u žáků ucelený pohled na přírodní, ale i společenské jevy
- motivujeme žáky k vyhledávání, třídění a orientování se v informacích o různých geografických jevech a problémech
- vedeme žáky k používání map a orientaci v nich
- motivujeme žáky k využívání vlastních zkušeností z cest a setkání s cizinci k dalšímu samostatnému učení

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům na základě sběru a analýzy dat navrhnout možné způsoby řešení různých ekologických problémů a přírodních katastrof
- učíme žáky jednat při mimořádné situaci ohrožující zdraví nebo život jedince

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému užívání geografické terminologie
- motivujeme žáky ke studiu cizích zemí a cizího jazyka s poukazem na jejich současné i budoucí uplatnění (např. předkládáním geografických a kulturních zajímavostí)
- vybízíme žáky k otevřené komunikaci na dané téma (znečištění, vliv člověka na Zemi, perspektivu dopravy, energetiku atd.), s dodržáním pravidel konstruktivního rozhovoru

Kompetence sociální a personální

- zlepšujeme schopnost spolupráce na základě společné práce na zadaných tematických úkolech
- dbáme na vytváření příjemné pracovní atmosféry při vyučování
- vedeme žáky k tomu, aby se při práci uplatnil každý žák podle svých možností a schopností

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování a dodržování lidských práv
- učíme kladnému postoji ke kulturnímu dědictví seznamováním se s historickými a přírodními památkami daných zemí
- vytváříme kladný postoj k přírodě uvědomováním si člověka jako součásti přírody
- vedeme žáky k pochopení nebezpečnosti některých situací, názorů a postojů lidí (terorismus, konfliktní geografické oblasti, rasismus, absolutistické vlády atd.)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pracovní hygieny
- poukazujeme na bezpečnost v dopravě
- vedeme žáky k efektivnosti práce a přiměřené rychlosti rozhodování v dané situaci motivujeme žáky k pochopení všech sfér lidské činnosti v rámci priméru, sekundéru a terciéru

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <p>určí polohu daného místa na mapě podle souřadnic, orientuje se v časových pásmech, seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách, používá glóbus, určí rozměry Země, vysvětlí pohyby Země</p> <p>hodnotí geografické informace a zdroje dat vytváří mentální mapy a schémata pro orientaci v regionu, hodnocení jevů a vytváření postojů k okolnímu světu</p> <p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <p>zhodnotí postavení Země ve vesmíru, porovná jejich vlastnosti s ostatními tělesy sluneční soustavy</p> <p>popíše stavbu Země a dno oceánu, vysvětlí zemětřesení a sopečnou činnost a jejich důsledky, popíše vznik pohoří, seznámí se s činností větru a vody a se zvětráváním</p> <p>rozumí předpovědi počasí, orientuje se v pojmech podnebí a počasí, vysvětlí délku dne a noci, určí dny rovnodennosti a slunovratu, vymezí teplotní pásy na Zemi, popíše oběh vzduchu v atmosféře</p> <p>vyhledá a pojmenuje oceány, nejznámější moře a povrchové vodstvo na mapě, vysvětlí pohyby mořské vody, popíše ledovce a podpovrchovou vodu</p> <p>určí a vysvětlí typy a druhy půd</p> <p>vymezí a popíše biosférické oblasti</p> <p>REGIONY SVĚTA</p> <p>orientuje se v obecně-zeměpisné a politické mapě Afriky, popíše povrch, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, určí přírodní zdroje, seznámí se se strukturou obyvatelstva a oblastmi Afriky určí geografickou polohu, porovná rozlohu oceánu s ostatními oceány</p>	<p>glóbus a mapy poledníky a rovnoběžky, určování zeměpisné polohy, čas na Zemi, výškopis, polohopis, rozměry a pohyby Země, regiony světa</p> <p>vesmír a sluneční soustava</p> <p>litosféra, krajinná sféra stavba Země, dno oceánů, zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání a činnost větru a vody atmosféra předpověď počasí, podnebí, trvání dne a noci, teplotní pásy, oběh vzduchu v atmosféře</p> <p>hydrosféra oceány a moře, pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině, ledovce, podpovrchová voda pedosféra typy a druhy půd biosféra: tropické lesy, savany, pouště, subtropy, stepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti, život ve vodách, výškové stupně v krajině</p> <p>Afrika poloha, rozloha, povrch, podnebí,</p> <p>Indický oceán</p>	<p>F, M</p> <p>Př, F</p> <p>ČSP</p> <p>Př, EV</p> <p>D, EV</p>
<p>orientuje se v obecně-zeměpisné a politické mapě</p>	<p>Austrálie</p>	

<p>Austrálie, popíše povrch, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, určí přírodní zdroje, strukturu obyvatelstva a politické členění Austrálie</p>	<p>poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo, Australský svaz Tichý oceán a Oceánie: obyvatelstvo a hospodářství</p>	<p>D, EV</p>
<p>určí geografickou polohu, porovná rozlohu oceánu s ostatními oceány, charakterizuje obyvatelstvo a hospodářství Oceánie</p>	<p>Antarktida</p>	<p>EV</p>
<p>vymezí geografickou polohu, určí význam</p>	<p>Antarktida</p>	<p>EV</p>

Poznámky:

Př	Přírodopis - vznik Země, stavba Země, biosféra, vesmír
F	Fyzika - stavba Země, vesmír
M	Matematika - souřadnice, rozměry Země
ČSP	Člověk a svět práce - pěstitelství a chovatelství - půda
D	Dějepis - osídlování kontinentů, historie států
EV	Environmentální výchova - ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>REGIONY SVĚTA</p> <p>určí geografickou polohu světadílů, charakterizuje reliéf, podnebí, vodstvo a rozlohu, popíše vegetační pásy a živočišstvo, orientuje se ve struktuře obyvatelstva Ameriky, posoudí hospodářskou úroveň a přírodní zdroje regionu</p> <p>charakterizuje státy z hlediska hospodářství a obyvatelstva, lokalizuje daná geografická místa a povrchové celky na mapě</p> <p>určí geografickou polohu, porovná rozlohu oceánu s ostatními oceány a určí význam</p> <p>určí geografickou polohu, porovná rozlohu oceánu s ostatními oceány a určí význam</p> <p>určí geografickou polohu světadílů, charakterizuje reliéf, podnebí, vodstvo a rozlohu, popíše vegetační pásy a živočišstvo, orientuje se ve struktuře obyvatelstva Eurasie, posoudí hospodářskou úroveň a přírodní zdroje regionu</p> <p>vymezení geografickou polohu regionů a jednotlivých států, popíše rozdíly mezi nimi, charakterizuje přírodní, povrchové a hospodářské poměry, seznámí se s kulturou a strukturou obyvatelstva</p>	<p>Amerika poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, vegetační pásy, živočišstvo, obyvatelstvo, hospodářství</p> <p>politické rozdělení: Kanada, Spojené státy americké, státy Střední Ameriky, státy Jižní Ameriky</p> <p>Atlantský oceán</p> <p>Severní ledový oceán</p> <p>Eurasie – fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, vegetační pásy, živočišstvo, obyvatelstvo, hospodářství</p> <p>Asie – fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika jihozápadní Asie - obyvatelstvo a kultura, arabské státy a ostatní státy střední Asie - politické rozdělení jižní Asie - obyvatelstvo, kultura a politické členění jihovýchodní Asie - obyvatelstvo, kultura a politické členění východní Asie - obyvatelstvo, kultura a politické členění - Japonsko, Korejský poloostrov, Mongolsko, Čína</p>	<p>Př, Mkv, EV</p> <p>D</p> <p>Př, D, EV</p>

Poznámky:

Př	Přírodopis - biosféra
D	Dějepis - historie států
Mkv	Multikulturní výchova - etnický původ
EV	Environmentální výchova - ekosystémy

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>REGIONY SVĚTA</p> <p>určí geografickou polohu kontinentu, vyhledá na mapách nejvýznamnější geografické pojmy, se kterými se seznámí, dokáže popsat vodstvo, podnebí, faunu, flóru a obyvatelstvo Evropy, posoudí hospodářskou úroveň světadílu i regionů provede regionalizaci světadílu, vytyčí společné znaky daného regionu, porovná jednotlivé oblasti, vyhledá a pojmenuje vybrané státy, hlavní a významná města a další geografické pojmy, se kterými se seznámí, určí hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářské činnosti, vyhledá na mapě nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v Evropě</p> <p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</p> <p>orientuje se v počtu a rozmístění obyvatel na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele, popíše rozmístění a znaky lidských ras, jazyků, náboženství a lidských sídel (i aglomerací)</p> <p>určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství, porovná je, charakterizuje státy podle stupně rozvoje, posoudí jednotlivé typy elektráren z hlediska zatížení životního prostředí a perspektivy, popíše jednotlivá průmyslová odvětví z hlediska surovin, výrobků, rozmístění a perspektiv</p>	<p>Euroasie Evropa - fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika oblasti Evropy - politické a hospodářské rozdělení jižní Evropa Itálie, Řecko, Španělsko, Portugalsko západní Evropa: Británie, Irsko, Francie, země Beneluxu severní Evropa Švédsko, Norsko, Finsko, Dánsko, Island, Litva, Lotyšsko, Estonsko střední Evropa Německo, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Rakousko, Švýcarsko jihovýchodní Evropa Rumunsko, Moldavsko, Bulharsko, jihoslovanské státy, Albánie Východní Evropa: politické poměry a obyvatelstvo Bělorusko, Ukrajina Rusko - přírodní zdroje a hospodářství Rusko - regionální přehled evropské a asijské části</p> <p>obyvatelstvo a sídla rozmístění obyvatelstva na světě, růst obyvatelstva a jeho výživa, stěhování, zaměstnanost, rasy, národy, jazyky, náboženství, lidská sídla význam a postavení průmyslové výroby členění, rozmístění, hlavní oblasti, zdroje nerostných surovin, energetika, hutní, strojírenský, chemický, spotřební a potravinářský průmysl stavebních hmot</p>	<p>D</p> <p>Cj, Ch</p> <p>D, Př, VO, M</p> <p>Ch</p>
<p>určí význam zemědělství v různých částech světa,</p>	<p>zemědělství, význam a postavení</p>	<p>Př</p>

<p>posoudí fyzicko-geografické a socioekonomické vlivy na rozmístění zemědělství, popíše hlavní zemědělské plodiny, zvířata, vymezí oblasti jejich pěstování a chovu, vysvětlí význam lesů a vodstva pro lidstvo</p> <p>charakterizuje význam a rozmístění dopravy, dopravních cest a jednotlivých druhů dopravy pro přepravu nákladů a osob</p> <p>popíše druhy služeb a jejich význam určí a charakterizuje hlavní oblasti cestovního ruchu uvede důvody a hlavní způsoby mezinárodní spolupráce zemí, porovná regiony podle podobných a odlišných znaků, zhodnotí aktuální geopolitické změny</p> <p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ posuzuje vliv přírodních krajinných procesů a zásahy člověka zhodnotí působení různých vlivů na krajinu a jejich dlouhodobý dopad, uvádí příklady přírodních a kulturních krajinných složek a jejich rozmístění</p> <p>zhodnotí globální ekologické problémy a navrhne řešení charakterizuje dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí</p>	<p>zemědělské výroby rozmístění, rostlinná a živočišná výroba, rybolov, lesní a vodní hospodářství doprava a spoje význam a postavení dopravy, dopravní cesty, přemísťování nákladů a osob, druhy dopravy a rozmístění, spoje služby pro obyvatelstvo cestovní ruch spolupráce zemí světa</p> <p>společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí: vliv člověka na krajinu v minulosti a současnosti vlivy na krajinu - těžba, průmysl, doprava, urbanizace, zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, cestovní ruch a rekreace světové ekologické problémy</p> <p>ochrana životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj</p>	<p>F</p> <p>Př</p>
--	---	--------------------

Poznámky:

D	Dějepis - historie států, vývoj obyvatelstva
Př	Přírodopis - biosféra, původ a vývoj člověka, ekologie
Cj	Cizí jazyk - pozdravy
VO	Výchova k občanství - rasismus, tolerance
Ch	Chemie - průmysl
F	Fyzika - doprava- pohon, rychlost, motory
M	Matematika - demografické ukazatele - statistiky

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ orientuje se na politické mapě světa, vyhledá na mapě nově vzniklé státy, rozlišuje a porovná státy podle polohy, rozlohy, lidnatosti, státního zřízení a formy vlády, uvede příklady demokratických a diktátorských států a rozdíly mezi nimi, lokalizuje příklady konfliktních oblastí (náboženské i národnostní)</p> <p>uvede příklady mezinárodních organizací - vojenských, hospodářských, politických, posoudí jejich světový význam</p> <p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ vyčlení globální problémy, diskutuje o příčinách, jejich důsledcích, navrhuje a hledá jejich řešení</p> <p>ČESKÁ REPUBLIKA určí a vyhodnotí geografickou polohu podle různých hledisek, porovná rozlohu s vybranými státy světa popíše pomocí obecně zeměpisných a tematických map reliéf, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo, živočišstvo, zhodnotí stav životního prostředí, vyjmenuje národní parky a chráněné krajinné oblasti a určí jejich význam</p> <p>vyhledá, popíše a zdůvodní soustředění obyvatelstva - nejmenší a největší, vyhledá významná sídla, porovná ukazatele lidnatosti - migrace, struktura, rozmístění, početnost - se sousedními státy</p> <p>charakterizuje hospodářství po jednotlivých oblastech - průmysl, zemědělství, doprava, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod, zhodnotí postavení svého regionu (obce) v rámci hospodářství republiky</p>	<p>nové státy, státy podle rozlohy, lidnatosti, polohy a hospodářské úrovně, státní hranice, státní zřízení, formy vlády, obyvatelstvo a konfliktní oblasti</p> <p>mezinárodní organizace</p> <p>globální problémy lidstva</p> <p>Česká republika na mapě Evropy přírodní podmínky povrch - jeho členění, vznik a vývoj reliéfu, horopisné celky; podnebí - teploty, srážky, podnebné oblasti, znečišťování ovzduší; vodstvo - řeky, jezera, rybníky, přehradní nádrže, podzemní vody, znečištění vod; půdy - půdní druhy a typy; rostlinstvo a živočišstvo; ochrana přírody a životního prostředí obyvatelstvo a sídla</p> <p>demografické ukazatele lidnatosti (migrace, početnost, struktura, rozmístění), rozmístění sídel</p> <p>hospodářství: průmysl - paliv a energetiky, hutnický, strojírenský, chemický, stavebních hmot, spotřební; zemědělství - živočišná a rostlinná výroba, zemědělské oblasti a potravinářský průmysl; doprava a spoje - železniční, silniční, vodní, letecká a potrubní; služby, rekreace a cestovní ruch; zahraniční obchod</p> <p>oblasti České republiky, kraje</p>	<p>VO</p> <p>Př, EV</p> <p>Př</p> <p>M, MkV</p> <p>Ch, F</p>

<p>lokalizuje na mapě jednotlivé regiony a administrativní celky, charakterizuje regiony podle přírodních podmínek, hospodářství, kultury a jiných zajímavostí, srovná jejich hospodářskou funkci a význam udává příklady zapojení ČR do mezinárodních institucí vymezí místní region, hodnotí jeho přírodní a hospodářské poměry, analyzuje vazby k vyšším celkům</p>	<p>Praha, střední, jižní, západní a severozápadní Čechy, pánevní oblast, severovýchodní a východní Čechy, Vysočina, jižní a střední Morava, Ostravsko - slezská oblast mezinárodní organizace místní region</p>	
<p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p>	<p>můj domov místní region</p>	<p>EV</p>
<p>zjistí historii, statistické údaje o "své" obci, popíše a posoudí přírodní poměry, osídlení, hospodářství, kulturu a zajímavosti místního regionu, pracuje s turistickou mapou regionu uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech v modelových situacích (i v krajině) ovládá základy topografie a orientace v terénu, aplikuje znalosti v pozorování a hodnocení krajiny</p>	<p>zásady bezpečného chování a jednání orientace v terénu, práce s mapou</p>	<p>OČBRMU</p>

Poznámky:

Př	Přírodopis - ekologie
M	Matematika - souřadnice, statistiky
VO	Výchova k občanství - státní zřízení, formy vlády
Ch	Chemie - průmysl
F	Fyzika - elektrárny
MkV	Multikulturní výchova - kulturní diference
EV	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí
OČBRMU	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům poznávat svět z jiné stránky než racionální. Nahlížíme zde do kultury jako do neoddelitelné součásti každodenního života. Umění bereme jako způsob dorozumívání, vzájemného poznávání sebe sama. Vzdělávání v této oblasti umožňuje žákům rozvíjet své citění, tvořivost, vnímavost k uměleckému dílu a fantazii. Součástí procesu je i hledání a nalézání vazeb mezi různými druhy umění, schopnost vcítit se do kulturních potřeb jiných lidí a přistupovat k historickým hudebním i výtvarným památkám s respektem a úctou.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory *hudební výchova* a *výtvarná výchova*. Na naší škole učíme tyto oblasti jako jednotlivé předměty.

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *hudební výchova* se vyučuje jako samostatný předmět v jednotlivých ročnících školy s časovou dotací tak, jak je uvedeno v učebním plánu. Jeho vzdělávací obsah je tvořen čtyřmi složkami:

- vokální činnosti - práce s hlasem a dechem, rytmem, záznam vokální hudby
- instrumentální činnosti - hra na jednoduché nástroje, rytmizace a melodizace
- hudebně pohybové činnosti – vyjádření hudby pohybem, taktování, orientace v prostoru
- poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby – kvalita, vztahy, styly, žánry, formy, interpretace

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých hudebních činností vzájemně propojuje, ovlivňuje a doplňuje. Všechny tyto činnosti vedou k rozvoji žákovy hudebnosti.

Vzdělávání v předmětu *hudební výchova* směřuje k:

- pochopení hudby jako specifického způsobu poznání a jako specifického prostředku komunikace
- obohacování vlastního emocionálního života
- zdokonalování pěveckého a mluveného projevu
- postupnému osvojování základů intonace a reflexi vokálního projevu
- vnímání hudebních výrazových prostředků v uměleckém díle s ohledem na věkové dispozice žáků
- postupné základní orientaci v notovém záznamu vokální skladby
- hře a tvorbě doprovodů s využitím Orffova instrumentáře
- pohybovému vyjádření hudby v návaznosti na obsah hudebního díla
- vnímání hudební skladby v kontextu s jinými uměleckými díly, dobou vzniku a životem autora podle věkových schopností žáků
- postupnému seznamování s hudebními styly a žánry a chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti
- tvořivému a tolerantnímu přístupu ke světu, vytváření vlastních soudů a preferencí v různých hudebních oblastech

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v odborné pracovně hudební výchovy, která je prostorná a umožňuje využití k pohybovým činnostem. Je vybavená kvalitní audiotechnickou aparaturou pro poslech hudby, digitálním pianem, dětskými rytmickými hudebními nástroji, obrazovým materiálem a dalšími pomůckami. Pro výuku je rovněž k dispozici přenosný radiomagnetofon s CD přehrávačem, CD s poslechovými skladbami pro jednotlivé ročníky, audiovizuální technika, elektronické klávesy a další moderní technická zařízení. Do předmětu je zařazen rozvoj kreativity tj. část průřezového tématu osobnostní a sociální výchova.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k aktivnímu osvojování lidových a umělých písní a hudební teorie podle schopností a zájmů
- vedeme žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů
- stanovujeme dílčí cíle ve výuce, úroveň jejich dosažení hodnotíme tak, aby žák mohl vnímat svůj hudební rozvoj a zažít úspěch
- podporujeme samostatnost, iniciativu a tvořivost žáků v hudebním projevu
- dbáme na správné využívání hudební terminologie

Kompetence k řešení problémů

- na základě individuální hudební vyspělosti učíme žáky nacházet v hudebním proudu významné prvky, srovnávat je, hledat spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a hudebním dílem
- vedeme k samostatnému a objektivně kritickému hodnocení hudební tvorby
- dbáme na to, aby se žáci nedali odradit případným neúspěchem, motivujeme je k práci zadáváním diferencovaných hudebních úkolů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k poznání, že hudba je univerzálním a nadčasovým prostředkem komunikace mezi lidmi navzájem i mezi národy
- učíme žáky vyjádřit a obhajovat svůj názor na hudební styly slušnou formou, ale i naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky, aby svým zájmem o hudbu a vhodnými způsoby chování a jednání přispívali k vytváření příjemné atmosféry a tvůrčí spolupráce
- učíme je spoluodpovědnosti za výsledky práce skupiny při řešení hudebních úkolů
- pozitivní motivací, individuálním přístupem a vhodně zvolenými úkoly posilujeme sebedůvěru a samostatnost žáka v hudebním projevu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování pokynů a daných pravidel během výuky
- budujeme úctu k národnímu kulturnímu dědictví i k vytvořeným hodnotám a tradicím jiných národů
- zdůrazňujeme potřebu pozitivního cítění hudby a u každého žáka podporujeme pozitivní projevy vyjadřované při hudebním projevu spolužáků

Kompetence pracovní

- dbáme na to, aby si vážili umění, uměleckých hodnot a tvůrčí práce své i ostatních lidí
- učíme žáky nést za svoji práci odpovědnost, odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě a také svoji práci hodnotit
- vedeme žáky ke koncentraci, systematickosti, trpělivosti a pečlivosti při samostatných i kolektivních tvůrčích hudebních činnostech
- posilujeme vytváření pozitivního vztahu k hudebním aktivitám

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI využívá správné návyky při zpěvu jednoduchých písní zpívá jednoduché písně podle svých dispozic</p> <p>rytmizuje na základě svých dispozic vybrané lidové a umělé písně rozezná tón x zvuk</p> <p>pozná notu</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI reaguje pohybem na znějící hudbu</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p> <p>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje rozezná pochod x ukolébavku</p>	<p>dýchání, výslovnost, nasazení tónu, rozšiřování hlasového projevu c₁ - a₁</p> <p>vokální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou vokální a rytmické nápodoby zvuků nota jako značka</p> <p>hudební hry - otázka - odpověď, na ozvěnu, hry na tělo</p> <p>pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem (dvoudobý a třídobý takt)</p> <p>délka, síla, barva, výška tónu, výrazové prostředky - melodie vzestupná, sestupná rozlišení hudebních nástrojů - flétna, klavír, housle, kytara pochod, ukolébavka</p>	<p>TV</p>

Poznámky:

TV Tělesná výchova – tanečky

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI využívá správných pěveckých návyků dle svých individuálních dispozic</p> <p>interpretuje na základě svých dispozic intonačně a rytmicky co nejpřesněji v jednohlase vybrané lidové a umělé písně rytmičuje a melodizuje říkadla pracuje s hudebně pohybovými hrami orientuje se v jednoduchém zápisu skladby</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI instrumentálně realizuje jednoduchou melodii ve 2/4 a 3/4 taktu</p> <p>doprovodí zpěv na alternativní hudební nástroje</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI pohybově vyjádří charakter hudby</p> <p>využívá taktování sluchově rozliší a pohybově vyjádří klesavou a stoupavou melodii</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI pozorně vnímá jednoduché skladby různých žánrů (taneční, pochodová, slavnostní hudba)</p> <p>soustředí se na poslech jednoduché krátké skladby, přiměřeně věku charakterizuje dojmy z poslouchané hudby rozliší zvuk hudebního nástroje (trubka, klarinet, buben)</p> <p>pozná poslechem českou státní hymnu</p>	<p>hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost dodržování rytmu, uvolněné zpívání správné držení těla při zpěvu, hlasová hygiena intonační cvičení, opěrné písně 1., 3., 5., stupeň</p> <p>hudební hry deklamace a melodizace říkadel seznámení s pojmy - notová osnova, houslový klíč, takt 2/4, 3/4, nota</p> <p>hra na nástroje Orffova instrumentáře, interpretace těžkých a lehkých dob ve 2/4 a 3/4 taktu jednoduchý doprovod na alternativní hudební nástroje</p> <p>pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby taktování - 2/4, 3/4 takt seznámení s grafickým záznamem melodie, melodie stoupavá, klesavá</p> <p>hudební styly a žánry, hudba vážná, taneční, pochodová, ukolébavka skladby dle výběru učitele přiměřené věku žáka</p> <p>nástroje bicí, smyčcové, dechové, zvuk hudebních nástrojů poslech české státní hymny</p>	<p>ČJ</p> <p>TV</p>

Poznámky:

- ČJ Český jazyk - jazykolamy
 TV Tělesná výchova - vyjádření hudby pohybem

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI dbá na správné dýchání zpívá vybrané písně zpaměti ovládá státní hymnu České republiky zazpívá melodii stoupavou a klesavou</p> <p>píše a pozná notu celou, půlovou, čtvrt'ovou, houslový klíč</p> <p>používá některé hudební termíny - notová osnova, nota, pomlka, houslový klíč, taktová čára vytleská a pozná takt 2/4, 3/4, 4/4 pozná noty c₁ až g₁ zpívá dle gest učitele určitou dynamikou, tempem</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI doprovází zpěv na rytmické nástroje</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI ztvárňuje hudbu pohybem s využitím mazurkových kroků vyjádří hudbu pohybem</p> <p>zvládne jednoduché tance dvoudobé a chůzi dle daného rytmu</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI odliší hudbu taneční (populární) od hudby vážné poslechem rozezná základní nástrojové skupiny rozezná poslechem orchestr x sólo</p>	<p>hygiena hlasu zpěv v přiměřeném rozsahu hymna ČR pohyb not v notové osnově, zpěv dle pohybu not psaní not</p> <p>hudební termíny</p> <p>zpěv písní ve 3/4, 2/4, 4/4 taktu názvy not dynamika zpěvu, tempo</p> <p>hra na Orffovy nástroje</p> <p>taneční kroky mazurky</p> <p>pohybové hry za doprovodu hudby country tance, chůze jako prostředek k vyjádření rytmu</p> <p>druhy hudby hudební nástroje hudba orchestrální x sólová</p>	<p>TV</p>

Poznámky:

TV Tělesná výchova - vyjádření hudby pohybem

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOST zpívá dle svých možností kánon zvládá hudební termíny - pomlka celá, půlová, čtvrt'ová, osminová, nota osminová, stupnice C dur, takt 4/4 zvládá dle svých možností lidový dvojhlas zpívá dle svých dispozic lidovou a umělou píseň v durové tónině</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST tvoří jednoduchá předvětí, závětí žák dle svých schopností čte a zapíše jednoduchý motiv skladby využívá dle svých schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodu hře i reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI pohybem vyjádří své pocity z hudebních děl dle svých pohybových a hudebních schopností ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace taktuje dvoudobý a třídobý takt</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI rozezná poslechem všechny nástrojové skupiny seznámí se s neznámějšími díly skladatelů</p>	<p>dvojhlasý kánon hudební termíny (pomlky, noty)</p> <p>lidový dvojhlas tónina durová</p> <p>předvětí, závětí záznam instrumentální melodie</p> <p>doprovody k písním</p> <p>hudební prožitek jednoduché taneční kroky a pohyby</p> <p>základy taktování</p> <p>druhy hudebních nástrojů poslech hudebních děl</p>	<p>ČJS</p> <p>TV</p>

Poznámky:

ČJS Člověk a jeho svět - život lidí na venkově, se vznikem lidových písní
 TV Tělesná výchova - cvičení na hudbu

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI zpívá dle svých dispozic lidovou a umělou píseň v mollové tónině dle svých individuálních schopností intonuje zachytí rytmus jednoduché písně ve dvoudobém a třídobém taktu využívá notového zápisu jako oporu při zpěvu písně</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI provádí nejelementárnější hudební improvizaci tvoří přede hry, mezihry, dohry s využitím tónového materiálu písně dle svých hudebních schopností tvoří jednoduchou píseň</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI rozpozná v proudu znějící hudby nezákladnější hudební výrazové prostředky - změny tempa, rytmu, dynamiky, zřetelné harmonické změny seznámí se s pojmem souzvuk, akord rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby seznámí se s malou písňovou formou, rondem, velkou písňovou formou, variací</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI taktuje ve 4/4 taktu zvládne valčíkové kroky</p>	<p>tónina mollová</p> <p>tónika, dominanta rytmus jednoduché písně</p> <p>orientace v notovém zápisu</p> <p>základy hudební improvizace instrumentace písní</p> <p>tvorba přede her, meziher, doher</p> <p>orientace ve slyšeném hudebním díle základní odlišnosti v hudbě</p> <p>souzvuk, akord hudební formy</p> <p>základy taktování valčík</p>	<p>OSV</p> <p>TV</p>

Poznámky:

- OSV Osobnostní a sociální výchova - kreativita
 TV Tělesná výchova - vyjádření hudby pohybem

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI zpívá podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>zazpívá vybrané písně v jednohlase, dvojhase, příp. trojhase slovně charakterizuje rozdíl mezi stupnicí a tóninou chápe terciovou stavbu akordu orientuje se v jednoduchém notovém zápise, vyhledává určené takty a rytmy</p> <p>reflektuje vokální projev vlastní i projev ostatních hledá možnosti nápravy (transpozice) využívá hudebně výrazových prostředků k vyjádření obsahu písně</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus taktuje písně ve dvou-, tří-, čtyřčtvrt'ovém taktu pohybem vyjadřuje obsah písně (pantomima)</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI rytmicky správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje</p> <p>vytváří vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry, dohry vyjadřuje své hudební představy pomocí hudebního nástroje</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI vnímá zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je</p> <p>rozlišuje píseň lidovou a umělou, skladbu vokální a instrumentální rozeznává jevištní hudebně dramatické formy</p> <p>vnímá hudební výrazové prostředky a struktury hudebního díla</p>	<p>intonační cvičení intonace stupnice dur, moll, akordu dur, moll zpěv vybraných písní lidových a umělých intervaly, posuvky, celý tón, půltón</p> <p>práce s notovým zápisem, čtení a psaní not, takt dvoučtvrt'ový, tříčtvrt'ový, čtyřčtvrt'ový</p> <p>melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva,</p> <p>pochod, polka, valčík, mazurka</p> <p>hra na dirigenta a orchestr</p> <p>rytmické vyjádření známých písní rytmické hádanky, ozvěny, hra na tělo tvorba jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje rytmické hudební formy - pochod, polka, valčík</p> <p>poznávání hudebních nástrojů a rozdělení do skupin lidová hudba, nástroje symfonického orchestru píseň lidová, umělá, vokální a instrumentální opera, opereta muzikál, hudební revue, scénická hudba, melodram, pantomima</p>	

seznamuje se s předními českými a evropskými hudebními skladateli	R. Wagner, G. Verdi, J. Mysliveček, O. Nedbal, J. Ježek, L. Janáček, B. Martinů, Čajkovskij, Prokofjev, Z. Fibich, J. Suk	D, VV
---	--	-------

Poznámky:

D Dějepis- hudební dílo v kontextu stylů a období

Vv Výtvarná výchova - vztahy a souvislosti hudebního a výtvarného umění v určitém období

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI rozvíjí pěvecké dovednosti a návyky, podle svých dispozic zpívá čistě, rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase orientuje se v jednoduchém notovém zápise a v základním hudebním názvosloví</p> <p>vnímá mimohudební obsah písní a jejich úlohu ve společnosti zpívá podle zásad hlasové hygieny, dle individuálních dispozic rozšiřuje hlasový rozsah</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI využívá doprovodů na Orffovy rytmické nástroje, tvoří jednoduché rytmické doprovody pohybem vyjadřuje základní taneční rytmy, vystihuje střídání taktu v písni, zrychlování, zpomalování, dynamiku</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI hraje a improvizuje jednoduché rytmy a melodie jako doprovod skladbiček s využitím osminových, čtvrt'ových, půlových hodnot využívá doprovodů na Orffovy rytmické nástroje, tvoří jednoduché rytmické doprovody na půdorysu TSĐT</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI aktivně poslouchá hudbu, kriticky hodnotí hudební dílo</p> <p>charakterizuje rozdíly v hudbě polyfonní a homofonní, správně používá hudební pojmy a názvosloví rozlišuje vybrané hudební formy, chápe rozdíl mezi hudbou světskou a duchovní</p> <p>chápe historické okolnosti vzniku díla, postihuje výrazové prostředky a sémantické prvky v hudebním díle, chápe mimo hudební obsah programní skladby, vlastenectví autora</p>	<p>zpěv písní lidových a umělých s využitím hudebně výrazových prostředků výběr písní různých období, stylů a žánrů v tóninách dur a moll</p> <p>taktování jednoduché písně pomocí taktovacích schémat na dvě, tři, čtyři doby</p> <p>hra doprovodu k vybraným rytmicky, tempově a harmonicky vhodným písním</p> <p>polyfonie (kánon, fuga) J.S. Bach, Umění fugy, Tocc.a fuga d moll, Braniborské koncerty koncert - A.Vivaldi, Čtvero roč.dob, W.A.Mozart, Koncert pro fagot a orchestr B dur sonáta - L. van Beethoven, Patetická, sonátová forma, L. van Beethoven, 5. symfonie symfonie, symfonická báseň, B. Smetana: Má vlast tance - lidový, společenský, stylizovaný (balet), pantomima</p>	<p>ČJ</p>

Poznámky:

ČJ Český jazyk - literatura, lidové písně

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI dle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívá v jednohlase i vícehlase dbá na hlasovou hygienu v období mutace chápe rozdíly mezi hudebními žánry a definuje je, vnímá vliv mimoevropské hudby na vývoj evropské hudební kultury chápe úlohu hudebního žánru ve společnosti a jeho typické výrazové prostředky zaujímá hodnotící postoj ke znějící hudbě</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI pohybem vyjadřuje různé takty a taneční rytmy tanců lidových, společenských i moderních své individuální pohybové dovednosti uplatňuje při hudební percepci i produkci, pohybem reaguje na změny tempové, dynamické a rytmicko-metrické v proudu znějící hudby</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI uplatňuje instrumentální dovednosti při doprovodu zpěvního projevu na individuální úrovni vyjadřuje hudební i nehudební představy pomocí hudebního nástroje i hrou na tělo orientuje se v hudebním prostoru: rytmus, metrum, takt, tempo</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI poznává světové a naše nejstarší hudební památky a zařazuje do historických souvislostí orientuje se v hudebních slozích, vnímá vztah hudby, výtvarného umění, architektury vnímá provázanost české a evropské hudební kultury poznává výrazové prostředky stylových období nabývá povědomí o významu našich skladatelů v kontextu světové hudební kultury orientuje se ve vývojových etapách světové a české nonartificiální hudby a seznamuje se s různými žánry populární hudby formuluje vlastní názor, své pocity a představy, vyjadřuje vlastní názor na dílo analyzuje hudebně výrazové prostředky chápe proměnlivost estetických norem v umění</p>	<p>upevňování již osvojených pěveckých dovedností hlasových, rytmických a intonačních zpěv v lidovém dvojhlasě, zpěv s polyfonním vedením hlasů afroamerická hudba, spirituál, work-song, blues, ragtime, pochodový, klasický jazz, swing, country, rock'n roll, rock, folk, pop a jejich významní světoví představitelé</p> <p>taktování 2/4, 3/4, 4/4 a 3/8 taktu dobové tance: menuet klasické tance: valčík, polka, mazurka vlastní pohybové ztvárnění choreografie u vybraných skladeb a písní</p> <p>hra na rytmické a podle individuálních dispozic i na melodické nástroje u vybraných písní doprovod vhodných písní hrou na tělo rytmus, metrum, takt a tempo (metronom)</p> <p>nejstarší památky světové a české hudby renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus – hudební druhy a formy</p> <p>nejvýznamnější světoví a čeští skladatelé artificiální a nonartificiální hudby 20. století 50. a 60. léta 70. a 80. léta 90. léta, současná populární hudba</p>	<p>D, VV</p>

Poznámky:

D	Dějepis - propojení sociálně ekonomických a historických souvislostí s hudební kulturou určitého období
VV	Výtvarná výchova - vyhledávání a porovnávání vzájemných znaků, vztahů a prvků v hudebních a výtvarných dílech určitých stylů a kulturně-historických období

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *výtvarná výchova* je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se však jako samostatný předmět ve všech ročnících základní školy. Je postaven na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci díla. Tyto činnosti žákům umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, představivost, fantazii, tvořivost atd. Předmět je tvořen třemi oblastmi:

- rozvíjení smyslové citlivosti – rozvíjení smyslů prostřednictvím uměleckých děl
- uplatňování subjektivity – osobní zkušenosti, vnímání a interpretace děl (emoce, nálady atd.)
- ověřování komunikačních účinků – osobní postoj k dílu, jeho utváření, hledání možností pro uplatňování vlastní tvorby i děl ostatních

Vzdělávání v předmětu *výtvarná výchova* směřuje k:

- obohacování vlastního emocionálního života žáků získáváním praktických i teoretických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění atd.
- projevování své vlastní životní zkušenosti a samostatnému vyjádření sebe sama prostřednictvím výtvarného díla
- vnímání skutečnosti nebo událostí různými smysly a jejich ztvárnění
- spoluvytváření vsřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- poznání a pochopení výtvarných děl a vnímání krásy estetických hodnot v přírodě
- formování žáka jako svobodného jedince, jeho tvořivého přístupu ke světu
- chápání výtvarného umění jako součásti umění a kulturního dědictví
- poznání a pochopení uměleckých hodnot národních i jiných kultur a národů, k jejich toleranci

Do vyučovacího předmětu *výtvarná výchova* jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a environmentální výchova. Jsou konkretizována pod tabulkou vzdělávacího obsahu VV jednotlivých ročníků. Učivo výtvarné výchovy je propojeno také s některými vyučovacími předměty.

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících je rozpracována v učebních plánech.

Výuka předmětu probíhá na prvním stupni převážně ve třídách, druhý stupeň k výuce využívá i odbornou učebnu výtvarné výchovy. Ta je vybavena speciálními novými lavicemi se skloupnou vrchní deskou a rozmanitými pomůckami (obrazy, přírodniny, výtvarné ukázky, reprodukce uměleckých děl atd.). V učebně lze pracovat různými výtvarnými technikami. Pokud je vhodné počasí, výuka probíhá i v okolí školy.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci k výtvarnému projevu žáků i k samotnému výtvarnému umění
- umožňujeme žákům pracovat s vhodnými učebními pomůckami a nástroji
- nabízíme žákům metody a techniky, ve kterých se seznámí s liniemi, barvami, tvary, objekty
- vedeme žáky k užívání správné terminologie - kresba, malba, grafika, užité umění atd.

- při práci rozvíjíme tvůrčí fantazii žáků a vedeme je k experimentu

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům takové situace, ve kterých mohou využívat různé způsoby práce a rozhodovat o jejich využití a uplatnění
- vedeme žáky k rozlišování způsobů ztvárnění skutečnosti nebo představy, ke vnímání detailu a k posuzování vhodnosti zvoleného postupu práce
- navozujeme takové situace, ve kterých žák může porovnávat různá díla a samostatně vyjádřit svůj názor

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k pochopení uměleckého procesu, k diskuzi o uměleckém díle a k toleranci odlišných názorů na dílo, k porozumění uměleckým dílům
- usměrňujeme žáky, aby své myšlenky a názory na výtvarné dílo formulovali, výstižně a souvisle
- využíváme komunikativních dovedností k vzájemné spolupráci mezi žáky při společné tvorbě

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině, navzájem se doplňovat a pomáhat si
- zapojujeme žáky do výzdoby třídy a školy, vedeme je k utváření příjemné atmosféry v kolektivu
- povzbuzujeme u žáků pozitivní vnímání jejich vlastní výtvarné tvorby a vnímání vlastního pokroku

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování a ochraně výtvarného umění
- zapojujeme žáky do kulturního dění, nabízíme žákům návštěvy galerií, muzeí, výstav uměleckých děl
- upozorňujeme na význam výtvarného projevu jako možnosti zapojení se do společenského života
- umožňujeme projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům současnosti i výtvarnému dědictví

Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečně používat výtvarné materiály a nástroje, dodržujeme vymezená pravidla během výuky
- vedeme žáky k dodržování hygienických i bezpečnostních pravidel při výtvarné výchově
- umožňujeme žákům, aby znalosti a zkušenosti získané ve výtvarné výchově uplatňovali ve svém budoucím životě jako způsob relaxace nebo v dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VÝTVARNÉ PROSTŘEDKY A MATERIÁLY uvědoměle zachází s některými výtvarnými prostředky a materiály, užívá důležité pojmy týkající se výtvarných technik a materiálů</p> <p>ovládá základní technické dovednosti a organizuje si vlastní výtvarnou práci dodržuje bezpečnost při výtvarných činnostech</p> <p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI řeší přiměřené úkoly v ploše</p> <p>uplatňuje při práci představivost i fantazii</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY využívá základní klasifikaci barev</p> <p>rozeznává různý charakter lineární kresby</p> <p>pochopí vlastnosti modelovací hmoty</p> <p>poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování ilustrátorů dětských knih</p>	<p>kresba (uhel, tužka, dřívko, tuš, suchý a voskový pastel) malba (tempera, akvarel) kombinované techniky (koláž, tiskátka, dotváření, kombinace přírodních materiálů) modelovací hmota, přírodní materiály (kaménky, kůra, tráva, plody), papír, špejle, krabičky, stavebnice, pískoviště základní návyky a postupy při práci s barvami, organizace práce bezpečnost práce při VV</p> <p>vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku: výtvarné vyprávění, popis děje, charakteristika postav, jejich vztahy, barvy základní a podvojně, barevný kontrast a harmonie přírodní útvary - rozlišování tvarů, barvy, struktury (otiskování v barvě, kresba) vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin, tvar a funkce věci - lidských výtvorů, grafický záznam pohybu (kružnice, ovály, elipsy, svislé, vodorovné a šikmé čáry) užitkové předměty z hlediska jejich funkce a materiálu, pokusy o jejich výtvarné vyjádření v ploše i prostoru, rozvoj smyslu pro krásu přírody - vztah k životnímu prostředí</p> <p>hry s barvou - poznávání vlastností barev (barvy husté, řídké, světlé, tmavé) linie, druhy linií a jejich výrazové možnosti (přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení, zhušťování a zředování čar) základní vlastnosti plastických materiálů (pevnost, tažnost, ohebnost), modelování práce s ilustrací, její funkce a výrazové prostředky hračka, loutka, maňásek v životě dítěte</p>	<p>ČJ</p>

řadí různé prvky podle výtvarného rytmu	výtvarný rytmus, rytmická řazení různých přírodních prvků (otisky, vystřihované tvary)	
řeší přiměřené úkoly v prostoru	základní prostorové útvary, vytváření modelů podle skutečnosti, cit pro prostor	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	srovnávání výtvarné úrovně v rámci skupiny (třídy), hodnocení svého výtvarného projevu	
srovnává a hodnotí svoje vizuálně obrazné vyjádření podle svých schopností		

Poznámky:

ČJ Český jazyk - čtení - ilustrátor a ilustrace v dětských knihách

Výtvarné dovednosti a zkušenosti získané v předmětu výtvarná výchova jsou využívány ve všech ostatních předmětech.

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VÝTVARNÉ MATERIÁLY A TECHNIKY ve vlastní výtvarné tvorbě uplatňuje teoretické a praktické poznatky a dovednosti, používá běžné výtvarné pojmy</p> <p>uvědoměle organizuje vlastní výtvarnou práci a dodržuje bezpečnost</p> <p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI volně zpracovává dané téma</p> <p>seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy</p> <p>uplatňuje výrazové vlastnosti linie a experimentuje s různými druhy linie</p> <p>rozvrhuje a plánuje prostor, volně tvoří v prostoru</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY orientuje se v základním rozdělení barev a jejich používání samostatně řeší výtvarný úkol</p> <p>používá písmo jako dekorativní prvek</p> <p>řeší úkoly dekorativního charakteru</p>	<p>kresba (pero, dřívko, tužka, uhel) malba (tempera, akvarel) kombinované techniky, koláž, textilní techniky, modelování, prostorové vytváření (dřevo, kamínky, plasty, textil, vlna) papír (přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání)</p> <p>základní návyky a postupy při práci s ostatními výtvarnými materiály bezpečnost a organizace práce</p> <p>volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti kontrast přírodních forem a pozadí, základní kompoziční principy proporce lidské postavy a hlavy, představa a skutečnost (hlavy pohádkových bytostí, tvarová a barevná nadsázka)</p> <p>lineární a barevné vyjádření přírodních objektů s pohledem do jejich nitra výtvarné vyjádření věcí, základní tvarové znaky, rozvržení plochy, barevné vztahy objektu a prostředí, malba vycházející ze skutečnosti i představ rozvíjení prostorového vidění a citění</p> <p>elementární poučení o teorii barev</p> <p>prvky a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici, symetrické a asymetrické řešení</p> <p>seznámení s funkcí písma, písma jako dekorativní prvek, písmo psané a kreslené výtvarné principy a možnosti některých materiálů, dekorativní tvorba citlivý vztah k materiálu a k jeho zpracování</p>	<p>OSV</p> <p>ČJ</p>

<p>modeluje jednoduché prostorové objekty</p> <p>poznává různé způsoby uměleckého vyjádření</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ dle svých schopností porovnává a hodnotí své vizuálně obrazné vyjádření a inspiruje se u ostatních ve skupině (třídě)</p>	<p>vytváření jednoduchých prostorových objektů</p> <p>malba, kresba (portrét, krajina, zátiší)</p> <p>kultura bydlení</p> <p>lidová tvorba</p> <p>oděvní kultura</p> <p>návštěvy galerie, výstav</p> <p>rovnávání výtvarné úrovně v rámci skupiny (třídy), inspirace, hodnocení svého vizuálně obrazného vyjádření</p>	
---	--	--

Poznámky:

OSV Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
ČJ Český jazyk - psaní psacích a tiskacích písmen

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI poznává různé způsoby vyjádření skutečnosti rozvíjí představivost</p> <p>učí se využít přiměřený počet obrazových prvků v dějovém celku vnímá a analyzuje biologickou stavbu a strukturu přírodnin uplatňuje různé druhy linie a orientuje se v barevných vztazích</p> <p>řeší úkoly v plošných i prostorových pracích, chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, při práci uplatňuje představivost a fantazii vnímá a analyzuje stavbu lidské hlavy, seznamuje se s proporcemi hlavy, pokouší se vyjádřit mimiku, výraz tváře</p> <p>výtvarně vnímá a analyzuje předměty, tvary a objemy, zachycuje světlostní a barevné kvality, řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše (symetrická a asymetrická řešení)</p> <p>osobitě řeší plochy, rytmizuje geometrické prvky, využívá barevné i tvarové kontrasty experimentuje s různými druhy linií orientuje se v barevné kompozici, v řazení prvků</p> <p>dokáže pracovat s různými materiály - papír, textil, kov učí se poznávat stavbu těla některých živočichů</p> <p>řeší dekorativně plochu, rozvíjí vkus a estetické citění</p>	<p>expresivní volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti</p> <p>výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí, základní kompoziční principy, využití barevné škály, využití základních kompozičních zákonitostí, vyjádření prostorových vztahů výtvarné vyjádření pohádkových bytostí</p> <p>zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy, konfrontace představy se skutečností, rozvoj citlivé výtvarné linie</p> <p>výtvarné vyjádření věcí, pozorování a vyjádření základních tvarových znaků, prostorových principů při zobrazování umělých forem a barevné kompozice hry s linií - druhy, hledání správného tvaru (zátiší)</p> <p>hry s barvou - poučení o barvách, výtvarné využití náhodností i představ práce s materiálem - prostorové vyjádření rozvoj smyslu pro rytmus - řazení přírodních prvků, zajímavé kompozice prvků</p>	<p>OSV/1</p> <p>PŘ/1</p>
<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY komponuje dekorativní plochy učí se experimentovat v prostorových vztazích (papír, krabičky, plata, barevné papíry)</p> <p>vybírám zajímavé kombinace barev, rozvíjí fantazii a představy, uplatňuje osobitý smysl pro kompozici svého barevného vyjádření</p>	<p>barevnost objektů a prostředí vytváření jednoduchých prostorových vazeb – hry, experimentování smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, práce s tiskovinou, kombinace ve vlastní tvorbě</p>	<p>OSV/2</p>

<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ uvědomuje si špatný vliv návykových látek na lidský organismus, vyjadřuje osobitý nesouhlas s užíváním drog rozděluje prostor na základě výtvarných principů rozvíjí vkus a estetický vztah k životnímu prostředí</p> <p>využívá netradičních technik a materiálů rozeznává základní tvary písma, učí se řadit písmo ve slovech a v řádcích, učí se disciplinovanosti při práci, hodnotí písmo po stránce estetické (plní funkci komunikativní)</p>	<p>výtvarné vyjádření nesouhlasu s užíváním návykových látek - plakát řešení barevných vztahů objektu a prostředí, kresba, malba vycházející ze skutečnosti i z představ - plakát</p> <p>seznámení se s písmem- funkcí sdělnou, výtvarnou, řazení písma, jednoduché nápisy spojené s ilustrací</p>	<p>PŘ/2</p>
--	---	-------------

Poznámky:

- OSV/1 Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání – vnímání barevné škály, tvarů objektů
- OSV/2 Osobnostní rozvoj - kreativita - využívání výtvarného zpracování vlastních nápadů, fantazijní vyjádření - schopnost vidět věci jinak
- PŘ/1 Přírodopis - části lidské postavy
- PŘ/2 Přírodopis - návykové látky, drogy - nebezpečí užívání

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI rozvíjí smyslovou představivost, nalézá nové způsoby výtvarného vyjádření, využívá zajímavé kombinace barev v plošné kompozici využívá teoretické i praktické dovednosti při práci s různými materiály - tužkou, uhlím, rudkou, křídou, akvarelem a temperami</p> <p>získává zkušenosti při práci s různými materiály, experimentuje, využívá prostorovou představivost</p> <p>uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu</p> <p>seznamuje se více s proporcemi lidského těla a hlavy</p> <p>poznává různé způsoby uměleckého vyjádření profesionální orientace poznává netradiční materiály osvojuje si vztah materiálu a výtvarné formy seznamuje se s výrazovými možnostmi materiálu a jeho zpracováním poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v kresbě, malbě chápe vztahy - hmota, tvar, struktura světla, barvy učí se na základě smyslového vnímání sluchových vjemů zachytit své představy a fantazie, využívá škálu barev</p> <p>pozoruje, vnímá a zachycuje vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů</p> <p>učí se graficky znázorňovat předměty</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY rozvíjí fantazii a obrazotvornost, využívá kombinace obou</p>	<p>děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek, prožitek vyjádřený barvou výtvarné vyjádření zajímavých přírodních i umělých tvarů, jejich charakteristických rysů ve studijních i fantazijně dotvořených pracích práce s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností, využívání výrazových možností materiálů, jejich struktury, barvy, vztah funkce a formy prostorového objektu grafické vyjádření skupiny složitějších předmětů, věcí, zákoutí zachycení lidských postav v pohybu, v pracovním prostředí, při sportu plošné dekorativní kompozice, hra s linií v různých materiálech, reliéfní tvorba</p> <p>experimentování, měkký a tvrdý tvar, zobrazení předmětů - věcné a užitkové souvislosti - zátiší</p> <p>výtvarné ztvárnění osobního zážitku z hudební skladby - vizuálně obrazná vyjádření, vnímání všemi smysly rozvíjení prostorového vidění, cítění, pozorování prostorových jevů a vztahů rovnoběžné zobrazování perspektivních jevů v uměleckých dílech, ověřování vlastních činností</p> <p>zobrazování krajiny - výtvarný projev dotvořený představivostí a fantazií (ekologie)</p>	<p>OSV</p> <p>ČSP</p> <p>HV</p> <p>EV, PŘ</p>
<p>řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše</p>	<p>zachycení vlastních dojmů,</p>	

<p>experimentuje s barvami, využívá různých výtvarných technik (akvarel, pastel, tempery, koláž)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>citlivě vnímá okolní skutečnost, využívá co nejširší škálu vjemů pro osobité vyjádření ve vlastním výtvarném projevu</p> <p>seznamuje se s druhy písma, s jeho využitím v praktické činnosti, získává zkušenosti s řazením písma</p> <p>vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává na konkrétních příkladech, dokáže vysvětlit své postoje k nim, nalézá vhodné formy využití, vytváří si estetický vztah k životnímu prostředí</p> <p>poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, ilustrátorů a seznamuje se s kulturním bohatstvím našich i světových umělců, s regionálními památkami i s krásou v přírodě</p>	<p>citových zážitků a představ, radostných či smutných událostí s důrazem na emocionální funkce barvy</p> <p>psychologické působení v tvarové a barevné nadsázce</p> <p>vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí a ročnímu období (jaro, léto, podzim, zima) a se vztahem k svátkům (Vánoce, Velikonoce) využití typické redukované barevné škály</p> <p>zákonitosti výběru a užití písma, sdělovací, výrazová a estetická funkce, kompozice písma, experimenty - aplikace písma v užití grafice, spojení písma a motivu, reliéfní výzdoba interiérů, exteriérů budov, divadel, metra, nádraží, letištních hal</p> <p>návštěvy výstav, galerií, památek, vycházky do přírody</p>	<p>MkV</p>
--	--	------------

Poznámky:

- OSV Osobnostní rozvoj - kreativita - výtvarné zpracování vlastních nápadů, dotažení realizace do konce
- EV Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí - vnímání okolí školy, estetičnosti krajiny a jejího vlivu na člověka
- MkV Multikulturní výchova - kulturní diference
- HV Hudební výchova - poslech hudebních ukázek různých žánrů a jejich výtvarné vyjádření
- ČSP Člověk a svět práce - vlastnosti materiálů
- PŘ Přírodopis - ekologie

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI citlivě vnímá okolní skutečnost - tvary, linie, objem, světlostní a barevné kvality a učí se je osobitě zachytit ve svém obrazném vyjádření</p> <p>experimentuje s linií, učí se orientovat v prostorových a barevných vztazích, poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti, v malbě využívá různých technik</p> <p>zvládá proporce lidského těla i hlavy, využívá zajímavé výtvarné techniky a materiály</p> <p>pozoruje, vnímá tvary předmětů, dějů, skutečností a pokouší se hledat vlastní osobitě ztvárnění uplatňuje svoje zkušenosti, poznatky a vztahy mezi nimi</p> <p>seznamuje se s netradičními technikami práce</p>	<p>výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů, jejich rysů (schránky mořských živočichů, krystaly)</p> <p>zobrazení linií objemů, světlostní a barevné kvality prvků v ploše, výběr a kombinace barev (zátiší, ovoce, rostliny, květiny, stromy, cirkus, podzim, pouť)</p> <p>vyjádření dějových a prostorových vztahů, základních proporcí a pohybu lidské postavy, obličejů (náčrty, skici, studie, grafické techniky)</p> <p>zobrazování krajiny, uplatnění výtvarného výrazu linie uplatnění kontrastu a vztahu tvarů a ploch, odstínů v plošné kompozici</p> <p>perspektiva - městská zástavba netradiční výtvarné techniky, práce s netradičním materiálem</p>	PŘ
<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY učí se rozeznávat písmo, řadit a sestavovat zajímavé barevné a tvarové kompozice</p>	<p>písmo jako dekorativní prvek - střihání, řazení písma, práce s tiskovinou, hra s písmem, experiment, vytváření kompozic (koláže)</p>	OSV
<p>využívá lidových motivů i vlastní fantazie a představ, učí se zajímavým technikám práce, experimentuje s různými materiály (vosk, vlna, textil, papír, barvy, krajka, těstoviny, korálky, koření, suché květiny)</p> <p>tvořivě a prakticky využívá základní poznatky o výtvarných výrazových prostředcích, uplatňuje představivost a fantazii</p>	<p>plošné dekorativní kompozice, zjednodušení tvarů zdobení velikonočních vajíček - lidové motivy, tradice, vytváření vlastních vzorů, velikonoční a vánoční výzdoba, (přání, šablony - tvar, funkce, dekor)</p> <p>osobitě vyjádření citového zážitku z děje, vlastní vztah k němu</p>	VO
<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ seznamuje se s ilustrátory knih pro děti i dospělé, učí se vnímat umělecké dílo</p> <p>uplatňuje vlastní mimo vizuální podněty při vlastní tvorbě vytváří si vlastní názor na výtvarné umění a kulturu</p>	<p>výtvarné ztvárnění zážitku z uměleckého díla (báseň, příběh, kniha, film)</p> <p>návštěvy galerií, výstav, památek a zajímavostí</p>	ČJ

prohlubuje si vztah k výtvarnému umění, chápe důležitou úlohu umění v životě člověka	besedy, vycházky do přírody	
--	-----------------------------	--

Poznámky:

OSV	Osobností a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
VO	Výchova k občanství - zvyky a tradice, svátky
PŘ	Přírodopis - flóra a fauna, části lidského těla
ČJ	Český jazyk - zážitek z literárního díla

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, v kresbě využívá základních technik v malbě, v kresbě, u portrétů zachycuje správné proporce, výraz tváře, náladu a podobu</p> <p>projevuje smysl pro cit a pro prostorové formy a pro jejich výtvarné kvality, pro různé způsoby zobrazování prostorových jevů a vztahů- hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy, modelace</p> <p>smyslově vnímá umělecká díla, výtvarně ztvárňuje prožitky, využívá linie a barvy vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření využívá představivosti, fantazie i znalostí z historie k vlastnímu výtvarnému ztvárnění</p> <p>pozoruje a učí se přesně zachytit uspořádání prvků v ploše využívá různých technik a osvojuje si práci s nimi, poznává způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, v kresbě i v grafice pokouší se napodobit tvar i barvy pozoruje a osobitým způsobem ztvárňuje linie a objem zobrazovaného předmětu</p> <p>rozvíjí prostorové vidění, cítění a vyjadřuje je na základě pozorování prostorových předmětů, jevů, vztahů opakuje si základy perspektivního zobrazování</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY pracuje s materiálem - stříhá, lepí, formuje, konstruuje, otáčí, skládá, sestavuje využívá fantazii a prostorovou představivost seznamuje se s historickými i současnými módními styly, učí se vhodně vybírat a kombinovat barvy, vzory a motivy</p>	<p>zobrazování zajímavých přírodních tvarů, charakteristických rysů ve studijních pracích - zátiší (ovoce, nerosty, krystaly)portrét - proporce lidské hlavy vztah funkce a formy objektu, jeho prostorových výrazů na základě experimentace při jejich vytváření a při poznávání výtvarně technických principů zobrazování zážitků z uměleckého díla, vizuálně obrazné vyjádření - ilustrace k textu, komiksoví hrdinové, historické postavy, erby, monogramy, domovní znamení (piktogramy), ideogramy, symboly využití poznávání přírodních a uměleckých forem k rozvíjení představivosti, jejich volný výtvarný přepis</p> <p>studie částí lidského těla - ruka, noha, oko, proporce, tvary, linie, světlo a stín zobrazování předmětů velkých forem, rozvíjení citu pro prostor</p> <p>perspektivní zobrazování (městská zástavba, ulice, školní budova)prostorová představivost- využití linie, tvarů, objemů, textury, vztahů a uspořádání prvků v ploše</p> <p>koláže, skládanky, 3D objekty</p> <p>dekorativní plošné kompozice - vazba na tvar, zjednodušení, stylizace, využití barevné škály, zajímavá kompozice (návrh na oděvní a bytové doplňky)</p>	<p>D</p> <p>PŘ</p> <p>OSV</p>

<p>zpřesňuje proporce lidských postav i hlavy konfrontací představy se skutečností (předlohy, ukázka)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ uplatňuje své poznatky praktické i teoretické různými technikami - akvarelem, temperami, suchým a voskovým pastelem</p> <p>experimentuje v prostorových i barevných vztazích - typizace určitých zemí výběrem barev a barevných kombinací rozdívá vztah k životnímu prostředí, ekologické myšlení, využívá zajímavých technik ztvárnění</p> <p>orientuje se v oblasti výtvarného umění, kultury, pozná několik děl z českého i světového výtvarného umění minulosti i současnosti používá při tvorbě výtvarné metody uplatňované v digitálních médiích</p>	<p>zobrazování postav, pohyb těla a jeho umístění v prostoru</p> <p>dojmy, prožitky vyjádřené barvou v ploše - kompozice, důraz na citový zážitek, emocionální funkce barvy, barevná a tvarová nadsázka, akční malba a kresba život lidí v různých zemích - srovnání oblečení, zvyků, krajiny, kultury vliv životního prostředí na zdraví člověka a potřeba ochrany životního prostředí - tvorba v plenéru - Land art návštěvy galerií, výstav, muzeí, besedy, umělecké směry a proudy 20. století současné užité umění - počítačová grafika, design, fotografie, animace</p>	<p>OSV</p> <p>IKT</p>
---	---	-----------------------

Poznámky:

- OSV Osobnostní rozvoj - kreativita - dosažení originálního pohledu, citlivost, snaha vidět věci jinak, realizace vlastních nápadů
- PŘ Přírodopis - podrobné znalosti lidského těla
- IKT Informatika - malování ve Wordu, digitální fotografie a její jednoduché úpravy
- D Dějepis - vztah k historii

5.8 ČLOVĚKA ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví seznamuje žáky se základními poznatky, činnostmi a způsoby chování ovlivňujícími zdraví. Směřuje k chápání hodnoty zdraví a smyslu zdravotní prevence, k ochraně zdraví a budování odpovědnosti za zdraví vlastní i jiných. Při realizaci této vzdělávací oblasti je kladen důraz na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových i běžných situacích v životě žáků. Tím je vytvářen aktivní přístup žáků k rozvoji a ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech *výchova ke zdraví* a *tělesná výchova*, do níž jsou zahrnuty také prvky zdravotní tělesné výchovy. Vzdělávací obsah celé oblasti prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí i do každodenního života žáků ve škole i mimo ni.

5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *výchova ke zdraví* vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Navazuje na předmět *člověk a jeho svět*, který vyučujeme v 1. – 5. ročníku a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor *výchova ke zdraví* obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Žáci si dále rozvíjí vědomosti, dovednosti a návyky v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu. Předmět se vyučuje jako samostatný v 6., 7. a 8. ročníku po jedné hodině týdně, minimální časová dotace byla posílena o 1 hodinu v 8. ročníku. Jeho vzdělávací obsah tvoří části:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití
- změny v životě člověka a jejich reflexe
- zdravý způsob života a péče o zdraví
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- hodnota a podpora zdraví
- osobnostní a sociální rozvoj
- dopravní výchova
- etická výchova
- sexuální výchova

Vzdělávání v předmětu *výchova ke zdraví* směřuje k:

- získávání základních informací a orientaci v sociálních (mezilidských) vztazích
- postupnému získávání odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných, podpoře preventivní ochrany zdraví
- poznávání zdraví jako důležité životní hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- základní orientaci v otázkách sexuality, vnímání a porozumění pojmu „odpovědné sexuální chování“
- rozpoznání základních rizik ohrožujících zdraví v běžných i mimořádných situacích a k jejich prevenci
- orientaci v základních typech návykových látek, jejich nebezpečí pro život a v nabídce specializované pomoci
- chápání vztahu a vzájemného ovlivňování mezi člověkem a jeho životním prostředím

- prohlubování a upevňování znalostí a dovedností v oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni
- položení základů pro utváření vztahů mezi účastníky silničního provozu, orientaci v nich, pěstování správných reakcí, které vedou k bezpečnosti vlastní i okolí
- rozvíjet základy první předlékařské pomoci
- připravit žáky k získání řidičského oprávnění pro malé motocykly a další skupiny
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech
- a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Vyučovací předmět *výchova ke zdraví* je úzce spjat především s průřezovým tématem osobnostní a sociální výchova, jehož náplní je také věnována velká pozornost. Jednotlivé části osobnostní a sociální výchovy jsou zde probírány podrobně. Dále je zařazeno průřezové téma výchova demokratického občana, multikulturní výchova a mediální výchova. S předmětem souvisí také některá témata z přírodopisu, chemie, zeměpisu, tělesné výchovy a výchovy k občanství. Dále jsou zařazena témata z etické, sexuální a dopravní výchovy.

Výuka probíhá v učebnách školy s potřebnými pomůckami vhodnými k výuce. Učivo je osvojováno po jednotlivých oblastech, navzájem na sebe navazuje a prolíná se.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- utváříme žákům celkový pohled na společenské, ale i přírodní jevy s možností vyhledávat, třdit a orientovat se v získaných informacích z různých oblastí
- učíme žáky plánovat si a řídit vlastní učení
- motivujeme žáky k využívání jejich zkušeností a k prezentaci vlastních názorů

Kompetence k řešení problémů

- u modelových situací mezilidských vztahů učíme žáky navrhnout způsoby řešení a odhadnout svoje chování
- učíme žáky bezpečnému chování při styku s neznámými lidmi, v rizikovém prostředí, v konfliktních a krizových situacích

Kompetence komunikativní

- předkládáme žákům způsoby komunikace v rodině nebo jiné komunitě, podněcujeme je k osvojení kultivovaného projevu
- vybízíme ke komunikaci a projevení názorů
- učíme žáky asertivně v konfliktních situacích, učíme je slušně odmítnout vnucované
- konfrontujeme chování žákův modelových situacích

Kompetence sociální a personální

- poukazujeme na nutnost požádat v některých situacích o pomoc, vedeme žáky k pomoci ostatním
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, tím ho ukotvujeme jako přirozený projev žákova chování
- upozorňujeme na bezpečné a odpovědné chování společenské i sexuální
- učíme žáky vhodnému chování k opačnému pohlaví a přiměřeným reakcím na změny v období dospívání
- podporujeme spolupráci při plnění zadaných tematických úkolů

Kompetence občanské

- klademe důraz na dodržování společenských pravidel, na respektování názorů ostatních
- propojujeme základní ekologické poznatky do souvislostí, poukazujeme na potřebu kvality životního prostředí a nutnost jeho ochrany

- učíme žáky rozhodovat se v zájmu ochrany svého zdraví i zdraví ostatních a přijímat za něj zodpovědnost
- předkládáme kontakty na odbornou pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pracovní hygieny
- procvičujeme s žáky základy první pomoci
- vedeme žáky k efektivnosti práce a přiměřené rychlosti při rozhodování v dané situaci
- poukazujeme na bezpečnost v dopravě
- dodržujeme ochranu zdraví při různých praktických činnostech

Při realizaci této vzdělávací oblasti klademe důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ vysvětlí základní lidské potřeby, souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím</p> <p>hodnotí a ovládá prevenci pro podporu zdraví,</p> <p>pojmenuje vlivy na zdraví, projevuje zodpovědnost za vlastní zdraví a zdraví ostatních, vyjádří názor k problematice zdraví a diskutuje o něm</p> <p>uvede jednotlivé programy pro podporu zdraví,</p> <p>orientuje se v problematice znečištění prostředí a jeho vlivu na úroveň zdraví, posoudí různé vzorce chování z hlediska zdraví svého i druhých</p> <p>osvojuje preventivní způsoby chování, jednání, souvislosti s běžnými a civilizačními chorobami</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ utváří si pozitivní vztah k sobě i k ostatním, kriticky hodnotí vztahy</p> <p>hodnotí a zvládá problémové situace, stanoví si dosažitelné osobní cíle a kroky k jejich dosažení</p> <p>ovládá techniky pro meditaci a uvolnění napětí</p> <p>vyjadřuje logicky, věcně a srozumitelně své názory, naslouchá názorům ostatních, věcně oponuje, reaguje asertivně</p>	<p>základní potřeby člověka, složky zdraví a jednotlivé vztahy, celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci</p> <p>prevence zdraví, vliv prostředí na zdraví</p> <p>individuální odpovědnost za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví podpora zdraví a její formy</p> <p>ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>vliv prostředí na zdraví</p> <p>programy podpory zdraví, civilizační choroby, zdravotní rizika, prevence a lékařská péče</p> <p>sebezpoznání a sebepojetí vztah k sobě samému a ostatním; klima třídy</p> <p>utváření vědomí vlastní identity</p> <p>seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p> <p>cvičení sebeovládání, stanovování osobních cílů; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>psychohygienu</p> <p>techniky zvládání stresu a uvolnění</p> <p>meditace</p> <p>mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, dopad vlastního jednání a chování</p> <p>cvičení dialogu, aktivního naslouchání, empatie, respektování sebe sama i druhých, asertivita</p>	<p>OSV/1</p> <p>Př, Z</p> <p>EtV</p> <p>EtV OSV/2</p> <p>OSV/3</p> <p>OSV/5</p> <p>OSV/4 EtV</p> <p>OSV/6</p>

<p>MORÁLNÍ ROZVOJ řeší problémy s logickou rozvahou, vyjadřuje a zaujímá postoje k problémům, rozhoduje se a správnost řešení ověřuje</p>	<p>zaujímání postojů, rozhodování se, řešení problémových situací</p>	<p>OSV/7</p>
<p>DOPRAVNÍ VÝCHOVA ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cestujícího a chodce v silničním provozu a řídí se jimi</p> <p>uvědomuje si vztahy mezi účastníky silničního provozu, respektuje je chápe nutnost dodržovat pravidla a dopravní bezpečnost i ve svém volném čase</p> <p>chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách v modelových situacích i při akcích školy, dodržuje povinnosti spolujezdce v autě, poutání</p> <p>rozlišuje další dopravní značky a vnímá jejich význam</p> <p>posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu</p> <p>vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce, dbá na dodržování bezpečnosti ve známém i méně známém prostředí</p>	<p>pravidla bezpečného a ohleduplného chování v dopravním prostředku, na chodníku</p> <p>vztahy mezi účastníky silničního provozu</p> <p>volnočasové aktivity související se silničním provozem, vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit obecně, v místě bydliště a pobytovém místě</p> <p>pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy</p> <p>odpovídající značky pro jednotlivá témata</p> <p>odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu</p> <p>pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti)</p>	<p>DV</p>

Poznámky:

OSV/1	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj - hodnoty a postoje
OSV/2	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
OSV/3	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace
OSV/4	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - kooperace, kompetice
OSV/5	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - psychohygienu
OSV/6	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj - řešení problémů a komunikace
OSV/7	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - mezilidské vztahy
Př	Přírodopis - životní prostředí a znečištění
Z	Zeměpis - životní prostředí a znečištění
EtV	Etická výchova
DV	Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE vysvětlí pojem stres, příčiny stresu, vliv stresu na zdraví, ovládá relaxační a regenerační techniky při únavě a stresu a pro předcházení stresu, svěří se s problémem vyvolávajícím stres nebo s jiným zdravotním problémem</p> <p>vymezí autodestruktivní závislosti a vysvětlí jejich rizika a důsledky, zvládá těžké životní situace</p> <p>vysvětlí projevy šikany a násilí a sexuálního zneužívání, odborné pomoci, hodnotí kriticky chování ostatních vůči jemu samému</p> <p>rozumí pojmu sekta a jejím vlivům na členy</p> <p>uvědomuje si nebezpečí manipulace v komunikaci, v médiích, v reklamě</p>	<p>stres a jeho vztah ke zdraví, jeho příčiny a projevy</p> <p>relaxační, regenerační a kompenzační techniky překonávání únavy a stresu posilování psychické odolnosti psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, dopink ve sportu), autodestruktivní závislosti skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita šikana, týrání, sexuální zneužívání kriminalita mládeže, brutalita v médiích, odborná centra pomoci aplikovaná etická výchova - obrana proti sektám, působení sekt, informace o různých světových názorech, tolerance bezpečné chování a komunikace přivolání pomoci v případě osobního ohrožení, rozpoznávání krizových a nebezpečných situací a prostředí, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení vyhodnocování informací, manipulace, reklama, vliv reklamy</p>	<p>OSV</p> <p>Př</p> <p>SV</p> <p>EtV</p> <p>MV</p>

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ právník k utváření dobrých mezilidských vztahů respektuje a vysvětlí obecná pravidla soužití (vrstevníci, partneři), hodnotí mezilidské vztahy, vhodně se chová k opačnému pohlaví</p> <p>vysvětlí role jednotlivých členů v komunitě, hodnotí různé vlivy na vztahy mezi členy, na kvalitu života a na zdraví vlivy na vztahy mezi členy, na kvalitu života a zdraví</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE vysvětlí a uvědomuje si změny tělesné, duševní i sociální v různých částech lidského života vyvozuje odpovědnost za své chování a zdraví, respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli mladých lidí, přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování chápe význam sexuální zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování, vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku, orientuje se v boji proti pohlavním chorobám a promiskuitě chápe sexualitu jako součást formování osobnosti</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ uplatňuje zásady zdravé výživy a pitného režimu, vysvětlí jejich vliv na zdraví, orientuje se v poruchách příjmu potravy a odborné pomoci rozumí, jak ovlivňují vnější a vnitřní vlivy prostředí zdraví (kvalita ovzduší, vody, hluk, osvětlení, teplota) rozumí údajům na potravinách (trvanlivost, složení) projevuje zodpovědnost za zdravý styl života vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím, osobní zdatností a chorobami, uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <p>plánuje si denní aktivity (pracovní i odpočinkové) podle zásad zdravého životního stylu a podle prospěšnosti pro zdraví, vysvětlí jednotlivé fáze spánku a jeho význam, chápe význam pohybu pro zdraví</p>	<p>vztahy mezi vrstevníky přátelství, partnerské vztahy (manželství, rodičovství)</p> <p>vztahy v komunitách</p> <p>rodina, škola, vrstevníci, spolky</p> <p>dětství - vývoj jedince</p> <p>puberta - vývoj jedince dospívání - vývoj jedince</p> <p>sexuální dospívání - sexuální orientace, poruchy pohlavní identity</p> <p>plánované rodičovství, antikoncepce nemoci přenosné pohlavním stykem, jejich prevence</p> <p>zásady zdravé výživy, pitný režim poruchy příjmu potravy</p> <p>vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví člověka</p> <p>tělesná a duševní hygiena zásady osobní, intimní a duševní hygieny, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim, prevence tělesného a duševního zatížení</p>	<p>MkV, VO, SV</p> <p>VDO</p> <p>Př/1</p> <p>SV</p> <p>SV, OSV, EV, Př/2</p> <p>Př/3/4 EtV</p> <p>TV</p> <p>EtV</p>

<p>vysvětlí bezpečné způsoby chování v situacích, kde hrozí úraz nebo možnost přenosu nebezpečné choroby, uvede základní cesty přenosu nákaz a jejich prevenci, ví, jak se chránit před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy, vysvětlí termíny preventivní a léčebná péče, odpovědně se chová v situacích úrazu a ohrožujících život, ovládá základní první pomoc, projevuje pochopení pro handicap ostatních</p> <p>DOPRAVNÍ VÝCHOVA</p> <p>ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cestujícího, chodce a cyklisty v silničním provozu, aktivně je uplatňuje a zapojuje se do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě</p> <p>charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti</p> <p>vymezi propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi</p>	<p>ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p> <p>role cestujícího a chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu), přestupky chodců a ukázka legislativy</p> <p>role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu)</p> <p>přestupky cyklistů a ukázka legislativy, důsledky porušování předpisů</p> <p>odpovídající značky pro jednotlivá témata</p>	<p style="text-align: center;">DV</p>
---	--	---------------------------------------

Poznámky:

OSV	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - poznávání lidí
VDO	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola
MkV	Multikulturní výchova - lidské vztahy
Př/1	Přírodopis - prenatální a postnatální vývoj
Př/2	Přírodopis - pohlavní soustava
Př/3	Přírodopis - trávicí soustava
Př/4	Přírodopis - spánek
Tv	Tělesná výchova - pohybové aktivity
VO	Výchova k občanství - rodina, manželství
EtV	Etická výchova
SV	Sexuální výchova
DV	Dopravní výchova

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *tělesná výchova* se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. Jeho vzdělávací obsah je členěn do tří částí:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Vzdělávací obsah jednotlivých složek na sebe ve výuce navazuje a vzájemně se prolíná. Učivo je osvojováno cyklicky.

Vzdělávání v předmětu *tělesná výchova* směřuje k:

- poznávání vlastních pohybových možností a zájmů
- rozvíjení pohybového nadání podle vlastních individuálních předpokladů
- vnímání zdraví jako důležité životní hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu, tím i na celkové zdraví
- vnímání radostných prožitků z pohybu a dobře zvládnutých dovedností, z komunikace při pohybu
- získávání základní orientace v situacích ohrožujících tělesné a duševní zdraví a k využívání preventivních postupů
- podporování zdravých mezilidských vztahů, rozvoji základních etických a morálních postojů a volního úsilí
- postupnému uvědomování si významu zdatnosti, fyzického vzhledu i duševní pohody pro další život
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů při jejich řešení

V předmětu je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Do vyučovacího předmětu *tělesná výchova* je začleněno průřezové téma: osobnostní a sociální výchova. Je konkretizováno pod tabulkou vzdělávacího obsahu tělesné výchovy jednotlivých ročníků.

Vyučovací předmět je vyučován po 2 hodinách týdně ve všech ročnících. V 1. až 5. ročníku ZŠ je vždy v jedné paralelní třídě rozšířena výuka TV o 1 hodinu týdně, tj. na 3 hodiny týdně. Tyto hodiny mohou být vyučovány také v blocích. Pro děti se zdravotním oslabením zařazujeme individuálně do výuky speciální vyrovnávací, kompenzační, relaxační a jiná cvičení podle druhu zdravotního oslabení. V případě většího zájmu žáků umožňujeme navštěvovat zdravotní tělesnou výchovu.

Výuka předmětu probíhá ve dvou odlišně vybavených tělocvičnách základní školy, na přilehlém školním hřišti a ve volné přírodě. Od 6. ročníku se tělesná výchova vyučuje odděleně (dívký, chlapecký).

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- dbáme u žáků na poznávání smyslu, významu a cílů pohybových aktivit
- učíme žáky základní tělocvičné názvosloví a jejich postupné aktivní využívání

- vedeme žáky k rozvoji pohybového nadání podle vlastních individuálních předpokladů a umožníme jim tak vnímat vlastní pokrok
- motivujeme a vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do tělovýchovných činností a k řízení některých jejich částí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky přiměřeně reagovat na problémy vzniklé v souvislosti s osvojováním pohybových aktivit a hledat vhodná řešení
- dbáme na propojení nově získaných pohybových dovedností s dosavadními zkušenostmi
- postupně učíme žáky evidovat a vyhodnocovat sportovní výkony a pracovat se sportovními informacemi podle věkových dispozic žáků

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům vydávat některé povely a pokyny, řídit jednoduché činnosti
- dbáme na odpovídající vzájemnou komunikaci a slušné chování při hrách, soutěžích a dalších pohybových aktivitách
- vedeme žáky k vnímání, chápání a užívání prvků neverbální komunikace při sportovních činnostech

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pohybové aktivity ve skupinách a zaujímání různých rolí ve sportovních družstvech
- ukazujeme dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu, zdůrazňujeme důležitost úkolů, které v týmu plní
- učíme je spoluodpovědnosti za výsledky celého družstva
- postupně rozvíjíme schopnost žáků vzájemně si pomáhat poskytováním účinné a správné záchrany a dopomoci při cvičeních podle věkových dispozic žáků

Kompetence občanské

- v průběhu cvičení a her vedeme žáky k respektování pokynů a daných pravidel
- vedeme žáky k jednání v duchu fair play
- posilujeme sebevědomí méně pohybově nadaných žáků vhodně volenými učebními postupy a pomocí při zvládnutí jednotlivých cviků
- respektováním individuálních předpokladů a rozdílů učíme žáky toleranci
- umožňujeme a podporujeme zapojování žáků do sportovních aktivit ve škole i mimo ni
- dbáme, aby se žáci při pobytu v přírodě chovali jako zodpovědní turisté
- vedeme žáky k tomu, aby zařazovali pohybové aktivity do svého života jako součást péče o svoje zdraví

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat zásady bezpečnosti při cvičebních činnostech i v nestandardním prostředí tak, aby neohrozili zdraví svoje ani ostatních zúčastněných
- podílením se na přípravě pomůcek a náradí utváříme u žáků pozitivní pracovní návyky
- usilujeme o to, aby si žáci osvojili zásady poskytování první pomoci při sportu

Při pohybovém vzdělávání uplatňujeme diferenciaci činností a hodnocení výkonů žáků. Pohybově nadaní žáci se zúčastňují v průběhu školního roku sportovních soutěží a reprezentují školu. Podle zájmu mají možnost navštěvovat školní sportovní a pohybové aktivity.

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ osvojuje si základní pravidla chování při TV a při jednotlivých pohybových činnostech</p> <p>samostatně se převléká do vhodného cvičebního úboru a umyje se</p> <p>za pomoci učitele vhodným množstvím pohybu a jeho rozložením během dne odstraňuje únavu</p> <p>osvojuje si správné sezení, držení těla, dýchání prakticky se přesvědčuje o různých účincích různých cvičení</p> <p>s pomocí učitele se připraví před zahájením pohybové činnosti a po zátěži uklidní</p> <p>rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p>	<p>organizace, poučení o bezpečnosti při TV a před zahájením a osvojováním jednotlivých pohybových činností</p> <p>hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, pravidelné mytí po pohybových aktivitách</p> <p>význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, odstraňování únavy během dne</p> <p>správné sezení, držení těla, dýchání, průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení podle zaměření hodiny</p> <p>kondiční a koordinační cvičení (švihadlo, lano, plné míče, lavičky, žebřiny, rozložená bedna, šplh na tyči)</p>	
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>učí se pojmenovat základní atletické disciplíny</p> <p>s pomocí učitele si postupně uvědomuje, že běhy, skoky a hody jsou nejvhodnější přirozené činnosti, které všestranně ovlivňují organismus</p> <p>osvojuje si techniky běhu, skoku do dálky a hodu míčkem</p> <p>osvojuje si názvy používaného náradí a náčiní</p> <p>osvojuje si základní pojmy prováděných cviků</p> <p>osvojuje si provedení jednotlivých gymnastických cvičení</p>	<p>základy atletiky</p> <p>základní pojmy a povely</p> <p>zjednodušené startovní povely a signály</p> <p>průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti</p> <p>polovysoký start</p> <p>rychlý běh 20 - 60 m</p> <p>běh kombinovaný s chůzí podle tělesných dispozic žáka do 10 minut</p> <p>skok do dálky z rozběhu</p> <p>hod míčkem z místa</p> <p>základy gymnastiky</p> <p>průpravná gymnastická cvičení</p> <p>akrobacie - průpravná cvičení pro kotoul vpřed, kotoul vzhůru, přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu</p> <p>skoky prosté odrazem snožmo z gymnastického můstku</p>	

<p>vnímá radost ze hry a příjemné zážitky osvojuje si organizační povely pro realizaci her</p> <p>učí se dodržovat stanovená pravidla her a spolupracovat ve skupině</p> <p>osvojuje si základní způsoby házení a chytání míče, spolupracuje ve skupině</p> <p>činnosti s míčem užívá v pohybovém režimu</p> <p>pokouší se o vyjádření jednoduché melodie, rytmu, písně pohybem, napodobuje pohyb</p> <p>rozvíjí své estetické vnímání a citění</p> <p>za pomoci dospělých se připraví na turistickou akci</p> <p>pohybuje se v terénu uvědomuje si možná nebezpečí a chová se podle toho seznamuje se s místy vhodnými pro hru elementárním způsobem se učí chránit přírodu</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>seznamuje se se základním tělocvičným názvoslovím osvojovaných činností reaguje na smluvené povely, signály a gesta učitele</p> <p>osvojuje si ukázněné a pozorné chování při organizaci prostoru a činností s pomocí učitele a podle jeho pokynů se v rámci svých možností podílí na přípravě a úklidu tělocvičného nářadí a náčiní učí se dodržovat dohodnutá pravidla a nepodvádět</p>	<p>kladinka - chůze s dopomocí pohybové hry drobné hry s různým zaměřením, s využitím různých pomůcek (hraček, kroužků, krabic) pohybové hry soutěživé v družstvech průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy sportovních her manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (hody, chytání) spolupráce při hrách, soutěžích rytmické a kondiční formy cvičení pro děti vyjádření hudby pohybem základy estetického pohybu - chůze, běh, poskoky, obraty jednoduché tance turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu, základní technika chůze chování v přírodě</p> <p>místa vhodná pro hru</p> <p>komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV - organizace prostoru, činností ve známém prostředí (zaujímání a změny míst apod.) zásady jednání a chování – dodržování smluvených pravidel, čestné jednání</p>	<p>HV</p> <p>DV</p>
<p>Rozšířená výuka TV</p> <p>učí se nebát vody, hraje hry, učí se základům plaveckého stylu "prsa"</p> <p>sáňkuje osvojuje si základy bruslení - jízda vpřed pohybuje se bezpečně v terénu zdokonaluje se v atletických disciplínách</p> <p>absolvuje speciální přípravu pro hry s míčem</p>	<p>plavání (20 hodin)</p> <p>zimní sporty (6 hodin) sáňkování bruslení zimní turistika atletika (5 hodin) běh krátký; sprint, start skok z místa sportovní a pohybové hry (4 hodiny)</p>	

Poznámky:

HV Hudební výchova - estetické citění, rytmus při cvičení s hudbou
DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ osvojuje si základní pravidla chování při TV a při jednotlivých pohybových činnostech</p> <p>samostatně se převléká do vhodného cvičebního úboru a umyje se</p> <p>za pomoci učitele vhodným množstvím pohybu a jeho rozložením během dne odstraňuje únavu</p> <p>osvojuje si a upevňuje správné sezení, držení těla, dýchání prakticky se přesvědčuje o různých účincích různých cvičení, uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky</p> <p>podle potřeby zařazuje do svého režimu ve škole a doma vhodné pohybové činnosti osvojené při TV s pomocí učitele se připraví před zahájením pohybové činnosti a po zátěži se uklidní, rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>učí se pojmenovat základní atletické disciplíny a pojmy související s během, skokem do dálky a hodem</p> <p>s pomocí učitele si postupně uvědomuje, že běh, skoky a hody jsou nejvhodnější přirozené činnosti, které všestranně ovlivňují organismus</p> <p>osvojuje si techniky běhu, skoku do dálky a hodu míčkem</p> <p>osvojuje si názvy používaného náradí a náčiní osvojuje si základní pojmy prováděných cviků</p>	<p>organizace, poučení o bezpečnosti při TV a před zahájením a osvojováním jednotlivých pohybových činností</p> <p>hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, pravidelné mytí po pohybových aktivitách</p> <p>význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, odstraňování únavy během dne</p> <p>správné sezení, držení těla, dýchání</p> <p>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení podle zaměření hodiny</p> <p>správné zvedání zátěže</p> <p>kondiční a koordinační cvičení (švihadlo, lano, plné míče, lavičky, žebřiny, rozložená bedna, šplh na tyči)</p> <p>základy atletiky</p> <p>základní pojmy a povely zjednodušené startovní povely a signály</p> <p>průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti</p> <p>polovysoký start</p> <p>základy nízkého startu</p> <p>rychlý běh 20 - 60 m</p> <p>běh kombinovaný s chůzí podle tělesných dispozic žáka do 10 minut</p> <p>skok do dálky z rozběhu</p> <p>hod míčkem z místa, z chůze</p> <p>základy gymnastiky</p> <p>průpravná gymnastická cvičení</p> <p>akrobacie - průpravná cvičení pro kotoul vpřed, vzad, kotoul vpřed, vzad</p>	

<p>uvědomí si význam zpevnění těla pro snazší provádění gymnastických cvičení</p> <p>osvojuje si a upevňuje provedení jednotlivých gymnastických cvičení</p> <p>vnímá radost ze hry a příjemné zážitky osvojuje si organizační povely pro realizaci her, učí se dodržovat stanovená pravidla her a spolupracovat ve skupině</p> <p>některé osvojené pohybové hry uplatňuje se spolužáky i mimo tělesnou výchovu</p> <p>osvojuje si základní způsoby házení a chytání míče spolupracuje ve skupině činností s míčem užívá v pohybovém režimu</p> <p>tvořivě vyjadřuje jednoduché melodie, rytmy, písňe pohybem</p> <p>rozvíjí své estetické vnímání a citění</p> <p>za pomoci dospělých se připraví na turistickou akci</p> <p>pohybuje se v terénu uvědomuje si možná nebezpečí a chová se podle toho používá bezpečná místa pro hru elementárním způsobem se učí chránit přírodu</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ seznamuje se se základním tělocvičným názvoslovím osvojovaných činností reaguje na smluvené povely, signály a gesta učitele</p> <p>osvojuje si ukázněné a pozorné chování při organizaci prostoru a činností s pomocí učitele a podle jeho pokynů se v rámci svých možností podílí na přípravě a úklidu tělocvičného náradí a náčiní učí se dodržovat dohodnutá pravidla a nepodvádět</p>	<p>přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu skoky prosté odrazem snožmo z gymnastického můstku kladinka - chůze s dopomocí hrazda - ručkování ve visu pohybové hry drobné hry s různým zaměřením, s využitím různých pomůcek (hraček, kroužků, krabic), pro zdokonalování nových pohybových dovedností, pro rozvoj pohybové představivosti pohybové hry soutěživé v družstvech průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy sportovních her manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (hody, chytání), spolupráce při jednoduchých míčových hrách, soutěžích rytmické a kondiční formy cvičení pro děti vyjádření hudby pohybem základy estetického pohybu - chůze, běh, poskoky, obraty jednoduché tance turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu, základní technika chůze bezpečnost v dopravě hry v přírodním prostředí</p> <p>vhodná místa ke hře chování v přírodě</p> <p>komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV - organizace prostoru, činností ve známém prostředí (zaujímání a změny míst apod.)</p> <p>zásady jednání a chování – dodržování smluvených pravidel, čestné chování</p>	<p>HV</p> <p>DV</p>
<p>Rozšířená výuka TV</p> <p>sáňkuje rozvíjí techniku bruslení, nacvičuje jízdu vzad bezpečně se pohybuje v zimním terénu</p>	<p>zimní sporty (12 hodin) sáňkování bruslení zimní turistika atletika (10 hodin)</p>	
<p>absolvuje specializovanou atletickou přípravu</p>	<p>hody - kriketový míček, plně</p>	

rozvíjí hráčské schopnosti a dovednosti učí se spolupracovat v týmu	míče – autové vhazování běh krátký, start nízký sportovní a pohybové hry (13 hodin) fotbal - průprava, základní pravidla, vedení míče, přihrávky vybíjená - průprava, technika přihrávek, chytání míče, střelba na cíl házená - průprava, základní pravidla	
--	---	--

Poznámky:

HV Hudební výchova - estetické cítění, rytmus při cvičení s hudbou

DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ upevňuje a dodržuje základní pravidla chování při TV a při jednotlivých pohybových činnostech</p> <p>samostatně se převléká do vhodného cvičebního úboru a umyje se</p> <p>za pomoci učitele vhodným množstvím pohybu a jeho rozložením během dne odstraňuje únavu</p> <p>upevňuje si správné sezení, držení těla, dýchání prakticky se přesvědčuje o různých účincích různých cvičení, uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky</p> <p>podle potřeby zařazuje do svého režimu ve škole a doma vhodné pohybové činnosti osvojené při TV s pomocí učitele se připraví před zahájením pohybové činnosti a po zátěži se uklidní</p> <p>rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇPOHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pojmenuje základní atletické disciplíny a pojmy související s během, skokem do dálky a hodem</p> <p>s pomocí učitele si postupně uvědomuje, že běh, skoky a hody jsou nejvhodnější přirozené činnosti, které všestranně ovlivňují organismus</p> <p>upevňuje si techniky běhu, skoku do dálky a hodů míčkem</p> <p>užívá názvy náradí a náčiní osvojuje a upevňuje si základní pojmy</p>	<p>organizace, poučení o bezpečnosti při TV a před zahájením a osvojováním si jednotlivých pohybových činností</p> <p>hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, pravidelné mytí po pohybových aktivitách</p> <p>význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, odstraňování únavy během dne</p> <p>správné držení těla, dýchání</p> <p>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení podle zaměření hodiny</p> <p>správné zvedání zátěže</p> <p>kondiční a koordinační cvičení (švihadlo, lano, plné míče, lavičky, žebřiny, rozložená bedna, šplh na tyči)</p> <p>základy atletiky</p> <p>základní pojmy a povelů</p> <p>zjednodušené startovní povelů a signálů</p> <p>průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti</p> <p>polovysoký start</p> <p>základy nízkého startu</p> <p>rychlý běh 20 - 60 m</p> <p>běh kombinovaný s chůzí podle tělesných dispozic žáka do 10 minut</p> <p>skok do dálky z rozběhu</p> <p>hod míčkem z místa, z chůze</p> <p>základy gymnastiky</p> <p>průpravná gymnastická cvičení</p> <p>akrobacie - průpravná cvičení pro kotoul vpřed, vzad, kotoul vpřed, vzad</p>	
<p>uvědomuje si význam zpevnění těla pro snazší provádění gymnastických cvičení</p>	<p>přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu</p>	

<p>osvojuje si provedení jednotlivých gymnastických cvičení a uvědomuje si jejich význam pro správné držení těla, rozvoj pohyblivosti, obratnosti a síly</p> <p>uvědomuje si přínos hry pro radost a příjemné zážitky reaguje na organizační povely pro realizaci her dodržuje stanovená pravidla her a spolupracuje ve skupině některé osvojené pohybové hry využívá se spolužáky i mimo tělesnou výchovu</p> <p>osvojuje si základní způsoby házení a chytání míče</p> <p>spolupracuje ve skupině činnosti s míčem užívá v pohybovém režimu</p> <p>tvořivě vyjadřuje jednoduché melodie, rytmy, písně pohybem</p> <p>rozvíjí své estetické vnímání a cítění</p> <p>za pomoci dospělých se připraví na turistickou akci přesunuje se do terénu, bezpečně se v něm pohybuje</p> <p>uvědomuje si možná nebezpečí a chová se podle toho</p> <p>vybírá bezpečná místa pro hru elementárním způsobem se učí chránit přírodu</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ seznamuje se se základním tělocvičným názvoslovím osvojovaných činností</p> <p>reaguje na smluvené povely, signály a gesta učitele osvojuje si ukázněné a pozorné chování při organizaci prostoru a činností s pomocí učitele a podle jeho pokynů se v rámci svých možností podílí na přípravě a úklidu tělocvičného náradí a náčiní učí se dodržovat dohodnutá pravidla a nepodvádět</p>	<p>z můstku přeskok dílů rozložené bedny z gymnastického můstku kladinka - chůze s dopomocí, bez dopomoci hrazda - ručkování ve visu pohybové hry drobné hry s různým zaměřením, s využitím různých pomůcek hry pro zdokonalování nových pohybových dovedností, pro rozvoj pohybové představitosti pohybové hry soutěživé v družstvech průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy sportovních her manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (hody, chytání) spolupráce při jednoduchých míčových hrách, soutěžích rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>vyjádření hudby pohybem základy estetického pohybu - chůze, běh, poskoky, obraty jednoduché tance turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu, základní technika chůze bezpečnost v dopravě, dopravních prostředcích a na zastávkách aplikace her v přírodním prostředí vhodná místa ke hře chování v přírodě</p> <p>komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností smluvené povely, signály organizace při TV - organizace prostoru, činností ve známém prostředí</p> <p>zásady jednání a chování – dodržování smluvených pravidel, čestné chování</p>	<p>HV</p> <p>DV</p> <p>OČBRMU</p>
<p>Rozšířená výuka TV</p>	<p>zimní sporty (8 hodin)</p>	

procvičuje bruslení orientuje se v zimním terénu, umí si poradit v nezvyklé situaci	bruslení zimní turistika atletika (8 hodin)	
zdokonaluje si techniku hodů kriketovým míčkem osvojuje si zásady vytrvalostního běhu	hod kriketovým míčkem nácvik vytrvalostního běhu kondiční cvičení (4 hodiny)	
rozvíjí vytrvalost, sílu a obratnost	švihadlo - skok vpřed, vzad sportovní a pohybové hry (15 hodin)	
osvojuje si pravidla na zmenšeném hřišti	fotbal - pravidla, nácvik na zmenšeném hřišti	
osvojuje si pravidla na zmenšeném hřišti	házená - pravidla, nácvik vybíjená - pravidla	

Poznámky:

- HV Hudební výchova - estetické cítění, rytmus při cvičení s hudbou
OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí - celoškolský projekt - turistika -
bezpečnost v dopravě, dopravní značky
DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ dodržuje základní pravidla chování při TV a při jednotlivých pohybových činnostech bezpečně připraví náradí, náčiní a pomůcky</p> <p>v případě úrazu poskytne nebo přivolá pomoc dodržuje osobní hygienu při různých pohybových aktivitách, rozlišuje vhodné a nevhodné prostředí pro sport uvědomuje si nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví</p> <p>snaží se o správné a přesné provedení cviků vnímá účinky korektivních cvičení v souvislosti s jednostrannou zátěží uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky podle potřeby zařazuje do svého režimu ve škole a doma vhodné pohybové činnosti osvojené při TV s pomocí učitele se připraví před zahájením pohybové činnosti a po zátěži se uklidní rozdvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ vyjmenuje základní atletické disciplíny a pojmy související s během, skokem do dálky a hodem připraví se před pohybovou činností, uklidní se po zátěži</p> <p>uvědomuje si, že běh, skoky a hody jsou nevhodnější přirozené činnosti, které všestranně ovlivňují organismus upevňuje si a rozvíjí techniky běhu, skoku do dálky a hodu míčkem učí se změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách</p> <p>upevňuje si názvy používaného náradí a náčiní upevňuje si základní pojmy osvojovaných cviků</p> <p>uvědomuje si význam zpevnění těla pro snazší provádění gymnastických cvičení</p>	<p>organizace, poučení o bezpečnosti při TV a před zahájením a osvojováním si jednotlivých pohybových činností první pomoc při TV hygienu při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, správné držení těla, dýchání, průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení správné zvedání zátěže</p> <p>kondiční a koordinační cvičení (švihadlo, lano, plné míče, lavičky, žebřiny, rozložená bedna, šplh na tyči)</p> <p>základy atletiky základní pojmy a povely startovní povely a signály průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, běžecká abeceda polovysoký start, nízký start rychlý běh do 60 m vytrvalý běh do 1000 m skok do dálky z rozběhu hod míčkem z chůze, z rozběhu změření a zápis výkonu v osvojovaných disciplínách základy gymnastiky průpravná gymnastická cvičení akrobacie - kotoul vpřed, vzad modifikace kotoulů přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku přeskok dílů rozložené bedny z gymnastického můstku roznožka přes kozu našír</p>	

<p>osvojuje si a upevňuje provedení jednotlivých gymnastických cvičení a uvědomuje si jejich význam pro správné držení těla, rozvoj pohyblivosti, obratnosti a síly</p> <p>uvědomuje si přínos hry pro radost a příjemné zážitky</p> <p>některé pohybové hry si pamatuje, vytváří nové varianty her</p> <p>spolupracuje ve skupině, respektuje opačné pohlaví, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje</p> <p>osvojuje si elementární herní činnosti jednotlivce</p> <p>hraje utkání podle zjednodušených pravidel</p> <p>spolupracuje při hře v družstvu</p> <p>vyjadřuje jednoduché melodie, rytmy pohybem rozvíjí své estetické vnímání a citění</p> <p>připraví se na turistickou akci</p> <p>pohybuje se i v náročnějším terénu s pomocí učitele zakládá a likviduje tábořiště</p> <p>využívá přírodní překážky k aplikaci pohybových dovedností</p> <p>upevňuje si základy ochrany přírody slušně se chová v dopravních prostředcích</p> <p>v modelových situacích nacvičuje jízdu na kole na dopravním hřišti</p> <p>první pomoc při lehčích úrazech</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>upevňuje si základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností</p> <p>reaguje na smluvené povely, signály a gesta učitele respektuje organizaci prostoru a činností</p> <p>podle pokynů učitele se v rámci svých možností podílí na přípravě a úklidu tělocvičného náradí</p>	<p>kladinka - chůze bez dopomoci</p> <p>hrazda - shyb stojmo - odrazem přešvih do vzporu vzadu stojmo - stoj</p> <p>shyb stojmo - přešvihy do svisu</p> <p>střemhlav (svisu závěsem levou – pravou v podkolení) a zpět do stoje</p> <p>pohybové hry</p> <p>drobné hry s různým zaměřením, s využitím různých pomůcek</p> <p>netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>pro rozvoj pohybové představivosti</p> <p>pohybové hry soutěživé v družstvech</p> <p>pohybové hry v přírodním prostředí, průpravné úpoly - přetahy a přetlaky</p> <p>základy sportovních her</p> <p>průprava pro sportovní hry - příhrávky, pohyb s míčem, bez míče, vedení míče, střelba</p> <p>průpravné hry - zjednodušená pravidla vybíjená, minifotbal</p> <p>spolupráce ve hře, soutěži</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>vyjádření hudby a rytmu pohybem, základy estetického pohybu těla, jednoduché tance</p> <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>přesun a pohyb v mírně náročném terénu, stavba a likvidace tábořiště</p> <p>aplikace her v přírodním prostředí</p> <p>chování v přírodě</p> <p>bezpečnost v dopravě, dopravní značky</p> <p>výbava jízdního kola a cyklisty, jízda na kole</p> <p>pomoc při úrazu</p> <p>komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>organizace při TV - organizace prostoru činností ve známém prostředí</p>	<p>HV</p> <p>OČBRMU</p> <p>DV</p> <p>ČSP</p>
--	---	--

<p>a náčiní</p> <p>dodržuje dohodnutá pravidla</p> <p>učí se změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách</p> <p>učí se orientovat v informacích o pohybových a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště</p>	<p>zásady chování fair play</p> <p>měření a posuzování pohybových výkonů</p> <p>informace o pohybových činnostech</p>	
<p>Rozšířená výuka TV</p> <p>rozvíjí atletické, kondiční a hráčské schopnosti</p> <p>zdokonaluje techniku bruslení</p> <p>orientuje se v zimním terénu, překonává nezvyklé překážky</p> <p>sáňkuje</p> <p>zdokonaluje techniku v atletických disciplínách, připravuje se na soutěže</p> <p>osvojí si techniku, trénuje vytrvalost a obratnost</p> <p>trénuje přesnost, vytrvalost, sílu</p> <p>procvičuje pravidla uvedených sportovních her, nacvičuje spolupráci v týmu</p> <p>rozvíjí hráčské schopnosti a dovednosti</p>	<p>týdenní letní soustředění (20 hodin)</p> <p>zimní sporty (8 hodin)</p> <p>bruslení</p> <p>zimní turistika</p> <p>sáňkování</p> <p>atletika (2 hodiny)</p> <p>běhy</p> <p>štafety</p> <p>skok daleký s rozběhem</p> <p>kondiční cvičení (2 hodiny)</p> <p>švihadlo - vajíčko, skoky</p> <p>střídmonož</p> <p>dribling s basketbalovým míčem</p> <p>sportovní a pohybové hry (3 hodiny)</p> <p>fotbal</p> <p>vybíjená</p> <p>házená</p>	

Poznámky:

HV	Hudební výchova - estetické cítění, rytmus při cvičení s hudbou
OČBRMU	Ochrana člověka za mimořádných situací - celoškolský projekt - turistika - bezpečnost v dopravě, dopravní značky
ČSP	Člověk a svět práce - pomoc při přípravě a úklidu náradí
DV	Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ dodržuje základní pravidla chování při TV</p> <p>při jednotlivých pohybových činnostech bezpečně připraví nářadí, náčiní a pomůcky</p> <p>v případě úrazu poskytne nebo přivolá pomoc dodržuje osobní hygienu při různých pohybových aktivitách, rozlišuje vhodné a nevhodné prostředí pro sport uvědomuje si nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví</p> <p>snaží se o správné a přesné provedení cviků vnímá účinky korektivních cvičení v souvislosti s jednostrannou zátěží uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky podle potřeby zařazuje do svého režimu ve škole a doma vhodné pohybové činnosti osvojené při TV s pomocí učitele se připraví před zahájením pohybové činnosti a po zátěži se uklidní rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>vyjmenuje základní atletické disciplíny a pojmy související s během, skokem do dálky a hodem připraví se před pohybovou činností, uklidní po zátěži uvědomuje si, že běh, skoky a hody jsou nejvhodnější přirozené činnosti, které všestranně ovlivňují organismus upevňuje si a rozvíjí techniky běhu, skoku do dálky a hodu míčkem, usiluje o zlepšení výkonů, změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími</p> <p>užívá názvy používaného nářadí a náčiní užívá základní pojmy osvojovaných cviků</p> <p>uvědomuje si význam zpevnění těla pro snazší provádění gymnastických cvičení</p>	<p>organizace, poučení o bezpečnosti při TV a před zahájením a osvojováním si jednotlivých pohybových činností první pomoc při TV hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu správné držení těla, dýchání průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení správné zvedání zátěže</p> <p>kondiční a koordinační cvičení (švihadlo, lano, plné míče, lavičky, žebřiny, rozložená bedna, šplh na tyči)</p> <p>základy atletiky základní pojmy a povely startovní povely a signály průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, běžecká abeceda, polovysoký start, nízký start rychlý běh do 60 m vytrvalý běh do 1000 m skok do dálky z rozběhu hod míčkem z chůze, z rozběhu změření a zápis výkonu v osvojovaných disciplínách základy gymnastiky průpravná gymnastická cvičení akrobacie - kotoul vpřed, vzad modifikace kotoulů průprava pro stoj na rukou přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku</p>	

<p>osvojuje si a upevňuje provedení jednotlivých gymnastických cvičení a uvědomuje si jejich význam pro správné držení těla, rozvoj pohyblivosti, obratnosti a síly</p> <p>uvědomuje si přínos hry pro upevňování kolektivu některé pohybové hry si pamatuje, vytváří nové varianty her</p> <p>spolupracuje ve skupině, respektuje opačné pohlaví, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje zorganizuje některé nenáročné hry a soutěže</p> <p>provádí elementární herní činnosti jednotlivce</p> <p>hraje utkání podle zjednodušených pravidel</p> <p>spolupracuje při hře v družstvu</p> <p>vyjadřuje jednoduché melodie, rytmy pohybem</p> <p>rozvíjí své estetické vnímání a cítění</p> <p>připraví se na turistickou akci pohybuje se i v náročnějším terénu</p> <p>pod dohledem učitele zakládá a likviduje tábořiště využívá přírodní překážky k aplikaci pohybových dovedností</p> <p>upevňuje si základy ochrany přírody uvědomuje si vztahy mezi účastníky silničního provozu</p> <p>poskytne první pomoc při lehčích úrazech</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ užívá základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností</p> <p>reaguje na smluvené povely, signály a gesta učitele respektuje organizaci prostoru a činností podle pokynů učitele se v rámci svých možností podílí na přípravě a úklidu tělocvičného náradí a náčiní</p>	<p>přeskok dílů rozložené bedny z gymnastického můstku roznožka přes kozu našší kladinka - chůze bez dopomoci hrazda - shyb stojmo - odrazem přešvih do vzporu vzadu stojmo - stoj shyb stojmo - přešvihy do svisu střemhlav (svisu závěsem levou – pravou v podkolení) a zpět do stoje, náskok do vzporu - sešín pohybové hry drobné hry s různým zaměřením, s využitím různých pomůcek netradiční pohybové hry a aktivity pro rozvoj pohybové představitosti pohybové hry soutěživé v družstvech pohybové hry v přírodním prostředí průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy sportovních her průprava pro sportovní hry - příhrávky, pohyb s míčem, bez míče, vedení míče, střelba průpravné hry - zjednodušená pravidla, vybíjená, minifotbal spolupráce ve hře, soutěži rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>vyjádření hudby a rytmu pohybem základy estetického pohybu těla jednoduché tance turistika a pobyt v přírodě přesun a pohyb v mírně náročném terénu stavba a likvidace tábořiště aplikace her v přírodním prostředí</p> <p>chování v přírodě shrnutí pravidel bezpeč. a ohleduplného chování při pohybu na silnici pomoc při úrazu</p> <p>komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností smluvené povely, signály organizace při TV - organizace prostoru, činností ve známém prostředí</p>	<p>OSV</p> <p>HV</p> <p>OČBRMU</p> <p>DV</p> <p>ČSP</p>
--	---	---

<p>dodržuje dohodnutá pravidla</p> <p>seznámí se s olympijskými ideály a symboly osvojuje si a dodržuje platná nebo dohodnutá pravidla dané pohybové činnosti</p> <p>změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími orientuje se v informacích o pohybových a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště</p>	<p>zásady jednání a chování - chování v duchu fair play</p> <p>olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových dovedností</p> <p>měření a posuzování pohybových výkonů informace o pohybových činnostech</p>	
<p>Rozšířená výuka TV</p> <p>absolvuje týdenní zimní soustředění zaměřené na zimní sporty dle možností, zájmu a sněhových podmínek</p> <p>zdokonaluje techniku pohybuje se v zimním terénu, orientuje se v něm</p> <p>zdokonaluje techniku v jednotlivých atletických disciplínách připravuje se na soutěže</p> <p>průběžně rozvíjí vytrvalost, sílu a obratnost</p> <p>nacvičuje techniku</p> <p>zdokonaluje hráčskou techniku a spolupráci v týmu</p> <p>nacvičuje smíšenou hru chlapců a dívek</p>	<p>týdenní zimní soustředění (20 hodin)</p> <p>zimní sporty (4 hodiny)</p> <p>bruslení</p> <p>zimní turistika</p> <p>atletika (4 hodiny)</p> <p>skok daleký s odrazem z prkénka trojskok z místa</p> <p>běhy a štafety</p> <p>kondiční cvičení (2 hodiny)</p> <p>švihadlo</p> <p>dribling</p> <p>hod medicinbalem vzad přes hlavu</p> <p>sportovní a pohybové hry (5 hodin)</p> <p>fotbal</p> <p>vybíjená smíšených družstev</p> <p>házená</p>	

Poznámky:

- OSV Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, kooperace a kompetice - spolupracuje, zvládá situace sportovních soutěží
- HV Hudební výchova - estetické cítění, rytmus při cvičení s hudbou
- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí - celoškolský projekt - turistika - bezpečnost v dopravě, dopravní značky
- ČSP Člověk a svět práce - pomoc při přípravě a úklidu nářadí
- DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ dbá na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při TV a sportu</p> <p>v případě potřeby poskytne první pomoc zraněnému vnímá rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců respektuje individuální předpoklady a rozdíly v tělesné zdatnosti a výkonnosti osvojuje si dovednosti tato cvičení samostatně využívat pro přípravu před i po ukončení pohybové činnosti ve shodě se zatěžovanými svaly a ve svém pohybovém režimu rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty</p> <p>vhodným způsobem se připraví před prováděním jednotlivých atletických činností osvojuje si a rozvíjí techniky jednotlivých atletických disciplín podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování vybraní žáci získané dovednosti uplatňují jako reprezentanti školy v atletických soutěžích</p> <p>aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností cvičí podle slovních pokynů, případně grafického návodu</p> <p>osvojuje si a zdokonaluje provedení jednotlivých gymnastických cvičení a tím rozvíjí svou obratnost, zdatnost, posiluje volní a charakterové vlastnosti (odvahu, koncentraci, rozhodnost, sebevědomí, schopnost překonávat překážky)</p> <p>podílí se na poskytování záchrany a dopomoci při osvojovaných cvičeních</p>	<p>plán práce, organizace, poučení o bezpečnosti a hygieně při TV a sportu první pomoc při TV a sportu sport dívek a chlapců rekreační a výkonnostní sport</p> <p>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační aj. cvičení</p> <p>kondiční a koordinační cvičení</p> <p>atletika atletická abeceda, průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti běh v terénu do 20 minut rychlý běh na 60 m běh na 400m běh na 600m (D) běh na 1000 m (H) skok do dálky skok do výšky hod míčkem</p> <p>gymnastika akrobacie - kotouly a jejich modifikace; stoj na lopatkách, přemet stranou; stoj na rukou; rovnovážné polohy v postojích přeskoky - roznožka a skrčka přes kozu našir hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin; výmyk odrazem jednož kladina 1 m (D) - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty; rovnovážné polohy; klus, poskoky pohybové hry</p>	<p>OČBRMU VZ</p>

<p>chápe význam her pro upevňování kolektivu a mezilidských vztahů</p> <p>snaží se o čestné jednání</p> <p>samostatně organizuje a řídí některé hry</p> <p>provádí základní herní činnosti jednotlivce, uplatňuje je ve hře</p> <p>uvědomuje si role v družstvu</p> <p>uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem</p> <p>vyjádří dynamiku pohybem vnímá estetickou a zdravotní funkci cvičení s hudbou rozlíší estetický a neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny zorganizuje jednoduchou turistickou akci dbá na dodržování bezpečnosti i v méně známém prostředí přírody, silničním provozu, osvojuje si pravidla bezpečného chování cyklisty přízpůsobí svou činnost možným nebezpečím úrazu</p> <p>v případě potřeby poskytne první pomoc při sportu v různém prostředí</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností</p> <p>reaguje na smluvené povely, signály, gesta a v případě potřeby je při různých pohybových činnostech užívá spolupracuje a vhodně komunikuje při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>přípraví a uklidí náčiní a nářadí potřebné k tělocvičné činnosti, podílí se na údržbě cvičišť</p> <p>osvojuje si a dodržuje platná nebo dohodnutá</p>	<p>pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry hry podle zájmů a schopností žáků</p> <p>sportovní hry přehazovaná - přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku házená - správný postoj při přihrávce, vrchní přihrávka jednoruč na místě, za pohybu, driblink bez očního kontaktu s míčem, střelba ve výskoku fotbal - zpracování míče, přihrávky, střelba, vedení míče, vhazování, uvolňování, činnost brankáře úpoly přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pády vzad, stranou střehové postoje estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem základy rytmické gymnastiky – ovládání, těla podle daného rytmu, soulad pohybu s hudbou</p> <p>turistika, příprava turistické akce přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu bezpečná jízda na kole chůze se zátěží v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody první pomoc při sportu v různém prostředí a podmínkách, odsun raněného</p> <p>komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností smluvené povely, signály, gesta, značky vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností - příprava a úklid náčiní a nářadí základní údržba cvičišť pravidla osvojovaných pohybových</p>	<p>HV</p> <p>DV</p>
--	--	---------------------

<p>pravidla dané pohybové činnosti naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky jako je čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>provede sebehodnocení v dané pohybové činnosti, zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů</p>	<p>činností, her, závodů, soutěží historie a současnost sportu – významné sportovní soutěže a sportovci zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů, evidence, vyhodnocování, měření délky, času, výšky, práce se stopkami, pásmem</p>	<p style="text-align: center;">FY</p>
---	---	---------------------------------------

Poznámky:

- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí- celoškolní projekt - poskytnutí první pomoci
- VZ Výchova ke zdraví - změny v životě člověka - rozdíl mezi sportem dívek a chlapců
- HV Hudební výchova - estetické cítění, rytmus při cvičení s hudbou
- FY Fyzika - měření fyzikálních veličin
- DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ dbá na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při TV a sportu</p> <p>v případě potřeby poskytne první pomoc zraněnému</p> <p>vnímá rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců respektuje individuální předpoklady a rozdíly v tělesné zdatnosti a výkonnosti osvojuje si dovednosti tato cvičení samostatně využívá pro přípravu před pohybovou činností, po ukončení pohybové činnosti ve shodě se zatěžovanými svaly a ve svém pohybovém režimu rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty</p> <p>vhodným způsobem se připraví před prováděním jednotlivých atletických činností osvojuje si a rozvíjí techniky jednotlivých atletických disciplín podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování vybraní žáci získané dovednosti uplatňují jako reprezentanti školy v atletických soutěžích</p> <p>aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností cvičí podle slovních pokynů, případně grafického návodu osvojuje si a zdokonaluje provedení jednotlivých gymnastických cvičení a tím rozvíjí svou obratnost, zdatnost, posiluje volní a charakterové vlastnosti (odvahu, koncentraci, rozhodnost, sebevědomí, schopnost překonávat překážky)</p> <p>podílí se na poskytování záchrany a dopomoci při osvojovaných cvičeních</p>	<p>plán práce, organizace, poučení o bezpečnosti a hygieně při TV a sportu první pomoc při TV a sportu</p> <p>sport dívek a chlapců rekreační a výkonnostní sport</p> <p>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační aj. cvičení</p> <p>kondiční a koordinační cvičení</p> <p>atletika atletická abeceda, průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti běh v terénu do 20 minut rychlý běh na 60 m běh na 400m běh na 600m (D) běh na 1000 m (H) skok do dálky skok do výšky hod míčkem nácvič vrhu koulí do 3kg D, do 5 kg CH štafetový běh gymnastika akrobacie - kotouly a jejich modifikace, kotoul letmo; stoj na lopatkách, přemet stranou; stoj na rukou; rovnovážné polohy v postojích přeskoky - roznožka a skrčka přes kozu našír hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin; výmyk odrazem jednohož kladina 1 m (D) - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty; rovnovážné polohy; klus, poskoky</p>	<p>OČBRMU</p> <p>OSV</p>
<p>chápe význam her pro upevňování kolektivu a</p>	<p>pohybové hry s různým</p>	

<p>školních podmínkách základní olympijské myšlenky jako je čestné soupeření pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>provádí sebehodnocení v dané pohybové činnosti zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování</p> <p>podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů</p>	<p>závodů, soutěží historie a současnost sportu - významné sportovní soutěže a sportovci zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů, evidence, vyhodnocování, měření délky, času, výšky, práce se stopkami, pásmem</p>	<p>FY</p>
--	--	-----------

Poznámky:

- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí - celoškolský projekt - poskytnutí první pomoci
 OSV Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace - cvičení vůle, organizace vlastního času, stanovování cílů - průpravná, kompenzační, vyrovnávací cvičení, vytrvalostní běhy, aktivně organizuje svůj pohybový režim
 HV Hudební výchova - estetické cítění, rytmus při cvičení s hudbou
 ČSP Člověk a svět práce - příprava, úklid náčiní, náradí, úprava cvičišť
 FY Fyzika - měření fyzikálních veličin
 DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ dbá na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při TV a sportu</p> <p>v případě potřeby poskytne první pomoc zraněnému</p> <p>vnímá rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců respektuje individuální předpoklady a rozdíly v tělesné zdatnosti a výkonnosti</p> <p>cvičení samostatně využívá ve svém pohybovém režimu</p> <p>rozvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>připraví se před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě se zatěžovanými svaly</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ chápe význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty</p> <p>vhodným způsobem se připraví před prováděním jednotlivých atletických činností a ukončí ji osvojuje si a rozvíjí techniky jednotlivých atletických disciplín</p> <p>podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů</p> <p>zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování</p> <p>vybraní žáci získané dovednosti uplatňují jako reprezentanti školy v atletických soutěžích</p> <p>aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností</p> <p>cvičí podle slovních pokynů, případně grafického návodu</p> <p>zdokonaluje a rozvíjí provedení jednotlivých gymnastických cvičení a tím rozvíjí svou obratnost, zdatnost</p>	<p>plán práce, organizace, poučení o bezpečnosti a hygieně při TV a sportu</p> <p>první pomoc při TV a sportu</p> <p>sport dívek a chlapců rekreační a výkonnostní sport</p> <p>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační aj. cvičení kondiční a koordinační cvičení manipulace se zatížením</p> <p>atletika atletická abeceda, průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti</p> <p>běh v terénu do 20 minut rychlý běh na 60 m běh na 400m běh na 800m (D) běh na 1500 m (H) skok do dálky skok do výšky hod míčkem vrh koulí do 3kg D, do 5 kg H štafetový běh</p> <p>gymnastika akrobacie- kotouly a jejich modifikace, kotoul letmo; stoj na lopatkách, přemet stranou; stoj na ruce; rovnovážné polohy v postojích přeskoky - roznožka a skrčka přes kozu našír</p>	<p>OČBRMU</p> <p>VZ</p>
posiluje volní a charakterové vlastnosti (odvahu,	hrazda po čelo - náskok do	

<p>koncentraci, rozhodnost, sebevědomí, schopnost překonávat překážky) poskytne záchranu a pomoc při prováděných cvičeních</p> <p>chápe význam her pro upevňování kolektivu a mezilidských vztahů</p> <p>snaží se o čestné jednání</p> <p>samostatně organizuje a řídí některé hry spolurozhoduje hry a soutěže</p> <p>osvojuje si základy herních systémů spolupracuje v družstvu a dodržuje smlouvanou taktiku upevňuje si pravidla her, spolurozhoduje při hře chápe význam her jako aktivní rekreační činnost zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje a závody na úrovni školy</p> <p>uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem</p> <p>vyjádří dynamiku pohybem vnímá estetickou a zdravotní funkci cvičení s hudbou rozlišuje estetický a neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny</p> <p>zorganizuje jednoduchou turistickou akci s pohybovým, orientačním a poznávacím obsahem aplikuje teoretické znalosti o silničním provozu v běžném životě</p> <p>přizpůsobí svou činnost možným nebezpečím úrazu chrání přírodu v případě potřeby poskytne první pomoc při sportu v různém prostředí chápe význam turistiky jako celoživotní rekreační činnost zpracuje informace z turistické akce</p>	<p>vzporu, zákmihem seskok, sešín; výmyk odrazem jednožej ; přešvihy únožmo ve vzporu, kladina 1 m (D) - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, klus, poskoky náskoky, seskoky; jednoduché sestavy kruhy - komihání ve svisu, svis vznesmo střemhlav, houpání s obraty, u záhupu seskok pohybové hry pohybové hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry hry podle zájmů a schopností žáků hry v přírodním prostředí</p> <p>sportovní hry volejbal - přihrávky obouruč vrchem, spodem, podání, hra, utkání házená - střelba ve výskoku, útok, obrana, hra fotbal - herní systémy, utkání úpoly přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pády vzad, stranou, střehové postoje</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem základy rytmické gymnastiky - ovládnání těla podle daného rytmu, soulad pohybu s hudbou</p> <p>turistika a pobyt v přírodě příprava turistické akce s pohybovým a poznávacím obsahem přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu chůze se zátěží i v náročnějším terénu, táboření, ochrana přírody první pomoc při sportu v různém prostředí a podmínkách, odsun raněného</p> <p>dokumentace z turistické akce</p>	<p>DV</p>
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>		

<p>aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, časopisů, uživatele internetu spolupracuje a vhodně komunikuje při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>připraví a uklidí náčiní a nářadí potřebné k tělocvičné činnosti, podílí se na úpravě cvičišť</p> <p>naplňuje ve škol. podmínkách olympijské myšlenky čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dodržuje platná nebo dohodnutá pravidla dané pohybové činnosti</p> <p>dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva</p> <p>rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>provádí ve školních podmínkách základní sebehodnocení v dané pohybové činnosti</p> <p>zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování, podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů</p>	<p>komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností</p> <p>vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>organizace prostoru a pohybových činností i v nestandardních podmínkách</p> <p>základní úprava cvičišť</p> <p>historie a současnost sportu – významné, sportovní soutěže a sportovci</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>měření výkonů, evidence vyhodnocování, měření délky, času, výšky, práce se stopkami, pásmem</p>	<p>IKT</p> <p>ČSP</p>
--	---	-----------------------

Poznámky:

- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí - celoškolský projekt - poskytnutí první pomoci
- VZ Výchova ke zdraví - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - aktivně organizuje svůj pohybový režim, odmítá drogy a jiné škodliviny
- IKT Informační a komunikační technologie - práce s počítačem, internetem
- ČSP Člověk a svět práce - příprava, úklid náčiní, nářadí, úprava cvičišť
- DV Dopravní výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ dbá na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při TV a sportu</p> <p>v případě potřeby poskytne první pomoc zraněnému, odmítá drogy a jiné škodliviny vnímá rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců respektuje individuální předpoklady a rozdíly v tělesné zdatnosti a výkonnosti cvičení samostatně využívá ve svém pohybovém režimu, upraví pohybovou aktivitu podle stavu ovzduší rozdvíjí svou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost</p> <p>připraví se před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě se zatěžovanými svaly</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty</p> <p>vhodným způsobem se připraví před prováděním jednotlivých atletických činností a ukončí ji osvojuje si a rozvíjí techniky jednotlivých atletických disciplín podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování</p> <p>vybraní žáci získané dovednosti uplatňují jako reprezentanti školy v atletických soutěžích</p> <p>aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností</p> <p>cvičí podle slovních pokynů, případně grafického návodu</p> <p>zdokonaluje si a rozvíjí provedení jednotlivých gymnastických cvičení a tím rozvíjí svou obratnost, zdatnost, posiluje volní a charakterové vlastnosti (odvahu, koncentraci, rozhodnost, sebevědomí, schopnost překonávat překážky) poskytne záchranu a dopomoc při prováděných cvičeních</p>	<p>plán práce, organizace, poučení o bezpečnosti a hygieně při TV a sportu první pomoc při TV a sportu</p> <p>sport dívek a chlapců rekreační a výkonnostní sport</p> <p>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační aj. cvičení</p> <p>kondiční a koordinační cvičení manipulace se zatížením</p> <p>atletika atletická abeceda, průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti běh v terénu do 20 minut rychlý běh na 60 m běh na 400m běh na 800m (D) běh na 1500 m (H) skok do dálky skok do výšky Hod míčkem vrh koulí do 3kg D, do 5 kg CH štafetový běh</p> <p>gymnastika akrobacie - kotouly a jejich modifikace, kotoul letmo; stoj na lopatkách, přemet stranou; stoj na rukou; rovnovážné polohy v postojích</p> <p>přeskoky - roznožka a skrčka přes kozu našíř, hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešín; výmyk odrazem jednoho; přešvihy únožmo ve vzporu kladina 1 m (D) - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty; rovnovážné polohy</p>	<p>OČBRMU VZ</p> <p>OSV</p>

<p>chápe význam her pro upevnování kolektivu</p> <p>a mezilidských vztahů snaží se o čestné jednání</p> <p>samostatně organizuje a řídí některé hry spolurozhoduje hry a soutěže</p> <p>základy herních systémů spolupracuje v družstvu a dodržuje smlouvanou taktiku upevňuje si pravidla her, spolurozhoduje při hře chápe význam her jako aktivní rekreační činnost</p> <p>uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem</p> <p>vyjádří dynamiku pohybem vnímá estetickou a zdravotní funkci cvičení s hudbou rozlíší estetický a neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny</p> <p>zorganizuje jednoduchou turistickou akci s pohybovým a poznávacím obsahem</p> <p>dbá na dodržování bezpečnosti i v méně známém přírodním prostředí i v silničním provozu v praxi</p> <p>přizpůsobí svou činnost možným nebezpečím úrazu chrání přírodu učí se poradit si v nezvyklé, mimořádné situaci v různém prostředí chápe význam turistiky jako celoživotní rekreační činnost zpracuje informace z turistické akce</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ aktivně užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, časopisů, uživatele internetu spolupracuje a vhodně komunikuje při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>připraví a uklidí náčiní a náradí potřebné k tělocvičné činnosti, podílí se na úpravě cvičišť</p>	<p>klus, poskoky, náskoky, seskoky; jednoduché sestavy, kruhy - komíhání ve svisu, svis vznesmo střemhlav, houpání s obraty, u záhubu seskok pohybové hry pohybové hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry hry podle zájmů a schopností žáků hry v přírodním prostředí</p> <p>sportovní hry volejbal - přihrávky obouruč vrchem, spodem, podání, hra, utkáni házená - střelba ve výskoku, útok, obrana, hra fotbal - herní systémy, utkáni</p> <p>úpoly přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pády vzad, stranou, střehové postoje estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem základy rytmické gymnastiky - ovládání těla podle daného rytmu, soulad pohybu s hudbou</p> <p>turistika a pobyt v přírodě příprava turistické akce s pohybovými poznávacím obsahem přesun do terénu a uplatňování pravidel v silničním provozu, legislativa v praxi chůze se zátěží i v náročnějším terénu, táboření, ochrana přírody podmínky přežití v přírodě v mimořádné situaci (přístřešek, voda, strava, teplo), prostředí a podmínkách, odsun raněného dokumentace z turistické akce</p> <p>komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných čin.</p> <p>vzájemná komunikace a spolupráce při osvojování pohyb. činnostech</p> <p>organizace prostoru a pohybových činností i v nestandardních podmínkách základní úprava cvičišť</p>	<p>OSV</p> <p>DV</p> <p>IKT</p> <p>ČSP</p>
<p>naplňuje ve škol. podmínkách olympijské myšlenky -</p>	<p>historie a současnost sportu –</p>	

<p>čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>dodržuje platná nebo dohodnutá pravidla dané pohybové činnosti, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva</p> <p>rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>provádí ve školních podmínkách základní sebehodnocení v dané pohybové činnosti</p> <p>zajímá se o své dosažené výkony a v rámci svých individuálních možností se snaží o jejich zlepšování</p> <p>podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů</p> <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje a závody na úrovni školy</p>	<p>významné sportovní soutěže a sportovci</p> <p>olympismus, olympijská charta</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>měření výkonů, evidence, vyhodnocování, měření délky, času, výšky, práce se stopkami, pásmem</p> <p>organizace utkání, závodů na úrovni školy</p>	
--	--	--

Poznámky:

- OČBRMU Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí - celoškolský projekt - poskytnutí první pomoci
- VZ Výchova ke zdraví - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - aktivně organizuje svůj pohybový režim, odmítá drogy a jiné škodliviny
- OSV Sociální rozvoj - kooperace a kompetice - zvládnání situací sportovních soutěží různých typů
- IKT Informační a komunikační technologie - práce s počítačem, internetem
- ČSP Člověk a svět práce - příprava, úklid náčiní, náradí, úprava cvičišť
- DV Dopravní výchova

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Doplňuje základní vzdělávání o praktické pracovní dovednosti a návyky, tj. složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

5.9.1 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *člověk a svět práce* se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. Je zaměřen přednostně na praktické pracovní dovednosti a návyky a na tvůrčí činnost žáků. Na naší škole vyučujeme tyto tematické okruhy:

- práce s drobným materiálem: 1. – 5. ročník
- konstrukční činnosti: 1. – 5. ročník
- příprava pokrmů: 1. – 5. ročník
- pěstitelské práce: 1. – 7. ročník
- práce s technickými materiály: 6. – 7. ročník
- svět práce: 8. – 9. ročník

Vzdělávání v předmětu *člověk a svět práce* směřuje k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků, k organizaci práce a k používání vhodných pracovních nástrojů
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při práci
- poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře a ke správným hodnotám ve vztahu k životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení myšlení
- správnému používání ručních nástrojů a pomůcek při opracování dřeva, kovů, plastů a při práci venku
- samostatnosti při plánování a organizování práce, k soustavnosti a vytrvalosti při práci
- smysluplnému využívání produktů vlastní práce
- poznání, že technika, jako významná součást lidské kultury, je úzce spjata s pracovní činností člověka
- získávání informací o různých oborech lidské činnosti, formách duševní i fyzické práce
- získávání prvotních poznatků a dovedností významných pro další životní a profesní orientaci

S předmětem úzce souvisí také některé vzdělávací části přírodopisu, zeměpisu, fyziky a matematiky a problematika environmentální výchovy.

Vyučovací předmět má časovou dotaci na 1. i 2. stupni 1 hodinu týdně, minimální časová dotace byla posílena o 1 hodinu v 9. ročníku v tematickém okruhu *svět práce*. Výuka předmětu probíhá ve třídách, na pozemcích školy, ve školních dílnách a v odborných učebnách, kde využíváme potřebné pomůcky (ukázky, videokazety atd.). K osvojování učiva docházíme pomocí účelně volených metod a forem práce (individuální práce, skupinová práce, diskuze, frontální výuka s demonstrací pomůcek, pokus a pozorování atd.). Důraz je kladen na využití učiva v běžném životě žáků.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vhodnému výběru postupů, metod a strategií
- vytváříme podmínky k samostatnému vyhledávání informací, práci s nimi a k pozitivnímu přístupu k praktickým činnostem
- dbáme na to, aby žáci pochopili obsah a cíl učení předmětu člověk a svět práce a aby byli schopni ho využít pro další život

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům, aby pracovali na základě své představivosti a různými pracovními operacemi a postupy
- vedeme žáky k samostatné montáži a demontáži podle návodu
- vedeme žáky k práci s obrazovým materiálem (návodem, postupem)
- umožňujeme žákům získávat informace z nejrůznějších zdrojů, třídít a hodnotit vyvozené závěry a aplikovat je v konkrétních pracovních činnostech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k používání správného technického názvosloví
- zadáváme takové úkoly, kdy žáci slušným způsobem vysvětlují a obhajují svoje stanovisko k danému problému

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům, aby v sobě pěstovali sebedůvěru a sebeuspokojení z dobře vykonané práce
- vedeme žáky k pozitivnímu ovlivnění společné práce ve skupině
- umožňujeme žákům samostatnou volbu postupu při práci a dělbu práce ve skupině
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali oznámit úraz a nebáli se požádat o pomoc

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce a hygieny při práci
- připravujeme žáky k poskytnutí první pomoci při drobném úrazu
- nabízíme žákům situace, při kterých si osvojují pravidla správného stolování
- dbáme na to, aby žáci pochopili základní ekologické souvislosti v závislosti na rozvoji vědy a techniky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému používání pracovních materiálů a k dodržování vymezených pravidel při práci ve třídách, v dílnách i na školním pozemku
- dbáme na to, aby si vážili práce a jejích výsledků
- učíme žáky odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě, také svoji práci hodnotit
- dbáme na to, aby získané znalosti a dovednosti žáci mohli využít ve svém dalším životě, případně je dále rozvíjeli při přípravě na své budoucí povolání
- umožňujeme žákům seznámit se se základy podnikání a s principy fungování trhu práce

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM rozlišuje materiály přírodní a technické vystřihuje, spojuje, nalepuje přírodní a techn. materiály, ohýbá, vystřihuje, stříhá, trhá, mačká, nalepuje, řeže, skládá, překládá, ohýbá, kroutí papír a karton, poznává vlastnosti papíru zarovná textil, udělá uzlík šetří materiálem, třídí odpad poznává vlastnosti modelovací hmoty válí, stlačuje, přidává, ubírá, stáčí, ohýbá model.hm. respektuje požadavky bezpečnosti a hygieny práce s pomocí učitele vybírá vhodné prac. pomůcky a nástroje ovládá jednoduché pracovní postupy a využívá je v praxi pracuje s jednoduchou šablonou vyrábí jednoduché tradiční výrobky v návaznosti na průběh roku</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI práce montážní a demontážní pracuje s návodem poznává tvary těles pro stavění a skládání skládá plošné tvary staví z velkých prostorových útvarů - krabice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE provádí jednoduché pěstitelské činnosti</p> <p>podílí se na úpravě, ošetřování a pěstování vegetace na pozemku školy pozoruje přírodu během ročních období, hodnotí výsledky pozorování pečuje o pokojové rostliny - zalévání, kypření, rosení, rozmnožování odnoží</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMU zvládá sebeobsluhu při jídle</p> <p>uplatňuje základy slušného chování při stolování, prostírá stůl</p>	<p>vlastnosti materiálu a jeho užití: přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, fólie aj.</p> <p>pracovní pomůcky a nástroje: funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla: užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů</p> <p>plošné, prostorové, konstrukční modely ze stavebnic</p> <p>základní podmínky pro pěstování rostlin půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin - ze semen v místnosti a na zahradě pěstování pokojových rostlin zásady bezpečné práce s rostlinami</p> <p>základní vybavení kuchyně potravin - výběr, nákup a skladování stolování - jednoduchá úprava stolů, pravidla správného stolování</p>	<p>VV</p> <p>ČJS</p>

Poznámky:

- VV Výtvarná výchova - výtvarně dotváří výrobky
 ČJS Člověk a jeho svět - podmínky života rostlin

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM zkoumá vlastnosti materiálů v praxi a porovnává je</p> <p>vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu aranžuje přírodniny</p> <p>seznáámí se s formáty papíru</p> <p>pracuje s kartonovými díly, výtvarně je dotváří a využívá k tomu vlastní fantazii</p> <p>provádí dekorativní řešení v ploše (tiskátka z brambor, molitanu, krajky)</p> <p>šije zadním stehem</p> <p>poznává a bezpečně používá nástroje a pomůcky</p> <p>dodržuje bezpečnost při zacházení s nástroji</p> <p>poskytne první pomoc při drobném poranění podle nákresu skládá prostorové výrobky z papíru, aranžuje je do vhodného prostředí</p> <p>vystřihuje jednoduché symetrické tvary z přeloženého papíru</p> <p>využívá prvky lidových tradic a zvyků</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI pracuje podle jednoduchých předloh a náčrtů</p> <p>vytváří výrobky ze stavebnice podle návodu i svých představ</p> <p>využívá různé materiály a prvky pro zhotovení jednoduchých modelů</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE orientuje se v základních podmínkách pro pěstování rostlin</p>	<p>vlastnosti materiálů (pevnost, pružnost, tvárnost...) a jejich užití</p> <p>přírodní materiál - dřevo, šišky, větvičky, plody, semena rostlin apod. zásady aranžování přírodnin (sběr, lisování a sušení listů, květin aj.)</p> <p>formáty papíru (A5, A4, A3)</p> <p>vytváření návyku organizace a plánování práce</p> <p>některé vybrané stehy</p> <p>pracovní pomůcky a nástroje, jejich výběr, způsoby použití, uživatelské dovednosti</p> <p>bezpečnost při práci s používanými nástroji</p> <p>zásady první pomoci</p> <p>jednoduché pracovní postupy - prostorové výrobky z papíru</p> <p>osová souměrnost</p> <p>lidové zvyky, tradice, řemesla (tkaní, drhání, práce se slámou, vizovické těsto, adventní věnec, věnec na dveře...) -návštěva muzea, film, video, přímá ukázka</p> <p>práce s předlohou a jednoduchým náčrtem</p> <p>práce s návodem i podle představy - sestavování modelů ze stavebnic</p> <p>montáž a demontáž jednoduchých předmětů</p> <p>základní podmínky pro pěstování rostlin</p>	<p>M</p> <p>ČJS</p>

<p>zapisuje a čte údaje o pozorování a pokusech s rostlinami</p> <p>dodržuje zásady hygieny bezpečnosti práce a ochrany zdraví</p> <p>uvědomuje si důležitost ochrany životního prostředí</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMU orientuje se ve spotřebičích a pracovním náčiní</p> <p>rozpozná základní potraviny</p> <p>pozná správnou a vyváženou stravu</p> <p>dodržuje pravidla stolování a společenského chování u stolu</p> <p>připraví samostatně jednoduché pohoštění</p> <p>seznámí se s první pomocí při říznutí, popálení apod.</p>	<p>pěstování rostlin v místnosti i na zahradě (klíčivost, růst, rychlení) a zápis pozorování</p> <p>zásady bezpečné práce s rostlinami, rostliny jedovaté, rostliny jako droga, alergie</p> <p>zásady ochrany životního prostředí</p> <p>základní vybavení kuchyně (bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů), pořádek a čistota v kuchyni</p> <p>výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>zásady správné výživy</p> <p>jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p> <p>pohoštění ze studené kuchyně, úprava ovoce, zeleniny, pečiva; nápoje</p> <p>jednoduchá první pomoc při úrazech v kuchyni, přivolání pomoci</p>	<p>VV</p>
---	--	-----------

Poznámky:

- ČJS Člověk a jeho svět- lidové tradice, práce s přírodninami
 VV Výtvarná výchova- kreslí a dokresluje části rostlin
 M Matematika - osová souměrnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE dbá na dodržování bezpečnosti a hygieny práce, používá vhodně a bezpečně nářadí</p> <p>rozeznává druhy a typy půd, zvládá jednoduché pracovní postupy s půdou, rozumí rozdílu mezi umělým a přírodním hnojivem, vysvětlí základní postupy výživy a ochrany půd vysvětlí rozdíl mezi sadbou a osivem, vyhledá správný způsob výsevu, výsadby, pozná osiva, provede zkoušku klíčivosti uvědomuje si význam zeleniny pro zdraví, pozná a zařadí druhy zeleniny, vysvětlí využití jednotlivých druhů, určí vysévanou, sázenou a předpěstovanou zeleninu</p> <p>osvojí si základní znalosti pro chov zvířat v domácnosti</p> <p>zvládá jednoduché postupy při práci na pozemku - pletí, okopávání, hrabání, vytyčení záhonů, hnojení, rytí, plánuje a organizuje svou práci, dodržuje daná pravidla práce</p> <p>vysévá vhodné plodiny pro předpěstování, přesazuje sazenice</p> <p>vhodně zpracovává půdu před setím a sázením, pečuje o rostliny, chrání plodiny před škůdci a chorobami</p>	<p>bezpečnost a hygiena práce</p> <p>základní podmínky pro pěstování půda, vlastnosti, zpracování, ochrana, druhy a typy půd</p> <p>osivo, sadba, způsoby setí a sázení, poznávání osiva, klíčivost</p> <p>zelenina, význam, rozdělení, vybrané druhy</p> <p>chovatelství chov domácích zvířat, podmínky chovu, bezpečnost a hygieny chovu praktické práce podzim sklizeň výpěstků, podzimní úprava záhonů, úklid okolí školy, hrabání listí, ošetření a uskladnění hlíz rostlin, ošetření ovocného sadu zima předpěstování plodin</p> <p>jaro zpracování půdy před výsadbou a setím, vyměření záhonů, vlastní setí a výsadba plodin, ochrany proti škůdcům a chorobám, péče o plodiny</p>	<p>Př EV</p>
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY seznámí se se základy technického zobrazování přečte jednoduchý technický výkres</p> <p>nakreslí jednoduchý technický náčrt</p> <p>seznámí se s prováděním jednoduchých pracovních operací při ručním opracování dřeva, kovu a plastů</p>	<p>technické zobrazování: technický výkres, technický náčrt, druhy čar, kótování měřítko</p> <p>práce s dřevem, kovem, plasty základní vlastnosti a užití těchto materiálů ruční opracování dřeva (měření a orýsování, řezání ruční pilkou, pilování, rašplování, broušení, vrtání nebozezem, spojování hřeby, povrchová úprava)</p>	<p>M</p>

<p>získá základní poučení o vlastnostech používaných materiálů (dřevo, kov, plasty)</p> <p>s pomocí učitele a třídy navrhuje pracovní postupy při zhotovování jednoduchých výrobků ze dřeva, kovu a plastů, vhodný materiál na tyto výrobky a používané nářadí</p> <p>organizuje si práci tak, aby ve stanoveném čase práci dokončil</p> <p>dodržuje technologickou kázeň při práci</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznámí se s nebezpečím při nesprávném užívání nástrojů a nářadí pro ruční opracování dřeva, kovu a plastů poučí se o zacházení s laky, ředidly, mořidly</p> <p>ví, co má dělat při poranění, úrazu při pracovní činnosti</p>	<p>ruční opracování kovů (měření, rýsování, střihání, štípání, ohýbání, rovnání)</p> <p>ruční opracování plastů (měření a orýsování, střihání, řezání, pilování, broušení, vrtání)</p> <p>bezpečnost a hygiena práce při práci s nástroji a nářadím na dřevo, kov a plast</p> <p>první pomoc při úrazu nástroji a nářadím</p>	
---	---	--

Poznámky:

- EV Environmentální výchova - základní podmínky života
- M Matematika - rýsování
- Př Přírodopis - druhy rostlin a živočichů, jejich hospodářský význam, pedologie

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE dbá na dodržování bezpečnosti a hygieny práce, používá vhodně a bezpečně nářadí</p> <p>OVOCNÉ ROSTLINY zná běžně pěstované druhy a jejich využití, pečuje o ně a správně uskladňuje plody</p>	<p>bezpečnost a hygiena práce</p>	<p>Př</p>
<p>OKRASNÉ ROSTLINY zvládá pracovní postupy a péči o pokojové a venkovní rostliny, vybírá vhodné rostliny do suché vazby, používá tvořivost při práci</p>	<p>druhy ovocných rostlin, význam, sklizeň, péče, množení</p>	<p>Př</p>
<p>LÉČIVÉ ROSTLINY A KOŘENÍ orientuje se v nejznámějších druzích, vysvětlí postupy sušení, zpracování a použití, uvědomuje si zneužívání rostlin</p>	<p>běžně pěstované druhy, způsoby pěstování pokojových, venkovních rostlin (květin a dřevin), využití okrasných rostlin, suchá vazba</p>	<p>Př</p>
<p>PRAKTICKÉ PRÁCE zvládá pracovní postupy jednotlivých úkonů - pletí, okopávání, hrabání, vytyčení záhonů, hnojení, rytí, zakládání kompostu, péče o skleník a pařeniště, plánuje a organizuje svou práci, dodržuje daná pravidla práce</p>	<p>význam léčivých bylin a koření, základní druhy, způsoby využití, sběr, sušení, zneužívání bylin (drogy)</p>	<p>Př</p>
<p>používá usušení rostliny do vazby, vysévá semena předpěstovaných plodin</p>	<p>podzim: sklizeň výpěstků, podzimní úprava záhonů, úklid okolí školy, hrabání listí ošetření a uskladnění hlíz rostlin, ošetření ovocného sadu</p>	
<p>připraví záhon k setí a sázení, plánuje a organizuje jednoduché pracovní postupy</p>	<p>zima: suchá vazba, předpěstování plodin jaro: úklid okolí školy, péče o plodiny na pozemcích školy, příprava záhonů, vysévání a výsadba plodin</p>	
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY orientuje se v technických výkresech pro sedmý ročník dovede nakreslit jednoduchý náčrt v pravoúhlém promítání</p>	<p>technické zobrazování: technický výkres, pravoúhlé promítání (nárys, půdorys, bokorys, technický náčrt)</p>	<p>M</p>
<p>seznámí se a prakticky si vyzkouší v návaznosti na šestý ročník další možnosti ručního opracování dřeva, kovu, plastů</p> <p>navrhne pracovní postupy, materiál a používané nástroje na jednoduché výrobky ze dřeva, kovu, plastů</p>	<p>práce se dřevem, kovem, plasty ruční opracování dřeva (vrtání, dlabání, hoblování, spojování vruty, lepení), ruční opracování kovů (řezání, pilování, broušení, vrtání, spojování), ruční opracování plastů (tvarování teplem, lepení)</p>	

<p>dodržuje stanovené pracovní postupy, správné návyky při práci s ručním nářadím ví, jak zacházet s barvami, lepidly s ohledem na bezpečnost práce seznámí se s první pomocí při úrazu ručními nástroji na dřevo, kov a plasty seznámí se s vlivem techniky na některé oblasti, jako je těžba surovin, energetika, strojírenství, elektrotechnika rozezná i negativní vliv techniky na životní prostředí seznámí se s tradicemi a řemesly prostřednictvím exkurzí, filmu apod.</p>	<p>bezpečnost a hygiena práce při práci s ručním nářadím první pomoc při úrazu těmito nástroji technika a člověk: úloha techniky v životě člověka, zneužívání techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemeslo</p>	<p>EV</p>
---	--	-----------

Poznámky:

- EV Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
Př Přírodopis – druhy bylinek, ovocných a okrasných rostlin
M Matematika – rýsování

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>SVĚT PRÁCE</p> <p>seznámí se s faktory charakterizujícími lidskou práci na modelových situacích</p> <p>dovede k povolání přiřadit druh pracovního prostředku, pracovního prostředí objekt práce a pracovní činnost</p> <p>zhodnotí pro sebe výhodné pracovní prostředky, výhodnost pracovního objektu totéž s pracovní činností</p> <p>chápe význam kvalifikace formální i neformální</p> <p>seznámí se s požadavky a možnostmi na trhu práce</p> <p>je schopen posoudit své možnosti v oblasti profesní orientace</p> <p>naučí se stanovovat realistické cíle a hledat strategie k profesní orientaci</p> <p>dosahování cílů a odstraňování překážek</p> <p>vyhledá informace k volbě povolání</p>	<p>trh práce: povolání lidí, faktory charakterizující lidskou práci: pracoviště a pracovní prostředí, pracovní prostředky, pracovní objekty, charakter a druhy pracovních činností, kvalifikační požadavky (formální a neformální), zdravotní a osobnostní požadavky, poptávka na trhu práce</p> <p>volba profesní orientace: základní principy, sebepoznání - osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav a osobnostní požadavky, schopnosti, sebehodnocení, vlivy působící na volbu profesní orientace</p> <p>informační základna pro volbu povolání (rodiče, ZŠ - třídní učitel, výchovný poradce, úřad práce, pedagogicko-psychologická poradna)</p> <p>práce s profesními informacemi a využití poradenských služeb</p>	

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>SVĚT PRÁCE</p> <p>má přehled o nabídkách a možnostech absolventů ZŠ má základní představu o náplni učebních a studijních oborů ví, kde zjistí informace o možnostech žáka ZŠ seznámí se s informacemi o přijímacích řízeních na SŠ</p> <p>seznámí se jak najít zaměstnání</p> <p>ví, co má obsahovat životopis</p> <p>zná způsoby prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p> <p>orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců, zaměstnavatelů</p>	<p>možnosti vzdělávání - význam vzdělávání pro úspěšný život</p> <p>možnosti školního vzdělávání, česká vzdělávací soustava (učební obory dvouleté, tříleté, čtyřleté s maturitou, gymnázia, lycea, střední odborné školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, vysoké školy) náplně učebních a studijních oborů (všeobecné vzdělávací předměty, odborné předměty, odborný výcvik) informace a poradenské služby (ZŠ, pedagogicko-psychologická poradna, Úřad práce, brožury SŠ, internet, dny otevřených dveří) přijímací řízení na střední školy zaměstnání - pracovní příležitosti v obci, regionu způsob hledání zaměstnání (známosti, inzerát, Úřad práce, personální agentury, internet, rodinné firmy, zkusmo) psaní životopisu co má obsahovat základní údaje, vzdělání, kurzy, zkoušky, jazykové znalosti, další speciální znalosti, profesní cíle, reference pohovor u zaměstnavatele (příklady otázek u přijímacích pohovorů) nezaměstnanost, Úřad práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů (obsah pracovní smlouvy, pracovní doba, mzda, pracovní úrazy, škody, vznik pracovního poměru, výpověď)</p>	<p>ČJ</p>
<p>vytváří si základní představy o drobném podnikání a jeho řízení na základě právních a ekonomických</p>	<p>podnikání - druhy a struktury organizací (soukromé, státní,</p>	

informací	vedení, akciové společnosti, organizační útvary, útvary ekonomické, obchodní, personální, útvary předvýrobní atd.) nejčastější formy podnikání (živnostenské, obchodní společnosti) drobné a soukromé podnikání (zaměstnanec - soukromý podnikatel, možnosti, klady, zápory)	
-----------	--	--

Poznámky:

ČJ Český jazyk – životopis

5.10 DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY

5.10.1 ARTEFILETIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Artefiletika se koncentruje zejména na otázky paralelního rozvíjení i propojování intelektuálního a emočního potenciálu u žáků. Podkladem k tomu je spojení výtvarné tvorby s její reflexí, a to prostřednictvím dialogu mezi žáky. Na této cestě se *artefiletika* dopracovala k tzv. post-strukturalistickému pojetí výtvarné výchovy. Jejím cílem je přivést žáky k interpretaci výtvarného projevu na základě jejich osobních zážitků, a tak bránit zúžení interpretace do jediného výkladového rámce “vnuceného” žákům učitelem. Jde o to, aby sami žáci nebo studenti mohli aktivně nacházet svou vlastní osobitou pozici výkladu a mohli svá mínění porovnávat mezi sebou navzájem. V kontextu obecné pedagogiky je *artefiletika* svým pojetím nejbližší tzv. pedagogickému konstruktivismu, což je teorie, rozrůzněná do několika proudů, která ve vyučování zdůrazňuje nejenom aktivní úlohu jednotlivce a nutnost brát ohled na jeho osobní dispozice a zkušenosti, ale právě tak i zásadní důležitost komunikace jedince s druhými lidmi v procesu poznávání a učení.

Vzdělávání v předmětu *artefiletika* směřuje k:

- sebezpoznávání a k rozvíjení sociálních kompetencí žáka prostřednictvím uměleckých výrazových prostředků.
- rozvoji sociální a emoční inteligence.
- rozvíjení tzv. adaptivního rozhodování (rozhodování ve víceznačných situacích založené na prioritách) a k etické kultivaci žáků.
- poznávání prostřednictvím umělecké výrazové hry spojené s tzv. reflektivním dialogem.
- projevování své vlastní životní zkušenosti a samostatnému vyjádření sebe sama prostřednictvím výtvarného díla.
- vnímání skutečnosti nebo událostí různými smysly a jejich ztvárnění.
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu.
- formování žáka jako svobodného jedince, jeho tvořivého přístupu ke světu.

Artefiletika patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Tato oblast je vhodná pro rozmanité způsoby uplatnění ve všech průřezových tématech.

Počet vyučovacích hodin *artefiletiky* je stanoven takto: 9. ročník - 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá na druhém stupni. K výuce se využívá odborná učebna výtvarné výchovy. Ta je vybavena speciálními novými lavicemi se sklopnou vrchní deskou a rozmanitými pomůckami (obrazy, přírodniny, výtvarné ukázky, reprodukce uměleckých děl atd.). V učebně lze pracovat různými výtvarnými technikami. Pokud je vhodné počasí, výuka probíhá i v okolí školy.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci k výtvarnému projevu žáků i k samotnému výtvarnému umění
- při práci rozvíjíme tvůrčí fantazii žáků a vedeme je k experimentu

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům takové situace, ve kterých mohou využívat různé způsoby práce a rozhodovat o jejich využití a uplatnění

- vedeme žáky k rozlišování způsobů ztvárnění skutečnosti nebo představy, ke vnímání detailu a k posuzování vhodnosti zvoleného postupu práce
- navozujeme takové situace, ve kterých žák může porovnávat různá díla a samostatně vyjádřit svůj názor

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k pochopení uměleckého procesu, k diskuzi o uměleckém díle a k toleranci odlišných názorů na dílo, k porozumění uměleckým dílům
- využíváme komunikativních dovedností k vzájemné spolupráci mezi žáky při společné tvorbě

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině, navzájem se doplňovat a pomáhat si
- vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v kolektivu
- povzbuzujeme u žáků pozitivní vnímání jejich vlastní výtvarné tvorby

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování a ochraně výtvarného umění
- upozorňujeme na význam výtvarného projevu jako možnosti zapojení se do společenského života

Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečně používat výtvarné materiály a nástroje, dodržujeme vymezená pravidla během výuky
- vedeme žáky k dodržování hygienických i bezpečnostních pravidel při výtvarné výchově

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>vybírání a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality</p> <p>je schopen oprostít se od individualizace a dokáže nalézat spojitost výtvarné činnosti v běžném životě - škola, práce, rodina</p> <p>užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě. Ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v soc. vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</p> <p>podporuje vědomí vlastní identity, autonomie a přání prostřednictvím kreativní tvorby a aktivním zapojením do výtvarné činnosti.</p> <p>odhaluje uniformitu, podobnost a přitom individualitu každého jedince, na základě své vnější proměny je schopen ztotožnění se s ostatními lidmi</p> <p>hledá, vybírá, užívá příkladů výtvarných děl v historii jako prostředku k odhalování a definování vlastní identity, svého vnitřního já</p> <p>užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.</p> <p>vyjadřuje na základě vlastn. zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve třídě mezi chlapci, dívkami, v rodině, v obci</p> <p>zvládá koordinaci - oko, obě ruce současně, je schopen ověření si složitější motoriky</p> <p>zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik.</p>	<p>Můj svět: Já jako krajina, Já jako zvíře, Já jako linie, barva, tvar - kompozice Tvůj svět: kresba, malba a tvorba objektu podle spolužákovy navigace</p> <p>Náš společný svět: společná komunikace v kresbě, malbě a prostorové tvorbě</p> <p>Má vnitřní identita: obraz mé vnitřní identity, kdo jsem, kam patřím, kam směřuji, co se děje v mé hlavě</p> <p>Má vnější identita: obraz mé vnější identity, kým bych ne/chtěl být, změna mé identity</p> <p>Proměny: má proměna v obraz, sochu, architekturu</p> <p>Smyslové zážitky: pohyb, vůně, hudba mého milého místa, vzpomínky na smyslové zážitky</p> <p>Životní role: má životní role ve škole, v rodině, mezi kamarády</p> <p>Důležitost našich rukou: kresba, malba, modelování pravou, levou rukou a obouruč</p> <p>Barva moje a sdílená: barva jako reflektivní dialog, barvy kolem nás, barvy v nás</p>	<p>HV</p> <p>TV</p>

Poznámky:

HV	sluchové zkušenosti a zážitky
TV	koordinace, motorika rukou, zručnost

5.10.2 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *cvičení z českého jazyka* navazuje na vzdělávací obor jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se jako volitelný předmět 2 hodiny týdně v 9. ročníku. Je zaměřen na celkové prohlubování a rozšiřování poznatků, vědomostí a dovedností získaných v hodinách českého jazyka, literatury a slohu. Klade důraz na přípravu žáků k dalšímu studiu jazyka na středních školách a umožňuje slabším žákům upevnit si základní učivo.

Výuka tohoto předmětu vede žáky k:

- využívání znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišování významových vztahů gramatických jednotek ve větě i souvětí
- zvládnutí pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického ve větě jednoduché i v souvětí
- reprodukci přečteného textu a formulování dojmů a myšlenek ze své četby
- rozlišování literatury hodnotné a konzumní
- vytváření vlastních literárních textů podle svých schopností a na základě osvojení znalostí základů literární teorie.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojení a používání základních pojmů jazykových i literárních
- vytváříme podmínky k samostatnému získávání informací, k jejich propojování do širších významových celků
- motivujeme žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení, k diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky problém výstižně pojmenovat, vyhledávat cesty k jeho řešení
- vedeme žáky k využívání získaných vědomostí při hledání různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, k vhodné reakci na slyšené
- dbáme na aktivní zapojení do diskuse, na jeho vhodnou formu
- vedeme žáky k vyjadřování v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému projevu ústnímu i písemnému

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat na mluvnickém, literárním, slohovém nebo dramatickém úkolu ve skupinách, vzájemně si pomáhat
- usilujeme o vytvoření příjemné tvůrčí atmosféry ve vyučování
- vedeme žáky k uvědomělému dodržování pravidel slušného chování mezi lidmi

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí
- vedeme žáky k ochraně našeho kulturního i historického dědictví a tradic
- umožňujeme žákům aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- učíme žáky uvědomovat si nutnost svého pracovního úsilí v českém jazyce - prostředku pro jejich další všestranný rozvoj
- vedeme žáky k utváření zdravých pracovních návyků při duševní práci

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyjadřuje se výstižně, jasně, přiměřeně dané situaci používá vhodnou slovní zásobu</p> <p>využívá poznatků o jazyce a stylu a tvoří gramaticky a věcně správné ústní i písemné projevy vyhledává a užívá znaky a jazykové prostředky</p> <p>vypravování učí se rozlišovat vypravování chronologické s rámcem, retrospektivní, paralelní odliší různé druhy popisu a odliší ho od vypravování</p> <p>tvoří samostatný popis jako návod - využívá odborných názvů, vybírá vhodná časová příslovce a spojky učí se správně vyplnit formuláře apod. připraví výklad a výtah z odborného textu uplatní své názory v jednoduché úvaze</p> <p>připraví a přednese mluvený projev zúčastní se diskuse, obhajuje své stanovisko pracuje s tiskem, vyhledává publicistické útvary pokouší se o samostatný publicistický útvar</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A JAZYKOVÁ VÝCHOVA dbá na správnou výslovnost, přečte výrazně text, dodržuje tempo, přízvuk, pauzy i větnou melodii zdůvodňuje pravopis v předponě, v kořeni, v příponě i koncove prohlubuje znalosti pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického, syntaktického procvičuje obtížnější tvary podstatných jmen zařazuje slovesa ke vzoru, tvoří správné tvary určuje větné členy orientuje se ve složitějším souvětí, znázorní ho graficky</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A LITERÁRNÍ VÝCHOVA vysvětlí pojem sociální balada reprodukuje přečtený text interpretuje smysl díla vlastními slovy</p>	<p>slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních oblastech a situacích k různým tématům vypravování: styl prostě sdělovací vypravování v umělecké oblasti</p> <p>popis, popis děje a pracovního postupu</p> <p>tiskopisy a životopis výklad a výtah úvaha: práce s citáty, rčeními, příslovími proslav diskuse publicistické útvary</p> <p>spisovná výslovnost zvuková stránka jazyka pravopis související se stavbou slova psaní velkých písmen shoda přísudku s několikanás. podmětem tvarosloví: podstatná jména slovesa skladba</p> <p>literatura přelomu století, avantgardy V. Nezval, J. Seifert, J. Wolker, P. Bezruč 1. sv. válka v literatuře: J. Hašek, F. Šrámek, E. M. Remarque, E. Hemingway</p>	
rozeznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	meziválečná literatura, Osvobozené divadlo	

<p>formuluje své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní</p>	<p>J. Drda, J. Otčenášek, Z. Aškenázy literatura po 2. sv. válce po současnost: O. Pavel, F. Nepil, M. Viewegh divadlo Semafor</p> <p>samizdatová literatura – J. Škvorecký písničkáři - písňové texty</p>	
---	--	--

5.10.3 CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *cvičení z matematiky* se vyučuje v 9. ročníku. Jeho vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- číslo a proměnná – 2. stupeň; navazuje na učivo okruhu Číslo a početní operace prvního stupně
- závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, osvojení si převodů jednotek
- geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Vzdělávání v předmětu *cvičení z matematiky* směřuje k:

- procvičování a prohlubování učiva pro přípravu ke studiu na střední škole
- osvojování a používání matematických pojmů, symbolů
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech reálného života - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností
- osvojování, chápání a používání matematických postupů a schopností zpracování poznatků
- rozvíjení spolupráce při společném řešení problémových úloh, které využívají situace z běžného života
- poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení paměti a logického a abstraktního myšlení prostřednictvím matematických operací
- vytváření prostorové orientace
- rozvíjení samostatnosti, systematickosti, vytrvalosti
- rozvíjení základních rýsovacích technik

Do vyučovacího předmětu *cvičení z matematiky* je začleněno průřezové téma: osobnostní a sociální výchova.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídách. Jsou využívány všechny dostupné učební pomůcky, počítače, interaktivní tabule pro zábavnou výuku matematiky. Metody práce jsou zaměřeny především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách a na sebekontrolu. Jsou zařazovány různé didaktické hry a počítačové soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. Praktická měření jsou prováděna také mimo školní třídu (chodby, hřiště atd.).

Na 2. stupni ZŠ učivo matematiky prolíná s učivem fyziky (převody jednotek), chemie (rovnice, jednotky), zeměpis (měřítko, výpočty), dějepis (časová přímka) atd.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (pojmů, početních operací, algoritmů, metod řešení), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- rozvíjíme samostatnost, zodpovědnost, iniciativu a tvořivost žáků, abstraktní a logické myšlení

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme problémové úkoly, individuálním přístupem rozvíjíme u žáků důvěru ve vlastní schopnosti
- provádíme se žáky rozbor problému, tvoříme plán jeho řešení, odhadujeme výsledky, volíme správný postup, vyhodnocujeme správnost řešení

- vedeme žáky k ověřování výsledků, sebekontroly, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti při práci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému používání matematických pojmů a symbolů
- podněcujeme žáky k vytváření hypotézy a diskuzi o zvolených metodách a matematických postupech
- podporujeme žáky ve využívání všech dostupných informačních prostředků a technologií (grafy, tabulky, diagramy)
- vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci při řešení matematického problému

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme schopnost žáků vzájemně si pomáhat (práce ve skupinách)
- vedeme žáky k dodržování pravidel při práci
- podporujeme utváření příjemné atmosféry při spolupráci

Kompetence občanské

- při zpracování informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad informacemi a zpracovanými výsledky
- propojujeme matematické znalosti se životem žáků, zdůrazňujeme zodpovědnost při rozhodování v dané situaci

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech – počítání s penězi při nakupování, při cestování, odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v prostoru
- vedeme žáky k zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům, k dodržování kvality práce a termínů, k účelnému využívání pomůcek
- postupně učíme žáky organizovat vlastní práci

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
- provádí početní operace v oboru reálných čísel	- početní výkony s přirozenými, celými a desetinnými čísly, se zlomky, mocninami	
- provádí výpočty s procenty	- řešení slovních úloh	
- provádí úpravy mnohočlenů	- sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů - vytýkání - lomený výraz	
- řeší lineární rovnice	- úpravy rovnic - řešení slovních rovnic	
- vypočítá obvod a obsah mnohoúhelníků, kruhu	- vzorce pro výpočty, užití ve slovních úlohách	

- používá pravidla přesného rýsování	- konstrukční úlohy	
- vypočítá povrch a objem hranolů, válce, jehlanu, kužele a koule	- vzorce pro výpočty, užití ve slovních úlohách	
- orientuje se v pravouhlé soustavě souřadnic	- grafy, trojčlenka	
- sestrojí diagram podle tabulky statistického šetření	- aritmetický průměr - diagramy	
- nalézá různá řešení zkoumaných situací	- úpravy složitějších lomených výrazů, řešení složitějších slovních úloh, praktické aplikace finanční matematiky, slovní úlohy z praxe	

5.10.4 DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět se realizuje jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá kolektivně v celé skupině v učebně školy.

Digitální technologie jsou součástí vzdělávání informatiky a komunikačních technologií. *Digitální technologie* umožní rovněž chápat zpracování i možnosti přenosu dat a informací elektronickou cestou. Tento předmět nabízí poznání technologie a techniky, která zpracovává digitální záznam.

Digitální technologie: digitální fotoaparáty – orientace na trhu, důležité parametry pro koupi fotoaparátu, karty do digitálních fotoaparátů, čtečky karet, USB kabely, srovnání digitálního a analogového fotoaparátu, PC programy pro stahování fotografií do PC, posílání fotomateriálů e-mailem správná technika fotografování s digitálním fotoaparátem práce s programy na zpracování digitální fotografie Photoshop Elements, IrfanView, možnosti tisku fotografií, barevné tiskárny, různé typy papírů, fotografické papíry tvorba fotogalerií, prezentace CD, vytvoření slideshow z fotografií jako PowerPoint prezentace včetně samospustitelné prezentace z CD, služby digilabů, vytvoření slideshow jako film na DVD, vytvoření webové galerie.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- ověřujeme či potvrzujeme vyslovované hypotézy
- vedeme k samostatnému vyhledávání v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky digitálních technologií a učíme žáky využívat je efektivně ve svém dalším studiu

Kompetence k řešení problémů

- nastolujeme modelové problémy opírající se o dřívější žákovské zkušenosti
- vedeme žáky k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
- posuzujeme řešení daného problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigujeme chybná řešení problému
- používáme osvojené metody řešení zpracování digitálních materiálů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme žáky pracovat s různě náročnými odbornými texty
- učíme je využívat různé informační zdroje tabulky, encyklopedie, internet atd.
- učíme je vyjádřit či formulovat problém, na který narazí při své práci

Kompetence občanské

- vytváříme sociálně bezpečné prostředí a podmínky pro zažití úspěchu při práci
- vytváříme heterogenní skupiny s cílem vytvořit podmínky pro spolupráci
- vytváříme podmínky pro vzájemné poskytování pomoci ve skupině
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se žáci podíleli na řešení společného úkolu

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- učíme je spoluvytvářet společnou práci
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>orientuje se v základních pojmech digitální fotografie</p> <p>vnímá rozdíl mezi digitálním a analogovým fotoaparátem</p> <p>ovládá režimy digitálního fotoaparátu</p> <p>uvědomuje si význam světla, ohniskové vzdálenosti, expozice</p> <p>rozčlení snímek</p> <p>přenesení fotografie z fotoaparátu do PC</p> <p>používá program IRFANVIEW</p>	<p>základní pojmy digitální fotografie</p> <p>druhy fotoaparátů, popis digitálního fotoaparátu, kritéria při výběru digitálního fotoaparátu</p> <p>běžné režimy digitálního fotoaparátu</p> <p>rozdíl mezi digitálním a analogovým fotoaparátem</p> <p>pixel</p> <p>formáty digitálního obrazu</p> <p>Světlo, význam světla</p> <p>teplota chromatičnosti světla a vyvážení bílé</p> <p>citlivost snímače - dle ISO normy</p> <p>histogram</p> <p>ohnisková vzdálenost (zoom) a světlost objektu</p> <p>clona a hloubka ostrosti</p> <p>expozice</p> <p>expoziční čas, vyjádření pohybu, panning</p> <p>kompozice, měření kompozice a automatické ostření</p> <p>zaplnění rámečku</p> <p>pravidlo třetin</p> <p>popředí snímku</p> <p>pozadí snímku</p> <p>snímek na výšku nebo na šířku</p> <p>módní trendy</p> <p>přenos fotografií do PC</p> <p>další způsoby přenosu fotografií (např. čtečka paměťových karet).</p> <p>skenování papírové fotografie/obrázku do počítače</p> <p>IRFANVIEW - instalace programu, použití, ovládání</p> <p>základní úpravy fotografií</p> <p>změna rozlišení a rozměrů fotografie</p> <p>formáty fotografií a komprimace (zmenšování)</p>	
provádí základní úpravy fotografií	otáčení a ořez/výřez fotografií	

	<p>příprava fotografií k odeslání mailem, nastavení vhodné velikosti a komprimace</p> <p>hromadné přejmenování fotografií, hromadná konverze do jiného formátu, rozlišení nebo komprese</p> <p>barevné a jasové úpravy fotografií</p> <p>barevná vyváženost a teplota fotografie, zlepšení podání barev pomocí vyrovnání bílé, přidání teplých barev</p> <p>úprava sytosti barev (barevnost) - příliš jasná/tmavá fotografie</p> <p>konverze barevného snímku do černobílé podoby</p> <p>barevné efekty, efekty konverze barevnosti, reliéf</p> <p>retušování a úpravy fotografií</p> <p>základní výběry pro retušování.</p> <p>zostření/Rozostření snímků.</p> <p>změna barev a jejich vliv na celkový dojem snímku.</p> <p>retušování kazů a vad na fotografii (nekvalitní naskenované foto...), odstranění „červených očí“</p> <p>odstraňování nevhodných objektů z fotografie (např. nápisy na domech, sloupy el. osvětlení)</p> <p>retušování detailů (např. obličej, oblečení...)</p> <p>odstranění vad fotografií a podrobné retušovací techniky</p> <p>soudkovitost</p> <p>vinětace</p> <p>zaostření/rozostření fotografie</p> <p>digitální šum a jeho odstranění/potlačení</p> <p>aplikace dalších efektů na fotografii, nastavení a používání filtrů</p> <p>fotografie a text</p> <p>vkládání textu do fotografie jako vhodná forma popisu fotografií</p> <p>výhody, nevýhody a další možné vlastnosti takto upravených fotografií (nastavení formátu, velikosti a stylu písma . . .)</p>	
<p>využívá pokročilejší možnosti úprav fotografií</p>	<p>fotomontáž, výřezy z fotografií, přesuny a kopie částí fotografií, překryvy, vrstvy ve fotografiích</p> <p>doplnění pozadí nebo popředí obrázku/textu, sloučení obrázků a jejich společné změny velikostí, kontrastu a barev</p>	

	<p>praktické ukázky jednotlivých typů úprav nastavení odlesku v očích. vybělení zubů změna oblohy šedá/modrá - "polarizační filtry" vytvoření stínu, odrazu, pozadí rámeček fotografie, portrét tvorba z fotografie vytvoření rámečku, rámečku se stínem vytvoření PFky z fotografie vytvoření kalendáře s fotografiemi převod fotografie do PDF souborů</p>
<p>vytvoří prezentaci fotografií v PC</p>	<p>prezentace fotografií v PC slideshow fotografií - prohlížeč fotografií, speciální programy na tvorbu foto prezentací nastavení a efekty při slideshow vytvoření slideshow z fotografií jako PowerPoint prezentace včetně samospustitelné prezentace z CD vytvoření slideshow jako film na DVD</p>
<p>vytvoří webovou galerii a umístí ji na internet</p>	<p>úprava a popis vhodné velikosti fotografií/náhledů příprava fotografií a hromadná změna velikosti a rozlišení vygenerování HTML stránek s náhledy fotografií doplnění a změna textu na jednotlivých HTML stránkách nakopírování web galerie na internet možnost umístění webgalerie na CD/DVD</p>
<p>nastaví atributy fotografie pro tisk, vytiskne fotografii, využívá služeb digilabů</p>	<p>příprava fotografie pro tisk, změna orientace, velikosti, ořez, otočení tisk fotografií na domácí tiskárně - rady a tipy, výhody a nevýhody tisk fotografií v digilabech - výhody a nevýhody, základní kritéria výběru a možnosti archivace fotografií - způsoby a možnosti archivace</p>

5.10.5 DOMÁCNOST

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Povinně volitelný předmět *domácnost* se vyučuje na 2. stupni základní školy ve dvouhodinovém bloku 1x týdně. Výuka probíhá ve školní kuchyňce a na školním pozemku.

Předmět shrnuje a třídí doposud získané poznatky na toto téma. Upevňuje základní dovednosti a návyky z této oblasti. Poskytuje žákům prostor pro získání dalších praktických a uživatelských dovedností spojených s provozem a vedením domácnosti a osvojení si pracovních postupů při různých činnostech v domácnosti. Předmět má ve své podstatě formovat určitý způsob přípravy žáků na rodinný život, pozitivně ovlivnit jejich vztah k praktickým činnostem a k práci.

Během vyučovacích hodin je kladen důraz na tvořivost, komunikaci a kolektivní spolupráci.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vybíráme a využíváme vhodné způsoby pro efektivní učení, plánování a organizaci učiva
- vedeme žáky k trpělivosti

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznání a vhodnému řešení vzniklého problému
- podporujeme tvořivost a originalitu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke spolupráci
- učíme žáky využívat získané dovednosti ke komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou práci, práci v týmu, rozdělování rolí v týmu
- vedeme žáky k vytváření mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování ujednaných pravidel
- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých
- učíme žáky zodpovědnému rozhodování

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat pravidla, pracovní postupy, bezpečnost práce
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat vhodné materiály, nástroje a technologie při práci

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>PÉČE O ZAHRADU</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci na školním pozemku.</p> <p>VÝŽIVA V RODINĚ</p> <p>chápe a uplatňuje zásady zdravé výživy, má znalosti o výživě člověka, rozumí údajům na potravinách (trvanlivost, složení)</p> <p>ZPRACOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ POTRAVIN</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci v kuchyni</p> <p>orientuje se v základním vybavení kuchyně, ovládá pracovní postup, má znalost o základní činnosti přípravy pokrmů, udržuje pořádek pracovní plochy</p> <p>orientuje se v návodech přípravy pokrmů</p> <p>KULTURA STOLOVÁNÍ</p> <p>ovládá základní pravidla stolování a obsluhy u stolu</p> <p>dodržuje zásady společenského chování</p> <p>esteticky a vkusně upraví stůl</p> <p>KULTURA BYDLENÍ</p> <p>ví, co znamená slovo domov</p> <p>rozlišuje bydlení v domě, v bytě</p> <p>efektivně dokáže vybavit byt/dům</p> <p>esteticky a vkusně vydekoruje byt pro různé příležitosti</p> <p>pečuje o zeleň, zahradu v okolí svého bydliště, dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny.</p> <p>RUČNÍ PRÁCE</p> <p>dodržuje bezpečnost práce</p> <p>umí využívat vhodné pomůcky</p>	<p>bezpečnost práce, zásady hygieny při práci na školním pozemku</p> <p>úprava pozemku, sklizeň výpěstků, pletí, hrabání listí, úprava kompostu a pařeniště</p> <p>zásady správné výživy, životospráva, poruchy příjmu potravy, potraviny</p> <p>základní vybavení kuchyně, recepty</p> <p>příprava pokrmů - teplá a studená kuchyně</p> <p>úprava stolu při různých příležitostech, pravidla stolování</p> <p>pravidla společenského chování</p> <p>zásady stolování a obsluhy u stolu</p> <p>využití talířů, ubrousků, příborů</p> <p>aranžování květin a dalších dekorací</p> <p>domov a bydlení</p> <p>druhy bydlení</p> <p>typy bytů, zařízení bydlení</p> <p>bytové doplňky a dekorace, aranžování květin</p> <p>péče o životní prostředí, zahradu v okolí bydliště</p> <p>látání ponožek, pletení šály, vyšívání jednoduchého motivu</p> <p>vyšítí jednoduchého motivu</p>	<p>ČSP</p> <p>VZ</p>

přišije patentku, knoflík, háček, látá ponožky, uplete šálu, vyšije jednoduchý vzor zorganizuje si pracovní postup	přišívání patentek, knoflíků, háčků, látání ponožek, pletení, vyšívání	
---	--	--

Poznámky:

ČSP Člověk a svět práce
VZ Výchova ke zdraví

5.10.6 CHEMICKÝ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět *chemický seminář* je na 2. stupni nabízen žákům 9. ročníku. Je koncipován jako roční kurz s časovou dotací 2 hodina týdně. Výuka probíhá v učebně chemie, kde je žákům umožněno bezpečné provádění experimentů během laboratorních prací.

Při realizaci tohoto předmětu je více než polovina času věnována pozorovacím, měřícím a experimentálním činnostem žáků. Zbývající čas je věnován především řešení problémových úloh, nácviku práce s informacemi při řešení úkolů komplexnější povahy, diskusím a zpracovávání projektů.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *chemický seminář* navazuje na vzdělávací oblast Člověk a příroda (vzdělávací obor - chemie). Má úzké mezipředmětové vztahy s předměty fyzika, přírodopis, matematika, zeměpis. Do vzdělávacího obsahu je zahrnut obsah průřezových témat Environmentální výchova.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- umožňujeme žákům samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádět experimenty, které buď ověřují či potvrzují vyslovované hypotézy, nebo slouží jako základ pro odhalování přírodních zákonitostí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- poukážeme na potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, tyto otázky pak správně formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- vedeme žáky ke způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání chemických látek, nástrojů a vybavení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- vedeme žáky ke vhodné diskusi v malé skupině i v debatě celé třídy
- umožňujeme žákům prezentovat své názory, náměty a zkušenosti
- zadáváme úkoly, při nichž žáci spolupracují ve skupině

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při nichž žáci spolupracují ve skupině (např. při práci na projektech)
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporujeme u žáků vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- zapojujeme žáky do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí

- objasňujeme žákům souvislosti mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- žáky vedeme k třídění odpadů
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s chemickými látkami, chování v učebně chemie) a dodržování stanovených pracovních postupů

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování
- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání chemických látek, nástrojů a vybavení
- vytváříme u žáka schopnosti obhajovat výsledky své práce a využívat je v běžném životě
- vyžadujeme dokončování práce v dohodnuté kvalitě a určených termínech
- důsledně vyžadujeme dodržování vymezených pravidel a plnění povinností

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>dodržuje zásady bezpečné práce při práci laboratoři</p> <p>rozumí symbolům označující nebezpečné vlastnosti chemických látek</p> <p>dokáže poskytnout první pomoc</p> <p>používá základní vybavení chemické laboratoře</p> <p>vypracovává laboratorní protokoly</p> <p>samostatně provede filtraci, krystalizaci a chromatografii vybraných směsí a vysvětlí princip a využití dělicích metod</p> <p>chápe význam základních fyzikálně - chemických veličin, používá jejich jednotky</p> <p>z chemické rovnice dokáže spočítat množství reaktantů a produktů</p> <p>odvodí oxidační čísla atomů v molekulách</p> <p>vysvětlí význam oxidačního čísla</p> <p>ovládá názvosloví oxidů, kyselin, hydroxidů a solí</p> <p>vyjmenuje základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce, vysvětlí jejich podstatu a ilustruje na příkladech</p> <p>vysvětlí podstatu pH indikátorů a umí je používat</p> <p>vysvětlí princip názvosloví uhlovodíků- alkany, alkeny, alkiny</p> <p>názvosloví aromatických uhlovodíků, alkoholů, aldehydů, karbox. kyselin, napiše vzorec, využití</p> <p>samostatně provede laboratorní úlohu a vypracuje laboratorní úlohu a vypracuje laboratorní protokol</p> <p>samostatné projekty na dané téma, žáci pracují ve skupinách</p>	<p>bezpečnost práce</p> <p>zásady bezpečné práce</p> <p>symboly používané k označení chemických látek</p> <p>první pomoc</p> <p>laboratorní technika</p> <p>laboratorní dokumentace</p> <p>směsi - roztoky, filtrace a krystalizace, usazování, chromatografie</p> <p>chemické výpočty - základní fyzikálně chemické veličiny (teplota, hustota)</p> <p>látkové množství, molární hmotnost</p> <p>oxidační čísla</p> <p>názvosloví oxidů, hydroxidů, kyselin, solí</p> <p>rychlost chemické reakce</p> <p>kyseliny a zásady, pH indikátory</p> <p>organické sloučeniny</p> <p>názvosloví alifatických uhlovodíků</p> <p>názvosloví aromatických uhlovodíků, alkoholů, aldehydů, karboxylových kyselin</p> <p>přírodní látky- důkaz škrobu, výroba mýdla, podmínky ovlivňující kvašení</p> <p>projekty na téma - ropa, voda, vzduch, plasty</p>	<p>F</p>

Poznámky:

F Fyzika

5.10.7 KOMUNUKACE V ČESKÉM JAZYCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět se realizuje jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá kolektivně v celé skupině v učebně školy.

Předmět syntetizuje poznatky, vědomosti a dovednosti získané hlavně v hodinách slohu, českého jazyka a literatury.

Má vést žáka ke správnému vnímání různých jazykových sdělení, k vhodnému vyjadřování, efektivní mezilidské komunikaci, ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce

Způsoby a formy hodnocení vycházejí z důrazu na kultivované, výstižné vyjadřování s volbou vhodných jazykových prostředků pro danou situaci, je hodnoceno i zapojování žáka do diskuze a respektování pravidel dialogu.

Prolínají se průřezová témata Výchova demokratického občana (rozvoj a podpora komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti, aktivní postoj k životu, sebeúcta, angažovanost), Osobnostní a sociální výchova (verbální i neverbální komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace).

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtenářských a jazykových dovedností, ke zdokonalování písemného projevu, k pochopení učiva českého jazyka a literatury, jeho účelu a smyslu pro další život žáka
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučování
- vytváříme podmínky k samostatnému získávání informací ze slovníků, encyklopedií, populárně naučných textů, literatury pro děti a mládež atd. a práci s nimi
- stanovujeme dílčí cíle ve výuce, úroveň jejich dosažení hodnotíme tak, aby žák mohl vnímat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky problém výstižně pojmenovat, motivujeme žáky k nalezení východiska problému
- vedeme žáky ke správnému pořadí slov a vět při formulaci problému a při vyvozování závěrů ústní i písemnou formou
- dbáme na uvádění získaných jazykových a literárních poznatků do souvislostí
- podporujeme účast žáků v nejrůznějších soutěžích v českém jazyce

Kompetence komunikativní

- usilujeme o stálé rozvíjení žákovy slovní zásoby
- dbáme na správnou formulaci myšlenek a srozumitelné vyjadřování ústní i písemnou formou
- vedeme žáky k účasti v diskusi, ke schopnosti vyjádřit a prosazovat svůj názor, vyslechnout a respektovat názor odlišný, přiměřeně reagovat

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat na mluvnickém, literárním, slohovém nebo dramatickém úkolu ve skupinách, vzájemně si pomáhat
- učíme žáky respektovat vyjadřovací schopnosti, znalosti a dovednosti spolužáků tak, aby každý mohl přispět ke splnění úkolu podle svých možností
- usilujeme o vytvoření příjemné tvůrčí atmosféry ve vyučování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k úctě k českému jazyku a literárnímu bohatství českého národa, k orientaci v současném kulturním dění a k ochraně kulturního dědictví
- posilujeme sebedůvěru žáků individuálním přístupem a zadáváním diferencovaných úkolů
- vedeme žáky k uvědomělému respektování pokynů a daných pravidel během výuky českého jazyka

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali nutnost svého pracovního úsilí v českém jazyce - prostředku pro jejich další všestranný rozvoj
- seznamujeme žáky s různými obory lidské činnosti, dbáme na to, aby si vážili práce všech lidí pracujících s jazykem
- učíme žáky odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě, také svoji práci kontrolovat a hodnotit
- vedeme žáky k utváření zdravých pracovních návyků při duševní práci

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>dorozumívá se kultivovaně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>zapojuje se do diskuze, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text</p> <p>popisuje podle zvoleného postupu se snahou o přehlednost a srozumitelnost</p> <p>rozliší charakteristiku vnější a vnitřní s užitím vhodných přirovnání</p> <p>vyloží fakta</p> <p>zamyslí se nad zadanou problematikou a zaujme k ní postoj</p> <p>zaujme stanovisko k obsahu, formě a významu reklamy v životě člověka</p> <p>rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>v řeči volí přiměřené tempo, důraz slovní a větný, melodii věty</p> <p>slovní druhy vědomě užívá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>vhodně užívá pořádek slov ve větě, volí podle komunikační situace jednodušší či složitější větnou stavbu</p>	<p>jazyková kultura: (kultura mluveného jazyka, monolog, dialog)</p> <p>modelové situace a řízené diskuze k různým tématům</p> <p>vypravování: vypravování vlastních zážitků, dokončení příběhu, interpretace bajek, pohádek, povídek</p> <p>pokus o vytvoření vlastního literár. textu</p> <p>popis a charakteristika: netradiční postupy v popisu a charakteristice</p> <p>sebereflexe, oblíbený hrdina, spolužák, osobnost</p> <p>zamyšlení nad kategoriemi pravda - lež, dobro - zlo, čestnost - podlost</p> <p>výklad: mluvená forma výkladu (role učitele, politika, reportéra)</p> <p>psaná forma výkladu na dané téma</p> <p>úvaha: práce s citáty, rčeními, příslovími</p> <p>reklama: práce s letáky, tiskovinami, vytváření reklamních spotů, inzerátů</p> <p>masmédia: práce novináře, hrané reportáže, odborné noviny a časopisy, bulvární tisk, kritika</p> <p>konstruktivní, destruktivní</p> <p>zvuková stránka jazyka: melodie, důraz, pauza v mluveném projevu, scénky, minidramata, jazykolamy</p> <p>tvarosloví: K. Čapek: Vynálezce (práce s ukázkou)</p> <p>skladba: hádanky, kvízy, křížovky, skládanky, osmisměrky, dokončování vět a souvětí</p>	
<p>užívá spisovný jazyk a obecnou češtinu z hlediska</p>	<p>rozvrstvení národního jazyka:</p>	

<p>adekvátnosti dané komunikační situaci</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>reprodukuje přečtený text</p> <p>formuluje své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení</p> <p>pokouší se vytvořit vlastní literární text podle svých individuálních schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>návštěvy kulturních akcí, výstav, knihovny</p>	<p>vznik a vývoj nářečí, vyhledávání nářečních prvků v literatuře a národních písních</p> <p>seznámení s národopisnými oblastmi</p> <p>dialekt a nářečí v současném jazyce</p> <p>práce s literárním textem:(rozlišení literatury hodnotné a konzumní)</p> <p>Interpretace uměleckých děl: (přednes a dramatizace textu)</p> <p>struktura literárního díla (literární teorie, námět, téma, kompozice)</p> <p>využití literární teorie (poezie, próza, drama; žánry epické, lyrické, dramatické; jazyk literárního díla, rým, volný verš)</p>	
---	--	--

5.10.8 KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Konverzace v anglickém jazyce navazuje na vzdělávací obor jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se jako povinně volitelný předmět 2 hodiny týdně v 9. ročníku. Je zaměřen na celkové prohlubování a rozšiřování poznatků, vědomostí a dovedností získaných v hodinách anglického jazyka. Klade důraz na rozšiřování účelné komunikace mezi lidmi v integrujícím se světě. Výuka tohoto předmětu vede žáky k:

- využívání znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- schopnosti rozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení
- osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností k jejich aktivnímu používání
- zvládnutí jednoduché komunikace v ústní podobě v tématech běžných v každodenních situacích

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vytváříme podmínky ke zlepšování ústního projevu
- motivujeme žáky ke stálému zdokonalování jazykových znalostí a dovedností

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat cesty k řešení problému, tj. dorozumění se
- vedeme žáky k využívání získaných vědomostí při hledání různých variant řešení dané situace

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, k vhodné reakci na slyšené
- dbáme na aktivní zapojení do diskuse, na jeho vhodnou formu
- vedeme žáky k vyjadřování v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému ústnímu projevu

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat na rozhovorovém, dramatickém úkolu ve skupinách, vzájemně si pomáhat
- usilujeme o vytvoření příjemné tvůrčí atmosféry ve vyučování
- vedeme žáky k uvědomělému dodržování pravidel slušného chování mezi lidmi

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí
- vedeme žáky k ochraně kulturního i historického dědictví

Kompetence pracovní

- učíme žáky uvědomovat si nutnost svého pracovního úsilí v anglickém jazyce - prostředku pro jejich další všestranný rozvoj
- vedeme žáky k utváření zdravých pracovních návyků při duševní práci

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>představí sebe i své spolužáky, použije základní zdvořilostní fráze</p> <p>pojmenuje členy rodiny, příbuzné, vypráví o nich</p> <p>vyjmenuje šk.předměty, pomůcky, diskutuje o škole</p> <p>vede dialog o svém domově, domácích pracech</p> <p>pozve spolužáka na party</p> <p>přivítá kamaráda, omlouvá se, loučí se</p> <p>vede dialog na téma počasí ve světě, aktuální počasí</p> <p>představí koníčky své, zjišťuje hobby spolužáků</p> <p>pojmenuje letní i zimní sporty, sport. náčiní</p> <p>představí oblíbené druhy zábavy, oblíbené umělce</p> <p>předvede formy souhlasu a nesouhlasu ve scénkách</p> <p>seznámí se s hlavními svátky u nás i v cizině</p> <p>seznámí se se zvyky a tradicemi u nás i v cizině</p> <p>pojmenuje nejběžnější jídla a potraviny</p> <p>objedná si jídlo dle jídelníčku, komunikuje s číšníkem</p> <p>představí výhody a nevýhody druhů dopravy</p> <p>koupí si lístek, zeptá se na směr, čas odjezdu, cenu...</p> <p>rezervuje si lístek na cestu</p> <p>vede dialog na téma ztráta zavazadla, další informace</p> <p>zajistí si objednávku pokoje v hotelu</p> <p>ptá se na informace o hotelu v recepci</p> <p>pozná výhody a nevýhody různých ubytování</p> <p>pojmenuje druhy obchodů a jejich produktů</p> <p>vede rozhovor při kupování konkrétní věci</p> <p>vede rozhovor na téma bankovníctví</p> <p>vyměňuje peníze různých měn</p> <p>přivolá pomoc, popíše nehodu, úraz</p> <p>udá údaje o své osobě, nahlásí ztrátu věci</p> <p>ptá se na turistické zajímavosti místa</p> <p>pomůže zahraničnímu turistovi s orientací v místě</p> <p>seznámí se s nejzajímavějšími místy Londýna</p>	<p>Introduction</p> <p>Family</p> <p>School</p> <p>Home</p> <p>Invitation:At the party</p> <p>Weather</p> <p>Hobby</p> <p>Sport</p> <p>Entertainment</p> <p>Agreeing, Disagreeing</p> <p>Holidays</p> <p>Festivals,Celebrations</p> <p>Food</p> <p>At the restaurant</p> <p>Transport</p> <p>Travelling</p> <p>At the booking office</p> <p>Luggage office</p> <p>Booking a hotel</p> <p>Staying in a hotel</p> <p>Accommodation</p> <p>Shops</p> <p>Shopping</p> <p>Bank</p> <p>Exchange office</p> <p>Accidents</p> <p>Police station</p> <p>Tourist information</p> <p>Giving directions</p> <p>What to see in</p>	

5.10.9 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Mediální výchova se realizuje jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně. Součástí výuky je vytváření školního časopisu. Předmět má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti.

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- umění zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií
- sledování a kritické zhodnocení mediálních sdělení z hlediska záměru
- zhodnocení mediálních sdělení z hlediska vztahu k realitě
- orientace v základních pojmech související s médii
- vytváření všeobecného přehledu
- dovednost samostatně formulovat podle žurnalistických zásad

Předmětem se prolínají všechna průřezová témata.

Výuka probíhá buď kolektivně v odborných pracovních (učebna...) s využitím audiovizuální techniky a dostupných vyučovacích pomůcek nebo skupinově (práce na dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých projektech). Je také uplatňována samostatná práce.

Způsoby a formy hodnocení vycházejí z principu předmětu a akcentu na vytváření všeobecného přehledu a schopnosti kriticky nahlížet na probíraná témata z různých úhlů. Důraz je kladen na schopnost orientace v problematice, ale i zvládnutí teoretických poznatků. Hodnocení vychází i z průběžného pozorování projevů žáků, opírá se i o plnění zadaných samostatných úkolů.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a k jejich systematizaci a využití v praktickém životě
- vedeme žáky ke zvládnutí obecně užívaných termínů, znaků a symbolů a vytvoření komplexnějšího pohledu na společenské jevy

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáky k aktivnímu hledání východiska z problému
- posilujeme kritické myšlení žáků a obhajobu vlastních rozhodnutí
- posilujeme vědomí vlastní zodpovědnosti

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat své myšlenky a názory v logickém sledu v písemném i ústním projevu
- vedeme žáky k porozumění různým typům textů a záznamů a k přemýšlení o nich

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat ve skupině
- vedeme k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- směřujeme žáky k vytváření vztahů a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

- motivujeme k respektování přesvědčení druhých lidí
- směřujeme žáky k respektování zákonů a společenských norem

Kompetence pracovní

- učíme žáky využít získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje
- motivujeme žáky k plnění povinností a závazků

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
je vybaven základní úrovní mediální gramotnosti	fungování a společenská role současných médií historie žurnalistiky rozdělení masmédií	D
podílí se na tvorbě školního časopisu	volba odpovídajícího média seznámení se s žurnalistickými žánry žurnalistické titulky	ČJ
pracuje s různými informačními zdroji a kriticky je hodnotí	vyhledávání informací právo na informace etika	VO

Poznámky:

D	Dějepis
ČJ	Český jazyk
VO	Výchova k občanství

5.10.10 PŘÍPRAVA POKRMŮ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *příprava pokrmů* je nabízen jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Předmět svým pojetím a obsahem umožňuje žákům orientovat se v širokém spektru pracovních činností a technologií. Vychází z praktických dovedností a návyků při přípravě pokrmů, provozu a údržbě domácnosti.

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- dovednosti plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost svoji i v týmu
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu vlastní práce i společného výsledku práce
- hledání cest k vlastní seberealizaci
- rozvíjení vlastního podnikatelského myšlení
- seznámení se s kulinařskými zvyky různých národů a národností
- vytváření a dodržování zásad bezpečnosti hygieny při práci

Žáci získávají dovednosti související nejen s péčí o domácnost, ale dozvídají se i o činnosti provozů společného stravování, např. školních jídelnách, restauracích, provozovnách rychlého občerstvení.

Výuka probíhá ve cvičné kuchyni, v kmenové třídě a v učebně výpočetní techniky.

Do předmětu se prolínají průřezová témata VDO (zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování), OSV (snaha orientovat se v sobě samém), EV (ekologické problémy, třídění odpadů), MV (schopnost využít podněty z médií).

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- prostřednictvím zadávaných úkolů vedeme žáky k samostatnému využívání znalostí a dovedností v oblasti provozu a údržbě domácnosti
- směřujeme žáky k celoživotnímu vyhledávání a užitečného používání informací

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k aktivnímu a tvořivému přístupu k zadané práci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k účelné konverzaci během práce
- učíme žáky konzultovat svůj postup
- vedeme žáky ke schopnosti vyjádřit a prosazovat svůj názor, vyslechnout a respektovat názor odlišný, přiměřeně reagovat

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, ohleduplnosti a taktu
- posilujeme sebedůvěru žáků, pomáháme vytvářet jejich přiměřené sebevědomí
- usilujeme o vytvoření příjemné atmosféry při práci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k úctě k výsledkům práce své i ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s technikou používanou v domácnosti
- učíme žáky odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>sestaví jídelníček, nakoupí potraviny, správně je uskladní dodržuje zásady zdravé výživy</p> <p>prokáže znalosti o výživě člověka, potravě má představu o základních činnostech přípravy pokrmů</p> <p>organizuje a plánuje pracovní činnost</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti při práci</p> <p>získává informace o ekonomice a provozu v rodině</p> <p>kulturně stoluje a chová se společensky přijatelně</p> <p>používá základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče udržuje pořádek a čistotu dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny, poskytne první pomoc při úrazu připraví jednoduché pokrmy tepelnou úpravou i za studena kulturně stoluje a chová se společensky dokáže uplatnit princip slavnostního stolování v rodině provede základní úklid kuchyně</p> <p>ovládá základní principy stolování a obsluhu u stolu volí správnou technologii dodržuje zásady pro utváření zdravého a příjemného prostředí v bytě</p>	<p>hygiena výživy - výběr, nákup, skladování potravin, jídelníček zásady správné výživy, výživová hodnota stravovací režim</p> <p>technologie přípravy pokrmů, význam brambor, obilovin a luštěnin v jídelníčku, význam mléka a mléčných výrobků, maso v našem jídelníčku, vejce plánování jídelníčku a navazujících činností základní vybavení kuchyně, pracovní řád ve cvičné kuchyni, hygiena, obsluha elektrických spotřebičů hospodaření, problematika nadváhy, poruchy příjmu potravy, nové trendy ve stravování a vybavení kuchyní, kuchařské knihy stolování, inventář, aranžování, pravidla chování u stolu, servírování příprava pokrmů za studena, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování, zeleninové pokrmy, vánoční speciality, pokrmy z brambor, luštěnin, pokrmy z mléka, z ryb, vaječné pokrmy, slavnostní pohoštění dle volby, úklid, obsluha techniky. Tepelná úprava, polévky, omáčky, saláty, pečivo, úprava masa, ryb a drůbeže</p>	

Poznámky:

D	Dějepis
VO	Výchova k občanství
VV	Výtvarná výchova

5.10.11 SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Seminář ze společensko-vědních předmětů se realizuje jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, muzeí apod. Předmět syntetizuje poznatky, vědomosti a dovednosti získané v ostatních předmětech a staví je do logické souvislosti.

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- estetickému vnímání a zobrazování reality
- sledování a hodnocení aktuálních společenských a kulturních událostí
- celkovému rozvoji žákovy osobnosti
- vytváření všeobecného přehledu
- dovednosti formulovat a obhájit svůj názor
- seznámení se s kulturou různých národů a národností celého světa
- vytváření žebříčku hodnot a následné schopnosti hodnocení historických událostí, konkrétních osobností, uměleckého díla na pozadí společenských a historických reálií

Seminářem se prolínají všechna průřezová témata.

Výuka probíhá buď kolektivně v odborných pracovnách (učebny informatiky) s využitím audiovizuální techniky a dostupných vyučovacích pomůcek, nebo skupinově (práce na dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých projektech). Je také uplatňována samostatná práce.

Způsoby a formy hodnocení vycházejí z principu předmětu a akcentu na vytváření všeobecného přehledu a schopnosti nahlížet na probíranou problematiku z různých úhlů. Důraz není kladen na míru zvládnutých teoretických poznatků, ale na schopnost orientace v problematice a hledání logických souvislostí. Vychází i z průběžného pozorování projevů žáků, opírá se i o výsledky kvízů a vědomostních her.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k aktivnímu získávání informací o životě kolem nás a k jejich zpracování a využití
- směřujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky pojmenovat problém
- motivujeme žáky k aktivnímu hledání východiska z problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k účasti v diskusi, ke schopnosti vyjádřit a prosazovat svůj názor, vyslechnout a respektovat názor odlišný, přiměřeně reagovat

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat na různých projektech, vzájemně si pomáhat
- učíme žáky respektovat odlišnost jedinců, skupin i kultur
- posilujeme sebedůvěru žáků, pomáháme vytvářet jejich přiměřené sebevědomí

- usilujeme o vytvoření příjemné tvůrčí atmosféry ve vyučování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k úctě k již vytvořeným materiálním i kulturním hodnotám
- vedeme žáky k uvědomělému respektování pokynů a daných pravidel ve společnosti

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomění si nutnosti svého pracovního úsilí jako prostředku jejich dalšího rozvoje
- učíme žáky odvádět svoji práci v přiměřené kvalitě

SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ

9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>má zájem o minulost svého města, státu</p> <p>chápe důležitost rozvoje sociálních dovedností</p> <p>pracuje s bohatou škálou informačních zdrojů, kriticky je posuzuje, hledá zajímavé problémy a jevy, diskutuje o nich, nabízí různá řešení</p> <p>uvědomuje si hodnotu vědění, dovednosti rozhodování, spolupráce a kvality mezilidských vztahů</p> <p>orientuje se v kulturním dědictví národa</p> <p>podílí se na oslavách významných výročí</p>	<p>vymezení regionu, jeho historie, osobnosti</p> <p>Milevsko, historie, osobnosti</p> <p>sociální dovednosti - spolupráce, porozumění, snášenlivost ke spolužákům, k jiným skupinám lidí, rasám, národům</p> <p>úloha náboženství v životě člověka, vývoj náboženského myšlení ve světě, biblické příběhy</p> <p>vánoční a velikonoční zvyky a tradice u nás a ve světě</p> <p>svět viděný mýma očima</p> <p>co mě zajímá - současná domácí i světová problematika</p> <p>umělecké slohy</p> <p>významná výročí</p>	<p>D</p> <p>VV</p> <p>VO</p>

Poznámky:

D	Dějepis
VO	Výchova k občanství
VV	Výtvarná výchova

5.10.12 SPORTOVNÍ HRY

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Sportovní hry plní cíle v návaznosti na povinnou tělesnou výchovu, ve které nemůžeme obsáhnout a plně realizovat všechny úkoly tělesné výchovy a výchovy ke zdraví. *Sportovní hry* slouží hlavně k uspokojení zájmů a potřeb pohybově nadaným žákům.

Předmět se realizuje jako povinně volitelný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v tělocvičně nebo na školním hřišti.

Základ předmětu tvoří rozvoj pohybových dovedností, regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, poznávání zdraví, rizika ovlivňující zdraví a jejich prevence. Vzdělávání ve sportovních a pohybových hrách směřuje k dalšímu rozvíjení pohybového nadání a tělesné zdatnosti, duševní a sociální pohody a zdraví.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- dbáme u žáků na poznávání smyslu, významu a cílů pohybových aktivit
- motivujeme a vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do tělovýchovných činností

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky přiměřeně reagovat na problémy vzniklé v souvislosti s osvojováním pohybových aktivit a hledat vhodná řešení

Kompetence komunikativní

- dbáme na odpovídající vzájemnou komunikaci a slušné chování při hrách, soutěžích a dalších pohybových aktivitách
- vedeme žáky k vnímání, chápání a užívání prvků neverbální komunikace při sportovních činnostech

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pohybové aktivity ve skupinách a zaujímání různých rolí ve sportovních družstvech
- učíme je spoluodpovědnosti za výsledky celého družstva
- rozvíjíme schopnost žáků vzájemně si pomáhat

Kompetence občanské

- v průběhu cvičení a her vedeme žáky k respektování pokynů a daných pravidel
- vedeme žáky k jednání v duchu fair play

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat zásady bezpečnosti při cvičební

SPORTOVNÍ HRY

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a přesahy
<p>seznámí se s bezpečnostními pravidly, dodržuje je</p> <p>chápe význam posilování svalů, utužování kondice</p> <p>rozvíjí svoje znalosti a dovednosti v péči o své tělo</p> <p>osvojí si základy herních systémů, upevňuje si pravidla jednotlivých her</p> <p>chápe význam her pro upevňování kolektivu a mezilidských vztahů, spolupracuje ve skupině</p> <p>spolupracuje v družstvu, jedná čestně, dodržuje taktiku</p> <p>samostatně organizuje a řídí hry</p> <p>spolurozhoduje hry a soutěže</p> <p>chápe význam her jako aktivní činnost</p> <p>aktivně užívá názvosloví, komunikuje vhodnou formou</p> <p>připraví a uklidí potřebné náčiní</p> <p>dodržuje dohodnutá pravidla při činnosti</p> <p>zajímá se o dosažené výkony, hodnotí sebe, porovnává s ostatními, snaží se o zlepšení</p> <p>podílí se na měření, evidenci a vyhodnocování výkonů</p>	<p>bezpečnost - úvodní poučení, dále průběžně podle druhu činnosti</p> <p>kondiční a posilovací cviky - průběžně</p> <p>protahovací a regenerační cvičení - průběžně</p> <p>herní systémy, kombinace</p> <p>sportovní hry - kopaná, basketbal, florbal, házená, volejbal</p> <p>házená - driblink, přihrávky, hra</p> <p>volejbal - přihrávky, podání, hra</p> <p>florbal - střelba, přihrávky, hra</p> <p>basketbal - driblink, přihrávka, hra</p> <p>netradiční hry podle zájmů a schopností</p> <p>drobné pohybové hry</p> <p>komunikace - tělocvičné názvosloví činností</p> <p>organizace prostoru</p> <p>pravidla</p> <p>sebehodnocení</p> <p>měření výkonů, evidence, vyhodnocování</p>	<p>OSV</p>

Poznámky:

OSV Sociální rozvoj - kooperace a kompetice (zvládání různých situací, mezilidské vztahy, pomoc)

5.10.13 VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Všeobecně vzdělávací seminář je volitelný předmět, který se vyučuje v 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. jedna ze dvou vyučovacích hodin je věnována vzdělávacímu oboru český jazyk a literatura, druhá hodina je zaměřena na vzdělávací obor matematika. Tento předmět byl zaveden především kvůli požadavkům žáků 9. tříd. ŠVP výstupy a učivo souhlasí s ŠVP výstupy a učivem volitelných předmětů - Cvičení z českého jazyka a Cvičení z matematiky.

Předmět se realizuje jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně.

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Vzhledem ke změnám v pojetí a obsahu výuky, kdy je důraz kladen především na osvojování potřebných strategií učení, na jejichž základě jsou žáci motivováni k:

- celoživotnímu učení,
- tvořivému myšlení a přiměřenému řešení problému,
- účinné komunikaci a spolupráci,
- ochraně svého fyzického i duševního zdraví, vytvořených hodnot a životního prostředí,
- ke schopnosti být ohleduplný a tolerantní k jiným lidem a odlišným kulturním a duchovním hodnotám,
- poznávání a uplatňování svých schopností, vědomostí a dovedností v souladu se svými reálnými možnostmi,

přistupujeme také k hodnocení výsledků vzdělávání žáků z širšího pohledu. Hodnocení je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Je to běžná činnost, kterou my - učitelé - ve škole vykonáváme průběžně ve výuce (i mimo ni) po celý školní rok. K hodnocení přistupujeme s vědomím jeho především motivační funkce. Nedílnou součástí hodnocení je také sebehodnotící činnost žáků.

6.1.1 Obecná ustanovení pro hodnocení žáků

- Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání vznikla ve spolupráci všech učitelů školy v souladu se školním vzdělávacím programem pro základní školy.
- Pravidla jsou součástí hodnocení a sebehodnocení školy, mají vazbu na školní řád.
- Pravidla se vztahují na všechny typy hodnocení (slovní, známkou, kombinované).
- Pravidla obsahují cíl hodnocení, předmět hodnocení, zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků a stupně hodnocení prospěchu.

6.1.2 Cíl hodnocení

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, pomocí níž získá informace o tom,

- jak danou problematiku zvládá,
- jak dovede zacházet s tím, co se naučil,
- v čem se zlepšil,
- v čem chybí,
- jakým způsobem může dosavadní nedostatky odstranit.

Tímto přístupem žákovi umožníme posoudit vlastní míru osvojených poznatků a dovedností v porovnání s očekávaným výstupem, umožníme mu srovnání jeho současného výkonu s minulými výkony, respektujeme přirozený rozvoj žákovy individuality, formujeme u něho odpovědný vztah k vlastnímu vzdělávání a posilujeme jeho vnitřní motivaci k učení. Zároveň tímto způsobem hodnocení zmírňujeme negativní dopad slabých výkonů na jeho psychiku a oslabujeme i tzv. vnější motivaci žáků (učení pro známky).

6.1.3 Předmět hodnocení

Předmětem hodnocení jsou výsledky žákova vzdělávání a výchovy posuzované především z hlediska dosahování očekávaných cílů a výstupů, jak jsou uvedeny ve školském zákoně, v rámcovém a školním vzdělávacím programu, a zároveň s tím postupného utváření požadovaných klíčových kompetencí pro další život žáka.

Sledujeme:

- chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou, tj. přijímání a uplatňování mravních a občanských hodnot společnosti,
- úroveň dosažených výsledků v porovnání s očekávanými výstupy v jednotlivých vyučovacích předmětech,
- průběh žákova vzdělávání v porovnání s jeho minulými výkony,
- aktivní a zodpovědný přístup žáka ke svému vzdělávání,
- uplatňování tvůrčího myšlení a efektivního řešení problému,
- vztah k sobě samému, míru samostatnosti a schopnosti spolupráce s ostatními,
- ovládání základů mezilidské komunikace, používání telekomunikační techniky,
- vztah k vlastní práci a svému zdraví – odpovědnost, spolehlivost, snaha, píle atd.

6.1.4 Způsoby hodnocení

- klasifikačním stupněm – průběžně po celou dobu školní docházky (záznamy v žákovské knížce), v pololetí (na vysvědčení nebo jeho výpisu v prvním pololetí)
- slovním hodnocením – průběžně během celého školního vzdělávání
- kombinací obou způsobů
- písemným slovním hodnocením u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – na žádost zákonného zástupce a doporučení speciálního pracoviště, po schválení ředitelem školy

6.1.5 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáka

- Hodnocení žákova výkonu vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výkonů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.
- Učitel přistupuje k hodnocení vzdělávací činnosti žáka s vědomím motivační funkce hodnocení.
- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí je místo vysvědčení vydán výpis vysvědčení.
- Klasifikace je pouze jednou z forem hodnocení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení nebo jejich kombinaci (viz výše).
- Žák je klasifikován v jednotlivých vyučovacích předmětech pěti stupni:

1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.

Klasifikace se řídí pravidly pro klasifikaci:

- klasifikovat lze pouze učivo dostatečně procvičené a upevněné
- neklasifikovat žáka po nejméně týdenní nepřítomnosti ihned po příchodu do školy, ponechat mu na doplnění poznatků přiměřený čas v závislosti na délce jeho nepřítomnosti
- vždy žákovi oznámit výsledek zkoušky – při ústní zkoušce oznámí učitel výsledek okamžitě, s návrhem cest k odstranění dosavadních nedostatků
- kontrolní písemné práce rozvrhnout rovnoměrně na celý školní rok, aby se nehromadily jen v určitých obdobích
- termíny písemných prací konzultovat s třídním učitelem – v jednom dni lze psát jen jednu nejméně 45minutovou práci
- vést si soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určit výsledný klasifikační stupeň po vzájemné dohodě vyučujících
- pro určení stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Učitel přihlíží k věkovým zvláštěm žákova i k tomu, že v průběhu klasifikačního období mohl žák zakolísat ve svých vzdělávacích výkonech pro určitou výjimečnou indispozici. Klasifikace není pouhým aritmetickým průměrem známek, zahrnuje také ohodnocení žákova píle a jeho přístupu ke vzdělávání v širších souvislostech ovlivňujících žákův výkon.

- Při průběžném hodnocení a klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt, rozpracovává obecná kritéria na podrobnější pravidla pro hodnocení ústní, písemné a skupinové práce v daném předmětu a seznámí s nimi žáky.
- Při hodnocení výchovně vzdělávacích výsledků žáka učitel dbá na objektivní a komplexní posuzování žákových výkonů.
- Hodnocení je jednoznačné, cílené, srozumitelné, věcně a odborně správné, doložitelné a pedagogicky zdůvodnitelné.
- S hodnocením učitel seznamuje žáka a jeho zákonného zástupce průběžně během školní docházky, pravidelně (třídní schůzky, prostřednictvím žákovské knížky, vysvědčení), v mimořádném případě okamžitě (telefonicky, dopisem).
- Při hodnocení žáka učitel dbá také na rozvíjení dovednosti sebehodnocení žáka.
- Hodnocení je prováděno v souladu se stanovenými pravidly hodnocení. Kritéria hodnocení v jednotlivých předmětech neodporují obecným kritériím uvedeným v ŠPV.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se na vysvědčení nehodnotí.
- Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
- Celkový prospěch žáka je na vysvědčení vyjádřen slovy: prospěl(a) s vyznamenáním; prospěl(a); neprospěl(a).

Pro potřeby klasifikace se vyučovací předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření
- předměty s převahou praktického zaměření
- předměty s převahou výchovného zaměření

6.1.5.1 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace vyučovaných předmětů

Stupeň 1 – výborný

- s teoretickým zaměřením (oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a jeho svět). Žák přesně a uceleně ovládá a trvale si osvojuje požadované vědomosti a poznatky. Chápe a využívá vztahy mezi nimi. Pracuje samostatně a tvořivě. Jeho ústní i písemný projev je správný, přesný a výstižný. Žákovy výsledky jsou kvalitní, mohou vykazovat pouze malé nedostatky. Je schopen samostatně studovat přiměřené texty a vyhledávat informace. O výuku projevuje aktivní a trvalý zájem.
- s praktickým zaměřením (oblasti: Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie). Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci. Praktické činnosti vykonává pohotově a samostatně. Informace vyhledává samostatně a tvořivě je využívá v praktické části. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Aktivně překonává vyskytující se překážky v jeho práci.
- s výchovně-vzdělávacím zaměřením (oblasti: Umění a kultura, Člověk a zdraví). Žák je v činnostech velmi aktivní. Jeho zájem o daný předmět je trvalý. Osvojené poznatky a dovednosti tvořivě uplatňuje. Pracuje samostatně. Plně využívá své osobní předpoklady a aktivně je rozvíjí v individuálních i kolektivních projevech. Cílevědomě rozvíjí svoje estetické cítění a tělesnou zdatnost. Dodržuje zásady zdravého životního stylu.

Stupeň 2 – chvalitebný

- s teoretickým zaměřením (oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a jeho svět). Žák ovládá požadované vědomosti a dovednosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Pracuje samostatně nebo podle menších podnětů učitele. Ústní i písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti nebo úplnosti. Žákovy výsledky jsou bez podstatných nedostatků. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí učitele studovat přiměřené texty. O výuku má zájem. Nové poznatky si osvojuje cílevědomě.
- s praktickým zaměřením (oblasti: Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie). Žák projevuje kladný vztah k práci. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá

získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Pracuje samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají však drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

- s výchovně-vzdělávacím zaměřením (oblasti: Umění a kultura, Člověk a zdraví). Žák je v činnostech aktivní, tvořivý a převážně samostatný. Aktivně využívá svoje osobní předpoklady a rozvíjí je v individuálním i kolektivním projevu. Výsledky jeho práce jsou estetické, bez větších nedostatků a nepřesností. Pracuje se zájmem. Při aplikaci osvojených vědomostí, dovedností a návyků potřebuje jen občasnou pomoc učitele. Cílevědomě si v požadované míře rozvíjí estetický vkus a svoji tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 – dobrý

- s teoretickým zaměřením (oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a jeho svět). Žák má v ucelenosti, úplnosti a přesnosti osvojených poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky, které dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků se při řešení úkolů dopouští chyb. Jeho myšlení je málo tvořivé, ale dokáže pracovat pod vedením učitele. V jeho ústním i písemném projevu jsou častější nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Samostatně studovat dokáže jen pod soustavným dohledem učitele.
- s praktickým zaměřením (oblasti: Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie). Žák projevuje vztah k práci s menšími výkyvy. Získané teoretické poznatky uplatňuje za pomoci učitele. Při práci se dopouští chyb a k jejich nápravě potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky jeho práce vykazují nedostatky. Vlastní práci si organizuje méně účelně. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.
- s výchovně-vzdělávacím zaměřením (oblasti: Umění a kultura, Člověk a zdraví). Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním ani kolektivním projevu. Výsledky jeho práce jsou méně estetické, mají menší nedostatky. Zájem o činnost je kolísavý. Při aplikaci svých schopností potřebuje pomoc učitele. Svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost nerozvíjí v požadované míře.

Stupeň 4 – dostatečný

- s teoretickým zaměřením (oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a jeho svět). Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojených poznatků závažné mezery. V uplatňování osvojených poznatků se vyskytují závažné chyby. Žák je málo tvořivý a pohotový. Pracuje nesamostatně. Jeho ústní i písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky opraví jen s vydatnou pomocí učitele. Při samostatné práci má velké obtíže.
- s praktickým zaměřením (oblasti: Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie). Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci. Získané znalosti uplatňuje jen za soustavné pomoci učitele. Při práci se dopouští větších chyb. Potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Organizovat vlastní práci dokáže jen za vydatné pomoci učitele. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.
- s výchovně-vzdělávacím zaměřením (oblasti: Umění a kultura, Člověk a zdraví). Žák pracuje bez zájmu o daný předmět. Je převážně pasivní. Při aplikaci svých schopností potřebuje vydatnou pomoc a pobídku učitele. Výsledky jeho práce jsou málo estetické, vykazují závažné nedostatky a chyby. Svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost nerozvíjí v požadované míře.

Stupeň 5 – nedostatečný

- s teoretickým zaměřením (oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a jeho svět). Žák si požadované vědomosti a dovednosti neosvojil uceleně, přesně ani úplně. Má závažné a značné mezery. Při uplatňování osvojených poznatků se vyskytují velmi závažné chyby, které nedovede opravit ani s pomocí učitele. V ústním a v písemném projevu má značné a závažné nedostatky. Neprojevuje samostatnost v myšlení. Nedovede pracovat samostatně.
- s praktickým zaměřením (oblasti: Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie). Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V práci má podstatné nedostatky. Nedokáže

postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné a nepřesné.

- s výchovně-vzdělávacím zaměřením (oblasti: Umění a kultura, Člověk a zdraví). Žák je v činnostech pasivní. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí žádné úsilí. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Výsledky jeho práce vykazují závažné chyby a nedostatky, které nenapraví ani se značnou pomocí učitele. Nemá zájem rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.1.6 Zásady hodnocení a klasifikace chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou

- Chování je klasifikováno třemi stupni: 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 - neuspokojivé.
- Klasifikace chování se řídí pravidly pro klasifikaci chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou:
 - klasifikaci chování navrhuje třídní učitel (po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, případně s ostatními pedagogickými pracovníky), projedná návrh v pedagogické radě a stupeň chování schvaluje ředitel školy
 - kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během sledovaného období
 - přihlíží se k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.
- Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů průběžně během školního roku, minimálně třikrát ročně.
- výchovných opatřeních tj. pochvalách a jiných oceněních a o opatřeních k posílení kázně je proveden zápis do osobní dokumentace žáka.
- Při závažném porušení školního řádu jsou zákonní zástupci informováni okamžitě prostřednictvím zákovské knížky nebo telefonicky.
- kázeňské opatření (napomenutí třídním učitelem, udělením důtky třídním učitelem nebo ředitelem školy) je proveden zápis v osobní dokumentaci žáka.

6.1.6.1 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák se chová slušně ke spolužákům a všem dospělým osobám ve škole. Uvědoměle dodržuje školní řád. Nenarušuje vyučování nevhodnými poznámkami nebo nevhodným chováním. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy a přispívá k jeho upevnování. Aktivně se podílí na vytváření dobré pracovní atmosféry ve třídě. Méně závažných přestupků se dopouští pouze ojediněle.

Stupeň 2 – uspokojivé

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Dopustí se však závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Je však přístupný výchovnému působení.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopouští se vážného provinění, které může ohrozit zdraví nebo výchovu ostatních žáků. Narušuje závažným způsobem činnost kolektivu třídy nebo školy. Není přístupný výchovnému působení.

6.1.7 Podmínky, za nichž dochází ke komisionálnímu zkoušení

Řídí se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění novely č. 472/2011 Sb., § 52 odst. 4 a5 a vyhláškou č. 48/2005 Sb. o

základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky ve znění novely č. 454/2006 Sb. a č. 256/2012 Sb. § 19 – 22.

6.1.8 Kritéria pro udílení pochval a opatření k posílení kázně

Pochvala třídního učitele – ocenění plnění povinností, pomoci spolužákům, aktivity atd.

Pochvala ředitele školy – ocenění plnění povinností, pomoci spolužákům, aktivit spojených se školou, s většími celoškolními akcemi, soutěžemi a školní reprezentací.

Napomenutí třídního učitele – ojedinělé drobné a neúmyslné porušení školního řádu (ojedinělý pozdní příchod, zapomínání pomůcek, nepořádnost a lajdáctví atd.)

Důtka třídního učitele – opakované drobné porušení školního řádu, nevhodné chování ke spolužákům nebo dospělým osobám ve škole, drobné ničení školního majetku, vědomé neplnění povinností, neomluvená nepřítomnost ve škole – do 2 vyučovacích hodin.

Důtka ředitele školy – ojedinělé hrubé porušení školního řádu, ojedinělé agresivní chování k ostatním žákům ve škole, ničení školního majetku a zapůjčených pomůcek, úmyslné poškození nebo ztráta žákovské knížky, časté a úmyslné pozdní příchody do školy, neomluvená nepřítomnost ve škole.

6.1.9 Hodnocení skupinové práce žáků

Práci hodnotí sám žák, následně jeho spolupracovníci, ostatní žáci a učitel.

Hodnotí se:

- dodržení se tématu
- podíl na práci ve skupině
- schopnost spolupráce
- schopnost komunikace
- přístup k práci
- prezentace výstupu
- přínos pro jedince, skupinu, třídu

Hodnocení je prováděno pomocí hodnotících výroků a pomocí upřesňujících příslovčí – vždy, téměř vždy, často, někdy, zřídka, nikdy.

6.1.10 Získávání podkladů pro hodnocení žáků

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- soustavné sledování výkonů a připravenosti žáka
- různé druhy zkoušek: písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové
- rozbor výsledků činnosti žáka
- konzultace s ostatními vyučujícími
- konzultace s pracovníky PPP, zejména u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- rozhovory se žákem
- rozhovory s žákovými zákonnými zástupci

6.1.11 Sebehodnocení žáků – zásady a kritéria

Žák je v průběhu celého školního roku veden k tomu, aby dokázal sám objektivně zhodnotit svůj výkon.

Sebehodnocení žáka je vnímáno jako nástroj k posouzení žákova pokroku, k hledání cest, kam směřovat dál ve svém vzdělávání a životě.

- Prostor pro sebehodnocení žáka je vytvářen v každém vyučovaném předmětu, v adekvátním čase a vhodným způsobem ve vyučovacích hodinách.
- Žákovi je vytvářen dostatek možností, v nichž může svůj rozvoj vědomostí, dovedností a postojů hodnotit a porovnávat s minulým stavem.
- Nejméně 2krát během školního roku (1. a 3. čtvrtletí) žáci ve spolupráci s učitelem příslušného předmětu zhodnotí svoji práci a pokrok v daném předmětu.
- Na konci 1. a 2. pololetí žáci navrhnou svoje vysvědčení ve spolupráci s třídním učitelem a učiteli vyučovaných předmětů a svůj návrh s nimi porovnávají a konzultují.
- Při posuzování žákova pokroku žáci i učitelé vždy vycházejí z dosažené úrovně rozvíjených klíčových kompetencí.
- Forma i metoda (např. součást čtvrtletní práce, autoevaluační list, ústní forma, dotazník, práce ve školním nebo domácím sešitě, elektronická podoba, běžná výuka ve třídě, v počítačové učebně, tematické vyučování atd.) vycházejí z věkových odlišností žáků a ze záměru učitele, jaké jevy bude s dětmi pozorovat a hodnotit.
- Při sebehodnocení žák používá výroky (např. ano, vždy, občas, ne, samostatně, většinou samostatně, s dopomocí, vyhledám pomoc, zatím se mi nedaří atd., pomáhám druhým, pracuji pečlivě, naslouchám druhým, zapojuji se do spolupráce atd. dle sledovaného jevu).
- Žáci jsou vedeni k umění pracovat s chybou, ke schopnosti najít informaci, pochopit, hledat cesty řešení, nápravě stavu atd.
- Žáci jsou vedeni k vyváženosti vlastního hodnocení (klady i zápory), k posílení vlastní sebedůvěry, ke korekci nadměrného sebevědomí a přeceňování se.
- Sebehodnocení žáka musí přispívat k rozvoji jeho samostatnosti, tvořivosti, zodpovědnosti a zdravé ctižádosti.
- Sebehodnocení i hodnocení žáka probíhají vždy v klidné a vstřícné atmosféře. Jsou vedeny v souladu se zásadami dobré mezilidské komunikace.

6.1.12 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze specifických potřeb a přiznaných podpůrných opatření žáka. Při hodnocení používáme různé formy.
- Hodnocení musí obsahovat zdůvodnění a doporučení, jak případným dalším neúspěchům dítěte předcházet a překonávat je.
- Při klasifikaci upřednostňujeme širší slovní hodnocení
- Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Učitel objektivně posoudí a slovně popíše jednotlivé složky školního výkonu žáka tak, aby nepřevládalo negativní hodnocení vyvolané poruchou.
- Učitel uplatňuje slovní hodnocení po celou dobu školního roku.
- Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- Učitel klade důraz na ten druh práce, kde má žák menší obtíže, vychází z počtu jevů, které žák zvládl.
- Ředitelství školy zajistí dle možnosti snížený počet dětí ve třídě.
- O slovní hodnocení musí zákonný zástupce žáka požádat ředitele školy.
- Žádost musí být písemná a obsahovat tyto náležitosti: jméno a příjmení žáka, datum narození, třída, kterou žák navštěvuje, vyučovací předmět a důvod, proč má být žák hodnocen slovně.
- K žádosti musí být přiloženo písemné doporučení školského poradenského zařízení.
- Žák je slovně hodnocen v předmětech, ve kterých má obtíže vyvolané jeho poruchou.
- Ředitel školy rozhodne o vhodnosti slovního hodnocení daného žáka.

7 PŘÍLOHY ŠVP

7.1 Školní vzdělávací program pro školní družinu

Charakteristika, umístění, vybavení, podmínky práce

Školní družina je součástí základní školy. Má potřebný počet oddělení. Školní družina je základem řízení výchovy mimo vyučování pro zapsané děti. Náplň práce ve školní družině není volným pokračováním vyučování ani ho nijak nenahrazuje.

Hlavním úkolem a cílem se stává zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace dětí. Prostřednictvím různých nabízených činností jsou žáci vedeni k uvědomělé organizaci svého volného času.

Při školní družině pracují zájmové kroužky, které jsou zřizovány podle projeveného zájmu dětí a jejich rodičů. Pro svoji činnost má školní družina vyhrazen dostatečný počet prostorných místností v jednom ze školních pavilonů. Přímou v tomto pavilonu se nachází i šatna, kterou využívají pouze děti navštěvující družinu. Její součástí jsou také skříňky, které využívají vychovatelky k uskladnění potřebného materiálu pro práci s dětmi.

Pro práci v zájmových kroužcích jsou využívány místnosti školní družiny, tělocvičny, školní hřiště a cvičná kuchyňka. Veškerý materiál a pomůcky potřebné pro práci s dětmi jsou zajišťovány v dostatečném množství a jsou průběžně dle potřeby doplňovány. Pitný režim dětí zajišťují vychovatelky.

Ve školní družině pracuje odpovídající počet vychovatelek. Všechny mají odpovídající pedagogické vzdělání. Pravidelně se zúčastňují dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky a předávají si zkušenosti. Všechny vychovatelky se podílejí na vedení již zmíněných zájmových kroužků.

Kapacita školní družiny je 130 dětí. Většina dětí bydlí v blízkém okolí školy.

Výchovně vzdělávací cíle školního vzdělávacího programu pro školní družinu:

- získávání všeobecného přehledu v návaznosti na učivo 1. stupně školy formou her a zájmových činností
- rozvoj osobnosti dítěte po stránce pohybové, společenské, estetické a ekologické
- otvírání cest k různým způsobům relaxace a seberealizace jedince
- uvědomělé dodržování hygieny, ochrany zdraví a bezpečnosti

Výchovně vzdělávací strategie uplatňované ve školní družině a školním klubu:

Smyslem uplatňování výchovně vzdělávacích strategií je vytvořit u dětí takové klíčové kompetence, které jsou nutné pro další rozvoj dětí a jejich dobré zapojení do společnosti. Při formulování výchovně vzdělávacích strategií pro školní družinu vycházíme z výchovně vzdělávacích strategií pro školní vzdělávání, ale s důrazem na odpočinkové a zájmové aktivity dětí.

Kompetence k učení

- během činností děti vedeme k samostatnosti
- předkládáme takové aktivity, které vyžadují hledat informace v různých zdrojích dostupných ve školní družině, přiměřené věku

Kompetence k řešení problému

- vedeme děti tak, aby na problém nahlížely z různých stran pohledu
- vysvětlujeme, že není řešením od problému utéct, případně se řešení problému vyhýbat
- pomáháme dětem rozlišit správná a chybná řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme dětem slovní zásobu formou her, kvízů, hádanek, poslechem literárních děl atd.
- vedeme děti k vyjádření svého sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami
- posilujeme v dětech vědomí, že mohou komunikovat bez ostychu s vrstevníky i s dospělými

Kompetence sociální a personální

- vedeme děti k samostatnému rozhodování o svých činnostech a k uvědomění si vlastní zodpovědnosti za tuto činnost
- vytváříme prosto pro spolupráci ve skupinách
- vedeme děti k toleranci, k respektování druhých a k ochotě přistoupit na kompromis

Kompetence občanské a pracovní

- budujeme u dětí odpovědnost za svoje zdraví a spoluzodpovědnost za zdraví spolužáků při společné činnosti
- vedeme děti k vědomí odpovědnosti za plnění svých povinností a svěřených úkolů

Kompetence k trávení volného času

- motivujeme děti k smysluplnému trávení volného času, k výběru volnočasových aktivit podle svých zájmů a dispozic
- podněcujeme u dětí zájem o organizovanou činnost ve skupinách
- poukazujeme na význam trávení volného času individuální relaxací

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁNÍ A ČINNOSTÍ

Svou funkci mimo školní vyučování naplňuje školní družina činnostmi řazenými do následujících skupin, mezi nimiž nelze vést přesnou hranici. Vycházejí z výchovně vzdělávacích oblastí školy a vhodným způsobem se doplňují. Do naší činnosti jsme zařadili pouze některé části vzdělávacích oblastí tak, aby veškerá činnost dětí směřovala k upevňování jejich fyzického a psychického zdraví a k rozvoji osobních zájmů.

ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI

Cílem odpočinkových činností je odstranit únavu dětí. Do denního režimu bývají zařazeny většinou ráno především pro děti, které brzy vstávají, a dále kdykoliv během dne - dle potřeby. Vždy jsou uplatněny po obědě. Tuto funkci splňují i klidové hry či jiné zájmové činnosti, poslech hudby apod. Mají psychohygienické poslání.

Sledované cíle	Činnosti	Související vzdělávací oblast a průřezová témata
vytváří si přehled o možnostech trávení volného času	rozhovory o trávení volného času	ČJS/1
orientuje se v místě bydliště	vycházky do okolí	ČJS/2
vystupuje slušně na veřejnosti i ve školní družině, chová se slušně ke všem dětem i k dospělým osobám, zvládá základní sebeobslužné činnosti a správné stolování	každodenní běžné situace společné besedy	ČSP
zvládá základní sebeobslužné činnosti a zásady správného stolování	individuální činnosti stolování ve školní jídelně	OSV/1
uvolní se po dopoledním vyučování, komunikuje s ostatními, toleruje ostatní při společných tvořivých hrách	hry na koberci, hry s hračkami	
dodržuje pravidla her, umí přijmout neúspěch ve hře	společenské hry	
aktivně se zapojuje do rozhovoru, nebojí se klást otázky, vyjadřuje své názory, sám vypráví své zážitky, ovládá svoje záporné city, učí se základům společenského chování	rozhovory o dětských problémech, zážitcích	OSV/2
doplňuje svoji slovní zásobu, upevňuje správnou výslovnost	četba dětských časopisů a knih	
rozlišuje skutečnost a pohádkový svět	pohádky a filmy	ČJ, VV
rozvíjí znalosti a dovednosti, soustředí se na hru	stolní hry	

Poznámky:

ČJS/1	Člověk a jeho svět - Místo, kde žijeme
ČJS/2	Člověk a jeho svět - Lidé kolem nás
ČSP	Člověk a svět práce
ČJ	Český jazyk
VV	Výtvarná výchova
OSV/1	Osobnostní rozvoj - psychohygiena
OSV/2	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj – komunikace

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

Zahrnuje činnosti související s plněním školních povinností, nenahrazuje však výuku.

Sledované cíle	Činnosti	Související vzdělávací oblasti a průřezová témata
využívá poznatků z vyučování, soustředí se na konkrétní hru zdokonaluje se ve čtení, snaží se vyhledat hlavní myšlenky, odpovídá na otázky, pracuje s různými texty prohlubuje si získané vědomosti, se zájmem o nich hovoří, seznamuje s nimi spolužáky	didaktické hry práce s textem práce s knihou, encyklopediemi, časopisy atd.	ČJ, M, ČJS

Poznámky:

ČJ	Český jazyk
M	Matematika
ČJS	Člověk a jeho svět

RELAXACE A SPORT

Činnosti relaxační a sportovní si kladou za cíl relaxaci po vyučování a regeneraci sil. Převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími prvky. Zařazeny mohou být hry řízené i spontánní. Většinou se jedná o sezónní hry, sáňkování, hry v přírodě, pohybové hry nebo o plnění úkolů dopravní výchovy, pohybových chviliek atd.

Sledované cíle	Činnosti	Související vzdělávací předměty, průřezová témata
<p>je aktivní při hře, dodržuje předem dohodnutá pravidla, jednoduše ovládá míč, koulení, kopání, házení</p> <p>rozvíjí svoji fyzickou zdatnost, je schopen chápat význam pohybu pro své zdraví, je prospěšný svým výkonem, aktivně se zapojuje do soutěží, je ohleduplný ke svým soupeřům</p> <p>vytváří vlastní pravidla hry, je schopen se o těchto pravidlech domluvit s dětmi, rozvíjí fantazii</p> <p>orientuje se v okolí školy, chrání přírodu, určuje základní dopravní značky, správně přechází vozovku</p> <p>rozvíjí postřeh, myšlení a slovní zásobu, získává nové zkušenosti a poznatky</p> <p>rozvíjí svoji fyzickou zdatnost, zapojuje se do sportovních aktivit dle svých zájmů</p>	<p>kolektivní hry</p> <p>závodivé hry a soutěže družstev</p> <p>volné hry</p> <p>Vycházky</p> <p>hry v místnosti</p> <p>tělovýchovná činnost</p>	<p>TV</p> <p>TV, OSV</p> <p>ČJS, EV</p> <p>OSV</p>

Poznámky:

TV	Tělesná výchova
OSV	Sociální rozvoj - vzájemná komunikace
ČJS	Člověk a jeho svět - orientace ve svém okolí
EV	Environmentální výchova - lidské aktivity a životní prostředí

ZÁJMOVÉ ČINNOSTI – VÝTVARNÉ, PRACOVNÍ, PŘÍRODOVĚDNÉ, HUDEBNÍ A DRAMATICKÉ

Navazují na výchovně vzdělávací program školy, jsou uplatňovány formou hry a odpočinku.

Sledované cíle	Činnosti	Související vzdělávací oblasti a průřezová témata
<p>rozvíjí svoji tvořivost a představivost na základě fantazie, zobrazuje zážitky ze života dětí a dospělých, ilustruje pohádky a přírodu v různých ročních obdobích</p> <p>seznamuje se s různými technikami kreslení a malování (kresba kuličkou, prstovými barvami, kresba dřívkem apod.)</p> <p>podílí se na výzdobě, vnáší své návrhy, hodnotí celkový vzhled</p> <p>poznává vlastnosti materiálu a jeho použití, přemýšlí o využití netradičního materiálu, je schopen různý materiál kombinovat, snaží se o co nejlepší vzhled výrobku, stříháním si rozvíjí jemnou motoriku, dbá na přesnost</p> <p>rozšiřuje si vědomosti získané v rámci vyučování, vnímá a prožívá krásu v přírodě a v lidských výtvorech, vyhledává další poznatky na dané téma, rozlišuje dobro a zlo ve vztahu k životnímu prostředí, k přírodě a k památkám, je schopen přiměřeně zasáhnout v případě poškozování životního prostředí</p>	<p>tematická kresba</p> <p>netradiční techniky</p> <p>výzdoba školy a oddělení školní družiny</p> <p>výrobky z přírodních materiálů, z papíru a textilu</p> <p>pozorování přírody a ochrana životního prostředí</p>	<p>OSV</p> <p>VV</p> <p>ČSP</p> <p>EV</p>

Poznámky:

OSV	Osobnostní rozvoj - kreativita
VV	Výtvarná výchova - techniky kresby a malby
ČSP	Člověk a svět práce - materiály
EV	Environmentální výchova - lidské aktivity a životní prostředí

7.2 Školní vzdělávací program pro školní klub

Charakteristika, umístění, vybavení, podmínky práce

Ve škole je zřízen školní klub, do kterého docházejí především dojíždějící žáci, ale mohou ho navštěvovat i ostatní žáci v době před vyučováním, mezi vyučováním a po ukončení vyučování. Cílem činnosti ve školním klubu je rozvoj osobnosti žáka, s důrazem na odpočinkové, relaxační a sportovní aktivity.

Kapacita školního klubu je 60 dětí. O docházce do školního klubu je veden záznam.

Pro svoji činnost má školní klub vyhrazen dostatečný počet místností v odpovídající velikosti. Pracuje zde odpovídající počet pedagogických pracovníků. Všechny mají požadované pedagogické vzdělání.

Výchovně-vzdělávací cíle školního vzdělávacího programu pro školní klub

- rozvoj osobnosti dítěte po stránce pohybové, společenské, estetické a ekologické
- otvírání cest k různým způsobům relaxace a seberealizace jedince
- uvědomělé dodržování hygieny, ochrany zdraví a bezpečnosti

Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované ve školním klubu

Smyslem uplatňování výchovně vzdělávacích strategií je vytvořit u dětí takové klíčové kompetence, které jsou nutné pro další rozvoj dětí a jejich dobré zapojení do společnosti. Při formulování výchovně vzdělávacích strategií pro školní klub vycházíme z výchovně vzdělávacích strategií pro školní vzdělávání, s důrazem na odpočinkové a zájmové aktivity dětí.

Kompetence k učení a k řešení problému

- během činností děti vedeme k samostatnosti
- vedeme děti tak, aby na problém nahlížely z různých stran pohledu
- vysvětlujeme, že není řešením od problému utéct, případně se řešení problému vyhýbat
- pomáháme dětem rozlišit správná a chybná řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme dětem slovní zásobu formou her, kvízů, hádanek, poslechem literárních děl atd.
- vedeme děti k vyjádření svého sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami
- posilujeme v dětech vědomí, že mohou komunikovat bez ostychu s vrstevníky i s dospělými

Kompetence sociální a personální

- vedeme děti k samostatnému rozhodování o svých činnostech a k uvědomění si vlastní zodpovědnosti za tuto činnost
- vytváříme prostor pro spolupráci ve skupinách
- vedeme děti k toleranci, k respektování druhých a k ochotě přistoupit na kompromis

Kompetence občanské a pracovní

- budujeme u dětí odpovědnost za svoje zdraví a spoluzodpovědnost za zdraví spolužáků při společné činnosti
- vedeme děti k vědomí odpovědnosti za plnění svých povinností a svěřených úkolů

Kompetence k trávení volného času

- motivujeme děti k smysluplnému trávení volného času, k výběru volnočasových aktivit podle svých zájmů a dispozic
- podněcujeme u dětí zájem o organizovanou činnost ve skupinách
- poukazujeme na význam trávení volného času individuální relaxací

ČINNOSTI ODPOČINKOVÉ, RELAXAČNÍ A SPORTOVNÍ

Sledované cíle	Činnosti	Související vzdělávací oblast a průřezová témata
dodržuje pravidla her, přijímá neúspěch ve hře doplňuje slovní zásobu, používá spisovný jazyk, je schopen diskutovat o obsahu přečteného textu uvolní se o přestávce mezi vyučováním, komunikuje s ostatními, toleruje ostatní žáky při společných hrách rozvíjí znalosti a dovednosti, soustředí se na hru, nepodvádí	společenské hry četba z knih a dětských časopisů hry s hračkami a stavebnicemi stolní hry (tenis, fotbal atd.)	

